

**Dr. B. R. AMBEDKAR
OPEN UNIVERSITY
LIBRARY
HYDERABAD-500 033**

విషయ సూచిక .

గీతనామాని.

పుటసంఖ్య.

1. ఆహిరి.	...	45, 52, 60, 68, 75, 76, 80, 81, 82, 119, 133, 134, 136, 138, 139, 140, 163, 178, 202, 217, 219, 223, 232, 235, 274, 278.
2. కన్నడశాళ.	...	48, 52, 122, 142, 160, 190, 201, 216, 220, 229.
3. కాంబోధి.	...	184, 196, 198, 258.
4. కంతశవరాళి.	...	245.
5. కేదారశాళ.	...	239.
6. కొండమలహరి.	...	35.
7. గీతనాట.	...	67.
8. గుజ్జరి.	...	7, 10, 11, 25, 37, 38, 39, 41, 73, 77, 106, 115, 147, 156, 189, 197, 255, 260.
9. గుండక్రియ.	...	4, 5, 36, 51, 155, 187, 193, 213, 234.
10. శాళ.	...	39, 46, 98, 146, 148, 153, 164, 174, 182, 258.
11. ఛాయానాట.	...	199.
12. దేవగాంధారి.	...	4, 24, 47, 127, 144, 191.

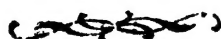
13. దేశాక్షి.	...	2, 3, 51, 87, 90, 92, 102, 103, 118, 131, 236, 241.
14. దేశి.	...	210.
15. దేశాశం.	...	13, 23, 27, 54, 168.
16. ధన్యాసి.	...	30, 31, 88, 126, 195, 200, 202, 218, 234.
17. నాట.	...	45, 57, 62, 65, 84, 93, 124, 125, 139, 151, 175, 204, 224, 227.
18. నాదనామక్రియ.	...	62.
19. నారణి.	...	67.
20. పాడి.	...	4, 19, 97, 99, 105, 123, 145, 170, 190, 192, 215, 226, 230, 244, 252, 270, 275, 276.
21. బంగాళం.	...	176.
22. భూపాశం.	...	20, 58, 81, 83, 89, 91, 101, 108, 112, 114, 149, 150, 177, 217, 269, 271.
23. భైరవి.	...	44, 79, 125, 173, 182, 185, 194, 207.
24. భౌళి.	...	6, 7, 12, 14, 15, 17, 21, 29, 33, 34, 42, 43, 48, 49, 64, 68, 69, 87, 110, 111, 117, 122, 135, 153, 154, 161, 162, 180, 186, 206, 212, 233, 240, 259, 260, 268, 275, 277.

25. భాగిరామక్రియ. ...	264.
26. మంగళకాళిక. ...	6, 11.
27. మలహరి. ...	89, 91, 101, 109, 159, 200, 253, 261.
28. మధ్యమావతి. ...	184, 250.
29. మాళవి. ...	176.
30. మాళవిగౌళి. ...	9, 132, 160.
31. ముఖారి. ...	55, 100, 119, 120, 121, 128, 129, 137, 150, 170, 206, 209, 214, 228, 237.
32. రామక్రియ. ...	28, 49, 56, 113, 152, 154, 169, 188, 239, 241, 249, 270, 272, 273.
33. లలిత. ...	13, 17, 21, 63, 71, 85, 99, 166, 179, 181, 194, 225, 243, 246, 256, 264, 267, 272, 274.
34. వసంతం. ...	230.
35. వరాళి. ...	70, 73, 141, 142, 154, 167, 211, 248, 262.
36. శంకరాధరణం. ...	27, 53, 55, 95, 107, 113, 115, 133, 162, 172, 178, 251, 266.
37. శుద్ధదేశి. ...	180.
38. శుద్ధవసంతం. ...	15, 16, 19, 23, 37, 40, 41, 78, 143, 188, 192, 219, 222, 247.

గీతనామాని.

పుటసంఖ్య.

39. శ్రీరాగం.	...	50, 59, 68, 75, 77, 97, 103, 127, 137, 157, 168, 171, 198, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 224, 235, 237, 243, 249, 266.
40. సామంతం.	...	2, 3, 58, 61, 65, 69, 74, 79, 83, 86, 93, 95, 96, 104, 116, 121, 123, 129, 130, 141, 152, 158, 172, 196, 204, 208, 215, 221, 226, 228, 231, 232, 238, 247, 254, 255, 262, 263, 265, 268.
41. సాళంగం	...	72, 135, 253.
42. సాళంగనాట.	...	8, 9, 22, 26, 31, 32, 33, 35, 43, 94, 109, 111, 131, 144, 146, 148, 174, 183, 242, 245, 257.
43. సారాక్షం.	...	251.
44. హజి.	...	18.

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

అ

అంతయు నీవె హరి	సాడి	278
అంతర్యామి అలగితి	లలిత	274
అంతానీకులోనె	నాట	175
అందరికాధార మైన	సామంతం	278
అందరి బ్రదుకులు	పాడి	215
అందుకేవెరగయ్యిని	శంకరాభరణం	27
అందులకుఁగా	దేవగాంధారి	4
అందులోనేవున్నవాడు	సామంతం	93
అక్కటాప్రాణికిని	మైరవి	182
అక్కడనాపాట్లుపడి	అహిరి	60
అచ్చముగా శ్రీహరి	సామంతం	118
అజ్ఞాన జంతువు	బాళి	87
అటయెవ్వరికింగొర	గుజ్జరి	147
అటుగానయేమి నేసివా	శుద్ధదేశి	180
అటుగానశరణంఁటె	కాంభోజి	258
అటువలె నెనుజ్ఞాని	శంకరాభరణం	251
అట్టెపెంచిలే	వరాళి	248
అట్టివాడంగనుకనే	సాళంగనాట	9
అట్లు బారిపట్టుకొలే	అహిరి	82
అణురేణు పరిపూర్ణుడైన	శ్రీరాగం	235
అశందే సకలవ్యాపకుడు	సామంతం	228
అశనికట సత మెతి	సామంతం	228

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
అతిదుష్టుండన	ఆహిరి	52
అదియోపోహరినామము	క్రిరాగం	103
అనాది సంసారిసటుగాన	లలిత	85
అనుచురావణునేనలటు	భౌళి	110
అన్నదాదినామస్యేషం (సంస్కృతము)	పాడి	230
అన్నలంఘాదమ్ములంటా	వరాళి	142
అన్నిట నీవంతర్యామివి	జాళి	277
అప్పటప్పటివేళల	కన్నడగాళ	160
ఆప్పుడే కృతాగ్రకాండ	గాళ	89
ఆప్పలవారే	దేవాళం	54
ఆప్పులేని సలసాగమైన	గుజ్జరి	77
అభయమభయమో	పాడి	275
అయ్యోయేమరి	జాళి	7
అలనాడెక్కంటి	మాళవి	176
అలరజంచలమైన	ఆహిరి	45
అలరనుతించనో	భూపాళం	217
అ		
ఆకుమసంతసపెట్టు	లలిత	272
ఆదినేవుండనంగ	సామంతం	208
ఆదిపురుషుండు	శంకరాభరణం	58
ఆమూరితియే యీమూరితి	వరాళి	262
ఆసమీదవిను	ఆహిరి	184
ఆసలు చెఱచకుమీ	లలిత	168
ఆహో యేమిచెప్పేది	సామంతం	247
ఇ		
ఇచ్చితిని తొల్ల	లలిత	18
ఇది నీకునుచకార	గుజ్జరి	25

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
ఇన్నియుపాయము	గుజ్జరి	10
ఇలయునునభమును	నాట	57
ఎ		
ఎంతమానుమన్నఁ	ముఖారి	129
ఏ		
ఏణినయనలచూపు	నాణి	66
ఏదైవము	నాట	67
ఏవం క్రతుమతే (సంస్కృతము)	సామంతం	8
క		
కటకటాశీవుండా	పాడి	228
కటకటాయాయాత్మలే	లలిత	264
కడలుడిపి నీరాడగా	శుద్ధవసంతం	143
కతగాదద్రుప్తమిది	సామంతం	86
కనుఁగొనంగ జీవుండె	క్రిరాగం	205
కమలామంటామాకు	మాలవిగౌళ	9
కరుణానిధిం గదాధరం (సంస్కృతము)	కన్నడగౌళ	220
కరుణానిధివిగాగ	గుజ్జరి	115
కరుణించి నీవుగాగ	శౌలి	8
కలకాలమెవ్వరికిగా	శుద్ధవసంతం	37
కలలోని సుఖమే	సామంతం	79
కా		
కాకున్న సంసారగతులేల	క్రిరాగం	219
కాదనితోలంగరాదు	శుద్ధవసంతం	247
కాదనితోయంగ	శౌలి	188
కాదనివేరేచేయ	సామంతం	104
కాదు వివేకము	కాంభోజి	184
కాననియజ్ఞామలారా	లలిత	99

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
కాపులము మేము నీకు	దేసాక్షి	90
కాయపండు నేయబోతె	భాపాళం	89
కాయము జీవుండు	నాట	227
కావకుం టే నేదిగది	సాళంగనాట	257
క్రి		
కిందుపడి మొక్క	చాళి	161
కూ		
కూడువండుట	శ్రీరాగం	77
క్రొ		
కొంచమును ఘనము	శ్రీరాగం	211
కొండదవ్వుటయెలుకం	చాళి	206
కొందరికివిసమ్మతి	చాళి	276
కొత్తబంటుపాత	చాళి	29
కొరువంచరోకొటారు	అమీరి	278
కొల్లపలపులచెల్లె	దేసాళం	166
కొసరితిన్నోబెనంగి	లలిత	256
క్రో		
కోంధర్మముచాలు	శంకరాభరణం	95
కోరినీయివి కేదోద్దం	రామక్రియ	188
కె		
కెలిచితి ధనముల	సాళంగనాట	245
గో		
గోవిందాశ్రిత	లలిత	161
ఘ		
ఘనసంసారులెల్ల	గౌళ	146
ఘనమండితండోకండు	శుద్ధవసంతం	78

గీతామృతములు.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

ఘ్రూ

ఘోరదురితములచె
ఘోరవిచారణ నరసింహ

ధన్యాసి

234

వాట

45

చ

చక్కదనములవార
చతురుండపన్నిటను
చదినెంబో ప్రాణిసకలము
చదివేదిజేదము

సామంతం

80

వరాళి

107

ధన్యాసి

218

వారి

12

చా

చాలదా బ్రహ్మమిది
చాలదామాజన్మము
చాలదా హరిసంకీర్తన

సామంతం

221

సామంతం

74

సామంతం

120

చి

చిత్తగింనుమామాటలు
చిరతనుండు శ్రీవరుండు

శ్రీరాగం

157

తూఖారి

214

చూ

చూచెవారికింగలిమి
చూడంగబాడంగ
చూడరెవ్వరుదీని
చూడుడిందరికి

కాంభోజ

106

దేశాక్షి

87

వారి

84

తైలవి

70

చె

చెదలుక చెలుగే
చెప్పరానిమహిమల
చెప్పంబోలే
చెలివేడుతానేమి

వారి

122

శ్రీరాగం

171

గుజ్జరి

41

అహారి

232

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

చే

చేతులైత్తిమొక్కరో

చేరిమొక్కరోనరులు

రామక్రియ

నాట

113

93

జె

జనులునుమరులును

జపియింబరే

ముఖారి

సాళంగనాట

206

82

జీ

జీవుండెంతటివాడు

జేరి

210

త్ర

తతిగోనియేమరక

తనకమామెంతచేతయు

తనకేడవడువులు

తనదిగాక

తనమననే తనకు

తనవారవియానందగిరి

తనివిలేకచీకటి

తప్పదు తప్పదు

తప్పనిజాంకనీయట్టి

తమవున్యోగములేల

తమసత్వమెఱింగియు

తరిశీఘ్రులబెట్టి నీ

తలంచిమాడ

తలంచినవన్నియుం

తలంపవెనకనుయ్యితగరు

తలంపు కామారురత్వ

తలంపులోపలితఱంపు

తలమేలకులమేల

ధన్యాసి

సాళంగం

నాట

సామంతం

శంకరాధరణం

వరాలి

లలిత

లలిత

వైరవి

శంకరాధరణం

సాళంగనాట

గాళ

శంకరాధరణం

దేవగాంధారి

ఛాయానాట

వరాలి

వసంతం

శ్రీరాగం

195

135

125

84

26

141

194

267

173

113

188

182

162

47

199

70

230

188

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	ప్రటనంఖ్య
తా		
తా నెకొ కెవ్వరుమాకు	సామంతం	121
తాపలేక మేడ లెక్క	లలిత	63
తాముం బెలియరు	సామంతం	95
తె		
తెలిసినవారికి	జాళి	43
తెలియదు నీమనసు	శ్రీరాగం	243
తెలిసి చూచిన వేళ	గుండక్రియ	193
తెలిసి బ్రదుకరో	గుజ్జరి	38
తెలిసినం బెలియండు	నాట	204
తెలిసియునత్యంత	జాళి	212
ది		
దిక్కందరికినైన	అహిరి	75
దే		
దేవదేవం భశే (సంస్కృతము)	ధన్యాసి	202
దేవనావలన గుణము	మంగళకాళిక	11
దేవనీమాయ తిమిగ	అహిరి	274
దేవనీవిచేదందుకు	జాళి	266
దై		
దైవకృతంబులచేత	కన్నడగాళ	53
దైవమా నన్నిందులో	జాళి	33
దైవమా నీతప్పలేదు	సామంతం	263
దో		
దోరణునా యితని కృప	సామంతం	231
ధ		
ధన మెంతగలిగినా	పాడి	145

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

నం

నందనందన వేణునాద

ధన్యాసి

200

న

నడచిలోకముబ్రహ్మ

ముఖారి

150

నన్నునింతగాగడించి

దేసాళం

18

నన్నునిన్ను నెంచుకో

గుండక్రియ

155

నమామ్యహం (సంస్కృతము)

సాళంగనాట

111

నా

నాకొరకే గ్రీడించెనో

గుజ్జరి

158

నాగుజాలుదలంచక

చాళి

14

నాటికినాడేనా

సామంతం

1

నానాదిక్కులనరులెల్ల

అహిరి

223

నానామహిమల

నాట

84

నాపాలి ఘననిదాన

గుజ్జరి

73

నారాయణాయ నమో

రామక్రియ

273

ని

నిత్యైత్త్యం దైయండి

శ్రీరాగం

50

నీ

నీకు సరియేరి నిఖిల

గాళ

148

నీదాకపలెనా

భూపాళం

114

నీదానుభవంచ

గాళ

158

నీయాజ్ఞదలమోచి

రామక్రియ

270

నీవాడనై నేను

సాళంగనాట

22

నీవేమనుడవు

గుండక్రియ

5

నీవున్నచోట

కేదారగాళ

239

నే

నేడే హరి నేపలయితే

సాళంగనాట

43

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
నేనెంతనీచుండనైనా	కన్నడగౌళ	180
నేనెంతవాడను	జాళి	240
నేనెంతలంచ నిన్ను	రామక్రియ	249
నేనె భాగ్యవంతుండను	సామంతం	262
నేనై తెనీడేరుడు	హజిజి	18
నేమునికన్యలమా	శుద్ధవసంతం	16
నేలమిన్ను నొక్కటైన	గౌళ	46

ప

పంతముదప్పరు నీకు	సాళంగనాట	174
పట్టుసిట్టప్రతిపాల	సాళంగనాట	181
పనికొననెచ్చువారి	శుద్ధవసంతం	192
పరదేశిపట్టణమున	జాళి	48
పరమాత్ముండవు నీవు	మలహరి	253
పరమువేరొకచోట	దన్యాసి	81
పరమనుజ్ఞానులకు	జాళి	84
పరిపూర్ణుండవు	త్తైరవి	194
పరుస మొక్కటెకాదా	సామంతం	266
పసలేని యీబ్రదుకు	ముఖారి	128

పా

పాపములేసంబళ	శంకరాభరణం	55
పాప మెఱంగని	మాళవిగౌళ	182
పాయకమతినుండి	కన్నడగౌళ	216
పారకుమీ వోమినసా	ఆహిరి	119
పారికెచ్చి యెత్తివేసి	ధూపాళం	58
పాలదొంగవద్దవచ్చి	మలహరి	200
పాపనముచేరున	గుజ్జరి	87

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

పు

పుట్టుమాలిన

సాళంగం

72

పుడమినిందరింబట్టి

వరాళి

73

పురాణపురుషా

లలిత

248

పురుషోత్తమ నీనె

రామక్రియ

28

పె

పెట్టినవారలభాగ్యమితి

మలహరి

89

పా

పాఠాపాఠాయమ్మలార

బాళి

49

పో

పోకు పోకు మంత నీవు

బంగాళం

176

పోయిన బంధము

భూపాళం

91

పోయెంబోయెంగాల

సామంతం

180

పోరాకపోయితలంపున

గుండక్రియ

218

ప్రా

ప్రాయంబోయెంగాల

దేశాక్షి

181

ప్రాణుల సేరమిగాదిది

గుండక్రియ

234

బం

బంధుగుండవన్నిటను

శంకరాభరణం

172

బ

బలవంధువపు

గుజ్జరి

7

బలిబలిదేవుండా

మలహరి

91

బ్ర

బ్రహ్మగడిగిన

ముఖారి

191

బ్రహ్మపూజించె

ధన్యాసి

89

శీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

ప్రతుసంఖ్య.

భ

భక్తవత్సలుండవుగా

సామంతం

254

భా

భావు దైవమా

ఆహిరి

81

భారము నీపైజేసి

భూపాళం

20

భావింపనేదినవారి

సామంతం

255

భో

భోగమునాయందు నీకు

సామంతం

96

భోగీంద్రులును

ముఖారి

237

మ

మత్స్య కూర్మ వరాహ

చాలి

117

మనుజుండైపుట్టి

సామంతం

128

మరవంగనియ్యడు

మలహరి

261

మఱిందియనుచు

శుద్ధవసంతం

15

మఱిసేజేమి నేయంగలను

రామక్రియ

239

మా

మాదేశినింకను

మంగళశాళిక

6

మాదృశానాం భవామయ (సంస్కృతము)

ముఖారి

209

మానరాదునీకింత

మంతలవరాలి

245

మానరానిచుట్టుమవు

రామక్రియ

169

మానుషముగాదు

గుండక్రియ

4

మాయించికి రావోయి

ఆహిరి

163

మి

మిన్నకవేషాలు

భూపాళం

269

మిన్న నేలమోచెనదే

పాళంగనాట

144

సీతామయము.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

మీ

మీరు చేసే పనులకు

పాశంగనాట

26

ము

మునుకొని పయిండికి

మలహరి

159

మే

మేదిని జీవులం గావ

భూపాశం

271

మేలుకో శృంగారరాజు

భూపాశం

149

మొ

మొక్కేటి గొప్పాంగనల

భౌలి

158

యిం

యింతమాత్రము

బౌలిరామక్రియ

264

యింత సేయకుండితే

క్రీరాగం

249

యిందరికిం బె

సారాష్ట్రం

251

యిందరికినభయంభు

సామంతం

215

యింధిరా నాయక

రామక్రియ

272

యిందువందు

శంకరాభరణం

107

యిందునందుధిరుగుచు

ఆహిరి

136

యిందునుండ

పాడి

270

యిందు పాధించిని

పాడి

199

యిందుతానెవ్వండును

దేవగాంధారి

144

యిందెకలిగ నీకు

సామంతం

158

యి

యిటుగరుడుని

నాట

62

యిట్టివాచెవిలును

సామంతం

196

యితలకై బ్రహ్మస్వరూప

బౌలి

259

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
యితరములిన్నియు	సామంతం	55
యిత్తడి బంగారు	సామంతం	73
యిదిగో మాయజ్ఞాన	దేశాళం	27
యిదిసీమాయితో యింద్రజాల	దేశాక్షి	241
యిదియొక్కటి పివేకలుకు	మాళవిగాళ	150
యిదియే నామత	శంకరాధరణం	175
యిదియేకామ	సాళంగనాట	23
యిద్దరదేహసంభంధ	దేశాక్షి	135
యిద్దరమునిద్దరమే	సామంతం	172
యిన్ని చేతలును	శంకరాధరణం	133
యిన్ని జన్మములేటికి	శ్రీరాగం	237
యిప్పుడునమ్మినవారి	మధ్యమావతి	154
యివియొల్లోటివారు	సాళంగం	252
యీ		
యీతని కెదురులేరు	సాళంగనాట	105
యీపాటినుఖము	కాంధోజి	155
యీయీయీ	గుజరి	255
యీసురలీలమును	నాదనామక్రియ	52
యేం		
యేండగాని నీడగాని	బాళి	125
యేండలోని నీడ యీమనసు	ఆసిరి	217
యేంతగాలంబైన	దేవగాంధారి	151
యేంతగాలమైన	బాళి	150
యేంతగాలమొకదా	శ్రీరాగం	202
యేంతచేసిన	సామంతం	65
యేంతచేసినా	కన్నడగాళ	45
యేంతటివాడవు	లలిత	242

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
యెంతవరమధంధుండవు	శుద్ధవసంతం	23
యెంతబోధించి	నాట	224
యెంతలేడులోకము	పాడి	105
యెంతైనదొలంగవై	దేశాక్షి	51
యెందరిపెంట	దేవగాంధారి	127
యెంతాకసేదిత్త	శ్రీరాగం	59
యెందుజూచినం	శుద్ధవసంతం	219
యెందుంబుడితిమో	ముఖారి	55
యె		
యెక్కడనున్నానితండు	ముఖారి	228
యెక్కడ పోయెనో	గుజ్జరి	280
యెక్కడిజారి	ఆహిరి	178
యెక్కడి మానుష	జాళి	29
యెక్కడవచ్చేది	జాళి	283
యెక్కడిదురవస్త	లలిత	71
యెక్కడి పురాకృతము	సాళంగనాట	8
యెక్కువ కులజుండైన	సామంతం	204
యెక్కువ కక్కున లేనివి	ముఖారి	100
యెటువంటిరాద్రహా	ఆహిరి	133
యెటువలెనీడ్చించి	గుజ్జరి	11
యెట్టుగడించె దైవము	సాళంగనాట	85
యెట్టు చేసినంతేసి	జాళి	89
యెట్టుదరించెనిది	ముఖారి	120
యెట్టుదోయవచ్చు	సామంతం	285
యెట్టురక్షించెనోకాని	రామక్రియ	154
యెట్టుబోంచేదిందుకే	శ్రీరాగం	288
యెడమపురివెట్టె	ఆహిరి	202
యెదుటి నిధాన	శుద్ధవసంతం	222

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
యెదురా రఘుపతికి	సాళంగనాట	148
యెన్నుండు దేవునిం	కొండమలహరి	85
యెన్నాళ్ల దాకదానిట్టే	ఆహిరి	76
యెఱుగుకోలేనిజీవి	శంకరాభరణం	107
యెఱచెప్పిననుద్ది	సాళంగనాట	146
యెవ్వడోకాని	రామక్రియ	49
యెవ్వరు నన్నుభరించే	జాళి	42
యెవ్వరు నాకు దిక్కు	గుజ్జరి	197
యెవ్వరెవ్వరివాడో	నాట	65
యెవ్వరేమిసోదించే	పాడి	97

యే

యేటికిందలంచెద	ఆహిరి	87
యేటికి నెవ్వరిపొందు	పాడి	123
యేటిబ్రదుకు	శ్రీరాగం	224
యేటివిజ్ఞాన	గండక్రియ	51
యేడవలపేడ	నాట	189
యేదికడదీనికేది	కన్నడగౌళ	142
యేదిచూచినందమకు	శ్రీరాగం	63
యేదితుద దీనికేది	జాళి	68
యేదియిందులో	శుద్ధివసంతం	40
యేమనులు నేసినా	ఆహిరి	285
యేమని చెప్పట	లలిత	179
యేమనితలంచవచ్చు	పాడి	192
యేమరంజనదు	జాళి	188
యేమనుకు జీవుండా	శుద్ధవసంతం	158
యేమిగలదిందు	శ్రీరాగం	75
యేమిగలదిందు	పరాళి	211

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
యేమిగలిగెను	ఆహిరి	138
యేమిదిత్రంబేమి	భూపాలం	150
యేమిత్తుంబోరాదు	శంకరాభరణం	178
యేమిటివంకనుఖము	పాడి	252
యేమియడుగునొల్ల	శుద్ధవసంతం	19
యేమివొరలేరు	శుద్ధవసంతం	222
యేమి నేయంగవచ్చు	ఆహిరి	140
యేమి నేయందును	గుజ్జరి	106
యేమోతెలిసెంగాని	భూపాలం	83
యేయకాళ్లు అయినఁ	దేసాలం	23
యేలవారలేవు	ముఖారి	119
యేలినవారికిఁబోడు	సారావృత్తం	25
రా		
రామవందా రామ	పాడి	19
రామరామ రామకృష్ణ	జాళి	21
లం		
లంకాబాధులే	నాట	124
లే		
లేరా లేవరలు	గౌళ	164
వం		
వందేహం జగద్వల్లభం (సంస్కృతము)	జాళి	162
వ		
వట్టిలొకటము	భూపాలం	108
వట్టిపావువల్లకు	శ్రీరాగం	168
వడ్డువడ్డునటలింక	పాడి	170
వలచిన్నెతోనంగరాదు	సామంతం	2

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ,

రాగము.

పుటసంఖ్య.

వా

వాడ వేంకటేశుండనే

భూపాలం

81

వాడిగోలాయే

గౌళ

174

వాడమీరేటికి

మలహరి

1. 9

వాని వాని స్వభావము

భైరవి

185

వి

విదురునిపిందా

చౌళి

111

వివరించి చూడబోతె

గుండక్రియ

10

విశ్వ ప్రకాశనకు

కన్నడగౌళ

229

వీ

వీడివోయి దెవిత

భైరవి

207

వుం

వుండ లాకికము

చౌళి

156

వు

వున్నతోన్నకుండు

సామంతం

152

వున్నమాటలింక

లలిత

21

వూ

వూరింకింబోయెడి

అహరి

60

వె

వెడలి వెడలి

సాళంగనాట

242

వెన్నవట్టుక నేయి

క్రిరాగం

127

వెన్నము దొంగిలి నాటి

చౌళి

17

వెరవులు నొరవులు

ముఖారి

187

వెలికి వెళ్లండు చలికి

కన్నడగౌళ

201

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
వే		
వేగిర మేటికిని	పాడి	105
వేగిరించగఁ లేక	ముఖారి	170
వేడ విచారాలువద్దు	గౌళ	258
వేదం బెవ్వనినదికె	పాడి	4
వేదనంబొరలె	శ్రీరాగం	137
వేమములేని నివాసమట	దేశాక్షి	92
వేదవేద్యులు	దేశాక్షి	2
వేరొక్కరులేరు	పాడి	9
వేలయునిన్నియును	రామక్రియ	56
వె		
వైకుంఠపతి నిన్ను	వరాళి	154
వై		
వాళటికొకటి	గుజ్జరి	189
వై		
నోవోరాకాసులార	గౌళ	98
ళం		
ళంఖము నీవు సాక్షి	జాళి	117
ళ		
ళరణంబే జాలు	సాళంగవాది	94
ళరణాగతుండను	దేశాక్షి	18
ళరణాగలేనే	దేవగాంధారి	24
ళరణు లరణు నీకు	రామక్రియ	152
ళి		
ళిరనుండమోకాల	లలిత	85

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.

రాగము.

పుటసంఖ్య.

శు

శునకశుకరాదులు

సాళంగనాట

81

శ్రీ

శ్రీచరియే రక్షించుగాక

శ్రీరాగం

97

శ్రీసతికరుణే దిక్కు

గుండక్రియ

187

సం

సంగ రహితుండై

భౌళి

260

సందేహమెక్కడారేదు

పాడి

244

స

సకల దేవతలు నీకరీర

రామక్రియ

241

సకల భూతదయ

సామంశం

141

సకలసంగ్రహములు

లలిత

225

సకల సందేహమై

శ్రీరాగం

213

సడింబెట్టకటకటా

చైరవి

125

సతతము నేజేయు

ఆహిరి

219

సర్వశక్తిని నీవే

భూపాళం

101

సర్వేశ్వరుండవు

లలిత

17

సా

పాహున్యమా పూర్వ

ధన్యాపి

126

సి

సిగ్గుమాలిన జీవుండు

గుజ్జరి

89

సిరసైత్తం గదవయ్య

భూపాళం

117

స్రీ

సీతాశోకవిభూతక

దేశాక్షి

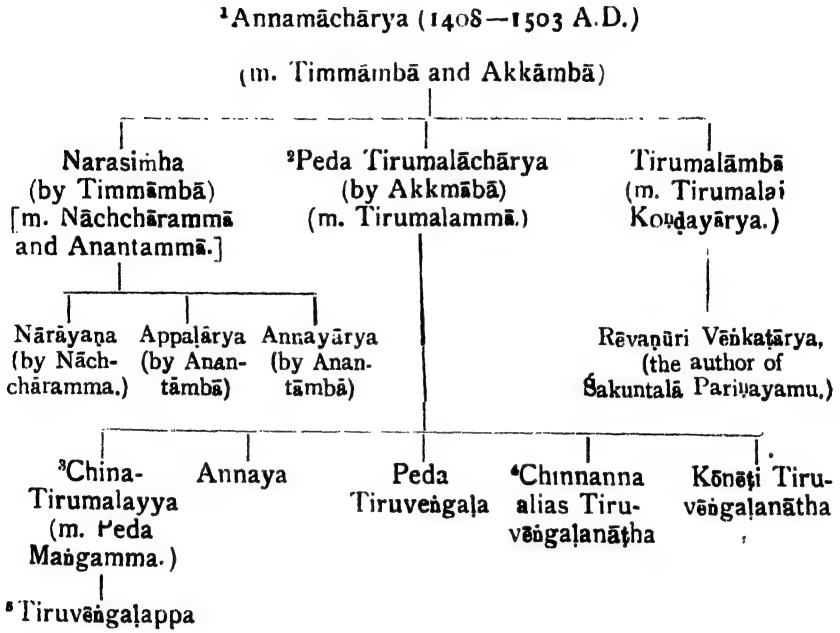
228

గీతానుక్రమణిక.

గీతనామ.	రాగము.	పుటసంఖ్య.
సు		
నుదలకు నరలకు	నాట	151
నులభము యిదియె	దేశాక్షి	102
హ		
హరిదానుండగు	మలహరి	101
హరి నీదాస్యమునకు	ధన్యాసి	80
హరి నీవు నాకు	జాళి	15
హరిభక్తిగలిగితే	శుద్ధవసంతం	41
హరిశెఱుంగని పుణ్యమంటే	అహిరి	189
హరివిశ్వాత్మకుండు	భూపాలం	112
హరిశరణాగతి	వైధరవి	44
హ్రి		
హీనదస్యతఃబాంది	దేశాక్షి	8

[THE GENEALOGY OF THE TALLAPAKAM POETS,
FLOURISHED IN THE 15th & 16th CENTURIES. A.D.]

NOTE 1:—The numbers marked in this pedigree indicate the various works written in Telugu and Sanskrit languages by these famous poets of Tallapakam family. [For further information, vide, next page.]

The under-mentioned scholars (noted in the pedigree)
are the authors of the various works : thus—

1. Annamāchārya,*
the author of—
(1) Adhyātma-Saṅkīrtanalu,	} [Published in
Tirupati Dēvas-
thānam Tāḷapāk-
kam series.]
(2) Śrīngāra-Saṅkīrtanalu,	
(3) Śrīngāra-Maṇijarī and	
(4) Śrīngāra-Lakṣhṇa in
Sāṅkīrt (not available.)	

2. Peda Tirumalā-
chārya,
the author of—
(1) Śrīngāra-Saṅkīrtanalu,	} [Published in
Tirupati Dēvas-
thānam Tāḷapāk-
kam series.]
(2) Vairāgyavachana-gītālu,	
(3) Śrīngāra-Daṇḍakamu,	
(4) Chakravāḷa-Maṇijarī,	
(5) Śrīngāravṛtta-Śataka,	
(6) Udāharanamulu,	
(7) Nīṭisīsa-Śatakamu,	
(8) Sudarśana-Ragaḷa,	
(9) Rāpha-Rakāramulu and	
(10) Āndhra-Vēdānta or Bhaga-
vat Gītā.	

3. Chinnā-Tiru-
malāchārya,
the author of—
(1) Adhyātma-Saṅkīrtanalu,	[In the press]
(2) Śrīngāra-Saṅkīrtanalu,	[In the press]
(3) Aṣṭabhāṣhā-Daṇḍaka (in Sanskrit)
and	[Published]
(4) Saṅkīrtana-Lakṣhaṇa	[Published]

4. Chinnanna
(alias Tiru-
veṅgaḷanātha),
the author of—
(1) Paramayōgi-Vilāsamu	[Published]
(2) Aṣṭa-Mahishī-Kāḷyāṇamu and	[Published]
(3) Uṣhāpariṇayamu	[In the press.]

5. Tiruveṅgaḷappa,
the author of—
(1) Bālaprabōdhikā on Amara and
(2) Sudhānidhi on Kāvya-prakāśikā of Mammaṭa.

* Various names are given for this Annamāchārya and his sons and grand-sons.
[Vide List of various names of Tāḷapākkam poets in the next page
and page 358 of the Tirupati Dēvasthānam Epigraphical Report.]

LIST OF VARIOUS NAMES FOR TALLAPAKAM POETS.

- (1) Tāḷḷapākam Annamāchārya (the earliest member of the Tāḷḷapākam family),
alias Annamayya,
Annamayyaṅgār,
Annayāchārya,
Annayaguru and
Annayārya.
- (2) Tāḷḷapākam Narasimha (the first son of No. 1)
alias Narasayyaṅgār and
Narasingaṇṇa.
- (3) Tāḷḷapākam Peda-Tirumalāchārya** (the second son of No. 1
and younger brother of No. 2.)
alias Peda Tirumalayya,
Peda-Tirumalayyaṅgār,
Annaya-Tirumalārya,
Annaya Timmaṇārya,
Periya-Tirumalayyaṅgār,
Timmayya,
Timmayārya,
Tirumala,
Tirumalāchārya,
Tirumalaguru,
Tirumalārya-Dēsika,
Tirumalayyaṅgār and
Tālavāka Tirumalayya.
- (4) Tāḷḷapākam China-Tirumalayya,** (the first son of No. 3.)
alias China Timmayya,
China Timmā-Dikshita,
China Tirumalāchārya,
China Tirumala Dikshita,
China-Timma,

LIST OF VARIOUS NAMES FOR TALLAPAKAM POETS.

- Tāḷḷapākam** China-Tirumalayya,
 alias Chinna-Timmanna,
 Chinna-Tirumalayyaṅgār,
 Śīru-Tirumalai Iyaṅgār and
 Tirumala.
- (5) **Tāḷḷapākam** Annamayyaṅgāru, (the second son of No. 3.)
 alias Annayya and
 Annayāchārya.
- (6) **Tāḷḷapākam** Peda Tiruvēṅgaḷa, (the third son of No. 3.)
 alias Tiruvēṅgaḷa,
 Tiruvēṅgaḷanātha and
 Tiruvēṅkaṭappan.
- (7) **Tāḷḷapākam** Chinnanna,** (the fourth son of No. 3.)
 alias Chinna Tiruvēṅgaḷa,
 China Tiruvēṅgaḷanātha,
 Tiruvēṅgādhār,
 Tiruvēṅgādhayyar,
 Tiruveṅgaḷanātha,
 Tiruveṅgaḷanāthayyaṅgāru,
 Tiruvēṅkaṭanāthar and
 Vēṅgalārya.
- (8) **Tāḷḷapākam** Kōṇēṭi-Tiruveṅgaḷanātha, (the fifth son of No. 3.)
 alias Kōṇēṭi Vēṅgaḷanātha and
 Kōṇēṭi Tiruvēṅgaḷanāthayyaṅgāru.
- (9) **Tāḷḷapākam** Tiruveṅgaḷappa (the son of No. 4.)
 alias Tiruveṅgaḷappar,
 Tiruveṅkaṭayyan,
 Tiruvēṅgaḷa-Dīkshita.

** These two-star marks wherever they are found indicate that they are not only the authors of the above-works but also the donors to the temple of Śrī Vēṅkaṭēśa, Śrī Gōvindarāja and other minor Deities. [Vide respective numbers, registered in six volumes of Tirupati Dēvas-thānam Epigraphical Series.]

శుభమస్తు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

(THE WORKS OF TALLAPAKAM POETS)

అ ధ్యా త్మ స ం కీ త న లు.

(తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల 'విరచితము')

స్వస్తిశ్రీ జయభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషాబ్దులు ౧౩౩౬ అగు నేటి క్రోధి సంవత్సరమందు తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారు యేండ్లకు తిరువేంగళనాథుడు వ్రత్యక్షమైతే అదిమొదలుగాను శాలివాహన శకవరుషాబ్దులు ౧౪౨౪ అగు నేటి దుండభి సంవత్సర ఫాల్గుణ బి ౧౨ నిరుధానకు తిరువేంగళనాథదేవునిమీద అంకితముగాను తాళ్ళపాక అన్నమా చార్యులు విన్నపంచేసిన అధ్యాత్మసంకీర్తనలు.

NOTE:— The Tāllapākam musician-poets were Nandavarika Brāhmaṇas, like Allasāni Peddaṣāṁṭya, the poet-laureate of Kṛishṇadēvarīya of Vijayanagara, and belonged to the Bhāradvāja-gotra, Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākhā. This Annayārya or Annamaiyāṅgār was the earliest member of the family. Among the literary compositions of the family preserved on copper-plates three works are found written by him. They are—

1. Śrīṅgāra-Mañjari,
2. Adhyātma-Saṅkīrtanalu and
3. Śrīṅgāra-Saṅkīrtanalu

of which the first work is already published in Tāllapākam Telugu series of Tirupati Dēvasthānam publications Vol. I and the third composition will be published successively. The compilation of these three literary works falls within the period between 1424 & 1503 A.D. For the brief history of his family vide., Tirupati Dēvasthānam Epigraphical Report, page 280.

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

సామంతం

పల్లవి

వలదిపైకొనంగరాదు వలదనితొలుగరాదు ।

కలికిమరు డుఁకెనినాజ్ఞ కడవంగరాదురా ॥

(చరణము)

అంగడికెత్తి నట్టిదివ్వెలంగన ముఖాంబుజములు ।

ముంగిటపసిండికుంభములును ముద్దులకుచయుగములు ।

యెంగిలిఁ జేసినట్టి తేనె లితవులైన మెఱుంగుమోవులు ।

లింగములేనిదేహములు లెక్కలేనిస్థియములు ॥

కంచములోనివేడికూరలు గరువంబులలోలుయలుకులు ।

వెచ్చంగ నెడలోనీడలు యెడ నెడకూటములు ।

తెంచగరానివల్లెత్రాళ్ళు తెలివిపడనిలేతనవ్వులు ।

మంచితనములోని నొప్పులు మాటలోనిమాటలు ॥

నిప్పులమీదజల్లిననూనెలు నిగిడితనివిలేనియాసలు ।

దప్పికి నెయ్యిద్రాగినట్లు తమకము తాలిమి ।

చెప్పుంగరాని మేలుగనుట శ్రీమేకటపతిఁగనుటలు ।

అప్పనికి రుణగలిగి మనుట అబ్బురమైనసుఖములు ॥

౧

దేశాక్షి

పల్లవి

వేదవేద్యులు వెదకేటిమందు । ఆదినంత్యములేని ఆమందు ।

(చరణము)

అడవిమందులుఁగఘాయములు నెల్లవారు । కడగానకకొనంగా ।

తొడిబడనొకమందుదొరకెమాకు భువి । నడియాల్మైనట్టి ఆమందు ।

లలితరసములుఁదైలములు నెల్లవారు । కలకాలముగొనంగా ।

చెలువైనదొకమందుచేరెమాకుభువి । నలవిమీతినయట్టియామందు ।

కడిసినజన్మరోగముల నెల్లవారు । కదలలేకవుండంగా ।

అదనశ్రీమేకటాద్రిమీదిమందు । అదిగొ మాగురుండిచ్చనామందు ॥

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

దేశాక్షి

పల్లవి

హీనదెసలఁబొందియిట్లనుండుటకంటె ।
నానావిధులనున్న నాడెమేలు ॥

(చరణము)

అరుదై నక్రిమికిటకాదులందుబుట్టి ।
పరిభవముల నెల్ల బడితిగాని ।
యిరువై నచితనాడింతలేదు యీ ।
నరజన్మమునకంటె నాడెమేలు ॥
తొలంగక హేయజంతువులయందుబుట్టి ।
పలువేదనల నెల్ల బడితిగాని ।
కలిమియు లేమియుఁగననేడెఱింగి ।
నలగితిరుగుకంటె నాడెమేలు ॥
కూపనరకమునఁగ్రుంగి వెనకకు నే ।
బాపవీధుల నెల్ల బడితిగాని ।
యేపునఁదిరువేక లేక నాకిటువలె ।
నాపాలఁగలిగిననాడెమేలు ॥

3

సామంతం

పల్లవి

ఏవం శృతిమతమిదమేవ త । ద్భావై తుమతః పరం నాస్తి ॥

(చరణము)

అతులజన్మభోగాసక్తానాం । హితవైభవమఖమిదమేవ ।
సతతం శ్రీహరిసంకీర్తకనంత । ద్వ్యతిరిక్తసుఖం వక్తుంనాస్తి ॥
బహుళమరణ పరిభవచిత్తానాం । ఇహపరసాధనమిదమేవ ।
అహిశయనమనోహర సేవాత । ద్విహరణం వినా విధిరపి నాస్తి ॥
సంసారదురితజాడ్యపరాణాం । హింసావిరహితమిదమేవ ।
కంసాంతకవేంకటగిరిపఠేఽప్ర । శంసైవపశ్చాద్విహనాస్తి ॥

౪

తాత్పర్యపాఠం కవుల కృతులు

పాడి

పల్లవి

వేదంబెవ్వనివెదకెడిని । ఆదేవునిఁగొనియాడుడి ॥

(చరణము)

అలరినచైతన్యార్థకుఁడెవ్వడు । కలదెవ్వఁడెచటంగలడనిన ।

తలంతురెవ్వనినిదను వియోగదెస । యిలనాతనిభజియించుడి ॥

కడగి సకలరక్షకడిందెవ్వఁడు । వడినింతయు నెవ్వనిమయము ।

పిడికిటతృప్తులుపెరులెవ్వఁనిం । దడవిన ఘనండాతనిగనుండి ॥

కదిసి సకలలోకంబులవారలు । యదిగొకొలిచెదరెవ్వనిని ।

త్రిదశవంద్యుండగు తిరువేంకటపతి । వెదకివెదకసేవించుడి ॥

౫

గుండక్రియ

పల్లవి

మానుషముగాదు మఱిదైవికముగాని ।

రానున్నదిరాకమానఁబోదు ॥

(చరణము)

అనుభవనకుఁబ్రాప్తమైనది । తనకు దానె వచ్చితగిలికానిపోదు ॥

తిరువేంకటగిరిదేవుని । కరుణచేతఁగాని కలుషయింతయుబోదు ॥

౬

దేవగాంధారి

పల్లవి

అందులకుఁగాదునిన్ను నడిగేది ।

ముందరిపనులకే మొక్కఁగాని ॥

(చరణము)

సకలలోకములకు స్వామివై ననీవు ।

వాకనినన్నీలతేక వొల్లననెవా ।

మోఱివై భూమెల్లమోదియుండిననీవు ।

అకట నా పరభారలంపన నెవా ॥

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

పలుజీవులకు నల్ల ప్రాణమ్మవేసనీవు ।
 వలచినాలోనుండనొల్లననెవా ।
 కలిగిబ్రహ్మదులను కనిపించిననీవు ।
 పెలుచనైన నన్నుఁజెంచననెవా ॥
 వరుసనందరికిని వరదుండవైన నీవు ।
 యిరవై వరము నాకునియ్యననెవా ।
 యెరవులేక శ్రీవేంకటేశ నాకు నిహమెల్ల
 కరుణతోఁబిచ్చితివి కడమలుగలవా ॥

గుండక్రియ

పల్లవి

నీవె ఘనుండవు నేనొకదేహిని ।
 యవలంగాచుట యెన్నిక నీకు ॥

(చరణము)

మొక్కినందేరును మోచినతప్పులు ।
 అని మొక్కెదనీపాదములకునిదె ।
 చిక్కినవారిపై చేరి దయగలుగు ।
 అని చిక్కితినిటు నీ చేతికినేను ॥
 చెప్పినఁబాయును సేసినపాపము ।
 అని చెప్పెదనాదుప్తచేతలివె ।
 యెప్పుడుచనవరి యెంగిలిదిన్నను ।
 చిప్పిలుఁ బ్రసాద జెవిని నేను ॥
 కొలిచినవతి చేకొని రక్షించును ।
 అని కొలిచితినిడాగులుమోచి ।
 యెలమి శ్రీవేంకటేశ్వర నే నీకు ।
 బలువగు నూత్రపువ్విమను నేను ॥

తాళ్ళపాళం కవుల కృతులు

పాల్కి

పల్లవి

కరుణించి నీవుగాగ గాచితివిగాక ।

కళణని విన్నవించనంగతులనాకు ।

(చరణము)

దిట్టనై నేజేసినదిమ్మరిచేతలకును ।

జట్టిగా యీనరకాలు చాలునా నాకు ।

పుట్టిన నాజన్మములు పొనగంగవ్రాయబోతె ।

అట్టై వనముల తాటాకులెల్లజాలునా ।

కదిసి నేనాడేటి కల్లలెంచిచూచితే ।

మొదల యీ భూమియైన మోచునానన్ను ।

అదన నేనాచరించె అనాచారపుటెంగిలి ।

నదులజలాలు పావనము సేయంగలవా ॥

తొలుతనేదలచిన ద్రోహకు మాకులెల్ల ।

యిలంగొట్టులుజేసినా యిందుబాయునా ।

అలరిమరిదిక్కులేరని శ్రీమేకటేశ్వర ।

తెలిసి నీనేనాకుదిక్కు కాచితివి ।

మంగళకాశిక

పల్లవి

మాడేహికినింకను । సాధించిననకలము జయము ।

(చరణము)

యేదితుద యెన్నడుముగునును । అదికి ననాది హరిమాయ ।

సాదించినుజ్ఞానియైతె । యీదెస వెదకిన యిహమెపరము ।

బలిమేదిభవములబాయంగ । కలిగినట్లెల్లంగమకంబు ।

నిలుకడతో నిమకలుండైతె । వలసినచోటనె వాడికనుభము ॥

తనినేదితగుభాగములకు । తనలోపలనె దైవికము ।

చనవునను కరణజొచ్చితె । పెనుకొనిది శ్రీమేకటేశ్వరుడు । ౧౦

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి

పల్లవి

బలవండుడవు నీవుచట్టినది యీడేరును ।
యిలమీదానుండనైతి యికబోదునుమ్మి ॥

(చరణము)

స్వామీ నాలోనిచంచలగుణములివి ।
యేమిమానవు యెంతైనను ।
నీమాయమహిమో నీకుబరాకైనదొ ।
నామననులోగొంత నలుసున్నదొ ॥
దేవా పంచేంద్రియాలిదీపులనుఁజెట్టి ।
నీవేనాయదలోను నిండుకుండగా ।
యీవేళఁదరిగాదొ యిది నీ వినోదమో ।
నావొల్లిమఁదబుద్ధినయమియ్యదొ ॥
అప్పానేదొల్లి అజ్ఞానినైనది ।
తప్పానేడు గావతగదా నన్ను ।
చెప్పినామాటవిను శ్రీవేంకటేశ్వరా నీకు ।
వొప్పినదియాత్మ వొల్లననరాదు ॥

౧౧

భాళి

పల్లవి

అయ్యోయేమరి నేనాడప్పుడేమైవుంటినో ।
అయ్యెడనీదాసినైతె ఆదరింతుగా

(చరణము)

అలనాడుబలుండవై అవులంగాచువేళ ।
చిలరదూడనైతె చేరికాతువుగా ।

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

వల్లెగావిటుండవై రేపల్లెలోనుండేనాడు ।
 గొల్లెతనయినా నన్ను కూడుకొందుగా ॥
 మేలిమిరామావతారవేళ రాయరప్పలై న ।
 కాలుమోపిబ్రదికించికాతువుగా ।
 వాలినుగ్రీవులవద్ద వానరమైవుండినాను ।
 యేలినన్నుబనిగొని యీడేతువుగా ॥
 వారిధిలో మళ్ళీ కూర్మావతారములైననాడు ।
 నీరులోజంతువునై న నీవుగాతువుగా ।
 యీరీతి శ్రీవేంకటేశ యేలితివినన్నునిట్టె ।
 ఘోరతోపున నిన్నాళ్ళుమోసపోతిగా ॥

౧౨

సాళంగనాట

పల్లవి

యెక్కడిపురాకృతము యేమిచేసిని ।
 యెక్కడ బలు నీ బండ్లెట్టుండినాఁడెల్లను ॥

(చరణము)

నీవల్లెబుట్టెనుబ్రహ్మ నీవుచేసినదిమాయ ।
 భావించి నీకుక్షిలోనెబ్రహ్మాండాలు ।
 కావింప నీవేలికవుకమ్మనినట్టెబనులు ।
 దైవమాయదియెరింగి నీదాసుండ నేనైతిని ॥
 భూమినిదేవులు నీవుపుట్టించిన దమృతము ।
 శ్రీమంతుడవిన్నిటనీచేసినట్టవును ।
 యేమిటివాడు యముడు యెక్కడిమృత్యువుమరి ।
 సామజవరద మీశరణుజొచ్చితిని ।
 యేడఁజూచిననీదాసులెక్కడఁజెడుటలేదు ।
 యీదులేదు శ్రీవేంకటేశనీకును ।
 యేడవిధి యేడన్వగఁమెక్కడిదివరకము ।
 జాడతో నీమద్ర నాభుజములధరించితి ॥

౧౩

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

మాళవికాళ

పల్లవి

కమలమంటూమాకు మాయగట్టేవుగాక ।

కమలముధమము నీకల్పితమేకదా ।

(చరణము)

బ్రతుకమంటే జచ్చినపరీక్షుత్తుబ్రదుకదా ।

మతి నారాయణాశ్రయము మానుమంటే మానదా ।

కతలుగా జలధులుకమ్మంటే రాళ్ళుగానా ।

హితవు నీకునైతే యేపనియైననాను ॥

మలసిబ్రహ్మమాయకు మారుమాయఁజేయవా ।

అలదాపతికిఁ దీరలక్షయమంటే గాపా ।

కులగిడులు నేలతో క్రంగమంటే క్రుంగవా ।

యిలనీకువలసితే యేపనియైననాను ॥

యిట్టిది విధియనరాదిదియాఁగాదనరాదు ।

పట్టి నీవుదలంచినయట్టెగాన ।

యిట్లే శ్రీవేంకటేశ యిందరిలో ననుగావు ।

యెట్టునీకువలసిన యేపనియైననాను ॥

౧౪

సాళంగనాట

పల్లవి

అట్టివాడంగనుకనే హరి నీదాసుండనైతి ।

వాట్టినయపరాధము లొడ్డించుకోవళమా ॥

(చరణము)

యెన్ని నేరాలై నఁజేసి యేమిటాదీరనిరవ్వు ।

పున్నతి నీ లెక్కనైతే పూరకేహపు ।

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతాలు

పన్ని పగనేసివచ్చి బలవంతునిమరుంగు ।
 దన్నుఁదానెచొచ్చితే దక్కిపోవుఁబనులు ॥
 వొడ్డినసామెల్లాదినిపూనిన ఋణమునకు ।
 విడ్డబేరువెట్టితేనుబి తేవాసును ।
 అడ్డమెజగడగాని అదరానిమాటలాడి ।
 ముడ్డిమీదికెత్తుకొని మొక్కితేనపోవును ॥
 పాపమేకూడుగనుండి పట్టినారాయంతు ।
 చేపట్టి వై కుంతమిచ్చిచేరికాచితివి ।
 యేపునశ్రీవేంకటేశ యిదివినేపో నేను ।
 మూపున నీయచ్చుమోది ముందరనిలిచితి ॥

౧౫

గుజ్జరి

పల్లవి

ఇన్నియుపాయము లింక నేడకెక్కుశ్రీహరి ।
 పన్ని నీ మఱుగుజొచ్చి పాయకుండేఁగాక ॥

(చరణము)

అనంతకోటిజన్మములందుఁ జేసినపాపములు ।
 మొనసి నేనొకజన్మముననింగన ।
 ననిచి కమాఁనుష్ఠానము నేఁడుఁజేయఁబోతె ।
 పనివడినంత నిటబడబొగ్గియారనా ॥
 పెక్కుకవిలేలవ్రాత కుంభీపాకరారవాలు ।
 వొక్కదేహన నేపాండేవునంతరించెనా ।
 తక్కుక నేడీ ఘోరతపములుఁజేయఁబోతే ।
 గ్రక్కునజలధి బుట్టకాయనిండెనా ॥
 బలువై యనాది వేళ్ళువారినసంసారము ।
 తలమోది నేడంతలో త్రవ్వినేసెనా ।
 నేలవే శ్రీవేంకటేశ నే నేఁడుపుణ్యమంటితె ।
 చెలంగి పెనుగాలికి చింపిచాటలడ్డమా ॥

౧౬

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి

పల్లవి

యెటువలెసిద్ధించు నీపనులు యెవ్వరు విన్న నవ్వదురు ।
తటుక్కుననుండుట చాలిగుంటయట తలుపులు మేడమడుగులు ॥

(చరణము)

నీవేబ్రహ్మాండనాథుడవు నేనొక మళకమును ।
యీవలప్రత్యక్షముగోరెద నెక్కడికెక్కడసంగతం ।
ఆవటించి నేజేసినవైతే నపరాధంబులువేవేలు ।
కావవనుచు నే నిన్నుంబలికిడను కడుసాహసుండగానేను ॥
నిక్కము నీవు స్వతంత్రుడవు నే మాయాపరతంత్రుడను ।
ఇక్కువ నీపైభక్తిజేసెదను యెక్కడికెక్కడసంగతం ।
ఇక్కడ నే మోచినది కన్గొనంగ నేడుజాలది శరీరము ।
కక్కసించినను ధ్యానముజేసెద కడుసాహసుండగానేను ॥
హెచ్చిన నీచిత్తముగాన యేచిననాభాగ్యముదెలియ ।
ఇచ్చుల నే బయలకుమొరవెట్టెద యెక్కడికెక్కడసంగతం ।
కచ్చుపెట్టిత్రీవేంకటనాయక కరుణించితి విటు ననునీవే ।
గచ్చులవూరక నిన్నుబొగడెదను కడుసాహసుండగాను ॥

౧౭

మంగళకాశిక

పల్లవి

దేవనావలన గుణము తెలిసికాచెననేటి ।
యీవెట్టితనముమాని యిట్టై నన్నుంగావవే ॥

(చరణము)

నేరుపెనాకుగల్గితే నెట్టవ నింద్రియముల ।
బారింబడి బంటనై పంపునేతునా ।
ఆరితి నేనే వివేకినైతే హేయపుమేను ।
కోరిబ్రహ్మమనినమ్ము కొంకక గవింతునా ।

తాత్పర్యచాకం కవుల శృంగారములు

నాలోబుద్ధిగలిగితే నలింగమక్రోధములు ।

యీలీల నాసాములని యెన్నుకొందునా ।

తాలిమ నాయుడు మంచితనములుగలిగితే ।

మూలనున్న నాక మునుల కట్టివేసునా ॥

చిత్తమేకై వశమైతే చేరినుఖదుఃఖముల ।

మత్తుండనై మరచి యేమరివుందునా ।

అత్తినశ్రీవేంకటేశ అంతర్యామిని నీవు ।

తత్తరపు నాపస తగ నీవెఱుంగవా ॥

చాళి

పల్లవి

చవివేదివేదము లాచారము మదింబట్టదు ।

మదనాతురుండ నాకుమంచితనమేది ॥

(చరణము)

ముట్టయోగ్యముగానివి మోదితిదోలునమ్ములు ।

అట్టేబదికిన నే ఆసలుబెట్టు ।

గట్టిగాఁబ్రాణముతీపు చావంఁబెరెతునేను ।

యిట్టియజ్ఞానికి జ్ఞానమెట్టుగలుగును ॥

కావలెననుచుంగోరి కడుపునించినరుచి ।

యీవలపేయమై వెల్లి యేఁబూడఁగానై ।

దావనిమనసందుకే తగిలిఁగానిరోయదు ।

భావించి నన్నెఱుంగ నీభావమెరింగనా ॥

యోనిగతుండనై పుట్టి యోనిమిగ్గుండనైతి ।

పూనిలోకబండఁడ నేమిదైరింగనా ।

నేనాసిగ్గరంగ నీవే విచారింపితావు ।

శ్రీనిధిశ్రీవేంకటేశు చేతిలోనివాడను ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

దేసాళం

పల్లవి

నన్ను నింతగాగడించి న్యాయమాదిగవిడువ ।
అన్నిటరక్షించుకోవే అంతర్యామి ॥

(చరణము)

సామ్యువేశి నవాడు చుట్టిచుట్టివీధులెల్ల ।
కమ్మరవెడకెనట కన్నదాకను ॥
నమ్మినజ్ఞానములో నన్నుబడవేసుకొని ।
అమ్మరో పూరకుందురా అంతర్యామి ॥
వాడజేరమాడేవాడు వొక్కదరిచేరిచి ।
కూడినయథాము గాచివొనెనట ।
యీడనే ప్రపంచములో యిట్టినన్నదరిచేచి ।
వోడకకావంగరాద వోయంతర్యామి ॥
చేరివుప్పుమ్మువాడు చిట్లునేగనండట ।
పూరకెక్కివేంకటేశ వోపికతోడ ।
అరయ నన్నుబుట్టించినట్టివాడవు నాభార ।
మేరీతినై న మోపుమింక నంతర్యామి

౨౦

లలిత

పల్లవి

ఇచ్చితివి తొలై నాకు యియ్యంగలవన్నియును ।
మచ్చికనీకరణన్నమాత్రమేచాలు ॥

(చరణము)

సామీప్యమునడుగ సారూప్యమునడుగ ।
కామించి సాయుజ్యసాలోక్యములడుగ ।
భూమింగాని సాతాళంబునగాని దివింగాని ।
సమాన నీదాసులలో సహవాసమియ్యవే ।

తాత్పర్యపాఠం కవుల కృతులు

కాయసిద్ధినడుగ కమలాఫలమడుగ ।
 ఆయెడ దేవపట్టములవి యడుగ ।
 యాయెడ నేడేకాని యింకొక్కనాడైనగానీ ।
 చేయార నీదాసులసేవ నాకునియ్యవే ॥
 దేవుండవు నీవె మాకుండెలిపె యావార్యులు ।
 శ్రీవైష్ణవులేగతిచిక్కినవేళ ।
 శ్రీవేంకటేశ్వర జీవము భారమునీది ।
 భావనమైతిమింక పలుచింతలేల ॥

౨౧

భావి

పల్లవి

నాగుణాలుదలంచక నీగుణాలె తలంచుకొ ।
 యేగతినిమానరాదు యింకనైనను ॥

(చరణము)

తెచ్చినాగురుడునిన్ను తిరువారాధనసేయ ।
 నిచ్చినాడు తలంచుకో యింకనైనను ।
 అచ్చుమోపి దానునిగానంగవించిరి నీదాసు ।
 లిచ్చుల నన్నుంజేవట్టు మిందులకునైనను ॥

శరణాగతరక్షణశాంతి నీభక్తులకుగా ।
 యిరువుగాదలంచుకో యిదియైనను ।
 తిరుమంత్రమే నన్నుండెచ్చి నీసాముగఁజేసె ।
 యెరవులేక శాచుకోయిందులకైనను ॥

యిట్టి అభయహస్తమైతివెవ్వరికిఁగా ।
 యెట్లనదుటందలంచు మిదియైనను ।
 గట్టిగాశ్రీవేంకటేశ కడునీనాసంబంధమే ।
 యెట్లయినదలంచుకోయింకనైనను ॥

అభ్యాస సంకీర్తనలు

పాల్కి

పల్లవి

హరిసీపు నాకు లంచమేమిచ్చేవు అన్ని మమకములుచెప్పుమనా ।
దొరవంట మొక్కినదాసులతోడ తుచ్చపు నీచేతచెప్పుమనా ।

(చరణము)

అలనాడుసీపు మైలన్నచొక్కయ నంటుకొన్నసుద్దిచెప్పుమనా ।
గొల్లెతలవాడ చీకటిని తప్పకోరి చేసినదిచెప్పుమనా ।
పెల్లవిరిగ రేపల్లెలోపలి వెన్నముచ్చిములుచెప్పుమనా ।
తల్లిబిడ్డనొక్కవావిగఁజేసినధర్మపు తగవుచెప్పుమనా ।
మేటిమీనవై ఆఁకటికిఁజున్నమీలందిన్నసుద్దిచెప్పుమనా ।
పాటించి నీసరిబావమరఁదికి బండి రొప్పినదిచెప్పుమనా ।
గాఁటపుట సురకామినులతోడ కల్లలాసినదిచెప్పుమనా ।
యీదుపెట్టుకొని సీపు బోయదానియొగిలిదిన్నదిచెప్పుమనా ॥
దీనవృత్తింబోయి బలిచక్రవర్తిఁదిరుసుకొన్నదిచెప్పుమనా ।
ఆనించి శ్రీసతిపాదాలు నీమడనంటఁగట్టుకొంట చెప్పుమనా ।
దానవాంతకశ్రీవేంకటేశ్వరదైవమని నిన్నుఁజెప్పుమనా ।
పనిపట్టికరణంఁటఁగాచేటి పరమేశ్వరముచెప్పుమనా ॥

౨౩

శుద్ధవసంతం

పల్లవి

మఱిందియనుచు ధర్మజాండుభ్రమనునట ।
యెఱుకతోడి వివేకమెవ్వరియందున్నది ॥

(చరణము)

గరుడవాహనమెక్కి ఘనబాణునిసరకి ।
తిరిగిన నమ్మరై రిచేవుండవని ।
సరకానురునిజంపి నాతులు బదారువేల ।
మెరసిపెండ్లాడినది వివేకించరైరి ॥

రాశ్వరీకం కవుల కృతులు

బలు శంఖచక్రములుపట్టి బాలకులందెచ్చి ।

తెలివిన నమ్మరైరి దేవుండవని ।

సొలసిదిశ్వరూపముజూపి అగ్రపూజగొని ।

పెరియ సీమహిమలు వివేకించరైరి ॥

వక్కనద్రాపదింగాది బ్రహ్మచేమొక్కించుకొని ।

దిక్కిన నమ్మరైరి దేవుండవని ।

దక్కిశ్రీవేంకటేశ యిందరికి వరములిచ్చి ।

వక్కనమైతివి నాడు వివేకించరైరి ॥

౨౪

శుద్ధవసంతం

నేమునికన్యలమా సీవుమాలోలేవా ।

యామేరలనే మమ్ముయేలుకొందుగాక ॥

(చరణము)

ధరవిభీషణుండు మీరల్లికడవాడా ।

నిరతికుంట కనుకాండు సీతల్లివాడా ।

యిరవై ధృవుండు మీయిల్లాలికడవాడా ।

కరణన్నమాటలోన సరిగఁగాచితివి ।

మున్నిటశబరి నీకు ముమ్మనుమరాలా ।

మిన్నక పుద్ధవుడు మీమేనమామ ।

పన్నన పురుష నీకు పాదురానిచుట్టమా ।

యెన్నంగవీరలనెల్ల నింతలోమెచ్చితివి ॥

లహర్య నీకూతురా ఆశ్వురుండు గొడుకా ।

విహరించ నీకు శ్రీవేంకటేశుడా ।

వహి ముత్తాచలా నీచే వరములుగొన్నవారు ।

మహినిందులకేట నీమహిమచెప్పితివి ॥

౨౫

అభ్యుత్థ సంకీర్తనలు

భాగి

పల్లవి

వెన్నలుదొంగిలినాటి వెట్టివానీపు ।

విన్నకన్నజాడగాదు వెట్టివానీపు ॥

(చరణము)

మీటియజ్ఞానంబున మిమ్ముల్ల నీజవుల ।

విడిడివై మోచేపు వెట్టివానీపు ।

నేతే నారపేరునుడివితే నీపేరనేపు ।

వేటులేనిచుట్టమవై వెట్టివానీపు ॥

బంటులైనవారికెల్లఁబరశంతుండవై ।

వెంటవెంటదిరిగేపు వెట్టివానీపు ।

అట్టిరెండు కుచేలుని యటుకులకేమెచ్చేపు ।

వింటుమాకునప్పువచ్చే వెట్టివానీపు ॥

పావనమైలోకులెల్ల బ్రతుకుండటంబేరులు ।

వేవేలువెట్టుకొంటివి వెట్టివానీపు ।

శ్రీవేంకటేశుండవై చేరి వరములిచ్చేపు ।

వేవేగ నెవ్వరికైన వెట్టివానీపు ॥

లలిత

పల్లవి

సర్వేశ్వరుండవు స్వతంత్రుడవునీపు ।

సర్వోత్తముడ న్నిచ్చటంగావవే ॥

(చరణము)

శక్తికలిగితే నీసరుసదేవుడగానా ।

యుక్తికలిగితే నేనోడలుమోతునా ।

కాశ్యపశతం కవుల కృతులు

యుక్తియుశక్తియునొకటిలేక నీ ।
 భక్తుండనైతి నన్నుంచాలించవే ॥
 బహుపుణ్యుండనైతె బ్రహ్మవట్టమేలనా ।
 సహజ విజ్ఞానినైతె సంసారినాదునా ।
 విహితపుణ్యజ్ఞానవిముఖుండ గనక నే ।
 నహితయునుండ శరణంటిఁగావవే ॥
 శ్రీవేంకటేశ సీపుచేసిన ప్రతిమనితే ।
 నీవెఱుంగనిదిలేదు నేరపునాయందునది ।
 భావములోపల నీవేపైకొని బుద్ధియాయ్యంగా ।
 నీవాడననుకొంటినేడుగావవే ॥

హరిజి

పల్లవి

నేనై తెనీడేరుదు నీకులీలామూర్తిమింతే ।
 మానక నన్నేలుకొమ్మి మాధవగోవిందా ॥

(చరణము)

సీపునన్నుమన్నించితే నీమహిమలోఁగొంత ।
 యీవలవేలితియకాన యీలోభమేల ।
 కావించిపాలజలధికడ నొక్కతుంపరు ।
 వేవేగవిదలించితె యెందులకు ॥
 వేడ కమిలైన నన్నువేనక వేసుకొంటును ।
 గొడవనీకువచ్చినా కొంకనేటికి ।
 గడుసుదొంగైనవాడొక్కండు కొండలోదాఁగితే
 యెడమిచ్చినకొండకు హీనమయ్యెనా ॥

అధ్యాయ సంగీతానలు

కందువశ్రీవేంకటేశ కరుణారసమునాపై ।
చిందరాదా అనుమానచింతలేటికి ।
యిందరిపై నూర్చ్యందు యెండలుగానీలేకు ।
అందుకొన్ని కిరణాలు అరగిపోయెనా ॥

౨౮

పాడి

పల్లవి

రామచంద్రా రామభద్రా రఘువీరా ।
నీమహిమచెలిసెరా నేటివారు ॥

(చరణము)

అరయ జటాయువునకట్లే మోక్షమిచ్చితివి ।
హరునివిల్లువిరిచి అలరితివి ।
యిరపై రాతికిబ్రాణమిచ్చితిమితటేనిన్ను ।
నరుడంటనుండిరిగా నాటివారు ॥

నెమ్మదిసరయువులోనిచ్చితి వైకుంఠము ।
పమ్మిమారుతికి బ్రహ్మపట్టమిచ్చితి ।
దుమ్ములుగ రాక్షసులదుత్తుమురుసేసితివి ।
నమ్మిరిగారాజవంటానంటేవారు ॥

యెందునుఁజెడని పట్టమిచ్చితి విభీషణుని ।
కందీపరశురామునినంగవించితి ।
యిందునేశ్రీవేంకటేశ యెరుంగక దళరథ ।
నందనుఁడేయనిరిగా నాటివారు ॥

౨౯

శుద్ధవసంతం

పల్లవి

యేమియగుగనొల్ల యెచ్చుకొందులననొల్ల ।
కామించినీవిచ్చితి కైవల్యపదము ॥

తాత్పర్యపాఠం కవుల శృతులు

(చరణము)

పుట్టుగులకు వెరవభూమిలోన హాసీకు ।
 అట్టేసీదాసు డ న్నెనైతేజాలు ।
 పెట్టికేజాల్చినైనవెరవ సీనామములు ।
 వొట్టినానాలికమీదనుండితేజాలు ॥

వెటవంబాపములకువేయైన హరిని ।
 యటలేని కైంకర్యమిచ్చితేజాలు ।
 వెటవనింద్రియములవెటలకు నీ వాత్మ ।
 నుటకబోధనుండవై వుండితేజాలు ॥

యేలోకమైన వెటవయెక్కువశ్రీప్రేక పేశ ।
 పాలించినీకృపనాపై బారితేజాలు ।
 కాలమెట్లైనవెటవ కమమెట్లైనవెటవ ।
 యేలిననీదాసులునన్నియ్యకొంటేజాలు ॥

30

భూపాఠం

పల్లవి

భారమునీపై వేసి బ్రదికియుండుటమేలు ।
 నారాయణుండనీవే నాకుంగలవనుచు ॥

(చరణము)

శరణన్న వెటవయ్య సామజముంగాచినట్టు ।
 వరుసదావతిపడి వచ్చేవంట ।
 హరికృష్ణయన వెటవయ్య బ్రాహ్మణివర ।
 మీరవుగనిచ్చినట్టు యిచ్చెవోయనుచు ॥

చేతమొక్క వెటవయ్య చీరలిచ్చియుంతులకు ।
 భ్రాంతిపడ్డట్టే నన్నుగై కొనేవంట ।
 అతులనమ్మంగ వెటవయ్య బాండవులవలె ।
 గాతరానవంట వెటవంగాచి యుండవనుచు ॥

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

ఆరగించుమున వెలుపయ్య శబరివలె ।
 ఆరయ నంగిలియనకంటేవంట ।
 యేరీతినప వెలుతు యిచ్చెనట్లగావు ।
 కూరిమిశ్రీవేంకటేశ గోవులంగాచినట్లు ॥

36

బౌళి

పల్లవి

రామ రామ రామ కృష్ణ రాజీవ లోచన నీకు ।
 దీమువంటి బంటననే తేజమేనాది ॥

(చరణము)

పారిధిదాటి మెప్పించ వాయుజుడనేగాను ।
 సారెజవుల మెప్పించ శబరిగాను ।
 బిరాన నీతనిచ్చి మెప్పించ జనకుండగాను ।
 యేరీతి మెప్పింతు నన్ను యెట్లుగాచేవో ॥
 ఘనమైన మోచి మెప్పించ గరుడుండనేగాను ।
 కొనగామ సుఖమియ్య గోపికంగాను ।
 వినుతించి మెప్పించ వేయినోళ్ల భోగిగాను ।
 నినునెట్లు మెప్పింతు ననుగాచేదెట్లో ॥
 నవ్వుచు బాడి మెప్పించ నారదుండనేగాను ।
 అవ్వల బ్రాణమియ్య జటాయువుగాను ।
 యివ్వల శ్రీవేంకటేశ నీకే యిటు శరణుంటి ।
 అవ్వల నాతెరువేదో రక్షించేదెట్లో ॥

37

లలిత

పల్లవి

పున్న మాట లింక నేలవా దేహ ।
 యెన్నటి కిదే మాట యింకా నింకను

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

(చరణము)

కొంత నాకము ఫలము కొంత నీ రక్షకత్వము ।

యింతలో రెండు గలవా యేమో దేవా ।

అంతర్యామివి నీవు ఆడేటి బొమ్మను నేను ।

చెంతగాఁచుట నీపని నేవ జేయుట నాపని ॥

నే నపరాధి నయ్యేది నీవు వహించు కొనేది ।

యీ నెపాలు రెండు నేల వేమో దేవా ।

మానక యిట్లయితే నీ మహిమకు గురులేది ।

అని చింతించె నందుల కపకీర్తియనుచు ॥

మేధలే నా యధమము మీ ఘనత యెంచికావు ।

యిదియె నా విన్నపము యేమో దేవా ।

యెదుట శ్రీ వేంకటేశ యిన్నిట నీ బంటుబంటు ।

పదివేలు నా నేరాలుపట్టకుమీ యింకను ॥

33

సాశంగనాట

పల్లవి

నీవాడనై నేను నిచ్చలు సంసారము ।

యేవిధినుండిన నీకె యింత శైలవు ॥

(చరణము)

కొమ్మ రాణివాసమై కోరి మూల నుండినను ।

నెమ్మది దినాలు మగనికే శైలవు ।

కమ్మివడ్డించినయట్టి కంచములోని కూరలెల్ల ।

దొమ్మి విందారగించేటి దొరకే శైలవు ॥

పంట కొలుచు కొటారున పాతరలోఁ జెట్టినాను ।

అంటకరాచముద్రకు అదే సెలవు ।

యింటిపాడి జన్నవట్టి యెరవుట్టిఁ జెట్టినాను ।

పెంట పెంటఁ దన యిల వేల్పులకే శైలవు ।

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పెక్కువ సొమ్ములుదాచి పెట్టెలోన నుంచినాను ।
నిక్కము సొమ్ము గలవానికే శేలపు ।
అక్కజపు శ్రీ వేంకటాధిపుని శరణాటి ।
మిక్కుటపు నాజన్మము మీకే శేలపు ॥

36

శుద్ధవసంతం

పల్లవి

యెంత పరమబంధుండవు యేమని నుతింతుమిమ్ము ।
అంతనిన్ను మరచి నే నపరాధి నైతిని ॥

(చరణము)

దురితములే నేడేసి దుఃఖముఁ బొందేనాడు ।
తొలలి నన్ను రోసి తొలంగవైతి ।
నరకము చొచ్చేనాడు నాకు సంతర్పామివై ।
పరుండు వీడేల యనపాయనైతివిగా ॥

జనని గర్భమునందు చేరి బడివుండేనాడు ।
పెను బలమవై నన్ను విడువవైతి ।
పెనంగి పంచేంద్రియాల పేరు వికులయ్యేనాడు ।
అనుభవింపగఁ జేసి అందుకు లోనైతివి ॥

యెటు నేగోరిన అదే యిచ్చి పరతంతుడవై ।
మెట్టుకొని నా యిచ్చలో మెలంగితివి ।
యిట్టే యీ జన్మమున నన్నేలి శ్రీవేంకటేశ ।
పట్టి నీ దాసులలో దప్పక మన్నించితివి ॥

37

దేసాళం

పల్లవి

యేయాజ్ఞ అయినఁబెట్టు యిదివో నా ధుజ్జనము ।
యేయపరాధమో కాని యింతేని చేసితిని ॥

(చరణము)

అమ్మకొని నీ దాసుండననేటి సలిగెలను ।
వేమారుఁ బాపములకు వెరవనైతిని ।

తాళ్ళపాళం కవుల కృతులు

నీ మెరుంగు చొచ్చినట్టి నిజగర్వమే నమ్మి ।

నేమపు పుణ్యములు మానితి నేను ॥

తగిలినీముద్ర మేన ధరించిన చనవున ।

పగటున దేవతలు పంపుసేయను ।

నగుతా నీ నామము నాలికనున్న బిరాన ।

జగతి నిత్య కర్మము బోదోసితిని ॥

హత్తి నాకుగలవు నీ వంతర్యామివనుచు ।

పుత్తమోపాయము లెల్ల నొల్ల నెతిని ।

యిత్తల శ్రీవేంకటేశ యేలికపు నీవని ।

మత్తుండనై అన్య చింత మరిచితిని ॥

3౬

దేవగాంధారి

పల్లవి

శరణాగతే నే యెంచంగ నిత్యవైరిగాక ।

సరమ పురుష నీ పరికర మెల్లను ॥

(చరణము)

కమలా చరణంగాని కలుగవు నీవంటి ।

కమలామేమి సేయగను కరిగించితి ।

ధమతపమునగాని తగులవు నీవంటి ।

ధమమే మెరుంగనయ్య తగనహి మూఢుండు ॥

వేదము చదివి నిన్ను వెతకిన నేమంటే ।

వేదమే మెరుంగు నీచవిధి గుహుండు ।

ఆది మతమునఁ గాని అటు నిన్నుంగానమంటే ।

యేదెస ఘంటానికం దేమతమువాడు ॥

వనాశ్రమమునఁ గాని వడినిన్ను గనమంటే ।

వనాశ్రమములేవి వాల్మీకికి ।

పుణా శ్రీ వేంకట పురుషోత్తమ నిన్ను ।

వనికంచి ఘనులైరి తరనారదాదులు ॥

3౭

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి.

పల్లవి

ఇదిసీకునుపకారమింతగా నే జేసితి ।

కదిసి మేలెంచికావుమీ నన్నును ॥

(చరణము)

భూమి నేనొక్కసిచందంబుట్టగాగదా మీదయ ।

వేమారు నామీదఁదఱవెలనెట్టెను ।

నేమపుఁబుణ్యండ్లనై తే నీదయకుఁబ్రాత్రమేది ।

యేమిటికిరాక మూల నిట వృథావుండగా ॥

చిక్కి నేదోపాలుగఁడఁజేయంగా నీనామము ।

రొక్కముగా నన్నుఁగాచిఁగూఢి కెక్కెను ।

దిక్కుల మావంటివారిఁజెగుననేయకుండితే ।

యెక్కడనుండు నీనామమేమందునకునచ్చు ॥

పుట్టుదరిద్రపునాకుఁ పుంచిసంపదలియ్యఁగా ।

యిట్టి నీలక్ష్మీపతిత్వమెన్నిక కెక్కె ।

నట్టన శ్రీవేంకటేశ నీదాసులకతననే ।

రట్టు కెక్కిపంతముమీరంగ రాజువై తివి ॥

3౮

సారాష్ట్రం.

పల్లవి

యేలినవారికిఁబోడు యీజేరించందమసామ్ము ।

కాలకాసుసేయకున్న ఘనముగాఁజేతురు ॥

(చరణము)

పసులేమెరంగగా పట్టి కట్టిమేపుమేసి ।

దెసలఁబనులునేయ దిద్దుకొందురు ।

వసుధ నన్నటువంటి వానిఁడెచ్చిమీసేవకు ।

నెసంగమెదిసి కావు యేమిసేనెరుంగ ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

బిడ్డలేమియియ్యగాను ప్రేమముతోగన్నతల్లి ।

వెడ్డువెట్టిచన్నిచ్చి వెసంబెంచును ।

యెడ్డవైన నే నీకు యెందునుగొరగాకున్న ।

వాడినజ్ఞానమెసంగి వూరడించికావవే ॥

బానిసలేదొడ్డుగాన పరులుదడవిజేను ।

దాన్నికైనహించుకొని తామువత్తురు ।

నేను నీదాసుండ నింతేనెమ్మది శ్రీవేంకటేశ ।

పూనుకొనినచ్చిన నన్నెప్పుడుగావవే ॥

37

సాళంగనాట.

పల్లవి

మీరుచేసేపనులకు మేము గోరేపనులేమి ।

నేరుపు నీదైవికమే నేరుపుదుగాక ॥

(చరణము)

యెవ్వరు నీకుఁజెప్పంగా నిలన పాండవమంటె ।

అవ్వలంగాకుండుగాక అనియంటివి ।

నెవ్వగ విభీషణుండు నిన్నేమి వేడుకొనఁగా ।

రవ్వగానట్టి లంకరాజ్యమొసగితివి ॥

రమ్మని యెవ్వరనఁగా రాముండవై విచ్చేసి ।

యిమ్ముల నహల్యశాపమిటుదీచితి ।

దొమ్మిలోనేమిచెప్పంగ దూర విజయునికై ।

కమ్మర భీష్మునిపై జక్రమేలయెత్తితివి ॥

చెలంగి ధృవునికేలచెక్కుల నీశంఖమూడి ।

పలునుతులు చేకొని పట్టమిచ్చితి ।

యెలమి శ్రీవేంకటేశయేమి నెరుంగము ।

యిల నిరుహేతుకముకొ యెట్లయినంగావవే ॥

౪౦

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

జేసాళం.

పల్లవి

యిదిగో మాయజ్ఞానమెప్పుడును సహజమే ।
కదిసి సేనెనన్ను గరుణించవయ్య ॥

(చరణము)

అల్లిచంకనున్న బిడ్డ అమితో జన్నుదాగుతా ।
వొల్లండు అండ్రియెత్తుకొనబోలేను ।
మల్లడి సేమాయలో మరగినజీవముల ।
మెల్ల నే మీసేవజేస మిమ్ముజేరంజాలము ॥
రెక్కలమరుంగు పక్షి రెక్కలక్రందనేకాని ।
యెక్కడువద్దనే మెడయెంతెవున్నను ।
ప్రక్కసజన్మమెత్తిన ప్రపంచపుజీవులము ।
యెక్కడైన వై కుంతమిది గోరంజాలము ॥
సీరులొనుండేటికప్ప నీటిలోవుంచుంగాని ।
వూరకే పరపుమీదనుండబెట్టెనను ।
అరయ సంసారమూలో అజ్ఞానపుజీవులము ।
బోరన శ్రీవేంకటేశ బుద్ధిచెప్పికావవే ॥

౪౫

శంకరాభరణం.

పల్లవి

అందుకేవెరగియ్యని ఆహా నాకిది ।
విందుల సేచేతలివె విచారించవయ్య ॥

(చరణము)

నిగమాంతవీధులెల్ల నీవు పసులగావంగా ।
వెగటుగ నాడెందువెదకిరో ।
జగతి యోగీశ్వరులు సరి నీవు గొల్లెతల ।
తగిలినవేళ న్నెట్లు ద్యాసముచేసిరో ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పరమగురువులెల్ల పాలు సీవుదొంగిలగ ।
 అరసి సీమహిమలేమనిచెప్పిరో ।
 సురులుసీవురేపల్లెజొచ్చి పారియాడంగను ।
 ఇరవై సీవెంటవెంట నెట్లదిరిగిరో ॥
 కోరి మునులెల్ల సీవుగోపాలురతోనాడంగ ।
 సారెఁబాగడి యేమని చదువుదురో ।
 యీశీతి శ్రీవేంకటేశ యెదుటసీవుండఁగాను ।
 నేరిచి సీదాసులెల్ల నిన్నెట్లమెచ్చిరో ॥

౪౨

రామక్రియ.

కల్పది

పురుషోత్తమ సీవె బుద్ధిచ్చికాచుటగాక ।
 శిరసెత్తుకొని నవ్వసిగ్గుగాదానాకు ॥

(చరణము)

పొసగ పంచేద్రయాలు పుట్టినదేహమేమోచి ।
 యెసంగ జితేంద్రియఁడనెట్టయ్య నేను ।
 వసగాని కోరికలవలలోనఁ జిక్కుకొని ।
 యిసుమంతలో ముక్తుండనెట్టయ్యనేను ॥
 తొల్లిటికమఁముచేత దొడయైనపుట్టుపుట్టి ।
 యెల్లవారిలో జ్ఞానినెట్టయ్యనేను ।
 మల్లడినంసారము మరుగువాడనై యుండి ।
 యిల్లదిగో విరక్తుండనెట్టయ్యనేను ॥
 పాపపుణ్యపు లోకులపండ్తిలోననేవుండి ।
 యేపున సీభక్తివాడనెట్టయ్యనేను ।
 రాపులశ్రీవేంకటేశ రక్షించి కీర్తిఁబొందు ।
 యీపాటివాడ ధీరుండనెట్టయ్యనేను ॥

౪౩

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

జాళి.

పల్లవి

యొక్కడి మానుషజన్మంబైతి న ఫలమేమున్నది ॥

నిక్కము నిన్నేనమ్మితి నీచి త్తంబింకను ॥

(చరణము)

మరవను ఆహారంబును మరనను సంసారసుఖము ।

మరవను యింద్రియభోగము మాధవసీమాయ ।

మరచెద సుజ్ఞానంబును మరచెద తత్వరహస్యము ।

మరచెద గురువృద్ధై వము మాధవసీమాయ ॥

విడువను బాపముపుణ్యము విడువను నా దుఃఖములు ।

విడువను మిక్కిలియాసలు విష్ణుండ సీమాయ ।

విడిచెద షట్కమంబులు విడిచెద వైరాగ్యంబును ।

విడిచెద నాచారంబును విష్ణుండ సీమాయ ॥

తగిలెద బహులంపటముల తగిలెద బహుబంధముల ।

తగులను మోక్షపుమాగము తలంపున యెంతైన ।

అగపడి శ్రీవేంకటేశ్వర అంతర్యామివై ।

సగినగి నీవేలితి నాకాయీమాయ ॥

రర

జాళి.

పల్లవి

కొత్తబంటు పాతబంటుకోరి నాడు నేడు నీకు ।

యిత్తలజీతముచేసి యేలుకోవే శ్రీహరి ॥

(చరణము)

యిరువదినలుగురికిటు నేగమికాండ ।

అరిదిదేహపుటూరి అమరగాడ ।

నరయక నరసేది నల్ల తెల్ల జల్లివాడ ।

యిరవై జీతముచేసి యేలుకోవే శ్రీహరి ॥

తాత్పర్యపాఠం కవుల కృతులు

కామునిగరడిలోని కటారిపామువాడ ।

లేమజూపులవగలు దివ్యలవాడ ।

గోముపనేకాంగి నాడుగురితో నొరటువాడ ।

యీమేటిన్నె న నన్నెలుకోవే శ్రీహరి ॥

యేడునేడులోకములయొక్క దిగినట్టివాడ ।

మేడపునంసారమున మించినవాడ ।

వొడకవెదకితిని వొక్కండవే రాజవింక ।

యీడనే శ్రీవేంకటేశ యేలుకోవే శ్రీహరి ।

౪౫

ధన్వాసి.

పల్లవి

హరి నీదాస్యమునకు నదియేమిసరిగావు ।

అరయ శుకుండు నిన్నునంటి నీయంతామెను ॥

(చరణము)

వగలందపమునేసి వసిష్ఠనయ్యెదనంటె ।

వొగి వసిష్ఠుండు మింటనొక్కచుక్క ।

యెగువ యజ్ఞాలుజేసి యింద్రుండనయ్యెదనంటె ।

దిగువనాయ్దింద్రుండొక్క దిక్పాలుడే ॥

ఘనమైనయీపులిచ్చి కనుకండనయ్యెదనంటె ।

వొసరనాతండు భువినొక్కరాజె ।

అనువై ధానాలుచేసి అహరల్పముందెవంటె ।

కొననది మేరువుకొండమిదిబ్రదుకె ॥

అదిగాన యేయపాడుములు శేనొల్లక ।

కదిసి నీశరణనేగతిగంటిని ।

యెదుట శ్రీవేంకటేశ యిట్టెనాదెవబాది ।

సదయుండవై మమ్ముచక్కంగ నేలితిని ।

౪౬

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

సాళంగనాట.

పల్లవి.

శునకశుకరాదులు సుకమంది పొందినట్లు ।
ఘనముగానక మసి కస్తూరాయెనాకు ॥

(చరణము)

యేపున బ్రహ్మవంద మెరంగనివాడంగనక ।
బాసపు హేయసుఖమె భ్రాంతి నాకును ।
చూపుల వై కంఠముచూడని వాడంగన ।
తీపులు ప్రపంచమందు స్థిరమాయెనాకు ॥

చాయల శ్రీహరిభక్తిచాలనివాడంగనక ।
తోయరాని కమములు దొడ్డాయెనాకు ।
నాయెంత నాజ్ఞానము సమ్మనివాడంగనక ।
మాయపుసంసారమే మననాయెనాకు ॥

శ్రీవేంకటేశుధ్యానము జేయనివాడంగనక ।
ఆవలంబరదేవత లరుదునాకు ।
ఈవల యితఁడే సన్న యింతగా మన్నించె గన ।
పావనమై జన్మమిది సచ్చిదోచెనాకు ॥

౪౭

ధన్యాసీ.

పల్లవి

పరమువేరొకచోట భ్రాంతియున్నదా ।
స్థిరమైనయీమాయ తెలియరుగాని ॥

(చరణము)

యెప్పుడు దేహాత్మ లెరవులుగాజూచు ।
యెప్పుడహంకార మిటుమోసును ।
అప్పుడు దైవము అటచేతిలోనివాడు ।
కప్పినదిక్కులు గానరుగాని ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

యెన్నఁడుసమబుద్ధి నిందరిఁదాఁజూచు ।
 నెన్నఁడాసలమీఁద నిలురోసును ।
 అన్నిఁబుణ్యములు అండనేసమకూడు ।
 యిన్నిట నిది విచారించరుగాని ॥
 యెచ్చోట హరిభక్తి యిరవుగా మతికబ్బు ।
 యెచ్చోట సంశయ మిటుమానును ।
 అచ్చోట శ్రీవేంకటాద్రిశు కృపయుండు ।
 మచ్చి కేసిదిగంటి మానరుగాని ॥

౪౮

సాళంగనాట.

పల్లవి

జపియించారే సర్వజనులు యీనామము ।
 తమరపము వోపుణ్యులకు రామనామము ॥

(చరణము)

శాంతికరము రామచంద్రనామము ।
 భ్రాంతులణంచు రామభద్రనామము ।
 వింతసుఖమిచ్చు రఘువీరనామము భూమి ।
 వింతదీర్ఘజీవనదిగో శ్రీరామనామము ॥
 కలిదోషహరము రాఘవనామము సర్వ ।
 ఫలదము సీతాపతినామము ।
 కులకశోభనము కాకుత్స్థనామము అవి ।
 రశమైన దిదిగో రామనామము ॥
 గుమితమైనది రఘుకులనామము ।
 అతిసుముఖము దశరథసుతనామము ।
 అమితమై శ్రీవేంకటాద్రి నాయకుడై ।
 రమియించె యీతని రామనామము ॥

౪౯

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

బాళి

పల్లవి

దైవమా నన్నిందులో తగుమానిసింగాజేసి ।
యీవల రక్షించేమేలు యిదిచాలదా ॥

(చరణము)

అవ్వలదిరిపెములై అంగలచే జీవులలో ।
యెవ్వరింబోలుదు నే నెంచిచూచితే
రవ్వగాగ్రిమికిటలై రమియించె జంతువులలో ।
యెవ్వధినేసరిగాక యెంతవాడనేను ॥
పాపముజేసి నరకభాధలంబడి వారిలో ।
యేపున నన్నుంజూచితే యే నేమిభ్రాంతి ।
పైపై న జ్ఞానపు పశుపక్షిమృగాలలో ।
తోపు నూకడేకాక దొరనానేను ॥
యేమిటివాడనై నిన్ను ఇంకానేగొనరుదు ।
పామరుని నన్నింత పాలించితి ।
యేమనికొనియాడుదు యే నిన్ను శ్రీవేంకటేశ ।
ఆమంచిసీదాసులలో అర్హమానేను ॥

౫౦

సాళంగనాట.

పల్లవి

యిదియే కామనిదానమిది యేమూలధనము ।
యిదియే సమ్ముటగాక యితరములేల ॥

(చరణము)

నమేధ క్తకప్రణస్యతియనుమాట ।
అమోఘమై నీవానతియ్యగా ।
రమారమణుండరతి నీదాసులకెల్ల ।
సమోహినితరవిచారములేల ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

నాఁడు మామేకం శరణంబ్రజ యనుమాట ।

పోడిమి దిక్కుల నీవెప్పుడుచాటఁగా ।

నేఁడు నీదాస్థులమై నెరవేరితిమిగాక ।

వెండివెండి కమఁపువిధులింకనేల ॥

అలయోగక్షేమం నహమ్మ్యహమనుమాట ।

అలరుచు తుదిపదమైవుండగా ।

నెలవై శ్రీవేంకటేశ నిన్నుఁగొల్పిచినమాటఁ ।

గలిగె నీకరుణయే కథలునేల ॥

౨౦

శాళి.

పల్లవి

పరమసుజ్ఞానులకు ప్రపన్నులకు ।

మరుగురు నీమీఁదట మనసుండవలదా ॥

(చరణము)

ఆకలిగొన్నవానికి నన్నముపై నుండినట్టు ।

వేంకటవుండవలదా యీశ్వరునిపై ।

కాకలవిటులచూపు కాంతలపై నుండినట్టు ।

తేకువనుండవలదా దేవునిమీదటను ॥

పసిబిడ్డలకు నాన పాలచంట్టపై నున్నట్లు ।

కొసరి భక్తివలదా గోవిందునిపై ।

వెనఁదెరువరి తమి విడి వలసినున్నట్లు ।

వసియించవలదా శ్రీవల్లభుమీదను ॥

నప్పున ధనవంతుఁడు నిధిగాచియుండినట్లు ।

తప్పక శ్రీవేంకటేశుఁ దగులవద్దా ।

అప్పసమైన భ్రమ ఆలజాలాలకున్నట్లు ।

యిప్పుడేవుండవలదా యీతనిమీదను ॥

౨౧

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

సాళంగనాట.

పల్లవి

యెట్టుగడించె దై వము యిందరికినిసుఖము ।
పట్టినభ్రమవంటిది పంచేంద్రియసుఖము ॥

(చరణము)

పచ్చివలెనె తోచు పండ్లముక్కలువోవు ।
మచ్చికం గాంతలతోడి మదసుఖము ।
వచ్చినట్టనెవుండు వండవండనల్లాను ।
పచ్చి తా తొల్లి జేసినదానఫలసుఖము ॥
మోవనియట్లెవుండుము లిగెపాటిభారము ।
భావించి యెత్తుకొన్న సంపదసుఖము ।
కై వశమైనట్లుండు కడదంకావళకులే ।
తేవల ననుభవించే దేహభోగసుఖము ॥
మిక్కిలితీపై వుండు మీసాలమీదటితేనె ।
చక్కటినానాటి సంసారసుఖము ।
లక్కక శ్రీవేంకటేశు దాసులకు చిక్కివుండు ।
లక్కడ నిక్కడను బ్రహ్మానందసుఖము ॥

౨౩

కొండమలహరి.

పల్లవి

యెన్నుండుదేవుని గనేమెన్నుండు బుద్ధెరింగేము ।
లెన్నుందానే హరి మమ్ము దయఁజూచెగాక ॥

(చరణము)

మాటాడుటొక్కటేకాని మాకునుఁబసులకు ।
చాటువఁ బంచేంద్రియాలు సవకసమమే ।
గాటానఁజెరియుంచుటేకాని రాళ్లకునుమాకును ।
యీటాలేని భవబంధాలిన్నియును సమమే ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

దొడ్డదేహమింతేకాని దోమలకును మాకును ।

జడ్డులేని జీవాత్మ సర్వానమమే ।

ఒండినరుచులెఱుంగుటొక్క విశేషమేకాని ।

యెడ్డతనము మాకే తేని జంతుసమమే ॥

చేరిచదువుటేకాని చిలుకలకు మాకును ।

సారెకు సత్కరములు సర్వసమమే ।

యూరీతి శ్రీవేంకటేశుండిటు సన్నుగాచెంగొక ।

నేరమి యిన్నాళ్ళు నాదే నేనిందరిసమమే ॥

౫౪

గుండక్రియ.

పల్లవి

వివరించిచూడఁబోతె వెరగయ్యెనాకునేడు ।

తవిలిపుట్టిననాడు తనువులెందుండెనో ॥

(చరణము)

జనని గభాకములోన సరినేనుండేనాడు ।

యెససియేడనుండెనో యీయాస ।

మునుపనంతకు తొల్లిమునింగి పరలోకము ।

కొనలనుండెడినాడు కోపములెందుండెనో ॥

పాత్తుల లోపల నేను పాడలువెట్టేనాడు ।

యిత్తుల జన్మనమధమెందుండెనో ।

నిత్యము నిదురలోననే గలలాగనై నాడు ।

యెత్తి యీకాపురము లివి యెందునుండెనో ॥

మానక పంచేంద్రియమతుండనై వున్ననాడు ।

యీ నేటి బ్రహ్మానందమెందుండెనో ।

తానే శ్రీవేంకటేశుండు దయఁజూచెఁగాకసన్ను ।

ఆనుకొన్న కర్మము యేమిటతానుండెనో ॥

౫౫

అధ్యాయ నామకావళి

గుజ్జరి.

పల్లవి

పాపముచేరువ ప్రాణునికి ।
యేపునపుణ్యంబేదోకాని ॥

(చరణము)

ముక్కుననున్నది ముంగోపంబిది ।
యెక్కువశాంతంబెందున్నదో ।
చిక్కినియాసలు చేతిలోనున్నది ।
గక్కునవిరతేకానముగాని ॥
కన్నులనున్నది కామాంధకారము ।
యెన్నిక విజ్ఞానమెందున్నదో ।
పున్నదినాలుక నూరకదైన్యము ।
యిన్నిట ధైర్యంబెఱుగముగాని ॥
అవిగో తనువున ననాచారములు ।
యీవల సధముకంబెందున్నదో ।
వివరమొసంగి శ్రీవేంకటేశనా ।
భవమీడేచకంగ బ్రదికితింగాని ॥

౫౬

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

కలకాలమెవ్వరికిగా బాటువడదేహి ।
వలలంబడి తుదనొకరివాడగుగాడాయె ॥

(చరణము)

పాపకమకపుమనసు పంచేంద్రియములకే ।
చూపించెగాని దయంజూడదాయె ।
దివనపుటన్యాయదేహంబు రుచులకే ।
వాపించె నను మొకము వడిందనుపదాయె ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

సిగ్గుమాలినవయసు చెలుల యెంగిలిమోవి ।
 కొగ్గించి దొరతనంబొసగదాయె ।
 నుగ్గయినయాయాస నూరుగురిఁగొలిపించి ।
 తగ్గించిగవంబు దరిజేర్పదాయె ॥
 మాలుగలసినబ్రదుకు మాయలోనేకలిపి ।
 యేలకో ఘనసుఖంబియ్యదాయె ।
 యీలోన శ్రీవేంకటేశ్వరుండు ననుఁగాచె ।
 నాలోనిపొందికలు నాకునరుచాయె ॥

౫౭

గుజ్జరి.

పల్లవి

తెలిసిబ్రదుకరో దేవాలాల ।
 వలెననితలంచిన వారివాఁడేదేవుండు ॥

(చరణము)

తనుంగొలువకుండితే తారముపెట్టఁడేలిక ।
 పెనంగి కొలువకున్నఁబెట్టుదేవుండు ।
 జనునాడు విడుతుండు చుట్టాలు దరిద్రులై తే ।
 పెనుపెంటనెంతయిన విడువఁడుదేవుండు ॥
 అంతట ముదిసిజేను అంగలు రోతురు ।
 అంతరాత్మ యెన్నుండు రోయఁడుదేవుండు ।
 వింతగా నన్నదమ్ములు విసానకలుగుదురు ।
 బాఁతనే తానలుగఁడు పుట్టించినదేవుండు ॥
 వొదిలిమూలనుండితే పూరివారుమరతురు ।
 వదలకెందున్నా మరువఁడుదేవుండు ।
 తుదిముట్ట రక్షించు దుఃఖములెల్లనణంచు ।
 యెదుట శ్రీవేంకటేశుఁ డీతండవో దేవుండు ॥

౫౮

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి.

పల్లవి

సిగ్గుమాలినజీవుండు దా ।
మొగ్గినచోటనే ములుగుగాక ॥

(చరణము)

ఆలుబిడ్డలకునై యెల్ల కాలము ।
పాలుమాలక పాటువడి ।
తీలుగావచ్చితే దేవునిదూరును ।
యేలనాడే యిదియెఱుంగడా ॥
కిమ్ముల విషయకింకరుండై తా ।
నమ్ముడువోయె నందులకే ।
కమ్ముకోవచ్చిన కమముదూరును ।
యిమ్ములనాడిదియెరుంగడా ॥
బ్రతికెనన్నాళ్లు భ్రమసి దేహమే ।
మితిలేక వామిమీదట ।
గతియని శ్రీవేంకటపతిఁజేరు ।
హితవసి నాడెయెరుంగడా ॥

౨౯

గాళ.

పల్లవి

అప్పుడే కృతాధుండు అప్పుడేలోకపూజ్యుండు ।
తప్పులేదు ముప్పులేదు దైవమేగురుతు ॥

(చరణము)

యెవ్వడు పుణ్యండుగాడు యెవ్వడు పాతకిగాడు ।
యివ్వలఁ దొంటిజన్మము లెంచిచూచితే ।
నెవ్వని జీవునికి నేరుపేది నేరమేది ।
అవ్వల శ్రీహరిశరణన్నదే గురుతు ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

పుట్టని కలములే విభజించని వస్తువేది ।
 యిట్టియీజీవుల నెల్లయెంచిచూచితే ।
 గుట్టుజెలిసితిమిందు కొంచెమేది దొడ్డయేది ।
 అట్టునిట్టు హరిదాసుఁడైనదే గురుతు ॥
 యెఱింగి జేయుటేది యెఱుంగక మానుటేది ।
 తఱిఁబ్రపంచమునందు దలపోసితే ।
 మెఱయ పరుసమంటే మఱిపైండేమినుమేమి ।
 గుఱిగా శ్రీవేంకటేశు గొలుచుటే గురుతు ॥

౩౦

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

యేది యందులో సుఖ మెవ్వరుమంచివారలు ।
 పాదుదెలియనిప్రాణి భ్రమయింతేగాక ॥

(చరణము)

భోగింపుచు పిండిసిండిపూచి రక్తమాంసము ।
 లాగతిం బుత్రదారాదులలయింతురు ।
 చేగదేరవెట్టిగొనేచేతుల యిడుమలెల్ల ।
 సాగిన సభలలోన సంసారము ॥
 వ్రుణక మేనిలోజూచ్చి వొగి నింద్రియాలకిచి ।
 అఱమఱపించజూచ్చె నన్నపానములు ।
 యెఱింగెఱింగియుండగా నేలినవానికమ్మించె ।
 తఱిం దన జన్మమెల్ల ధనధాన్యములు ॥
 వొప్పి గురిగాక పూరకున్న నతిథుల ।
 కప్పన మప్పించెను గృహారామములు ।
 యిప్పుడే శ్రీవేంకటేశుండేలి మమ్ముంగాచెగాక ।
 పుప్పిగాదినే నిన్నాళ్లు పుణ్యపాపములు ॥

౩౧

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శుద్ధవసంతం.

కల్లవి

హరిభక్తిగలిగితే అన్నియు ముఖ్యముగాక ।
విరహచారములెల్ల వృథావృథా ॥

(చరణము)

మిక్కిలి నీటమునింగేమీనుకదిస్తానమా ।
కోర్కెరధ్యానముచేసుకోరి అడయోగమా ।
నిక్కి మేకఆకుమేయు నిండనదితపమా ।
చింతలకిందువేలే జిబ్బటము సిద్ధుండా ॥
పులులు గుహలనుంటే పొల్లింపయుషులా ।
యెలుగు గడ్డమువంచు నింతలోనేయోగ్యుండా ।
యిలం బడ్డులాకాశానకేగితే దేవతలా ।
వాలసి కోతి యడవినుంటే వనవాసమా ॥
మాకులు మాటలాడవు మానవ్రతములా ।
కోకగట్టరు బాలులు కోడిదిగంబరులా ।
పైకొని శ్రీవేంకటేశు భక్తుండేమిచేసినను ।
చేకొని లోకములోన చెల్లుబడులే ॥

౬౭

గుజ్జరి.

పలవి

చెప్పంబోతే బసలేదు శ్రీపతిధాసులునన్ను ।
తప్పకచేపట్టితేనే ధన్యుండనేనైతిని ॥

(చరణము)

భ్రమసి పొరల తోలు పై వేసుకొన్నవాడ ।
యెముకలఇంటిలో ఇరవైనాడ ।
తమ్మితొడమల మూత్రతతులం బాడునివాడ ।
లమర మాకులగోత్రమడుగనేమిటికి ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

పుట్టినచోటడిగితే పూచించెప్పరానివాడ ।
ముట్టరాని చోటనే మునిగేవాడ ।
చుట్టుకొన్న వెంట్రుకల జూబులకొప్పువాడ ।
వెట్టిమాయిల్లువరుస వెదకనేమిటికి ॥
నానుచున్న నోరులోని సరాలనాలికవాడ ।
యేనిజమునరంగ యెడ్డెవాడను ।
లోనుండి శ్రీవేంకటాద్రి లోకేశుండునన్ను నేలె ।
తానకపుమాగుట్టు తలంచనేమిటికి ॥

౩౩

బాళి

పల్లవి

యెవ్వరునన్ను ధరించేరింతట వెఱవకుమని ।
అవ్వలనివ్వల శ్రీహరియేకాకి ।

(చరణము)

రావులం బంచేంద్రియపు రాచపై రుమేయగాను ।
పాపపుణ్యమనేటి బందెంజిక్కితి ।
వొట్టినంసారమునే వొందముపై నడవగాను ।
కూపపుజన్మముపాలై కూయుచునున్నాడను ॥
ఆసలనేటి పెద్ద అంగిటగాలాలుమింగి ।
కొవేటిమాయ వంటింటి కుండేల్లినైతి ।
బాసదప్పి చిత్తమనేబండారము గొల్లలాడి ।
లాసికామాదులనే తలారులచేబడితి ॥
కాంతలమోహమనేటి కారడవిలోఁజిక్కి ।
అంతట విజ్ఞానమాగ్నముటుదప్పితి ।
యింతలో శ్రీవేంకటేశునరింగించే మాగురుండు ।
మతికెక్కించంగ నేను మంచి మేలుగంటి ॥

౩౪

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

సాళంగనాట.

పల్లవి

నేడే హరిసేవలయితే నిత్యభోగములు ।
పోడిమిదెలుసుకోవే బుద్ధెరింగి జీవుడా ॥

(చరణము)

ప్రక్కనమనసులోన పాలుద్రాగినట్లనే ।
చక్కని మాయలలో సంసారభోగములు ।
నిక్కినిక్కి నీళ్లలో నీడచూచినట్లనే ।
దిక్కుల కర్మఫలము దివ్యభోగములు ।
కన్నులుమూసి మదిలో గలలుగనినట్లనే ।
పన్నిలోకముల ప్రపంచభోగములు ।
అన్నిట దెరలో బొమ్మలాటలాడినట్లనే ।
సన్నలంబుట్టిపెరిగే జన్మభోగములు ॥
కడుంజందమామగుట కలుమ్రుంగినట్లనే ।
తడవిమోహించు చిత్తజభోగములు ।
యెడయక శ్రీవేంకటేశుండు గరుణించితే ।
అడియాలపు టీవులు ఆత్మభోగములు ॥

౬౫

జాళి.

పల్లవి

తెలసినవారికి తెరువిదే మరిలేదు ।
నళినాక్షుంబాగడడి నామములోనున్నది ॥

(చరణము)

ఆకాసానలేదు మోక్షముటుపాతాళమున లే ।
దికడ భూలోకమందు యెందులేదు ।
పైకొని ఆసలెల్ల పారదోలివెదకితే ।
శ్రీకాంతుంబాగడటి చిత్తములోనున్నది ॥

తాత్పర్యశాకం కవుల కృతాంశము

సురులవద్దలేదు సోదించనవృత్తము ।
 సరిదిక్కులందులేదు జలధిలోలేదు ।
 శరణాగతుల పాదజలములుచేచికోనే ।
 హరిదాసులఁబూజించే అరచేతనున్నది ॥
 రాజసాన నుఖమేది రాసికమృమందునేది ।
 వజ్రతోడనియతుండై వుండినానేది ।
 సాజానశ్రీవేంకటేశు సరిమంద్రలుధరించే ।
 తేజముతో విజ్ఞానదేహములోవున్నది ॥

౬౬

భైరవి.

పల్లవి

హరిశరణాగతి యందుల కౌషధ ।
 మిరవుగ నెఱింగిన నెక్కడువిషము ।

(చరణము)

చంచున నొడిసేటి సపకమువంటిది ।
 కంచములో తనకమృము ।
 అంచేజననమరణాదులే కొరలు ।
 పంచలనాడును పట్టంగరాదు ।
 బలుసంసారము పడిగదీనికీని ।
 పొలసిదేహమను పుట్టంబడే ।
 సలి సహారాత్రపు నాలికలు గొడయు ।
 బలిమినూక పట్టంగరాదు ।
 మహిసుఖదుఃఖములు మలకలుమలకలు ।
 సహజపుంబారలే శంపదలు ।
 యిహమున శ్రీవేంకటేశుండాడించి ।
 బహుగతిసేమిటం బట్టంగరాదు ॥

౬౭

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

• ఆహారీ.

పల్లవి

అలరజంచలమైన ఆత్మలందుండని యలవాటుసేసె నీ వ్రయ్యాలా ।
పలుమారు నుశ్వాసపవనమందుండని భావంబుదెలిపె నీ వ్రయ్యాలా ॥

(చరణము)

ఉదయాస్తశైలంబు లొనరంగభవములైన వ్రడుమండలముమోచె నుయ్యాలా ।
అదననాకాశపద ముడ్తదూలంబైన అఖిలంబునిండె నీ వ్రయ్యాలా ।
పదిలముగవేదములు బంగారుచేరులె పట్టవెరపె తోచె నుయ్యాలా ।
వదలకీటు ధర్మదేవతపీఠమై మిగులవనింపనరుదాయె నుయ్యాలా ॥
మేలుకట్లయి మీకుమేఘమండలమెల్ల మెఱుగునకు మెఱుగాయె నుయ్యాలా ।
సీలశైలమువంటి నీమేనికాంతికిని నిజమైనతోడనాయె నుయ్యాలా ।
పాలిండ్లుగదలంగ పయ్యదలుకాపాడ భామినిలువడినూడు నుయ్యాలా ।
వొలిబ్రహ్మాండములు వొరగునోయని ఒత్తినోయ్యనోయ్యన పూచిరుయ్యాలా ॥
కమలకును భూసతికి కదలుకదలుకు మిమ్ముగోగిలింపంగజేసె నుయ్యాలా ।
అమరాంగనలకు నీ హావభావవిలాసమందంద చూపె నీ వ్రయ్యాలా ।
కమలాననాథులకు గన్నులపండుగై గణుతింపనరుదాయె నుయ్యాలా ।
కమనీయమూర్తి వేంకటశైలపతినికు కడువేడుకై వ్రుండె నుయ్యాలా ॥ ౬౮

నాట.

పల్లవి

ఘోరవిదారణ నారసింహని ।
విరూపముతో నెట్లుండితివో ॥

(చరణము)*

ఉడికెడి కోపపుటూపులం గొండలు ।
పొడివొడియైన భక్తులు కెగయ ।
బెడిదపురవమున పిడుగులువారుగంగ ।
యెడనెడ నీ వపుడెట్లుండితివో ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గుటగుటరవములు కుత్తైకంగలుకుచు ।

గిటగిటం బండ్లు గింటుచును ।

తటతటం బెదవులు దవడలువణంకగ ।

ఇటువలె నీ వపుడెట్లుండితివో ॥

కాలాసలములుగ్రక్కుచు నయన ।

జ్వాలల నిప్పులుచల్లుచును ।

బాలాక్షముతో బ్రహ్మాండకోట్ల ।

కేలికపై నీ వెట్లుండితివో ॥

గొళ్ళమెఱుంగుల పెద్దపెద్ద ।

వేళ్ళదిక్కులు వెదకుచును ।

నీళ్ళతీగలు నిగుడంగ నొరను ।

చిళ్ళగమ్మంగ నెట్లుండితివో ॥

హిరణ్యకశిపు నేపడంచి భయం ।

కరరూపముతోఁ గడుమెరసి ।

తిరువేంకటగిరిదేవుండ నీ వింక ।

యిరువుకొన్న నాడెట్లుండితివో ॥

౬౯

గాళ.

పల్లవి

నేలమిన్ననొక్కటైన నీబంటువొక్క ।

వేలనే యత్తునిం దెగవేసఁగా నీబంటు ॥

● (చరణము)

ఊంగరమెగరవేళియు దధిలోబడకుండ ।

నింగికిం జేయిచాచె నీ బంటు ॥

చంగన జలధిదాటి జంబుమాలి నిలమిద ।

క్రుంగదొక్కి పదములంగుమ్మెగా నీ బంటు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

వెట్టగా రావణు రొమ్మువిరుగంజేతనేగ్రుద్దె ।
 నిట్టతాడువంటివాడు నీ బంటు ।
 దిట్టయై మందులకొండ తేజమున నడురేయి ।
 పట్టపగలుగదెచ్చే బాపురేసీబంటు ॥
 అలరనన్నియుంజేసి అజనిపట్టానకు ।
 నిలుచున్నాఁ డదిగొని బంటు ।
 బలువేంక్కటేశ ఈపవననందనుడు ।
 కలిగిలోకము వెల్లగాచెఁగానీబంటు ॥

౭౧

దేవగాంధారి.

పల్లవి

తలంచినవన్నియుం దనకొరకే వెలిం ।
 జెలియుట దనలోఁ జెలియుటకొరకే ॥

(చరణము)

ఉదయమందుట భవముడుగుటకొరకే ।
 చదువుట మేలువిచారించుటకొరకే ।
 బ్రదుకుట పురుషార్థపరుండౌటకొరకే ।
 యెదిరింగనుట తన్నెరుంగుటకొరకే ॥
 తగులుట విడివడిఁదలంచుటకొరకే ।
 నొగులుట కమమనుభవించుటకొరకే ।
 చిగురౌట కొమ్మయిచెలంగుటకొరకే ।
 బెగడుట దురితంబెడబాయుటకొరకే ॥
 యీవలంజేయుట ఆవలికొరకే ।
 ఆవలినుండుట యీవలికొరకే ।
 యీవలనావల నెనయందిరుగుటెల్ల ।
 శ్రీవేంకటేశ్వరుం జేరుటకొరకే ॥

౭౨

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

కన్నడగాళ.

పల్లవి

యెంతచేసినా నడయకేపోయె ।
ముంతలోని నీటమునింగిలేచుట ॥

(చరణము)

ఉట్టిపై చెరలాట మూరంబొత్తులకూడు ।
పట్టుచాలనికొమ్ము బహునాయకము ।
నెట్టిమోపరిలాగు నెట్టివోయినపోక ।
నట్టింటవై రంబు నగుబాటుబ్రతుకు ॥
రాకపోకలచేత రాజుల్లు పెనుబుద్ధి ।
వాకులేనివరము వలవనివలపు ।
యేకాలము వేంకటేశుని కృపలేక ।
ఆకడికడ నడయాడెడి నడపు ॥

2.9

బాళి.

పల్లవి

పరాదేశిపట్టణమున పదుగురు నేగురుగూడక ।
పరగంగ వరివేడనూదర బలిసినట్లాయె ॥

(చరణము)

ఊరేలేడియతం డలసతనూరకయుండంగ నడుముల ।
వారలు నిక్కపుంగతకలవలె నుండినగతిని ।
ధీరతచెడి తన జీవుండు తెలియంగనేరకయుండిన ।
ధారుణిలోపల దొంగలధర్మాసనమాయె ॥
వొడలంతంతకుంజిక్కంగ నుబ్బినరోగము సుఖమున ।
కెడమియ్యక నానాటికి నేచినచందమున ।
తడంబడ్డువిజ్ఞానము గతిదప్పంగ బలుపగుపట్నము ।
కడుంజెడఁగా మాలవాడ ఘనమైనట్లాయె ॥
పొసగంగ నిదిగని యధికుండు పుక్కటకాండ్లనందరి ।
బరిమార్చి మొదలికతఁబాలించినగతి నీ ।
పసగలతిరువేంకటగిరివతి నాదేహపుంబురి ని ।
వనమై వెన్నకుంజండ్లువచ్చినయట్లాయె ॥

23

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పాల్కి.

పల్లవి

పొగొపొగొయమ్మలార బొమ్మలొటవారము ।
యీరసాన మమ్మునిట్టే దోమిచేసేరు ॥

(చరణము)

ఊరులేనిపొలమేల వొడలుమోచుకొనేము ।
తేరదేహ మెక్కొని తిరిగేము ।
వారువీరనుచు నట్టివాప్తులుచేసుకొని లేని ।
చేరువెట్టుకొని బోబోందీరుప్రకలద్యోము ॥
బుద్ధిలేనిబుద్ధిలోడ పొందుచేసుకొని వట్టి ।
యెద్దుబండికింటిపందినిగేము ।
నిద్దురలో వెలివంట నీడలోనియండంట ।
పుద్దుపుద్దులై లేని బొద్దికనున్నారము ॥
మాటులేనిమాటుదెచ్చి మరంగువెట్టుక నట్టి ।
మేటానమేట్లవలె మెరసేము ।
గాటమైన తిరువేంకటగిరినిలయుని ।
నాటకమే నిజమని నమ్మికినున్నారము ॥

28

రామక్రియ.

పల్లవి

యెవ్వలోకాని యెఱుంగరాదు కడు ।
దవ్వలనేవుండు తలంపులోనుండు ॥

(చరణము)

ఎడయపు తనరెక్కలగరిపోలేడు ।
కడుదాగుంగాని దొంగయుంగాడు ।
వెడగుగోళ్లు పెంచు వియిండునుంగాడు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

మిగుల బొట్టివాడు మింటికినిబొడవు ।
 జగడాలు తపసివేషములును ।
 మగువకై పోరాడు మరి విరక్తుండును ।
 తగుంగాపుంబనులు నెంతయుఁ దెల్లందనము ॥
 తరుణులవలసించు తగిల్పైకొనడు ।
 తురగముందోలు రాతునుంగాడు ।
 తిరువేంకటాద్రిపై దిరుగునెప్పుడును ।
 పరమమూర్తియై పరగు సీ ఘనండు ॥

౭౫

శ్రీరాగం.

పల్లవి

నిత్యాత్ముండై యుండి నిత్యుండై నెలుగొందు ।
 సత్యాత్ముండై యుండి సత్యమైతానుండు ।
 ప్రత్యక్షమైయుండి బ్రహ్మమైయుండు సరి ।
 స్తుత్యుండీ తిరువేంకటాద్రివిభుండు ॥

(చరణము)

ఏమూర్తిలోకంబులెల్ల నేలెడు నాతండే మూర్తిబ్రహ్మాదులెల్ల వెదకెడు నాతని ।
 డే మూర్తి నిజమోక్షమియ్యంజాలెడు నాతండేమూర్తి లోకై కహితుండు ।
 యేమూర్తి నిజమూర్తి యేమూర్తియునుంగాడు యేమూర్తి తైమ్మూర్తుఁ
 లేకమైన యాతని ।
 డేమూర్తి సర్వాత్ముండేమూర్తి పరమాత్ముండామూర్తి తిరువేంకటాద్రి
 విభుండు ॥

యేదేవుదేహమున నిన్ని యనుజన్మించె నేదేవుదేహమున నిన్ని యును నణంగె మరి ।
 యేదేవునిగ్రహం బీనకలమితయును యేదేవునేత్రంబులినచంద్రులు ।
 యేదేవుండీజీవులిన్నింటిలోనుండు నేదేవుచై తన్యమిన్నిటికి నాధార ।
 మేదేవుండవ్యక్తుండేదేవుండద్యుండుండాదేవుండీ వేంకటాద్రివిభుండు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

యేవేల్పుపాదయుగ మిలయు నాకాశంబు యేవేల్పుపాదకేశాంతంబనంతంబు ।
 యేవేల్పు నిశ్వాసమీ మహామారుతము యేవేల్పునిజదాసులీపుఃఖ్యలు ।
 యేవేల్పుసవేశం డేవేల్పుపరమేశుం డేవేల్పుభువనై కహిత మనోభావకుండు ।
 యేవేల్పుకడుసూక్ష్మ మేవేల్పుకడుఘనము ఆవేల్పుతిరువేంకటాద్రివిభుండు ॥ ౭౭

దేసాక్షి.

పల్లవి

యెంతై నందొలంగివై తేదై ననామతికి ।
 వింతచవిసేతుగా విషయబుద్ధి ॥

(చరణము)

ఎనసిజన్మముల నేనెట్లనుండినంబొక ।
 వెనుకందిరుగుదువుగా విషయబుద్ధి ।
 అనువై న యనుభవము లనుభవించగజేసి ।
 వెనుకమఱపింతుగా విషయబుద్ధి ॥
 కెఱలికాంతలునేను గినిసి ననుంబొలయులుక ।
 విఱిచి కలుపుదువుగా విషయబుద్ధి ।
 తఱితోడ వావివరణదలంచిన నన్ను ।
 నెఱపుదెలుపుదువుగా విషయబుద్ధి ॥
 యెడలేని యాపదలన్లు వొరలినన్ను ।
 విడిచిపోవై తిగా విషయబుద్ధి ।
 సడిచెట్టివేంకటస్వామి కృపచేనిన్ను ।
 విడిపించవలసెగా విషయబుద్ధి ॥

౭౭

గుండక్రియ.

పల్లవి

యేటివిజ్ఞాన మేటిచదువు ।
 గుంటబడి వెడలుగతి గురుతునలేడు

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

(చరణము)

ఏడుమడుగులచమఁ మింతయునుండట యీ !

గాదంబెట్టుచుం జీముగారంగాను ।

పాడె నయిందులో బ్రదుకంగోరి ప్రాణి ।

విడదన్నుక చనెడి వెరపుగనలేడు ॥

కడుపునిండిన మహాకష్టంబు నలుగడల ।

వెడలుచును బెనుమురికివేయగాను ।

యిడుమఁబొందుచు సుఖము యిందుకేవెడకెసి ।

వాడలువోవంగ జీవుండోపననలేడు ॥

పుడకమయమగు కన్నులురికి యేమైనఁగని ।

మదవికారము మతికి మరుపంగాను ।

యిదియెరింగి తిరువేంకటేశుంగని జీవుండా ।

సదమలానందంబు చవిగానలేడు ॥

౭౮

ఆహిరి,

పల్లవి

అతిదుష్టుండనలసుండను ।

యితరవివేకంబింకనేది ॥

(చరణము)

ఎక్కడనిన్నిట యేమిసేసితిన్ ।

నిక్క-పుందప్పలు నేరములు ।

గ్రక్కన నిన్నిటకలిగిన నీవే ।

దిక్కుగాక మరి దిక్కేది ॥

ఘోరపుంబాపముకోట్లసంఖ్యలు ।

చేరున నీవేనా నేసివవి ।

నిరసుసకు నీట నీకృపనాకింక ।

కూరిమి నామొడ గుణమొది ॥

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

యెఱింగినేసినది యెఱుంగకనేసిన ।
కొఱతలునాయెడంగోటులివే ।
వెఱపుదీచి శ్రీవేంకటేశకాపు ।
మఱవక నాగతిమఱియేది ॥

౭౯

కన్నడగొళి.

పల్లవి

దైవకృతంబటచేత తనకర్మాఫీనంబట ।
కావలసిన సౌఖ్యంబులు గలుగకమానినా ।

(చరణము)

యెక్కడిదుఃఖపరంపర లెక్కడిసంనారంబులు ।
యెక్కడిజన్మము ప్రాణులకేలకలిగినది ।
యెక్కడిమోహవిడంబన మెక్కడియాశాబద్ధము ।
యెక్కడి కెక్కడనిజమై యీవిదానుండినా ॥
యీకాంతలు సీద్రవ్యము లీకన్నుల వెడయాసలు ।
యీకోరికేలితలంపులు యిట్టేవుండినా ।
యీకాయంబస్థిర మనకీదుడకశకులోన్లై ।
యీకల్మషములంబొరలంగ నివి గడతేరినా ॥
దైవశీమణి తిరుమలదేవుని కృపగలచిత్తము ।
పావనమైదురితంబులం బొయకమానిన ।
అవిభు కరుణారసమున సతండేతనుమన్నించిన ।
ఆవేడుక లీవేడుకలాసలుచేసినా ॥

౮౦

శంకరాభరణం.

పల్లవి

ఆదిపురుషుండు అచ్యుతుండచలుండనంతుండమలుండు ।
ఆదేవుండితండేవో హరివేంకటవిభుండు ॥

(చరణము)

ఏకాంశవమై ఉదకములేచిన బ్రహ్మాండములో ।
జై కొనియుండంగ నొకవటపత్రములోపలను ।
చేకొనిపవళింపుచు నొకశిశువై వడించేలాడిన ।
శ్రీకాంతుండితండేవో శ్రీవేంకటవిభుండు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

అరుదుగ బలి మదమడపంగ నాకశమంటినరూపము ।
 సరగునభూమంతయు నొకచరణంబునంగొలచి ।
 పరగినపాదాంగుటమున బ్రహ్మాండమువగిలించిన ।
 పరమాత్ముండితండెపో పతివేంకటవిభుండు ॥
 క్షీరపయోనిధిలోపల శేషుండు పయ్యకంకముగా ।
 ధారుణియును శిరియునుంబాదములొత్తంగను ।
 చేరువండను బ్రహ్మాదులు సేవింపంగఁ జెలువొందెడి ।
 నారాయణుండితండే వున్నతవేంకటవిభుండు ॥

౫౧

దేసాళం.

పల్లవి

అప్పులవారే అందరును ।
 కప్పంగందిప్పంగంగ త్తలువరి ॥

(చరణము)

ఎక్కడచూచిన సీప్రపంచమునఁ ।
 డిక్కులు శిలుగులు జింతలునే ।
 డిక్కువ్వరుయీత్రిదిపులలోఁ ।
 డిక్కుముక్కు లక్ష్మీదేవుండేకాక ॥
 యేదిదలంచిన నేకాలంబును ।
 నూదులమూటల సుఖములివి ।
 కాదననొసనంగడగనిపించంగ ।
 పొదికాఁడుతలంపునంగలండ్కండే ॥
 యెన్నుండువిడి నెప్పుడూవాళిం ।
 బన్నిన తమతమబంధములు ।
 వున్నతినేయంగ వొప్పులునేరుపంగ ।
 తెన్నుండువేంకటవిభుంథేకలండు ॥

౫౨

అధ్యాయ సంగీతకావలు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

పాసములే సంబళమెప్పుడు యీ ।
యాపదంబడి నే నలసేనా ॥

(చరణము)

ఎన్నిపురాణము లెఱువలెవిన్నా ।
మన్నమనువుదిమ్మరితనమే ।
నన్ను నేనేకానంగజేసటనా ।
విన్నవీనుకులకు వెఱుచేనా ।
యెందరు పెద్దలనెట్లంగొలిచినా ।
నిండల నామతినిలిచినా ।
కందు వెఱింగి చీకటికిందొలంగవట ।
అద్దభంబరమింకనదేనా ॥
తిరునేంకటగిరి దేవుండే పరమని ।
నరిగని తేలి యింకదాగినా ।
తిరముగనిను జింతించినచింతే ।
నిరలము ము క్కినిదిగాదా ॥

౪౩

ముఖారి.

పల్లవి

యెందుంబుడితిమో యెఱుంగము మా ।
కందున శ్రీహరికరుణేకాక ॥

(చరణము)

ఏటిజన్మమోయెఱుంగము పర ।
మేటిదొమేయెఱుంగము ।
గాంటపుకమలజాగొచినయీ ।
నాటకుండే మా నమ్మినవిభండు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

యెవ్వరువేల్పులో యెఱుంగము సుర ।

లెవ్వరోమేమెఱుంగము ।

గవ్వగు శ్రీసతిరమణుండు మా ।

కవ్వనజోదగుండంతర్యామి ॥

యింకానేటిదోయెఱుంగము యీ ।

యంకెల భాములనలయము ।

జంకెలదనుజాలం జదిపిన తిరు ।

వేంకటేశుండు మా విభుండు ॥

౫౩

గామక్రియ.

పల్లవి

నేలయునిన్నియును వృథా వృథా ।

తిలంపున శ్రీహరిందలసినను ॥

(చరణము)

ఎడయనిపుణ్యము లెన్నియైనా ।

విడువకనేయుట వృథా వృథా ।

బడిబడి నే శ్రీవణినాత్మలో ।

దడవక యితరముదడవినను ॥

యెరవులతపముల నెంతైనా ।

నిరవిర వీగుట వృథా వృథా ।

హరి నచ్యుతుం బరమాత్ముని ।

మరిగితలంచక మఱచినను ॥

దైవమునెఱుంగక తమకమునా ।

నేనేతైన వృథా వృథా ।

శ్రీవేంకటగిరి చెలువుని ।

నేవించక మఱి జెడరినను ॥

౫౪

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

నాట.

పల్లవి

ఇలయును నభమును నేకరూపమై ।

జలజలగోళ్లు జళిపించితివి ॥

(చరణము)

ఎడదినలుపక హిరణ్యకశిపునిం ।

దొడికిపట్టి చేతులఁబిగిసి ।

కెడపితొడలపై గిరిగొన నచుముక ।

కడుపుచించి కహకహ నవ్వితివి ॥

రోప్పులనూపుల రొచ్చులకసరులు ।

గుప్పచులాలలుగురియును ।

కప్పినబెబ్బులి కసరుహుంకృతుల ।

దెప్పరపసురల ధృతియణించితివి ॥

వేళవేళనాచుఁచుం బెడబొబ్బిలిడుచు ।

ధళధళమెఱువంగ దంతములు ।

ఫళఫళవిరవిధ వరసరుధిరము ।

గుళగుళదిక్కులంగురియించితివి ॥

చాతినప్రేవుల జన్నిదములతో ।

వాతెరసింహపువదనముతో ।

చేతులువేయిటంజెలంగిట సుతుని ।

పోతరమణంచుచు భువిమెరసితివి ॥

అహోబలమున సతి శౌద్రముతో ।

మహామహిమల మలయుచును ।

తహతహమెదుపుచుండగు వేంకటపతి ।

యిహముంబరము మాకిప్పుడొసగితివి ॥

८ २

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

సామంతం.

పల్లవి

యితరములన్నియు నేమిటికి ।

మతిచంచలమే మానుటపరము ॥

(చరణము)

ఎక్కడినురపుర మెక్కడివై భవ ।

మెక్కడివిన్నియు నేమిటికి ।

యిక్కడనే పరహితమును బుణ్యము ।

గ్రక్కునఁజేయంగలదిహాపరము ॥

యెవ్వరుచుట్టము లెవ్వరుబంధువు ।

లెవ్వరిందరును నేమిటికి ।

రవ్వగు లక్ష్మీరమణునిఁ దలంచుచు ।

యివ్వలఁదాసుఖియించుటపరము ॥

యెందరుదైవము లెందరువేల్పులు ।

యెందరిందరును నేమిటికి ।

కందువెఱింగి వేంకటగిరిరమణుని ।

చిందులేకకొలిచిన దిహాపరము ॥

భూపాల.

పల్లవి

పారితెచ్చియెత్తివేసి పారవెల్లితిని ।

నీరసపుటద్దవై ననీకు నేముద్దా ॥

(చరణము)

ఎద్దువై నన్నేలతోక్కి యేమిగట్టుకొంటివి ।

వద్దనై నవచ్చిపూరకుండవై తివి ।

వొద్దికభూమెత్తిన యాయెద్దుకునేముద్దుగాక ।

నిద్దురచి త్రముతోడి నీకునేముద్దా ॥

అథాశ్చ నంకీరణసట

కాపురపుం బాపపునాకమామునుధరించి ।
 వీపువగులంగదాకి విట్టవీగితి ।
 ఆపగనెదేమెఱుంగు నడుగులచవిమూట ।
 మోపరివి నీకునాముదము ముద్దా ॥
 మచ్చరించి అలనాడు మాంలవాడుకాలందన్ని ।
 తెచ్చినయప్పటి ధమాదేవతపు ।
 యెచ్చరించి తిరువేంకటేశుదాసుండని నన్ను ।
 మెచ్చితాకితివి నామేనునీకుముద్దా ॥

౮౭

శ్రీరాగం

పల్లవి

యెందాకనేచి త్రమేతలంపో ।
 ముందుముందువేసరితి ములిగివేసరితి ॥

(చరణము)

ఏమిసేతునేడజాత్తు నేమని బోధింతును ।
 నామాటవిన దిదేనావిహారము ।
 యేమరి నందలపించి నేమైనగడించి ।
 సాముసేసితే సారితిజడిసివేసరితి ॥
 యేడచుట్టలేడ బంధులేడ పొందులెవ్వరు ।
 తోడై నవారంగారు దొంగలుగారు ।
 కూడు చీరగాని చోటై కొరగానిపాటై ।
 వాడివాడివేసరితి వదలివేసరితి ॥

యెందునున్నా డెక్కడనేమిసేసి నెక్కడభోగించి నీ ।
 విందులకువిందయిన వేంకటేశుండు ।
 యిందరిహృదయములో నిరంతయున్నాడతండు ।
 చెందినన్నుంగాచుగాక చెనకివేసరితి ॥

౮౮

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

ఆహారి.

పల్లవి

పూరికింబోయెడి వొకండాకడు ।

చేరువతెరువేగి చెలంగుమీ ॥

(చరణము)

ఎడమతెరువువంకకేగిన దొంగలు ।

త్రోడింబడఁగోకలుదోచేరు ।

కుడితెరువునకేగి కొట్టువడకమంచి ।

నడిమితెరువుననే నడవుమీ ॥

అడ్డపుందెరువుల నటునిటుంజుట్టాలు ।

వెడ్డువెట్టుచునిన్ను వేచేరు ।

గొడ్డారే చిన్నదిడ్డితెరువువొక ।

దొడ్డతెరువువంకతొలంగుమీ ॥

కొండతెరువుకేగి కొంచెపుసుఖముల ।

బండ్లై తిరుగుచు బడలేవు ।

అండనుండెడిపరమాత్ముని తిరుమల ।

కొండతెరువుతేకువనేగుమీ ॥

౩౪

ఆహారి.

పల్లవి

అక్కడనాపాట్లువడి యిక్కడసీపాటువడి ।

కుక్కనోరికళాసమై కొల్లఁబోయెబ్రతుకు ॥

(చరణము)

ఎండచేత నీడచేత నెల్లనాడునిట్లనే ।

బండుబండ్లై యెందుంగడవలగానక ।

పుండగిలినరకాలనుడుకంబోయెదమింక ।

వండఁదరగినకూనవలెనాయెబ్రతుకు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పంచమహాపాతకాలబారింబడి భవములం ।

దెచ్చితెచ్చిముడివేయందిదీపులై ।

పొంచినయాసలవెంటం బొరలంబోయెదమింక ।

దంచనున్న రోలిపిండితలంపాయెబ్రతుకు ॥

యీదచేత వానచేత నెల్ల నాడుంబాయని ।

బాధచేత మేలెల్ల బట్టబయలై ।

గాదిలివేంకటపతిం గానంగఁబోయెదమింక ।

బీదగరచినబూరె ప్రియమాయెబ్రదుకు ॥

౯౧

సామంతం.

పల్లవి

నాటికినాడేనాచదువు ।

మూటలాడుచును మఱచేటిచదువు

(చరణము)

ఎనయనీతని నెఱుంగుటకేపో ।

వెనకవారు చదివినచదువు ।

మనసున నీతనిమఱచుటకేపో ।

పనివడి యిప్పటిప్రాధలచదువు ॥

తెలిసియితనినే తెలియుటకేపో ।

తొలుత గృతయుగాదులచదువు ,

కలిగినయీతనిగాదననేపో ।

కలియుగంబులోఁగలిగినచదువు ।

పరమని వేంకటపతిఁగనుటకేపో ।

దొరలగుబ్రహ్మాదులచదువు ।

సిరులనీతనిమఱచెడికొఱకేపో ।

వీరసపుజీవులవిద్యలచదువు ॥

తాత్పర్యపాఠం కవుల కృతులు

నాట,

పల్లవి

యిటుగరుడుని నీవెక్కినను ।

పటపటదిక్కులుబగ్గనఁబగితె ॥

(చరణము)

ఎగసినగరుడుని యేవునధాయని ।

జిగిదొలంగ చబుకుచేసినను ।

నిగమాంతంబులు నిగమసంఘములు ।

గగనముజగములు గడగడవడకె ॥

బిరుసుగగరుడునిపేరెముదోలుచు ।

బెరసి నీవుకోపించినను ।

సరసనఖిలములు జజ్జరితములై ।

తిరువున నలుగడదిరందిరిందిరిగె ॥

పల్లించిన నీపసిండిగరుడని నీ ।

కెల్లుననీవెక్కినయపుడో ।

ఝల్లనేరాక్షససమితిని మహిమ ।

పెల్లిమునుంగుదురు వేంకటరమణా ॥

౯౨

నాదనామక్రియ.

పల్లవి

యీసుర లీమును లీచరాచరములు ।

యీ సకలమంతయునిదియెవ్వరు ॥

(చరణము)

ఎన్నికనామములిటు నీవై యుండగ ।

యిన్నినామములవా రిదియెవ్వరు ।

వున్నచోటనే నీవు వుండుచుండగ మరి ।

యిన్నిటందిరుగువా రిదియెవ్వరు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

వొక్కరుపై నీవు వుండుచుండగ మరి ।
 తక్కిన యారూపములు తామెవ్వరు ।
 యిక్కడనక్కడ నీవు ఆత్మలలోనుండ ।
 మక్కువనుండువారు మరియెవ్వరు ॥
 శ్రీవేంకటాద్రిపై చెలంగినీవుండగా ।
 దైవంబులనువారు తామెవ్వరు ।
 కావలసినదోట కలిగినీవుండంగ ।
 యీవిప్రోహితులు లిదియెవ్వరు !

१ 3

లలిత.

పల్లవి

తాపలేక మేడలెక్కడలంచేము ।
 యేపులేనిచిత్తముతో యీహిహినేము ॥

(చరణము)

ఎఱుకమాలినబుద్ధి యెవ్వరై సంబతులంట ।
 తెఱంగెఱుంగక విధిందిరిగేము ।
 పఱచై నజవరాలు పరులెల్ల మగలంట ।
 వొటపునిలిపినట్లోహోహోనేము ॥
 యిందరును హితులంట యెందైన సుఖమంట ।
 పొందలేనిబాధవోర్వలేము ।
 మందమతివాడు యెండమావులు చెరువులంట ।
 అందునిందుదిరిగినట్లోహోహోనేము ॥
 మేటివేంకటేశుంబాసి మీదమీదంజవులంట ।
 నాటకపుతెరువుల నడచేము ।
 గూటిలో దవ్వులవాడు కొండలెల్లా నునుపంట ।
 యేటవెట్టి యేగినట్టి హిహినేము ॥

శ్రీరాగం.

పల్లవి

యేడిచూచినం దమకు యిన్నియునునిలువలేనే
 వేడి విడిచినకూడు వేదకిననులేదు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

(చరణము)

ఏకాంతసౌఖ్యంబు లెక్కడివిప్రాణులకు ।
పైకొన్నదుఃఖముల పాలుపడెగాక ।
యేకమగుపుణ్యంబులేడం గలవిందరికి ।
కైకొన్నదురితములు కలపాటిగాక ॥
హితవై నమమకార మెందుగలదిందరికి ।
పతిలేని విరహతాపము కొలదిగాక ।
మతిలేనివేడుకలు మరియేవి మనుజులకు ।
చిత్తమైన దై వమిచ్చినపాటిగాక ॥
యిరవై నదై వకృప యేలదొరకును దమకు ।
పరమైనకమంబు పరిపాటిగాక ।
యెరవై నపెనుబంధ మేలవిడెడునాత్మం ।
దిరువేంకటేశుకృప తిరమైనగాక ॥

౯౫

పాల్గి.

పల్లవి

చూడరెవ్వరుదీని చోద్యంబుపరికించి ।
చూడఁజూడంగ గాని సుఖమెఱంగరాదు ॥

(చరణము)

ఎడతెగనిమమత వేయంగరాని పెనుమోపు ।
కడలేనియాన చీకటిదవ్వుకొనుట ।
నిడివై న కనుచూపు నీడనిండినయెండ ।
వడిచెడనితమకంబు వట్టితాపంబు ॥
బుద్ధిమానినచింత పోనియూరికిందెరువు ।
పొద్దువోవనివలపు పొట్టపొంకంబు ।
యెద్దుఁబట్టినసివం బెఱుకమాలినప్రియము ।
లొద్దికవిహారంబు లుబ్బగవనంబు ॥
తీపులోపలితీపు తిరువేంకటేశ్వరుని ।
చూపు దనుం బొడగనని చూపులోచూపు ।
ఆపదలువాయు నెయ్యపుదలంపు లీతలంపు ।
రూపై న రుచిలోని రుచివివేకంబు ॥

౯౬

ఆధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

నాట.

పల్లవి

యెవ్వరెవ్వరివాడో యీజీవుండుచూడ ।

నెవ్వరికినేమానొ యీజీవుండు ॥

(చరణము)

ఎందరికిం గొడుకుగాదీజీవుండు వెను ।

కెందరికిం దోబుట్టండీజీవుండు ।

యెందరిని భ్రమయించండీజీవుండు దుఃఖ ।

మెందరికింగావింపం డీజీవుండు ॥

యెక్కడెక్కడ దిరుగండీజీవుండు వెను ।

కెక్కడో తనజన్మమీజీవుండు ।

యెక్కడిచుట్టము దనకు నీజీవుండు యెప్పు ।

డెక్కడికినేగునో యీ జీవుండు ॥

యెన్నడునుం జేటులేనిజీవుండు వెను ।

కెన్నిదనువులు మోవండీజీవుండు ।

యెన్నంగల తిరువేంకటేశు మాయలందగిలి ।

యెన్నిపదవులంబొందండీజీవుండు ॥

౯౭

సామంతం.

పల్లవి

యెంతచేసిన తనకేది తుద

చింత శ్రీహరిపైం జిక్కుటేచాలు ॥

(చరణము)

ఎడవక పుణ్యాలెన్నిచేసినా ।

గడమీకాకింకగడయేది ।

తడంబడహరియే దైవమనుచు మది ।

విడువకవుండినవెరపేచాలు ॥

కాశ్యపాశం కవుల కృతులు

యెన్నితపములివి యెట్లుఁజేసినా ।
 అన్ను వకధికముకల వేది ।
 వన్నెలంగలగక వనజామునిపై ।
 వున్న చిత్తమది వొక్కటేచాలు ॥
 యిందరివాదములెట్లుగెలిచినా ।
 కందే కాకింక గరిమేది ।
 యిందరినేలిన యీవేంకటపతి ।
 పొందగుమహిమలపొడవేచాలు ॥

౩౮

నారణి.

పల్లవి

వణినయనలఘూపు లెంతసొబ్బ గెయ్యుండు ।
 ప్రాణసంకటములగు పనులునట్లుండు ॥

(చరణము)

ఎడతేనిపరితాపమేరీతిదాన్లుండు ।
 అడియానకోరికెల్లు నటువలెనెయ్యుండు ।
 కడలేనిదుఃఖసంగతి యెట్లుదానుండు ।
 అడరుసంసారంబు నట్లజేవుండు ॥
 చింతాపరంపరల చిత్తమదియెట్లుండు ।
 వంతదొలగని మోహవశము నట్లుండు ।
 మంతనపుఁబనులపై మనసుమరియెట్లుండు ।
 కంతుశరమాగ్గఁ మౌగ్గఁముల గతియెట్లుండు ॥
 దేవుడొక్కడె యనడి తెలివి దనకెట్లుండు ।
 శ్రీవేంకటేశు కృపచేతలట్లుండు ।
 భావగోచరమైన పరిణతదియెట్లుండు ।
 కై వల్యసంగతులు నట్లుండు ॥

౩౯

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

గీతం - నాట.

ఏదై వముశ్రీపాదన్నఖమునం బుట్టినగంగ ।

త్రిలోకపావనముచేయును త్రిపథగామినియాయెను ।

యేదై వము నాభినలినంబున జనియించిన అజండు అళిలాండంబులం ।

సృజయింప నధిపతియాయెను ।

యేదై వము పురస్థలంబుదనకును యిందిర మైనయిందిరహోతయయ్యె ।

యాజగంబులకెల్లను ।

యేదై వము అవలోకనమింద్రాది దివిజగణంబులకెల్లప్పుడును సుఖంబు
లాపించును ।

యేదై వము దేహవస్తువని అనిమేషులందరుంగూడి శ్రీనారాయణదేవుం
డనినమ్మియుండెదరు ।

ఆదేవుండే సిరులకనంతవరదుండు తిరువేంకటగిరినాథుండు భయవిభూతినా
థుండే నానాథుండు ॥ ౧౦౦

ఆహిరి:

చల్లవి

యేటికిందలంచెదరిందరును ।

గాటప్రసిద్ధిలేవ్ కోనర్ ప్రజలు ॥

(చరణము)

ఎండలంబొరలక యేచనచలితో ।

నుండకచరిలోనుడుకక ।

అండనున్నహరి నాత్మకదలంచిన ।

పండినపసిడే బ్రతికరాప్రజలు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

అడవులనలయక ఆకునలముదిని ।

కడుపులుగాలంగ గరగక ।

బడిబడిలక్ష్మీపతికి దానులై ।

పొడవగుపదవులం బొందరోప్రజలు ॥

పొక్కిటి రాళ్ళ పుండ్లు రేగంగ ।

దిక్కులనంతటందిరుగక ।

గ్రక్కున తిరువేంకటపతింగని ।

వొక్కుమనసుతో నుండరోప్రజలు ॥

౧౪౪

బాళి

పల్లవి

యేదితుద దీనికేదిమొదలు ।

పాడుకొనుహరిమాయ బరగుజేవునికి ॥

(చరణము)

ఎన్ని బాధలు దనకు నెన్ని లంపటములు ।

యెన్ని వేదనలు మరియెన్ని దుఃఖములు ।

యెన్ని పరితాపంబు లెన్ని దలపోతలు ।

యెన్ని చూచిన మరియు నెన్నెనంగలవు ॥

యెన్ని కొలుపులు దనకు నెన్ని యనుచరణలు ।

యెన్ని యాసలు మరియు నెన్ని మోహములు ।

యెన్ని గవళములు దనకెన్ని దైన్యంబులివి ।

ఇన్ని యునుదలంప మరియెన్నెనంగలవు ॥

యెన్నిటికి జింతించు నెన్నిటికి హర్షించు ।

నెన్నిటికినాశించు నెన్నిటికిఁదిరుగు ।

యిన్నియును దిరువేంకటేశులీలలుగాగ ।

నెన్ని చూచిననుదా నెవ్వండుగాడు ॥

౧౦౨

అథాత్మ సంకీర్తనలు

సామంతం.

శల్లవి

చక్కదనములవారసతులార ।

యిక్కువ తెక్కువల మీరేమిసేసేరింకను ॥

(చరణము)

ఓప్పుగానరకము మాకుంబలిచ్చిమన మెల్ల ।

కప్పముగొంటిరిగా యంగనలార ।

అప్పుడే గోవిందునికి ఆహివెట్టితింజి త్తము ।

యిప్పుడు యెమ్మెలను మీరేమిసేసేరింకను ॥

పంచమహాపాతకాలబారిందోసి మాసిగ్గులు ।

లంచముగొంటిరిగా నెలంతలారా ।

పంచనతోడుత హరివార్షమైతిమింక మీ ।

యించుకగుట్టుల మీరెందు జూచ్చేరింకను ॥

దోంగిలి మాగుట్టులెల్లదోవవేసి మరుబారి ।

భంగవెట్టితిరిగా వో భామలార ।

చెంగలించివేంకటేశు నేవకుంజొచ్చితిమి ।

యెంగిలిమోవులును మీరేడఁబడేరింకను ॥

౧౦౩

జాళి.

శల్లవి

యెట్టుచేసినం జేస నేమి నేయంగవచ్చు ।

చుట్టపువిరోధంబు సూనాస్తుచెలిమి ॥

(చరణము)

ఒడలిలోపలిరోగమునరఁ బరితాపంబు ।

కడుపులోపలివుండు కడలేనియాస ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

తడిపాత మెడగోత తలఘ్రవిషయానక్తి ।
 గుడిమీదితఱువు అల కలముప్రాణులకు ॥
 నీడలోపలియెండ నెలకొన్న బంధంబు ।
 గోడపై నున్నంబు కొదలేనియెఱుక ।
 పాడూరిలోబ్రదుకు పాపకర్మపుబుద్ధి ।
 తాడుపై తపను తమధనముప్రాణులకు ॥
 మంటఁజేసినబొమ్మ మనికీసంసారంబు ।
 రెంటికినిఁగాని విరిడికొలుపుబ్రదుకు ।
 యింటివేలుపు వేంకటేశుఁగొలువక పరుల ।
 మెంటఁదెరుగుట దోడనిడిచి వదరిడుట ॥

౧౦౪

వరాళి.

పల్లవి

తలంపు కోమాతురత్వముమీద నలవడిన ।
 నిల నెట్టివారై న నేలాగుగారు ॥

(చరణము)

ఒలి నిరువురు సతులనాలింగనముసేయ ।
 లోటుండటుగాన నాలుగుచేతులాయె ।
 వేలసంఖ్యలు సతులవేడుకలరమియింప ।
 బాలుపడెంగాన రూపములు పెక్కాయె ॥
 పొలయెలుకకూటముల భోగిదానటుగోన ।
 ములసి యొక్కొకవేళ మూడొమ్మగమాయె ।
 లలితలావణ్యతీలావగ్రహముగాన ।
 కొలదిపెట్టగరాన గోల్లనిడుచుచాయె ॥

అశ్వాత్థ సంకీర్తనలు

చిరభోగసౌఖ్యములఁ జెందననుభవిగాన ।

తిరువేంకటాచలాధీశ్వరుండాయె ।

పరగ సంసారసంపదకు బద్ధుండుగాన ।

అరుదుగా సకలాంతరాత్మకుండాయె ।

౧౦౫

లలిత.

శబ్దవి

యెక్కడిదురవస్త్ర లేటిజేహములోన ।

జిక్కి జీవుండు మోక్షశిరింజెందలేడు ॥

(చరణము)

ఒడలుమాంసపూర మొకపూటయినమీధు ।

గడుగకున్నంగొరగాదు ।

కడలేని మలమూత గర్హితమిదిలోను ।

గడుగరాదు యెంతగడిగినంబోదు ॥

అలర చిత్తముచూడ నలిచంచలము దీనం ।

గలసిన పెనుగాలిఘనము ।

మెఱపులేనిచిచ్చుమీద మిక్కిలిగొంత ।

నిలుపులేదు పట్టినిలువంగరాదు ॥

తిరువేంకటాచలాధిపుండు నిత్యానంద ।

కరుండు జీవునకు రక్షకుండు ।

కరుణించి యొకవేళ గాచినంగాని మేమ ।

చొరక మానదుబుద్ధి చొంకదెవ్వరికి ॥

౧౦౬

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

సాళంగం.

పల్లవి

పుట్టుమాలినబరుబాంకివినన్ను ।

దిట్టేవదేమోశి దిమ్మరిమాయ ॥

(చరణము)

ఒరపులాడకపోవే వోసిమాయనాతోఁ ।

దొరలేవు నినుముట్ట దోసము ।

వెరిపించేవేమోసి విష్ణుభక్తి నంట ।

నెఱంగనటే నియతులిన్నియును ॥

వుదుటుచెల్లదు పోపోవోసిమాయ నా ।

యెదురమాటలు నీకునింకనేల ।

వదలేవు హరిభక్తి వనిత తెలియరు నే ।

నిదురపుచ్చినవారు నీవునాకెదురా ॥

వొల్లవటే జీవమోశి మాయని ।

కల్లలిన్నియును లోకమెఱుంగును ।

నల్లనివిభుని మన్ననభక్తి నంట ।

జెల్లెఁబోపాపపు చెందుమేయకువే ॥

పూరకుండవుగావోసి మాయనిన్నుఁ ।

బేరంబిలువము గుప్పెనలాడేవు ।

నారాయణభక్తి నాడునన్నును నిన్నుం ।

గోరి యిందరునెఱుంగుదురేలపోవే ॥

వోవవు ననుజూచి వోసిమాయ నా ।

త్రోవవచ్చి ననునొత్తువునీవు ।

శ్రీవేంకటగిరిదేవునిభక్తి నా ।

హావళికి నిన్నునలమిరిందరును ॥

౧౧౭

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి.

పల్లవి

నాపాలి ఘననిదానమవునీవే నన్ను ।
నీపాలనిడుకొంటి నీవేనీవే ॥

(చరణము)

ఒలసి నన్నేలేదేవుండవునీవే యెందుం ।
దొలంగని నిజబంధుండవునీవే ।
పలుసుఖమిచ్చే సంపదవునీవే యిట్టే ।
వెలయ నిన్నియును నీవేనీవే ॥
పొదిగిపాయని యాపుండవు నీవేనాకు ।
నదనందొడగు దేహమవునీవే ।
మదమువాపెడి నామతియు నీవేనాకు ।
వెదకనన్నియును నీవేనీవే ॥
యింకాలోకములకు నెప్పుడు నీవే యీ ।
పంకజభవాదిదేవపతివీనీవే ।
అంకిలివాపంగ నంతకునీవే తిరు ।
వేంకటేశ్వరుండవు నీవే ॥

౧౦౮

వరాలి.

పల్లవి

పుడమినిందరింబట్టె భూతము కడం ।
బొడవై న నల్లనిభూతము ॥

(చరణము)

కినిసివొడ మింగెడిభూతము ।
పునుకవింపు పెద్దభూతము ।
కనలుకవియు చీకటిభూతము ।
పొనుగుసోమపు మోముభూతము ॥

శి

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

చేటకాళ్ల మించిన భూతము ।

పోటుదారల పెద్దభూతము ।

గాటపుజడల బింకపుభూతము ।

జూటరినల్ల ముసుంగుభూతము ॥

కెలసిబిత్తలె తిరిగెటి భూతము ।

పాలుపుదాంట్ల పెద్దభూతము ।

బలుపువేంకటగిరిపై భూతము ।

పులుగుమీది మహాభూతము ॥

౧౦౯

సామంతం.

పల్లవి

చాలదా మాజన్మము నీ ।

పాలింటివారమై బ్రదుకంగగలిగె ॥

(చూడము)

కమలాసనాదులుగానని నీపై ।

మమకారమునేయ మాగణముగలిగె ।

అమరేంద్రాదుల కందరాని నీ ।

కొమ్మరై ననామము కొనియాడంగలిగె ॥

సనకాదులును గానజాలని నిన్ను ।

తనివోవ మతిలోన దలపోయగలిగె ।

ఘనమునీంద్రులకు నగమ్యమైవున్ను ।

నినుసతతమును వనికంపగలిగె ॥

పరమమై భవ్యమై పరగెనని ।

యిరవిట్టిదనిమాకు నెఱుగంగగలిగె ।

తిరువేంకటాచలాధిప నిన్ను యీ ।

ధరమీడబలుమారు దర్శింపగలిగె ॥

౧౧౦

అథాత్మ సంకీర్తనలు

ఆహిరి:

పల్లవి

దిక్కందరికినైన దేవుండు కడుం ।

దెక్కలికాడైన దేవుండు ॥

(చరణము)

కొత్తపెండ్లి కూతుకోరి చూడఁబోయి ।

యెత్తి తేరుమీదనిడుకొని ।

నెత్తి కన్నుమానిన వానిపెండ్లికి ।

దెచ్చిగొన్నయట్టి దేవుండు ॥

గొప్పయిన పెద్దకొండమీదనుండి ।

దెప్పరమ్ముగా దిగఁబడి ।

కప్పి రెండుదునుకలుగూడినవాని ।

తిప్పదీరులాడే దేవుండు ॥

బెరసి మేనమామబిడ్డకునై పోయి ।

నిరతంపుబీరాలు నెరపుచు ।

యిరవైన మాయపు పెద్దులంబొరిగొన్న ।

తిరువేంకటగిరిదేవుండు ॥

౧౧౧

శ్రీరాగం.

పల్లవి

యేమిగలదిందు నెంతగాలంబైన ।

పామరపు భోగమాపదవంటిదరయ ॥

(చరణము)

కొండవంటిదియాన గోడవంటిదితగులు

బెండువంటిది లోనిపెద్దతనము ।

పుండువంటిదిమేను పోల్చినను మేడి ।

పండువంటిది సరసభావమింతయును ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

కంచువంటిదిమనసు కలిమిగలదింతయును ।
 మచ్చువంటిది రతి భ్రమతవంటిది ।
 మించువంటిదిరూపు మేలింతయునుముట్టు ।
 పెంచువంటిది దీనిప్రియమేమిభ్రాంతి ॥
 ఆకువంటిదిజన్మ మడవివంటిదిచింత ।
 పాకువంటిది కమలబంధమెల్ల ।
 వేంకటసుం దిరువేంకటేశుండలంచినకోర్కె ।
 కాక సౌఖ్యములున్న గనివంటిదరయ ॥

౧౧౨

అహిరి.

పల్లవి

యెన్నొళ్ల దాకదానిట్టేవుండుటబుద్ధి ।
 కన్నపోవుట పూర్వకమకశేపం ॥

(చరణము)

కలకాలమెల్ల దుఃఖమెకాగఁ బ్రాణికిని ।
 వలదా సుఖము గొంతవడియైనను ।
 కలువబుద్ధులం బ్రజ్ఞ గలదింతయును మంట ।
 గలసిపోవుటే పూర్వకమకశేపం ॥
 జాలి తొల్లియుంబడ్డ జాలెనేడునుగాక ।
 మేలువొద్దా యేమిటనైనను ।
 తాలిమిలో హరిం దలంచక యెఱుకెల్ల ।
 గాలింబోవుటపూర్వ కమకశేపం ॥
 తరగని సరకభౌధయు నేడునుగాక ।
 దరిచేరవలదా యింతటనైనను ।
 తిరువేంకటాద్రిపై దేవునిఁగొలువక ।
 గరివడేభవమెల్ల కమకశేపం ॥

౧౧౩

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

గుజ్జరి.

పల్లవి

అప్పులేని సంసారమైన పాటేచాలు ।
తప్పులేని జీతమొక్కతారమైనంజాలు ॥

(చరణము)

కంతలేని గుడిశొక్క గంపంతైనజాలు ।
చింతలేనియంబలొక్క చేరడేచాలు ।
జలగాని తరుణి యేజాతైన నడేచాలు ।
వితలేని సంపదొక్క వీనమేచాలు ॥
తిట్టులేని బ్రదుకొక్క దినమైన నడేచాలు ।
ముట్టులేని కూడు వొకముద్దడేచాలు ।
గుట్టుచెడి మనుకంటే కొంచెపుమేలైనజాలు ।
వట్టి జాలింబడుటకంటే వచ్చినంతేచాలు ॥
లంపటపడనిమేలు లవలేశమేచాలు ।
రోంపికంబమాకంటే రోయుటేచాలు ।
రంపపు కోరికకంటే రతివేంకటపతి ।
పంపిన నాతనింజేరే భవమేచాలు ॥

౧౧౪

శ్రీరాగం.

పల్లవి

కూడువండుట గంజకొరకా తనకు ।
వేడుకలుగలసుఖము పెదకుటకుంగాక ॥

(చరణము)

కుప్పనురుచుట కసపుకొరకా తనువు ।
గొప్పయవుటిది మదముకొరకా ।
వొప్పైనవేడుకల నొరసి మనసు ।
నెప్పనకురాం దివియ నేరవలెగాక ।

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

కొలిచు దంచుట పొట్టుకొరకా తాఁ ।
 గులజాండ్ల మూఢుండొ కొరకా ।
 తలపోసి యిన్నింట దగిలి మీదు ।
 తెలిసి సుఖదుఃఖములం దెలియవలెగాక ।
 కొండదవ్వుట యెలుకకొరకా తా ।
 గొండయొక్కట దిగుటకొరకా ।
 కొండలకొనేటిపతిం గొలిచి తనదు ।
 నిండినాపదలెల్ల నింగవలెగాక ॥

౧౧౫

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

ఘనండితం డొకండు గలుగంగగదా వేదములు ।
 జననములుం గులములూచారములుగలిగె ॥

(చరణము)

కలుషభంజనుండితండు గలుగంగగదా జగతి ।
 గలిగె నిందరిజన్మగతులనెలవు ।
 మలసియితండొకడు వొడమంగగదా యిందరికి ।
 నిలువనీడలుగలిగె నిధినిధానములై ॥
 కమలాక్షుండితండు గలుగంగగదా దేవతలు ।
 గుమిగూడిరిందరును గండిగడచి ।
 ప్రమదమున నితండునిలువంగగదా సస్యములు ।
 అమరంబలియించె లోకానందమగుచు ॥
 గరిమ వేంకటవిభుఁ డొకండుగలుగంగగదా ।
 ధరయు నభమును రసాతలముగలిగె ।
 పరమాత్ముండితండు లోపలగలుగంగగదా ।
 అరిదిచావులును హితవులన్నియునుగలిగె ॥

౧౧౬

అధ్యాయ సంగీతానలు

భై రవి.

పల్లవి

చూడుడిందరికి సులభండుహరి ।

తోడునీడయగు దొరముని యితండు ॥

(చరణము)

కై వల్యమునకుం గనకపు తాపల ।

త్రోవై శ్రుతులకుం దుదిపదమై ।

పావనమొకరూపమై విరజకు ।

నావై యున్నాడిదె యితండు ॥

కాపాడంగ లోకములకు సుజ్ఞాన ।

దీపమై జగతికిందేజమై ।

పాపాలడంపగ భవప యోధులకు ।

తేపై యున్నాడిదె యితండు ॥

కరుణానిధి రంగవతినిం గాంచి ।

వరునకు వేంకటగిరిపతికి ।

నిరతి నహోబల నృకేసరికిం ద ।

త్సరుండగు శతకోపముని యితండు ॥

౧౧౭

సామంతం.

పల్లవి

కలలోనిసుఖమే కలియుగమా వెన్న

కలిలోనెక్కడిదే కలియుగమా ॥

(చరణము)

కడిగడిగండమై కాలముగడపేవు ।

కడుగంగడుగ రొంపికలియుగమా ।

బడలిరే వాపపు పరమేదోచూపపు ।

గడిచి దీయును నీవు కలియుగమా ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

కరపేవు కఱతలేమఱపేవు మమతలే ।

కరకఱవిడువవు కలియుగమా ।

తెరచిరమఱగితే తెరువేలమూసేవు ।

గరుసీలదాటేవో కలియుగమా ॥

కానిదేమెచ్చేవు కపటాలెయిచ్చేవు ।

కానిలేకానిలే కలియుగమా ।

పైనిదే వేంకటపతి దాసులుండగ ।

కానవాసీవిదేమి కలియుగమా ॥

౧౧౪

అహిరి.

పల్లవి

తోరణములే దోవెల్లా ।

మూరటబారట ముంచిన లతల్లా ॥

(చరణము)

కూరిమి మటములు గోపురంబులును ।

తేరుపడగలే తెరువెల్లా ।

కోరినపండ్లు గురిసేటితరువులు ।

తోరములై న వెదురుజొంపములు ॥

అటలుఁదిరువులు నందపుటురువులు ।

పాటలు వనవై భవమెల్లా ।

కూటువ నెమళ్ల కోవలగుంపుల ।

పేటలం దేటలపెనుగూటములు ॥

వింజామరలును విననకట్టలును ।

గొంజెగొడుగులే కొండెల్లా ।

అంజనగిరిరాయుండు వేంకటపతి ।

నంజీవని పరుమలకొదవంగను ॥

౧౧౫

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

ಆಹಾರಿ.

పల్లవి

బాపుడె వమా మాపాలిభ వమా ।

త్రిపురాకాశినైత్తురు దిందొందొందొందొందొందొం ||

(చరణము)

కాలనేమి పునుకీది కంచువలె లెస్సవాగి ।

తాళమె తరే త తతతత త త

కాలమెల్ల మాభూతగుణమెల్ల వీడకాచె ।

[illegible]

పగగొని మానక పచ్చినైతురెప్పుడును ।

తెగికొనుందానే ఏ ఏఏ ఏఏ ఏఏ ।

తగుమహోదరువీపు ధణధణ మనివాగి ।

ಬಿಗಿ ಯುಂ-ಚ-ರೇಳ್‌ಲು ಬಿಂಭಿಂ ಬಿಂಭಿಂ ಬಿಂಭಿಂಭಿಂ ||

మురదనుజుని పెద్దమొదలియెముకదీసి ।

తుదులూదరే తుతుతుతుతుతుతు

తిరువేంకటగిరి దేవుండు గెలిచిన స ।

మరముసను మమ్మమమ్మమమ్మమ ॥

നള

భూపాశం.

పూర్వ

వాడవేంకటేశుండనే వాడేవీడు ।

వాడిచుట్టుకై దువు వలచేతివాడు ॥

(చరణామయ)

కారిమారసుతుని చక్కనిమాటలకుం జొక్కి ।

చూరగా వేదాల గుట్టు చూపినవాఁడు ।

తీరని వేడుకతో తిరుమంగయ్యార్ వారి ।

ఆరణ్యముచ్చి మిఠాయికానపడ్డవాడు ।

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పెరియాళ్ళవారి బిడ్డపినికి పై వేసిన ।
 విరులదండలు మెడవేసినవాడు ।
 తరుణిచేయివేసిన దగ్గరిబుజముచాచి ।
 పరవశమైచొక్కి పాయలేనివాడు ॥
 పామరులం దనమీదిపాటలెల్లా బాడుమంటా ।
 భూమికెల్లా నోరనూరి పోసినవాడు ।
 మామకూతంరలమేలుమంగనాంచారియుందాను ।
 గీముగానె వేంకటగిరినుండేవాడు ॥

౧౨౧

ఆహిరి.

పల్లవి

అట్లుబారి పట్టుకోరే అమ్మలారయిదె ।
 వెంటబారనీదు నన్ను వెడమాయెతురుము ॥

(చరణము)

కాగెడుపెరుగు చాడకవ్వముతోబొడిచి ।
 లేగలందోలుకొని అలిగిపోయిని ।
 రాగతనమునవాడేరాతిరి నారగించడు ।
 ఆగి నన్ను గూడడిగెనయ్యో ఇందాకను ॥
 కొలదిగానిపెరుగు కొసరికొసరిపోరి ।
 కలవూరుగాయలెల్ల గలచిపెట్టె ।
 పలుకడు చేతిచట్టిపారవేసి పోయినదే ।
 చెలంగుచు మూటగట్టె జెల్లంబొ యిందాకను ॥
 మట్టుపడకిటు నూరుమూరులై నా నారగించు ।
 ఇట్టే యందరిలోన నిన్నాళ్లును ।
 పెట్టికి నాకొరకుగా వేంకటేశుండారగించె ।
 యెట్లునేడాకట ధరియించెనో యిందాకను ॥

౧౨౨

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

భూపాశం.

పల్లవి

యేమోతెలిసెంగాని యీజీవుండు ।

నేమంపునరవిద్య నేరడాయె ।

(చరణము)

కపటాలే నేరిచెంగాని జీవుండు ।

యెప్పుడై నా నిజసుఖమెఱంగడాయె ।

కబురులే చవిగొనెంగాని జీవుండు ।

అపరిమితామృత మానడాయె ॥

కడలనే తిరిగిగాని జీవుండు ।

నడుముమొదలుంజూచి నడువడాయె ।

కడుపుకూటికెపోయెగాని జీవుండు ।

చెడనిజీతముపొంతఁ జేరడాయె ॥

కనియుగానక పోయెగానిజీవుండు ।

దినము వేంకటపతిం దెలియడాయె ।

కనుమాయలనే నొక్కెంగాని జీవుండు ।

తనియ నిట్టే మంచిదరిచేరడాయె ॥

౧౨౩

సామంతం. [ఆటతాళం]

పల్లవి

తనదిగాక యిందరిదిగాక ।

తనునెల్ల బయలై దరిచేరడు ॥

(చరణము)

కడుపునిండదు కన్నుందనియదు ।

కడగిలో నీయాకలియుంబోదు ।

సడింబడి కుడిచిన కుడుపెల్లనినుము ।

గుడిచిన నీరై కొల్లబోయె ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృత్యాలు

చవియుందీరదు చలముబాయడు ।

లవలేశమైన నొల్లకపోడు ।

చివచివ నోటికడవలోని నీరై ।

కవకవనవియుచుంగారిని ॥

అలపుదోపదు అడవినెండదు ।

యెలయించు భంగమయినం బోదు ।

తెలిసి వేంకటగిరి దేవునిందలపించు ।

తలపై న దనకు ముందరనబ్బదు ॥

౧౨౪

నాట.

పల్లవి

నానామహిమల శ్రీనారసింహము ।

పూని మమ్మురక్షించిపొగడెద నిదిగో ॥

(చరణము)

కొండవంటి వేదాద్రిగుహలలోసింహము ।

దండిభవనాశియేటి దరిసింహము ।

అండ నాదుశాస్త్రముల అడవిలోసింహము ।

నిండి అహోబలముపై నిక్కిచూచెనిదిగో ॥

యోగీంద్రుల మతి తెరమరంగు సింహము ।

జట్టిగొన్న శ్రీసతిలో జంటసింహము ।

పట్టిదై త్యుల వేటాడె బలుదీము సింహము ।

మెట్టి అహోబలముపై మెరసెదానిదిగో ॥

పలుదేవతల వెనుబలమైన సింహము ।

కెలసికంబానం బెనంగిన సింహము ।

అలరి శ్రీవేంకటేశుండే నట్టిసింహము ।

కొలువై అహోబలాన గురుతాయె నిదిగో ॥

౧౨౫

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

లలిత.

శల్లవి

శిరసుండ మోకాల నేనవెట్టినయట్లు ।
పరమధర్మముమాని పఱచుగావలసె ॥

(చరణము)

కోరికలునుమాని కొలచేతబట్టుకొని ।
బిరానబోటుకుంబోయి పట్టువడ్డట్లు ।
యారీతిప్రపత్తిమాని యితర కర్మము ।
సారె పుణ్యపాపముల సందిజిక్కవలసె ॥
వైపైనవాడవిడిచి వదరుచేపట్టుకొని ।
వైపుగాక యాదియాదివడ్డిండట్లు ।
యేపున దాస్యముమానితరోపాయము ల ।
పూపస్వర్గభోగములపుడుగావలసె ॥
ఘనమాణముమాని గాజుబూసగట్టుకొని ।
వెనకజాణలచే నవ్వించుకొన్నట్లు ।
యెనశిన శ్రీవేంకటేశు శరణనలేక ।
మునుజన్మాదులన మునుగంగవలసె ॥

౧౦౬

లలిత.

శల్లవి

అనాదినంసారివటుగాన ।
మనోవికారమిది మానదెంతయిన ॥

(చరణము)

కడుచంచలమేకాని కాయములో నిజబుద్ధి ।
తొడరదు దుర్బుద్ధి తోచెనాకు ।
దిటువై శ్రీహరి నీవు తిద్దితేనేమొకాని ।
వెడగునాగుణమిది విడువదెంతయినా ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పలుచింతలేకాని పట్టిన నీపై భక్తి ।
 కలుగదజ్ఞానమేకప్పెనాకు ।
 బలిమిబంధాలు నీవలపై తెనేమోకాని ।
 తొలగు నామనసిది తొలగడెంతయిన ॥
 పట్టినచలమెకాని పైపై విరక్తినాకు ।
 నెట్టదు నీకృపనిలిచినాకు ।
 యిట్టై శ్రీవేంకటేశ యేలినవాడవునీవు ।
 యెట్లయిన నీకబోదు యెఱుగనెంతయిన ॥

౧౨౭

సామంతం,

పల్లవి

కతగాదద్రుప్తమిది కలిగెమాకు ।
 సతమంటా నిట్టై పొద్దుజరపంగవలసె ॥

(చరణము)

కాయమనేటి మోహభుజమెక్కినారము ।
 ప్రాయపు మోహమదముపట్టెను మమ్ము ।
 తీయరాని బంధపు తీగెతెంచివేయలేము ।
 యేయడవిజ్ఞానమిది యెఱింగిమానేము ॥
 నిచ్చుల సంసారమనే నిధిదొక్కినారము ।
 పచ్చి మదసభూతముపట్టెను మమ్ము ।
 గచ్చుల యహంకార గవము మానగలేము ।
 లచ్చపుమోక్షపు తెరువచ్చినామాకు ॥
 రామలరతి కొల్లాపురముల వారము ।
 యేమైనా యెగ్గుశిగ్గులెంచముమేము ।
 శ్రీమంతుండై నట్టి శ్రీవేంకటేశుండనన్ను ।
 యేలినాడు వీడెపో ॥

౧౨౮

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

దేశాక్షి.

పల్లవి

చూడంగజూడంగ సుడిగొనె మాయలు ।

వేడుకతోనిన్ను వెదకేదెప్పుడో ॥

(చరణము)

కడవంగడవంగ గాలముగడచెను ।

జడసిన వెనకటి జన్మముల ।

నడవంగ నడవంగ నడచెసంసారము ।

యెడయక హరినిన్ను యెరిగేదెప్పుడో ॥

కోరంగ కోరంగ గూడెలంపటము ।

గారవమగు నిజకర్మముల ।

మేరలుమీరంగ మించెను మమతలు ।

కూరిమిహరినిన్ను గొలిచే దెప్పుడో ॥

నిలువంగ నిలువంగ నిండెను జ్ఞానము ।

అలరంగ శ్రీహరి అనుజ్ఞను ।

యిలలోశ్రీవేంకటేశ సీమలు ॥

గలరి చొచ్చికొని యాడితిమిపుడు ॥

౧౨౯

పౌళి.

పల్లవి

అజ్ఞానజంతువు నే నైతిగాక ।

సుజ్ఞానమూర్తివి నీవుచూచుటతగవా ॥

(చరణము)

కోరితే రావలెగాక కోరనివిదానేల ।

కోరితిమాదుఃఖములు గోవిందనిన్ను ।

అరయ పాపఫలములవి యంటివానీవు ।

యేరితినాత్మవు నీవు యింకదోషమున్నదా ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

అనాథనాథుండవు ఆశురబంధుండవు ।
 సనాథుండనునేను సరినుండగా ।
 వినోదమిదిసీకు విశ్వప్రపంచము ।
 మనోధమముల సీ మాయదాటగలనా ॥
 సరిగజదంతపరీక్షలు చూడనెంతవాడ ।
 ధరశ్రీవేంకటేశుండ దాసుండనీకు ।
 గురువు నీకొప్పగించె కోరి నీకుశరణంటి ।
 నిరతిం జేకొంటిగాక నేవు నేరాలున్నవా ॥

౧౩౦

ధన్యాసి.

పల్లవి

బ్రహ్మపూజించె రఘుపతి విభీషణుకీచ్చె ।
 బ్రహ్మణ్యుండీ రంగపతింగొలువరో ॥

(చరణము)

కావేరిమధ్య రంగశత్రుమల్లదగో ।
 శ్రీవిమానమదిగో శేషపర్యంకమిదే ।
 దేవుండల్లదె వాడే దేవి శ్రీలక్ష్మీయదే ।
 సేవించరో నాభిం జిగురించెనతండు ॥
 యేడుగోటలుసవిగో యెసంగుపూదోపులవె ।
 కూడిదామోదరపుర గోపురమదె ।
 తోడవేయిగ బాల దొడ్డమంటపమదిగో ।
 చూడరో పసిడిమించులకంబమదిగో ॥
 ఆభువారలువారె యంగరంగ విభవమదె ।
 వాలు శ్రీవైష్ణవపు జాడలవిగో ।
 ఆలీల శ్రీవేంకటేశుండ వరమిచ్చి నీ ।
 తాలిముల శ్రీరంగదై వముంగొలువరో ॥

౧౩౧

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

మలహరి.

పల్లవి

పెట్టినవారలభాగ్యమిది ।

గుట్టుదెలిసితే గురుతులివి ॥

(చరణము)

కామధేనువును కల్పవృక్షమును ।

భూమిశత్రుము భువనేశత్రుము ।

సామజవరదుని శరణ్యము ॥

పరుసవేదియును పరమేశ్వర్యము ।

హరినిన్నుఁగొలిచె అనుభవము ।

నిరతభోగములు నిధినిధానములు ।

గరిమఁమెరయు మీకైంకర్యములు ॥

నిండుభోగములు నిత్యశోభనము ।

కొండలయ్య నీ గుణకథలు ।

అండనే శ్రీవేంకటాధిప సర్వము ।

మెండుకొన్నదొదె మీకరుణ ॥

౧౩

భూపాల.

పల్లవి

కాయ పండుసేయబోలె కడు పులుసేకాక ।

యేయెడ తీవుగాదు యిటువంటిదే ॥

(చరణము)

కోపమెల్ల నొకవంకకూడవేసి మరికదా ।

పైపై హరిఁడలంప పాత్రుండయ్యెడి ।

కైపుగాక రుచులపై కాంక్షమాని మరికదా ।

వోపి లోకములనడ్డ వొల్లకుండేది ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పంచేంద్రియములనెల్ల పారదోలి మరికదా ।
 కొంచెపు విరక్తికెల్ల వొడిగట్టెది ।
 కొంచెపుకోరికెల్ల కోరకుండిమసిదా ।
 వచ్చి హరిదాసులలో వహికక్కేది ॥
 వేవేలుపనులెల్ల విడిచిన మరికదా ।
 శ్రీవేంకటేశ్వరుని చింతించేది ।
 భావించియితని దాసపరికరమైకదా ।
 త్రోవచూచి మోక్షము తుదకక్కేది ॥

౧౩౩

దేశాక్షి.

పల్లవి

కాపులముమేమునీకు కలకపు నీవు మాకు ।
 దాపుదండై బ్రదికించి దయఁజూడవయ్యా ॥
 (చరణము)

గుట్టున అయిదుప్రాణాలకు డాగువెట్టేము ।
 పట్టిదేహముల విడువఁబట్టులివిగో ।
 అట్టెకమఁములనేటి అరిగోరులువెట్టేము ।
 నట్టుగొట్టి జీవులకు నరకములేలయ్య ॥
 మించిన పితౄలకు మేరలెల్ల బెట్టేము ।
 పొందినసారములలో గాపురమున్నాము ।
 పంచేంద్రియపుఁబాలాల పై రులెల్ల జేసితిమి ।
 అంచెదేహులకెల్ల ఆజ్ఞ లేడవయ్యా ॥
 కూరిమివిషయముల కొట్టుములుదంచేము ।
 చేరి సీచై తన్యమున నేవనేసేము ।
 యీనీతిశ్రీవేంకటేశ యిటు నీకె దాసులము ।
 అరయఁగాచితివి నీయాధీనులమయ్యా ॥

౧౩౪

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

భూపాల.

పల్లవి

పోయినబంధము లటుఁబోవుగాక ।

చీ యనిరోసి యెంగిలిచేకొనేదా ॥

(చరణము)

తొల్లిచేసినకర్మాలు తొలగచేసెగురుండు ।

చెల్లెబో యింక నవినేనేదా ।

వొల్లక విత్తులు తమవుముకంబాసిన మీద ।

మొల్లమి గ్రమ్మర నవిమొలచెనా ॥

వెడజాతిధర్మముల వెళ్లదీసెటి గురుండు ।

ముడింగి అందునే మరి మునిగేదా ।

వొడిసి తొడమేనంది పూడినఫలములు ।

అడరి క్రమ్మర నిందు నంటబోయెనా ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరుని జేరంజూపె గురుండు ।

దావతియితరులం దడవేదా ।

భావించిపరుసవేది పసిండ్డియైన లోహము ।

వేవేలైన తొల్లిటివిధమయ్యెనా ॥

౧౩౫

మలహరి.

పల్లవి

బలిబలిదేవుండా బాపుబాపుమాయ ।

యెలమి యింతెనేనేని యేమిఁజేసికొంటివి ॥

(చరణము)

కలిమియొక్కనికీ కడులేమియొక్కనికీ ।

యిలనిందరు జీవులేయేలవచ్చెను ।

బలవంతుడొకడు బలహీనుడొకడు ।

మొలపించి భ్రమనేల ముంచేరు మీరు ॥

తాత్పర్యార్థం కవుల కృతులు

వాక-చోట రాజసము వాక-చోట బంటరికము ।

అకటా దేహాలుమోసినంతలోననే ।

పకపకనవ్వులు భయములువేరేవేరె ।

సకలజీవులమీద చల్లేరుమీరు ॥

శరణునీకంటేనే జారెనాపాపములు ।

నీరవులరెండు నీజగములోన ।

గరిమె శ్రీవేంకటేశ కరుణించితివినన్ను ।

దరిచేచి నీమాయదాసుండనేగనుక ॥

౧౩౬

దేశాక్షి.

పల్లవి

వేదములేనినివాసమట విమలనారసింహ ।

నాద ప్రియ సకలలోకపతి నమోనమోనరసింహ ॥

(చరణము)

ఘోరపాతక నిరుహరణా కుటిలదైత్యదమనా ।

నారాయణ రమాధినాయక నగధరనరసింహ ।

నీరూపం బింతింతయని నిజముతెలియరాదు ।

యీరీతిఁ ద్రివిక్రమాకృతిజేర్చితి నరసింహ ॥

గోవిందా గుణగణరహితా కోటిసూర్యతేజా ।

శ్రీవల్లభా పురాణపురుషా సితనఖనరసింహ ।

దేవా మిము బ్రహ్మాదులకునుఁ దెలియనలవిగాదు ।

భావించంగ ప్రహ్లాదునెదుటంబరగితి నరసింహ ॥

దాసపరికర సులభతపనచంద్రనేత్రా ।

నానవ సురముఖముని నేవితవంధిత నరసింహ ॥

భాసురముగ శ్రీవేంకటగిరింబాయని దైవమవటుగాన ।

వోనర క్రిస్తుడేలిదిట్లు నహోబలనరసింహ ॥

౧౩౭

అధ్యాత్మ సంక్షిప్తము

నాట.

పల్లవి

చేరి మొక్కరోసధులు శ్రీమంతుండితండు ।
కోరివరములిచ్చు కొండవంటిసింహము ॥

(చరణము)

గద్దెమీదగూరుచుండి కనకకసిపుంజెండి ।
గద్దరిప్రహ్లాదునిపై కతుణిడి ।
వొద్దనేమారుగొండలవి విడియుందానును ।
తిద్దుకొనేమీసాలు దివ్యనారసింహుండు ॥
భవనాసిదరిద్రొక్కి బ్రహ్మాదుల లోననిక్కి ।
తివిరిప్రతాపమున దిక్కులకెక్కి ।
రవళినారదాదుల రంగుపాటులకుం జొక్కి ।
చెవులాలించి నుతులు శ్రీనారసింహుండు ॥
అదేకంభములోబుట్టి ఆయుధాలుచేలిబట్టి ।
వేదక అహోబలాన వేడుకంబుట్టి ।
కదిసి శ్రీవేంకటాద్రి కాంతలలో గుంపుగట్టి ।
వేదచల్లుమహిమల వీరనారసింహుండు ॥

౧౩౮

సామంతం.

పల్లవి

అందులోనే వున్నవాడు ఆదిమూర్తి ।
అందరానిపదవియైన నందిచ్చునతడు ॥

(చరణము)

ఘనులిండ్ల వాకిళ్ళు కావబాయ్యేజీవుడ
కని నీయాత్మవాణిలి కావరాదా ।
యెనసి పరులరాజ్య మేలబాయ్యేజీవుడ
అనిశము నీమనోరాజ్యమునేయరాదా ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

చెలులరూపములెల్ల చింతించేజీవుడా ।
 చెలగి నీరూపమేదో చింతించరాదా ।
 కీలన సుఖములు భోగించేటిజీవుడా ।
 మోలసి సుజ్ఞానము భోగించరాదా ॥
 చేవనంసారాన బలిసినయట్టిజీవుడా ।
 భావపుటానందాన బలియరాదా ।
 కావరపునంపదలు కోరేటిజీవుడా ।
 శ్రీవేంకటేశునిసేవగోరరాదా ॥

౧౩౯

సాశంగనాట.

పల్లవి

శరణంటేజులు సర్వేశ్వరునికి ।

అరయనిందరిగొట్టి అజ్ఞానుంగావడా ॥

(చరణము)

చేతెడుదవ్వెసుడీ చేర్రెమ్మొక్కేవారికెల్ల ।

హరిరింబగలు హరిరక్షించేవోటు ।

కాతరాన జీవులార కానలేరు నమ్మలేరు ।

ఘాతతో శిశువునకై కంఠములోవెళ్లడా ॥

కూతవెట్టుదవ్వెసుడీ కోరిపిలువనేచికాతె ।

భ్రాంతి హరినామముండి పాలించేవోటు ।

లోతుగాదు పాతుగాదు లోలోనెశ్రీపతిపేరు ।

నాతిమొరాలించి యీతడు నాడుగావడా ॥

కనుచూపు దవ్వెసుడీ కప్పిశ్రీవేంకటపతి ।

నీడనుగో అందరినిమన్నించేవోటు ।

ననుచూచు దొడనుండి ధ్యానమునేసికొనినను ।

భగవాన్మొదలడెవో వరములు ॥

౧౪౦

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

కోరిధర్మముచాలు కుక్కంబట్టుమన్నరీతి ।
యారీతి నింతసేసితి వింతచాలదా ॥

(చరణము)

చక్కగానన్నొక హీనజంతువుగాబుట్టించక ।
యెక్కువ సరునింజేసితి వింతచాలదా ।
నిక్కులనిదిచాలక దివ్యభోగముగోర ।
అక్కరనాకింక ఆసోద్యమా ॥

పాతకాలుసేనేటి పరులబండ్లుజేయక ।
యీతల నీబండ్లుజేసితిదిచాలదా ।
ఆతల నీవద్ద సనకాదులపదవిగోర ।
ఆతుమలోనాకింక ఆసోద్యమా ॥

నరకమనుభవించ నన్న నందునిలుపక ।
యిరవై యిహమిచ్చితిదిచాలదా ।
ధరశ్రీవేంకటచతి తగ నీకుశరణంటి ।
పరముగోరనుయింక నప్పటినాసోద్యమా ॥

౧౪౧

సామంతం.

పల్లవి

తాముందెలియరు తగంజెప్పినవినరు ।
పామరపుం దమకమృతఫలమో హరిమాయయో ॥

(చరణము)

చీకటినడబాపేటి చేరువ సూర్యోదయము ।
చీకటికూతలకై తే చిమ్మిరెంచును ।
యాకటితో విజ్ఞానమునందిచ్చె శ్రీహరిభక్తి ।
కాక దుర్మాగులకుఁ గాననీదు ॥

తాళ్ళసాకం కవుల కృతలు

అందరు రుచిగొనేటి అన్నము బహురోగికి ।
 కందువనజేనమై కారించును ।
 యెందును శ్రీహరిదైవ మెక్కుడన్నచదువులు ।
 మందమైనజడునికి మరగులై తోచును ॥
 ధరంగొందరు మూఖులు తగనొక్క రాజంగొల్చి ।
 పరిచారకునిదిట్ట భంగపడ్డట్టు ।
 యిరవుగ శ్రీవేంకటేశుంగొల్చి వారివారి ।
 విరసాలాడుచుం దామే నిఫలులై పోదురు ॥

౧౪౨

సామంతం.

పల్లవి

భోగమునాయందునీకు భోగివీసివు ।
 శ్రీగురుండ విన్నిటను చిత్తగించునన్నును ॥

(చరణము)

చక్కనిజన్మపు సంసారవృక్షమునకు ।
 పక్కునఫలమునీవు భావించగా ।
 మక్కువకర్మమనేటి మత్తగజమునకును ।
 యెక్కువమావటివాడవు యెంచంగనీవు ॥
 నెట్లన దేహమనేటి నిర్మలరాజ్యమునకు ।
 పట్టమేలుచుండిన భూపతివి నీవే ।
 దిట్టయిన మనసనేటి తేజగుట్టమునకు ।
 వొట్టినరౌతువు వుపమింపనీవు ॥
 సంతసమైనభక్తి చంద్రోదయమునకు ।
 రతులంజెలంగు నముద్రదమవునీవు ।
 చేతల శ్రీవేంకటేశ జీవుండనేమడలోన ।
 అంతర్యామివీసివు అంకలజూడంగను ॥

౧౪౩

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీరాగం.

పల్లవి

శ్రీపతియేరక్షించుగాక మరి ।

యేపున జంతువులమేమెఱుంగుదుము ॥

(చరణము)

జలధులలోతును సంభవివేడెము ।

అలరించిన శ్రీహరియెఱుంగు ।

పాలసినజ్ఞానము పుణ్యపాపములు ।

యిలపై జీవుల మేమెఱుంగుదుము ॥

అనలము తేజము నాకసము విరివి ।

అనిశము నారాయణుండెఱుంగు ।

మునుకొన్నకాలము మొదలిజన్మములు ।

యెనయంగబ్రాణుల మేమెఱుంగుదుము ॥

విసరేగాలియు విశ్వములోపలి ।

పన శ్రీవేంకటపతియెఱుంగు ।

సూసరివై శరణముజొచ్చుట యతనికి ।

యొసంగిన దేహులమేమెఱుంగుదుము ॥

౧౪౪

పాడి.

పల్లవి

యెవ్వరేమిసోదించే దెవ్వరేమెరింగేరు ।

అవ్వలనివ్వల శ్రీహరియేదైవము ॥

(చరణము)

జగములోపలహరి సాత్వికదైవమని ।

భృగువేసోదించినాడు పృథివిందొల్లి ।

ముగ్గురువేలుపుల మోమొరవెట్టిరితనికే ।

జగిమించ దేవతలు క్షీరాబ్ధికాడనే ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

ధరంగాసి లోన హరి తారకబ్రహ్మమని ।

హరుడే బోధించజూచ్చెనందరికిని ।

అరుదుగా రామనామమతని పట్టపురాణి ।

గిరిసుతపార్వతి కీర్తింపదొడగె ॥

అదిగో శ్రీవేంకటాద్రి హరిపరతత్వమని ।

యెదుటనేబ్రహ్మపుట్టె యితనినాభిని ।

యిదిగో మనమందరమితనినేకొల్చి ।

బ్రదుకుదమిటురారో ప్రాణులారమీరు ॥

౧౪౫

గాళ.

పల్లవి

వోవోరాకాసులార వొద్దుసుడివై రము ।

దేవుని శరణనరో తెలుసుకోరో ॥

(చరణము)

జగములోరాముండై జనియించెవిష్ణుండిదె ।

అగపడి లక్ష్మీనీతయయిపుట్టెను ।

తగుశేష శంఖచక్రదై వసాధనములెల్ల ।

తగిలి లక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నలై రి ॥

సురులు వానరులై రి సూర్యుండు సుగ్రీవుండు ।

మరిగి రుద్రుండు హనుమంతుడాయెను ।

సరుస బ్రహ్మదేవుండు జాంబవంతుడై నాడు ।

వెరవరీనలుండే విశ్వకర్మనుడీ ॥

కట్టిరిసేతువప్పుడె ఘనులెల్లాదాటిరి ।

ముట్టిరి లంకానగరమును దళము ।

అట్టెశ్రీవేంకటేశుండాతండే యీతండై ।

వొట్టుచువరములిచ్చె పో నరదాసులకు ॥

౧౪౬

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

అలిల.

చల్లవి

కానసి యజ్ఞానులారా కర్మజాతులారమీదు 1
మానక కర్మముసేసి మాయంజిక్కవలెనా ॥

(చరణము)

తపముసేసితిమంట దాటరానిగవఁమేల ।
తపమురావణాదులు తగఁజేయరా ।
అపురూపమైన నారాయణ నామముచ్చరించే ।
ప్రసన్నులతోడి సరియా బ్రహ్మాదులు ॥
మహిలోబుణ్యములంట మదియించమీకేల ।
మహిలోపుణ్యులుగారా నహుషాదులు ।
సహజపుద్వయాను సంధానపదులై న ।
వహికెక్కె వైష్ణవులవంటివారసురలు ॥
అందేము స్వర్గలోకమట రాజసమేల ।
అందడా స్వర్గము నరకాసురుండు ।
చందపుశ్రీవేంకటేశు చక్రలాంచనులతో ।
పొందిజీవన్ముక్తులకు పురుండానోమపులు ॥

౧౪౭

పాడి.

చల్లవి

వేరొక్కరులేరు విశ్వమంతా సీమహిమే ।
దేవతాసేవకలపు యితరములేదు ॥

(చరణము)

తల్లివైరక్షింతువు తండ్రివై పోషింతువు ।
యిల్లాలవై మోహమిత్తువు నాకు ।
వొళ్లయి పెరుగుదువు వొగింబురాకృతతూదా ।
యిల్లుముంగిలై పుండూడువంతాసీమహిమే ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గురుండవై బోధింతువు కొడుకువై యీడేతువు !

అరుదై నిధానవమాదు నీవే ।

దొరవై నన్నేలుదువు దూతవై పనినేతువు ।

యిరవై నసిరులిత్తువెంతానీమహిమే ॥

దేవుండవై పూజగొందు దిక్కుప్రాణమాదువు ।

కావలసినట్టెదు కామించినట్లు ।

శ్రీవేంకటేశ నీవెచిత్తములోపలనుండి ।

యీవలవై కుంతమిత్తువెంతానీమహిమే ॥

౧౪౪

ముఖారి.

పల్లవి

యెక్కువతక్కువలేవి యిందరిలోపలనేను ।

చిక్కి హరిసీపుపెద్దనేసితివిగాక ॥

(చరణము)

తెలియనిందరివంటి దేహమేయిదిగదా ।

పొలసి దొరతనముపొదిగెంగాక ।

మలమూత్రములు రక్తమాంసమునొక్కటేకాక ।

కలిమిలేములు ముందుకాననియ్యవుగాక ॥

చేపట్టి యిందరివంటి జీవుండనేగానా ।

పాపపుణ్యములు నన్ను బరచెగాక ।

యేప్రాద్దులోకములోని యింద్రియములివెకావా ।

తీపులుమరపి నన్ను దిమురంచెగాక ॥

కై కొని యిందరివంటికమమే నేయంగదా ।

మీకడనంపదలు నన్నేపించెగాక ।

పై కొనిశ్రీవేంకటేశ భక్తియొక్కటకదా ।

యెక్కడనైనా నన్ను యీడేచుగాక ॥

౧౪౫

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

భూవాళం.

పల్లవి

సర్వశక్తివి నీవె సకలలోకేశ్వరా ।
నిర్వహించి నన్ను రక్షించనీవె ॥

(చరణము)

తండ్రిపై జేసినభక్తి దైవమా నీకేశలవు ।
తండ్రికితండ్రివి నీవంతర్యామివి ।
మండ్రాడితల్లిపై జేసె మచ్చికెల్లానిది ।
సిండుదల్లిలోవాడవు నీవేకనక ॥

పెండ్లాముపై జేసినప్రేమలెల్లా నీసామ్రే ।
పెండ్లాములోభావన నీపెంపేకనక ।
ఎడలై బంగారులకై వెలసే తపసునీడే ।
యిండిండ్ల సంపదలు నీవంతగనక ॥

ఇమ్ములదేహానకు భోగించిన భోగమునీడే ।
నమ్ముదినంతర్యామివి నీవు గనక ।
యిమ్ములశ్రీవేంకటేశ యిన్నియువిన్నవించితే ।
కమ్మినాకన్నుటికి కతకవునీవేకాన ॥

౧౫౦

మలహరి.

పల్లవి

హరిదాసుండగుటేయదితపము ।
పరమార్థములనుఫలమేలేదు ॥

(చరణము)

తిట్టినయప్పుడు దీవించినప్పుడు ।
అట్టెనమమగునది తపము ।
వట్టినేమములు వేవేలుసేసిన ।
బట్టబయలేకాని ఫలమేలేదు ॥

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

యచ్చినయప్పుడు యిచ్చినయప్పుడు ।

అచ్చుగనవ్వినదదితపము ।

యిచ్చలబుణ్యముతెన్ని నేసినా ।

బచ్చనలింతే ఫలమేలేదు ॥

కూడినయప్పుడు గొణగినయప్పుడు ।

ఆడికవిడిచిన యదితపము ।

యీడనే శ్రీ వేంకటేశుండే తరణము ।

పాడిపంతులముల ఫలమేలేదు ॥

౧౫౧

దేశాక్షి.

పల్లవి

సులభముయిదియె చూచినదలభమిది ।

అలరుసుజ్ఞానులకు అజ్ఞానులకు ॥

(చరణము)

తీరిగొన్నాళ్ళకు తెగినదానఫలము ।

తీరివు హరిదాసులదివ్యభోగాలు ।

జాణుగొన్నాళ్ళకు సకలదేవత్వములు ।

జాణదు వై కుంతుని సాహిత్యమోక్షము ॥

యింతింతనంగవచ్చు నింత్రాదులసంపదలు ।

యింతనరాదునీదాసుల యామహామహిమ ।

పంతానసాధించవచ్చు బహుకర్మతపములు ।

యెంతయినసాధించరాదు యాహరిభక్తి ॥

వుండుతామసగుణముతోక్కొక్కసమములు ॥

వుండవు శ్రీవైష్ణవులవద్దనెన్నఁడు ।

అండన శ్రీవేంకటేశుండన్న మాయామహిమ ॥

నిండుతనదాసులకు నిజహామహామహిమ ॥

౧౫౨

అధ్యాయ సంగీతము

శ్రీరాగం.

పల్లవి

అదియెవో హరినామము ।

తుదిపదమిదియె ధృవమైకలిగె ॥

(చరణము)

తొడరి చిత్రకేతుండేనామము ।

తడవిలోకమంతయుగలిచె ।

విడువకబ్రహ్మయు వెసనేనామము ।

బడిబడినడుగుచు ప్రభుడై నిలిచె ॥

హరుడేనామము అదితారకముగ ।

నిరతిందడవియెన్నికమీరె ।

ధరనేనామముదలచి నారదుండు ।

సురమునియై సంస్తుతులకునెక్కి ॥

ధృవుండేనామముదొరకొని నుతియించి ।

ధృవపట్టంబునతుదబ్రదికె ।

జీవశ్రీవేంకటేశ్వరుదాసులెల్లను ।

భువినేనామము భోగించమనిరి ॥

౧౫౩

దేశాక్షి.

పల్లవి

యిద్దరుదేహసంబంధ మిదిగో మాయ ।

గద్దించియేడనుండునో కడసారితాసు ॥

(చరణము)

తోడఁబుట్టిననుమత తొడఁగొన్నాళ్ళకు ।

వాడికపుత్రులమీదవలెనుండదు ।

వేడుకతారెవ్వరో మీరెవ్వరోకాని ।

కూడువెట్టి మీరికొట్లాడేవారికే ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

తల్లిమీదంగలభక్తి తనకే కొన్నాళ్లకు ।
 యిల్లాలిమీదవలె యింతవుండదు ।
 పెల్లివిరి నిదిగొంత విచారించనిదిగొంత ।
 యిల్లుముంగిలొక్కరిది యెరవువొక్కరిది ॥
 సీతితో శ్రీవేంకటేశు నిత్యసేవకొన్నాళ్లకు ।
 యీతలసంసారమెంతయితవుగాదు ।
 ఆతండెట్టు యిదియెట్టు అందరునెరిగినదే ।
 చేతులొక్కరియందు చిత్తమొక్కరియందు ॥

౧౫౪

సామంతం.

పల్లవి

కాదని వేరే చేయగలవాడా తాను ।
 సాదువలెనుండుగాక స్వతంత్రుడుతాను ॥

(చరణము)

దైవముపై భారము తనపై జెట్టుకొనేల ।
 మోయలేక సంసారాన మూలుగనేల ।
 జీవుండె పుట్టితేనేమి శ్రీపతి నీవాడనని ।
 సేవసేయుచుండగానే చేరికాచెనతండే ॥

యేలికగూర్చుండె గద్దెయొక్కందనకదియేల ।
 వీధిలపరాధానకు వెరవనేల ।
 ఆలుబిడ్డలకు గురియవుటకు హరించేరి ।
 కాలముగోరకుండంగ కరుణించెనతండే ॥

శ్రీవేంకటేశుమాయకు చేరి యడ్డాలు రానేల ।
 త్రోవగానక యాతని దూరగనేల ।
 శ్రీవైష్ణవుండవుటకు చిత్తములో విష్ణునమ్మి ।
 భావించుకొనగా దయపాలించునతండే ॥

౧౫౫

అధ్యాయ సంగీతకావ్యము

పాడి.

పల్లవి

యెంతలేదు లోకముపొచ్చేది క్రుంగేది ।
పంతపుశ్రీహరిభక్తిపట్టవలెగాక ॥

(చరణము)

తనువులుమోచేది ధనములుదాచేది ।
ఘనజీవులకునెల్లగలిగినదే ।
మనసులురోనేది మమతలంబానేది ।
వనజాక్షుగొలిచేది వలెనింతేకాక ॥
కాపురాలునేనేది కపటాలుబానేది ।
తాపపుజీవులకెల్ల దగిలినదే ।
కోపములద్రుంచేది కోరికలందెంచేది ।
శ్రీపతికరుణలోనం జిక్కవలెగాక ॥
అకలికిబడలేది అన్నములుగొనియేది ।
తేకువజీవులకెల్ల దృష్టమైనదే ।
యెంకటతో శ్రీవేంకటేశ్వరు శరణని ।
కాకదేర సుఖయించగావలెగాక ॥

౧౫౬

పాడి.

పల్లవి

వేగిరమేటికిని వెనటలేటికిని విష్ణుని సొలయంగనేల ।
సాగిలిమొక్క నతండు మన్ననలు జరపినపాటె జరపెంగాక ॥

(చరణము)

తనవ్రేలే తనకన్న దాకినను తానెవ్వనికోపించినీ ।
తనకమమేతన్న జేయంగ దై వము దూరగనేల ।
అనుభవింపుచును హరినేకొలిచిన అలమటలన్నియు హరిచూచి ।
పొనుంగక తమలో దుదోషంబులు పొమ్మనప్పుడే పోయెగాక ॥

కాశ్యపాశం కర్తవ్య కృతము

కడుపులోపలికిఁమింగినరత్నము కడచోట్ల వెదకంగనేల ।
 బడిదనయంతర్యామి దా మరచి ఘటవేల్పులఁ గొలువంగనేల ।
 విడువక శ్రీపరినామశ్లోకము వేడుకఁదలంచంగ దలంచంగను ।
 చెడకుండా నతండు పావనముసేసినప్పుడే సేసెగాక ॥

కర్మము నతండే కార్యము నతండే కడంగిన శ్రీవేంకటవిభుండు ।
 నిమింఁచినట్లానిన్నియు జూరెనందను జూనములేల ।
 ధర్మంబితనికి యేకాలంబును దానులరక్షించెబోడుడు ।
 అమిఁలి యితనింగొలిచినజ్ఞులును అందఱపదవులు నందెగాక ॥ ౧౫౭

గుజ్జరి.

పల్లవి

యేమిసేయుదును నేనేమిసేయుదును ।
 స్వామిద్రోహమేజరగిని ॥

(చూడు)

నీయాధీనమై నెగడివయాత్మను ।
 నీయందె బుద్ధినిఱువడు ।
 కాయపుటిల్లదియ కల్పితదేహము ।
 కాయపువిషయాలే కడుఁగోరిని ॥

నీసంకల్పమున నెగడినజగమిది ।
 నీసేవారతి నేరదు ।
 ఆసల నీమాయ నంటిన మనసిది ।
 ఆసలాసలనే అలసిని ॥

హరిసీవె నాలోన నణచినజ్ఞానము ।
 హరిసీవెచూపక అందదు ।
 సేతుల నాపాలిటి శ్రీవేంకటేశ్వర ।
 కరుణానిధి నన్నుఁగావవే ॥

౧౫౮

అభ్యాసము పదోరకము

శంకరాభరణం.

పల్లవి

యిందునందు సంచితమై పగలదు ।
చిందరవందరగాక చేరికిలోనయ్యెనా ॥

(చరణము)

దేవునింగొలుచువాడు దేవునికిఁగొరగాక ।
యూపలనంసాడుల కేమి భాంతి ।
కావరపు మనుజులుకని కొలఁచేవారికి ।
దైవికము విచారించ తలంపున్నదా ॥
పరముగోరెడివాడు పరమునకే కోరగా ।
కెరవై యింద్రియముల కేమి భాంతి ।
వారసి భోగములలో నోలలాడేవానికి ।
అరిది మోక్షసుఖము లానవడనున్నదా ॥
పనిగొన్న భక్తి వాడు భక్తికొరగాక ।
యెనసి కర్మవిధుల కేమి భాంతి ।
మనిశ్రివేంకటేశా మాయంబిక్కినవానికి ।
తనిసి భవబంధములదాటంగ జోటున్నదా ॥

౧౫౬

శంకరాభరణం.

పల్లవి

యెలుగుకోలేనిజీవి యెట్లగాక ।
గుతీనెంతయినా గొంతెకొమ్మదప్పంబాదెనా ॥

(చరణము)

దగ్గరనుండినమాయా దలపించుగాది మది ।
తగ్గి దవ్వలజ్ఞానము తడవనీదు ।
కగ్గులేక గుల్లగుల్లేకాక మదిరాయపునా ।
అగ్గయై తవునుండి కడజాలలేదు ॥

తాత్పర్యపాఠం కవుల కృతములు

మక్కువభోగములనే మరిగించుగాని మేను ।

లక్కజపు వై రాగ్యమొదలయ్యదు ।

చీక్కి విత్తొకటివెట్ట చిత్తొకటిమొలచునా ।

లక్కరచానిపిలవిలడంగనేమున్నది ॥

శ్రీవేంకటేశుపంపున చిక్కించుగాని కమము ।

దావతి ఆలనియాజ్ఞ దాటనియ్యదు ।

బాధింప కాయపండేతాపండు కాయయేగాను ।

వావిరిముట్టికి మరివాడివెట్టవలెనా ॥

౧౬౦

భూవాళం.

పల్లవి

వట్టిలంపటము వదలనేరడుగాన ।

పుట్టించిన హరి బుద్ధిలోనేకాడా ॥

(చరణము)

దేహభిమానము తెగవిడిచినంగాని ।

యీ హలదేవుండు తన్నెలమెచ్చును ।

సాహసించి కోరికలసంగము మానకుండు ।

వోహో పరమపద మూరకేలకలుగు ॥

నిచ్చలును వై రాగ్యనిష్ఠుండుగాకుండితేను ।

యెచ్చినజన్మాదులెల్ల యేలగడచు ।

కొచ్చికోల్చి తనలోనికోపముడుగకుండితే ।

అచ్చపుబ్రహ్మనందు మదియేలకలుగు ॥

శ్రీవేంకటాద్రిమీది శ్రీపతింగొల్వకుండితే ।

నావల నాదేవుండిట్టి సులభుండవునా ।

భావించితనలోని భక్తినిలువకుండితే ।

తావులన్నిటను సంతతపూజ్యుండవునా ॥

౧౬౧

అభ్యాస సరికానలు

సాళంగనాట.

పల్లవి

యీతనికెదురులేరు యెక్కడచూచిననిదె ।
చేతన ప్రతాపముతో చెలరేగనితండు ॥

(చరణము)

దిక్కులుసాధించుటకు దేవదేవోత్తముండదె ।
యెక్కినులేరుమీద హెచ్చరికతో ।
చక్కాడిదనుజులను సమరములుగెలిచి ।
యిక్కువతో వీధివీధినేగి నీవిదిగో ॥
సకలాయుధములును జక్రము చేతులంబట్టి ।
వైకలియై శంఖము వెరగిసాదించె ।
వికలులై రాక్షసులు లింగిలొంగి హతులైరి ।
అకలంకుడీహరి అన్నిటను మించెను ॥
విజయధ్వజమున దేవుండే శ్రీవేంకటేశుండు ।
భజన నలమేలుమంగ పలుమారుమెచ్చెనదే ।
త్రిజగములు నితండె దిక్కికాచినది ।
గజవిజలింక నుడుగర్లో రాక్షసులు ॥

౧౬౨

మలహరి.

పల్లవి

వాదములేటికి వలసినవారికి ।
వేదముగలుగంగ లెల్లవిరాయ ॥

(చరణము)

దైవంబొక్కడే తత్వజ్ఞానికి ।
భావింప బలుపురు భ్రాంతునికి ।
వేవేలకుమరివిత్తువొక్కటే అవి ।
కావంగ బూవంగ ఘనమైనట్లు ॥

రాకృతాకం కవుల కృతలు

భువిసాకారము పూజాజ్ఞానికి ।
 అవలనిరవయవ మధమునికి ।
 అవభుగతిగత అవభుగతులును ।
 భవములు శ్రీహరిపాలనకలిగె ॥
 శరణాగతియే శాస్త్రజ్ఞానికి ।
 సర్వంగహామే జడనికిని ।
 నిరతిశ్రీవేంకటనిలయు మాయలిపి ।
 యిరవెరుంగువారి కిహమేవరము ॥

౧౬౩

పొలి.

పల్లవి

అనుచు రావణుసేనలటు భ్రమయుచువిగె ।
 యునకులచల్లడ నేడిదిగో నీమహిమ ॥

(చరుణ)

దదదద దదదద దశరథలనయా ।
 కదిశితింగకకకకావలె ।
 అదేవచ్చెబాణాలు హానాధహానాధ ।
 పదపద పదపద పారరోపవృంజాలు ॥
 మమమమ్మ మమమమ్మ మన్నించుడు కపులార ।
 సమరాన చచచచ్చ చావకుండా ।
 మెమెమెమ్మె మెమెమెమ్మె వేమునీపారమే ।
 మొమొమొమ్మొ మొమొమొమ్మొ మొక్కేముమీకు ॥
 తెతెతెతె తెతెతెతె తెరువేది అంకకు ।
 తలతల తలమనిదాగుడుడు ।
 గతియైనశ్రీవేంకటగిరి రక్షునాథ ।
 సలమై మమ్మింకనేలు జయజయనీకు ॥

౧౬౪

అధ్యాయ సమీక్షలు

జాళి

పల్లవి

విదురునివిందా విజయభవ ।

హృదయేశ్వర విజయభవ ॥

(చరణము)

దై వశిఖామణి దానవమథాన ।

వేవేలకునీకు విజయభవ ।

శ్రీవల్లభ గుణ చింతసాగర ।

యీవలనిదే విజయభవ ॥

జగదేకవిభుండ శతముఖవందిత ।

వెగటువిజయముల విజయభవ ।

నిగమవినుత సర్వనిలయ నారాయణ ।

యిగిరించె గృహ విజయభవ ॥

జలధిమథన సర్వజంతువిహారక ।

వెలసె నీమహిమలు విజయభవ ।

కలితశ్రీవేంకట కామితవరదనిత్య ।

యిలధరనీకు విజయభవ ॥

౧౫౫

సాశంగనాట.

పల్లవి

నమామ్యహం మానవసింహం ।

ప్రమదాంకమహోబల నరసింహం ॥

(చరణము)

దానవదైత్య విడాకణసింహం ।

నానాయుధకర నరసింహం ।

భూసభోత్తరాశ్రాంతసింహం ।

ఆననవహ్నిలతాంతకసింహం ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

ప్రళయస్మసింహం బహుముఖసింహం ।

సలితగరుడాచలసింహం ।

కులిశనఖరముఖ ఘోషితసింహం ।

తిలకితబహురవి దీపితసింహం ॥

శాంతస్మసింహం శౌర్యస్మసింహం ।

సంతతకరుణాజయసింహం ।

కాంతశ్రీవేంకటగిరిసింహం ।

చింతితఘనసంసిద్ధి స్మసింహం ॥

౧౬౬

భూపాశం.

పల్లవి

హరివిశ్వాత్మకుండు అందరిలో నున్నవాడు ।

దర్శించి బ్రదుకరో తప్పులేదు యింకను ॥

(చుండు)

దారుపాషాణములందు దై నముగాభావించి ।

కూరిమితోమీకు మీకెకొలిచేవారా ।

చేరిపాణప్రతిష్ఠలునేసేనాడుదేవుండే ।

కోరికవైష్ణవులందు కొలువరోమీరు ॥

వేదపురాణార్థమందు విశ్వాసము వెట్టుకొని ।

సోదించి తెలుసుకొనే సుగుణులార ।

వేదమే మాటలుగాను వివరించె వైష్ణవులు ।

ఆదిగురువులు వీరినడుగరో మీరు ॥

దేవుండే పెక్కురూపులై తేరి యెదుటనుండగా ।

ఆవల వెదకఁబొయ్యె ఆసక్తులార ।

శ్రీవేంకటేశుండే మఱింజిక్కినాడు దాసులకు ।

తావుకొని హరినాత్మం దలంచరో మీరు ॥

౧౬౭

అభ్యాత్మ సంకీర్తనము

శంకరాభరణం.

శ్లోచి

తమప్రద్యోగములేల తమకములేల ।
సముడై పుణ్యపాపాలు సాధించినేరడా ॥

(చరితము)

పుట్టించనేదీనహరి పూచిరక్షింపనేరడా ।
వట్టిచింతతోజీవులు వగవనేల ।
జట్టిగొని పదునాల్గు జగములేలడివాడు ।
గట్టిగానందరిఁ దానకావనేరడా ॥
అంతరాత్మై నవాడు అన్నియుదానేరడా ।
వితలుగావేరె విన్నవించనేల ।
పతతమై గుణములు జవకట్టినట్టివాడు ।
కొండనేప్పుననేరాలుకోరి దిద్దనేరడా ॥
యేలికై దాసులనెల్ల యేలనేర్చినవాడు ।
యాలిలసంపదలెల్ల యియ్యనేరడా ।
పాలించి శ్రీవేంకటాద్రి ప్రత్యక్షమయినవాడు ।
సోలిం దన మహిమలు చూపనేరడా ॥

౧౩౪

రామక్రియ.

శ్లోచి

చేతులెత్తి మొక్కురో జీవకోట్లారయిదె ।
యీ తలాతల నిండిరిడే నారదాదులు ॥

(చరితము)

దిక్కులు సాధించ హరి తిరులేర్కగాను ।
యిక్కడ రతికెక్కిరి యింద్రాదులు ।
వెక్కసపుకొరము వెనచేతం బట్టగాను ।
పక్కున గుండవట్టిరి బ్రహ్మాదులు ॥

Vol. II. 15

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

ఎడమచేత శంఖమెత్తినప్పుడువేదము ।
 కడంగి మొదలెత్తిరి గౌతమాదులు ।
 కుడిచేతి చక్రము గ్రక్కన మెప్పించగాను ।
 సుడిశియు మెరసేరు సూర్యచంద్రాదులు ॥
 లలి శ్రీవేంకటేశుం డలమేలుమంగయు బెండ్లి ।
 నలరంగ నమరిరి అమరాదులు ।
 వెలయ నితడింతట విశ్వరూపము చూపంగ ।
 నలిగెం బొడసూపిరి ననకాదులు ॥

౧౬౯

భూపాళం.

పల్లవి

నీదాకవలెనా నిఖిలమువారికెల్ల ।
 ఆదిఁ నీదాసుండే చాలు నందరిరక్షించ ॥

(చరణము)

నీసాదమూలముల నిలిచినజలములు ।
 మోపుగామోచే రుద్రుండు ముందుముందె ।
 కాపాడ నీనామమునం గలిగిన మహిమచే ।
 పైపై మునులు యిహపరములు గనిరి ॥
 పండేటి పాలవెల్లిని ప్రసాదమున గాదె ।
 దండిగా దేవతలెల్ల ధన్యులైరి ।
 అండనే నీ సాకార మాత్మందలంచికాదె ।
 నిండిన ధోగీంద్రులు నిత్యముకులైరి ॥
 చేరి నీవిహారమైన శ్రీవేంకటాద్రిగాదె ।
 కోరివరము లందరు కొల్లగొనిరి ।
 ఆరీతి దాళ్లపాక అన్నమయ్య భుజుండాడె ।
 వారివారమైనమేము వహికినెక్కితిమి ॥

౧౭౦

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుడరి.

పల్లవి

కరుణానిధివిగాగ కాచేవుగాక ।

యరపై నాపంటివానికిది యనంగతము ॥

(చరణము)

నేరనేపుణ్యముసేయ నిత్యానిత్యమెరింగి ।

నేరుతు రిత్తచేతుల నీకుమ్రొక్కేది ।

యేరీతి బరమిచ్చేవో యేమిగలదు నాయందు ।

కారణములేనియీవి కడుననంగతము ॥

లేదు విజ్ఞానము గొంతలేశమైన నాయందు ।

సాదించగద్దో గట్టు మీశరణనేది ।

అదిగొని నన్ను బాయరంతరాత్మవై నీవు ।

విదరవెల్లిపొందులు విన ననంగతము ॥

కాను నే నర్హుండను కదిలి పనులకు ।

నేనవుదునో గటికినిన్ను బాడను ।

యీనానాన శ్రీవేంకటేశ నన్ను నేలితివి ।

దానిక్రింద కంటేకాక చాటననంగతము ॥

౧౭౧

శంకరాభరణం.

పల్లవి

యిదియె నాకుమత మిదివ్రతము ।

నుదుట కమ్మము నొల్లనింకను ॥

(చరణము)

నిపుణత హరినే నినుశరణనుటే ।

తపములు జపములు ధర్మములు ।

నామమున సకలము నీవె చేకొనుము ।

పువ్వుల పుణ్యములొల్లనే యింకను ॥

అశ్వపాకం కవుల కృతులు

హరి నీదాసుండ ననుకొనుటేనా ।
 పరమును ఇహమును భాగ్యమును ।
 ధర నీమాయల తప్పు జరిపులను ।
 వారగిన సుకృతము మెల్లనే యింకను ॥
 నారాయణుని నామముదలచుటే ।
 సారపు జదువులు శాస్త్రములు ।
 యిరీతి శ్రీవేంకటేశ నినుగొలిచితి ।
 వూరక యితరమఃలాల్ల నేయింకను ॥

౧౭౨

సామంతం.

పల్లవి

అచ్చముగా శ్రీహరికింక అద్దమాడ వేరడు ।
 తెచ్చినన్ను దిద్దుకొమ్ము దేవుండవునీవు ॥

(చూడఁడు)

నెరుసులెంచె హుటే నేనా నీకెడరు ।
 కరుణించి నొకరీతి గాతువుగాక ।
 వోరగంట బంగారు వారతురుగాని మరి ।
 సరిగాఁ బెంకొరసితే సాటివచ్చునా ॥
 మనసు సోదించెనంటే మంచివాడనానేను ।
 ఘనుండవు నీవు నన్ను గాతువుగాక ।
 పనికి వజ్రము సానబట్టితే మించెగాక ।
 పెనుబిడుకరాచితే పిప్పిగట్టదా ॥
 మొక్కగా రక్షించనంటే మొదల ముళ్ళానినా ।
 గ్రక్కున శ్రీవేంకటేశ కాతువుగాక ।
 నిక్కి అద్దము దోమితే నీడగానవచ్చుగాక ।
 ముక్కమూకుడు దోమితే మోముగానవచ్చునా ॥

౧౭౩

అభ్యుత్పన్న సంగీతానంద

బొల్లి.

పల్లవి

మత్స్య కుశార్క వరాహ మనుష్యసింహ వామనా ।
యిచ్చ రామ రామ రామ హితబుద్ధికిలికి ॥

(చరణము)

సన్నుగాత్ర కేశవా నారాయణ మాధవ ।
హస్తీంచ గోవింద విష్ణు మధుసూదన ।
వన్నెల త్రివిక్రమా వామనా శ్రీధరా ।
సన్నుతించె హృషీకేశ సారకు పద్మనాభ ॥
కంటిమి దామోదర సంకర్షణ వాసుదేవ ।
అంటెజాలు ప్రద్యుమ్నుండా అనిరుద్ధుండా ।
తోటి పురుషోత్తమ అధోక్షజ నారసింహమా ।
జంటవాడుకు మయ్యత జనాధాన ॥
మ్రొక్కిము వ్రవేంద్ర హరిమోహన శ్రీకృష్ణరాయ ।
మెక్కితి శ్రీవేంకట విండిరానాథ ।
యిక్కువ నీ నామములు యివియే నాజవములు ।
చక్కగా నీ దానులము నర్చేత అనంత ॥

౧౭౪

బొల్లి.

పల్లవి

శంఖమ నీవుసాక్షి చక్రమ నీవుసాక్షి ।
వంశలాడభిజయల వ్రాసుకొంటిమిమ్మును ॥

(చరణము)

నారాయణామిని యంటె నరకములు త్తరించితి ।
శ్రీరామా అని పొందితి జీవన్ముక్తి ।
దూరించి గోవిందాయని తోటితి పాపములెల్ల ।
ధీరుండై మహాకైల దిద్దుకొంటినిదిగో ॥

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

దామోదరా అని తొల్లిదాటితి దుఃఖములెల్ల ।
 వామనా అని కమలములు వంగద్రోక్కితి ।
 భూమిరమణాయని పుట్టుగలు గెలిచితి ।
 వేమరు నితరులకు పెరవనేనింకను ॥

హరియచ్యుతాయని ఆపదల నణంచితి ।
 పురుషోత్తమాయని పుణ్యములెల్ల మీరితి ।
 అరుదైన శ్రీవేంకటేశాయని లోకముల మించితి ।
 తొరలి సంసారపుదూరు చక్కబెట్టితి ॥

౧౭౫

దేశాక్షి.

పల్లవి

శరణాగతుండను విచారమినవలెనా నన్ను ।
 నిర్వేతుకాన గావ నేరవా యేమి ॥

(చరణము)

నన్నునొక జంతువు నున్నతింగాచుటకుగా ।
 పన్నినట్టు కమలముల బారిం దోయవలెనా ।
 మన్నన లక్ష్మీపతివి మహియెల్ల నేలేవు ।
 వెన్నుండ నన్ను గావంగాయేమి ॥

పుట్టించినయట్టి నీవు పూరిమేపవెప్పుడును ।
 కట్టడి పరులంజూపి కాకునేయవలెనా ।
 అట్టి బ్రహ్మం గన్నతండ్రీవదె లోకములు కుక్షిం ।
 బెట్టుకున్నాడవు నన్ను బెనుపవాసీవు ॥

అవరాధిన్న తింబా నీవన్నిట నన్నేలితివి ।
 చపలపుటానలలో సరిబెట్టవలెనా ।
 యిప్పుడు శ్రీవేంకటేశ యిన్నిటా నన్నేలితివి ।
 కప్పురై నమా నుతులు ఘనముగాదయ్యా ॥

౧౭౬

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ఆహిరి.

పల్లవి

పారకమీ వోమనసా పంతుమువిడువకుమీ మనసా ।
పారిన నీవెబడగయ్యెదవు చేరువనాడచెప్పనే మనసా ॥

(చరణము)

చింతించకుమీ శివునివై రిచే చిక్కువడకుమి వోమనసా ।
కంఠువారకము వయసుబ్రాయములు కావటికుండలు వోమనసా ।
యెంతే మేలుగీడ కాలము యెప్పుడు నుండదు నోమనసా ।
సంతరించుకోవాని నీమనసున సంతోషముగా వోమనసా ॥
యెన్నికలే తలపోయకుమీ యేమరకుండుమి వోమనసా ।
కన్నవిన్నవారిలో నెపుడు కాకువడకుమీ వోమనసా ।
పున్నమమాసలు పుడమిలో బ్రదుకులు పోయివచ్చేవి వోమనసా ।
మిన్నోనేలని మన్నదినములో మీదుచూడకుమి వోమనసా ॥
కన్నులనంగాతము సేయకుమీ కళవళించకుమి వోమనసా ।
వన్నెలమాటలు చెవులబెట్టక వాళివిడువకుమి వోమనసా ।
మున్నిటసురలు బ్రహ్మాదులకై నను ముక్తిసాధనము వోమనసా ।
వెన్నుని వేంకటపతిఁడలంచుము వేసారకుమీ వోమనసా ॥

౧౭౭

ముఖారి.

పల్లవి

యేల పారలేపు లేవే యింతలోని పనికి ।
మూలయింటి తోలుకప్పు మాయలిటువంటివి ॥

(చరణము)

చిక్కులతమకముల చీకటిగప్పిననాడు ।
యెక్కువవాసనలౌ హేయపుమేను ।
వెక్కసపు ప్రియమది విరిగితే రోతలౌ
లక్కపూత కపురులీలాగు లిటువంటివి ॥

తాత్పర్యచాకం కవుల కృతములు

మించిన చిత్తములో మేలుగలిగిననాడు ।
 యెంచరానిచవుల నెంగిలిమోవి ।
 పెంచుకంటె కష్టమౌ ప్రియముదీరిననాడు ।
 చంచలపు చిత్తముల చందములువంటిది ॥
 వెల్లిగొను సురతపువేళ మరపులయింపు ।
 కొల్లలాడుటా కొనగోరెతాకులు ।
 నలితిండిమరిమీద నలగితే రోతతా ।
 పుల్లమిచ్చే వేంకటేశు వొద్దికీటువంటిది ॥

౧౭౮

ముఖారి.

పల్లవి

దెట్టుదరించెనిది యీదీప్తండు ।
 బట్టబయలుగా బరచె నొకటి ॥

(చూడము)

చెడనిమట్టిలో జేసినముద్దె ।
 వడుమముంచుకొన్నది నొకటి ।
 తడియని నీరై తడివొడమింపుచు ।
 వడిసిని వేవురవడితోనొకటి ॥

వాయనితనువీపనములుగానటు ।
 చేయుచు మదివేచెనొకటి ।
 కాయపు చుట్టరికమ్ములు చేయుచు ।
 రేయుంబగలు విహరించె నొకటి ॥

రొట్టె యుదానే యేది కపటములు ।
 వన్నినిదేలోపలివొకటి ।

వెన్నెల చూపుల వేంకటేశనిమ్ము ।
 యెన్నికతోగడు వదిలె నొకటి ॥

౧౭౯

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

ముఖారి.

పల్లవి

బ్రహ్మగడిగిన పాదము ।

బ్రహ్మముదానె నీపాదము ॥

(చరణము)

చెలంగి వసుధ గొలిచినదీపాదము ।

బలితల మోపిన పాదము ।

తలంకక గగనము దన్నినపాదము ।

బలరిపు గాదినపాదము ॥

కామిని పాపము గడిగినపాదము ।

పాముతల నిడినపాదము ।

ప్రేమపు శ్రీనతి పిసికేటిపాదము ।

పామిడి తురగపుబాదము ॥

పరమ యోగులకు బరిపరివిధముల ।

పరమొసంగెడి నీపాదము ।

తిరువేంకటగిరి తిరమనిచూపిన ।

పరమపదము నీపాదము ॥

గం

అవతారాలు.

సామంతం.

పల్లవి

తానకాకెవ్వరు మాకు దాతయు దైవము తన ।

లోనజ్ఞుకొని మాకులోన నవాడు ॥

(చరణము)

చదివించి కూడవెట్టి జారకుండ నిల్లుగట్టి ।

బెదరులేని బుద్ధి పిన్ననాడేచెప్పి ।

యెదిరినడిగి ద్రవ్యమిదిగొమ్మనుచునిచ్చి

పదిలమై తమ్ముం బాలించువాడు ॥

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

మోహ వియోగము మోహోనురాగము ।
దేహ విభాగంబు దెలియ కలికి ।
ఐహికము వేంకటాధీశుండు సవక ।
దేహరక్షకుండు తిరుగుతున్నాడు ॥

౧౮౧

పాల్కి

శబ్దం

చెడఱకవెలుగే చేను మేయంగ జొచ్చె ।
అదలించి తగధునికను వాడు వెట్టి ॥

(చరుణు)

చిత్త మింద్రియములచే జిక్కి కడు ।
మదమెత్తిన వద్దన నిక వెట్టి ।
హత్తినమనసు మోహోదులతో గూడి ।
తత్తరించిన మాన్పందగు వాడు వెట్టి ॥
జీవుండిన్నిటికిం దాజిక్కి పోయినత్రోవం ।
బోవంజొచ్చినబుద్ధి పొలమేటి ।
శ్రీవేంకటేశుని చింతాతరతగాని ।
కావంగ నాత్మకు గతిదాసేది ॥

౧౮౨

కన్నడగాళ.

శబ్దం

పోయె గాలం బడవికింగాయువెన్నెలల కరణి ।
శ్రీయతః దలంచుడి నరులు మాయంబడి చెడక ॥

(చరుణు)

చిత్తము చేకూర్చుకొని చిత్తైకాగ్రతను ।
చిత్తజగదుని దలంచుడి చిత్తజంజారనీక ॥

అభ్యాసము పరిశీలనలు

బూరుగుమాకునం జెందిన కీరము చందమున ।
 అరయ నిష్పలముగు జూరియన్యులంజేరినను ॥
 కూరిమి మా తిరువేంకటగిరి గురు శ్రీపాదములు ।
 చేరినవారికి భవములు చెందవెత్తుడు నటగాన ॥

౧౮౩

పాశీ.

కల్లవి

యేటికి నెవ్వరిపొందు యిచ్చిరో చీ చీ ।
 నాటకములారా చీ చీ నమ్మితిగా మిమ్మును ॥

(చరణము)

జవ్వనమదము చీ చీ చక్కందనమురో చీ చీ ।
 రత్నైవన రాజన గవ్వమురో చీ చీ ।
 క్రొవ్వినమదము చీ చీ కూరిమి యాశరో చీ చీ ।
 నవ్వులదేహము చీ చీ నమ్మితిగా మిమ్మును ॥
 ముచ్చట మమత చీ చీ ముచ్చ మురిపెము చీ చీ ।
 బచ్చుపణములని బచ్చన చీ చీ ।
 తెచ్చుకోలు తాలిముల దిట్టతనమురో చీ చీ ।
 పుచ్చిన పోకరో చీ చీ పోయెగా మీశాలము ॥
 సిరుల చీకటి చీ చీ సిలుగు సంపద చీ చీ ।
 వరవిభవమ చీ చీ వాసిరో చీ చీ ।
 కరుణించె తిరువేంకటగిరిపతి నన్ను ।
 విరసవత్తన చీ చీ వీడెగా మీభారము ॥

౧౮౪

సామంతం.

కల్లవి

మనుజుం డైపుట్టి మనుజునికపించి ।
 అనుదినమును దూఱుమాండనేల ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

(చరణము)

పట్టడు గడుపుకై చోరనిచోట్లుచొచ్చి

పట్టడుగూట్టికై బ్రతిమాలి ।

పుట్టినచోటకే పొరలి మనసుబెట్టి ।

వట్టి లంపటము వదలనేరడుగాన ॥

అందరిలోబుట్టి అందరిలోజేరి ।

గడ్డరి రూపములటుదానై ।

అందమైన వేంకటాద్రిశు జపించి ।

అందరాని పదమందె నటుగాన ॥

౧౫౫

నాట.

పల్లవి

అంకలూడుటే లాభము యీ ।

కింకరులను నలంగెడికంటెను ॥

(చరణము)

జంపులంబంపక నరగునంబాసేటి ।

లంపటమేపో లాభము ।

కంపమొపుతో గనలి శరీరపు ।

కొంపలోన వేగుటకంటెను ॥

యీవల నావల నెంచేటి యాసల ।

లావుదిగుటెపో లాభము ।

యేవగింతలకు నిరవగు నరకపు ।

కొలుపులంబడి మునుంగుట కంటెను ॥

తివిరి వేంకటాధిపు దానులకృప ।

లవలేకమేపో లాభము ।

చవులని నోరికి నకలముందినితిని ।

భవకూపంబులం బడుటకంటెను ॥

౧౫౬

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

నాట.

తనకీడ చదువులు తనకీడ శాస్త్రాలు ।
మనసు చంచలబుద్ధి మాననా ॥

(చరణము)

జడ్డు మానవుండు చదువం జదువనాన ।
వడ్డివారుగాక వదలెనా ।
గుడ్డికుక్క సంతకుబోయి తిరిగిన ।
దుడ్డుపిట్టెకాక దొరకెనా ॥
దై వదూషకుండై తిరిగేటివానికి ।
దై వతంత్రము తెలిసెనా ।
శ్రీవేంకటేశ్వరు నేవాపరుండుగాక ।
పావనమతియె పరగెనా ॥

౧౫౭

భై రవి.

పల్లవి

నడింబెట్ట కటకటాసంసారము ।
చూడ జలధిలోపలియీత సంసారము ॥

(చరణము)

జెమునోరిలోబ్రదుకు సంసారము చూడ ।
చమురు దీసిన దివ్వ సంసారము ।
సమయించు బెనుదేవులు సంసారముచూడ ।
సమరంబులో నునికిసంసారము ॥
సంటిగట్టినత్రాడు సంసారముచూడ ।
సంటికంతలత్రోవ సంసారము ।
చంద్రుని జీవనము సంసారము చూడ ।
చందమేవలెనుండు సంసారము ॥

తాత్పర్యము కల్పన కృతములు

చలువలోపలివెండి సంసారముచూడ ।

జలపూత బంగారు సంసారము ।

యిలలోనఁ దిరువేంకటేశ నీదాసులకు ।

చలువలకుంగడుఁ జలువ సంసారము ॥

౧౫౮

ధన్యాసి.

పల్లవి

సామాన్యమా పూర్వసంగ్రహంబగుఫలము ।

నేమమునం బెనగొనియె నేడు నీవనక ॥

(చరణము)

జగతింబ్రాణులకెల్ల సంసార బంధంబు ।

తగులఁబంధించు దురితంపు గవఁమున ।

మగుడ మారుకు మారు మగువ నీవురముపై ।

తెగికట్టరెవ్వరో జేవుండవనక ॥

పనిలేక జీవులను భవసాగరంబులో ।

మునుంగ లేవంగ జేయు మోహదోషమున ।

పనివూని జలధిలో బండఁజెట్టినిన్ను ।

వెనకెవ్వరో నెడలి వెలువలనక ॥

వుండనియ్యక జీవనోపాయమున మమ్ము ।

గొండలను గొబలతతిఁగొని త్రిప్పుఫలము ।

కొండలను నెలకొన్న కోనేటివతివనంగ ।

నుండవలసెను నీకు నోవలేవనక ॥

౧౫౯

అభ్యుత్థ సంతకములు

దేశసంధారి.

పల్లవి

యెండరిపెంట సట్లదిరుగవచ్చు ।
కందువెటిగి చీకటిదత్తుకొనుగాక ॥

(చరణము)

తలరాయిగాగ నెందరికిఁ బెండ్లిజేసి ।
తెలివిమాలిసయిట్టి దేశి ।
కొలదిమీరిన దేశకొట్లు దనలోన ।
కలవాని నొక్కనినే కొలుచుగాక ॥
కాలిపడంగ నెక్కడికినేగెడిని ।
పాలుమారినయిట్టి ప్రాణి ।
మేలిమిజగములు మేనిలో గలవాడు ।
పాలిటివాడై ప్రణతికెక్కుగాక ॥
నూరేండ్ల నెందరిని నుతియంపగలవాడు ।
చేర దాపులేనిజీవి ।
శ్రీరమదేశమండం శ్రీశేంకటేశుని ।
కోరికెందలంచి నుతి కొల్ల గొనుటగాక ॥

౧౯౦

శ్రురంగం.

పల్లవి

పెన్నవట్టుక నేయి పెడుకనేలా మరయు ।
నన్ని వలసినను దమయేలీటేవేకావా ॥

(చరణము)

తలంపునకు విష్ణుచింతన నిమిషమోత్రంజు ।
కలుగుటే కలుగువలెగాక ।
వలనైన భోగములు వై భవంబుట మరయు ।
కలవెల్ల తమయెదుట గలిగినవే కావా ॥

౧౯౧

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

వదిలముగ హరినామ పఠనమంత్రమునోరు ।

కదియుటే కలుగవలెగాకా ।

తుదలేని సంపదలు తొలగని మదంబులును ।

కదలకెప్పుడు దమకు గలిగినవెకాక ॥

యించుకై నను వేంకటేశుగిరి శిఖరంబు ।

కాచుటే కలుగవలెగాకా ।

అంచితంబైన నిత్యానంద పదవులును ।

మించి తమయెదుట బ్రభవించినవెకావా

౧౯౧

ముఖారి.

పల్లవి

పసలేని యీ బ్రదుకు ।

అసలు చొచ్చిచొచ్చి అలసినట్టాయె ॥

(చరణము)

తొల్లిటి జన్మాదులగాని నరరూపు ।

పల్లించుకొన్న యీ బ్రదుకు ।

కల్లనుఖములచే కనలి కమ్మర ।

ముల్లుదీసి కొఱ్ఱమొత్తినట్టాయె ॥

బూటకములనెల్ల బొరలినంసారంబు ।

పాటుదెచ్చిన యీ బ్రదుకు ।

నీటుగ నెద్దుదన్నిన నీగుఱ్ఱము ।

చాటుకేగినయట్టి చందమాయె ॥

పగగొన్న పొగరోపక మంటఁ బడివడి ।

పగలు రేలైన యీ బ్రదుకు ।

తగువేంకటేశ్వరు దలంచి నేలనుండి ।

యెగసి మేడమీది కేగినట్టాయె ॥

౧౯౨

అభ్యాస సంకీర్తనలు

ముఖారి.

చల్లది

ఎంత మానుమన్నఁ జింతలేల మానునే ।

వంతపు మనసు హరిపై నుంటేగాక ॥

(ఛరణము)

తీరని బంధాలు నెడతెగమంటే నేలతెగుఁ ।

భారపు మమతం బెడబొసినగాక ।

వూరటగా మమత నే నొల్లనంటే నేలమాను ।

ఓరుపుతో లంపటము లొల్లకుంటేగాక ॥

మెంకపుంగోపము నేడవిడుమంటే నేలవిడు ।

తోకచిచ్చైన యేసందుంచినంగాక ।

ఆకట నాకేలమాను అన్నిటను యిందరికి ।

మాకువడి తత్తరము ముఱచుటేగాక ॥

పెట్టనిది దైవమిటే పెట్టమంటే నేలపెట్టు ।

యిట్టే వేంకటవతి యిచ్చినంగాక ।

యిట్టునట్టు నితండు దానిందరికి నేలయిచ్చు ।

వొట్టిన విరక్తి నేమి నొల్లకుంటేగాక ॥

౧౯౩

సామంతం.

చల్లది

చాలదా హరిసంకీర్తనంగల ।

మేలిది దీననే మెఱసిరి ఘనులు ।

(ఛరణము)

తలంప వేదకామ్రములుగానక ।

అలయుచు వార్మికాదులు ।

తలకొని హరిమంత్ర మెతగ జేర్కొని ।

అలవిమీర గడు నధికములైరి ॥

రాజ్యహాకరీకవుల శృతాలు

యితర దైవముల నెఱుంగినోక ।

ప్రతిలేని మహిమం బాహ్మి ।

మతిందలంపుమఁ జూరిముత్రమే వేర్కొని ।

సతతము హరులొసగఁజైనిలిచె ।

చదువులు బలుమరు జడువనోపక ।

అదిగో నాకదామలు ।

వదిలపు వేంకటపతి హరి నామమే ।

వదలిడియె జీవనమిమనిరి ।

౧౯౪

సామంతం.

పల్లవి

పోయెంబోయెంగాలమెల్ల పూటపూటకు ।

చేయినోరునోడాయె చెల్లంబోయిరోతలు ॥

(చరణము)

తిప్పన తొప్పనకేతు వేవన బాచన గన్ను ।

పప్పన బొప్పన గారి బాడిసాడి ।

కుప్పలు దెప్పలు నైన కోరికలు మతిలోన ।

యెప్పుడు బాయకపోయె నన్నిలేవు రోతలు ॥

కాచనపోచన మాచు కల్లపబొల్లపమల్లు ।

బాచనదేచనగారి బాడిసాడి ।

యేచిన పరసుఖము నిహమును లేకపోయె ।

చీ చీ విరిగితిమి చెప్పనేలరోతలు ॥

బుక్కనతిక్కనచెల్లు బూనువకాశువపేరి ।

బక్కల నిందరితోక బాడిసాడి ।

యెక్కువైన తిరువేంకటేశుని దలంపలేక ।

కుక్కకాటుఁ జెప్పటాట కూడ నిన్నిరోతలు ॥

అధ్యాయము నామము

పాశంకనాట.

చుట్టది

వటుసిద్ధు ప్రతిపాళకుండవనగ ।

ఘటన నఖిలమును గాతువుగా ॥

(చరణము)

తుత్తుమురుగ దై త్యులడనుజాలనని ।

మొట్టిమోది చలమునం చెబంగి ।

జొత్తు పాపలుగ సారిది విరోధుల ।

నెత్తురు వడుతువు నీవేకా ॥

తళతళమెఱుచు సుదశనాయుధం ।

బలరుచు నొకచే నమరంగను ।

బలుదై త్యులదొబ్బలు బేగులునని ।

నిలువునఁ జెండుదు నీవేకా ॥

దిట్టపు సూత్రవతీపతి వసురలం ।

జట్టలు చీరంగఁ జతురుండవు ।

రట్టడి వేంకటరమణుని జాతికి ।

పట్టపు నేనాపతి వటకా ॥

౧౯౬

దేశము.

చుట్టది

ప్రాయంబోయె గాలమెల్ల పూటపూటకు ।

రోయని రోతలుచూచి రుచిచూరంబోయె ॥

(చరణము)

తోడందోడ నందాకఁ దోయవచ్చుడు ।

కాడువడ్డ చిత్తమిది కలకాలమునట్ట ।

అడికకులోనై తనియకపోయె ।

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

మన్ను దినియేటి దూడ మానుమంటామెత్తిమెత్తి ।
 కన్నుగట్టి యెందాకఁ గాయవచ్చును ।
 సన్నపుటాసలమీది చరింబడ్డ జేహమిది ।
 కన్నపు గత్తులచూపు కట్టరాకపోయె ।
 హేమము దొక్కకుమన్న యేచితి నేననేవాడు ।
 చాయకురాకున్న నేమిచేయవచ్చును ।
 మాయల వేంకటవతి మచ్చుచల్ల నాయాత్మ ।
 పాయక యాతనిఁజేరి భయమెల్లఁ బోయె ॥

౧౧౭

మాళవిగౌళ.

కల్లవి

పాపమొంగని బ్రాహ్మండు ।
 యెందుం జూపరానిచోటు చూపెనయ్యా ॥

(తరగము)

తనిచోక జీవము తలకాయ నజాడు ।
 పనివడితినితిన్న బ్రాహ్మండు ।
 యెనసి యెదిరిం దన్ను నేనొంగక విభుండై ।
 భునవంశము మంటఁగల పెనయ్యా ॥

యెవ్వారు నొంగని యెముకలయింటిలో ।
 పవ్వళింపుచునున్న బ్రాహ్మండు ।
 జవ్వన మదమున జడిసేటి కోమలి
 బుచ్చలతోటలో బాదిగనయ్యా ॥

చెలగి కన్నరికము చెడనివడుచుండెచ్చి ।
 పలువేదనలుపెట్టి బ్రాహ్మండు ।
 తెలిసి వేంకటాభివుని దానుండై ।
 పులుగు పంజరానం బాదిగనయ్యా ॥

౧౧౮

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

యిన్ని చేతలును దేవుండిచ్చినవే ।
పున్నవారియీపులెల్ల నొద్దికయ్యెనా ॥
(చరణము)

తెగని యాపదలకు దేవుండేకలడుగాక ।
వగలుడుపం బరులవశమయ్యెనా ।
నొగిలి యితరులకు నోళ్లుదెరచిన ।
నగుబాటేకాక మానంగబోయెనా ॥
అగ్గలపుదురితాలు హరియే మానుపుగాక ।
బగ్గున నొక్కరువచ్చి పాపబాధ్యేరా ।
తిక్కుముక్కులై నవేళ తలంచినవారెల్ల ।
సిగ్గుబాటేకాక తమ్ముండేరవచ్చేరా ॥
యెట్టునేసినను వేంకటేశుండే నేరుచుంగాక ।
కట్టం గడవారెల్ల : గరుణించేరా ।
యిట్టే యేమడిగిన నితండే యొసంగుగాక ।
పుట్టిపడి యెవ్వరై న నూరడించేరా ॥

౧౧౯

అహిరి.

పల్లవి

యెటువంటి రాద్రమా యెటువంటి కోపమా ।
తటతట నిరువంకదాటి వీడే ॥
(చరణము)

తోరంపు బెనుచేతుల మల్లచాచిది ।
దారుణలీలం బెదవులపుడుకాచిది ।
కారింది చాణూరుగడంభంగపరచి ।
వీరుండై యెముకలువిడిచి వీడే ॥

రాజ్యవర్ణన శతపద్యములు

పిడుగడచినయట్లు సెత్తలేదనశీతి ।
 బడనీక పురములోపల తొరబొడిచి ।
 తొడికి చాణూరు నెత్తు దడువిడిచి ।
 వడివెట్టి నెత్తురునశీతి వీడే ॥
 బునగొట్టుచును పూరుపులంజెమరించి ।
 మసిగాగం బెడమల్లులదండి ।
 నసంగి శ్రీతిరువేంకటేశుండా మించి ।
 ముసిముసినవ్వులమించి వీడే ॥

౨౦౦

ఆహిరి.

శ్లోకం

ఆనమీద విసుగొడొక ।
 యీగాసిబడిచు తనకపటమే సుఖము ॥

(సత్యము)

తిరమగు శమనము దెలుగొక ।
 తన గరిమసుఖము పొగడవదొక ।
 పరమాగ్రంబగవడుదొక తన ।
 పరితాపపులంపటమే సుఖము ॥
 కాయముగడపల గనుదొక ।
 యీమాత్రు దన్ను దెడమార్చుదొక ।
 రాయడిమదముగరంగుదొక ।
 యీ రోయదగిన తనరూపమే సుఖము ॥
 లంకెలంబొరలి గులుగుదొక ।
 యీయంకెభవము తెలియదొక ।
 వేంకటపరిదడవిక దొక యీ ।
 కింకరువాణపు గలుగే సుఖము ॥

౨౦౧

అభ్యుత్థ సంకీర్తనాం

సాళంగం.

శ్లోర

తనకమకామితోదేతయనంతే ।

గొనకొన్న పనియెంత కూలినంతే ॥

(పరణము)

తలపులోహరినంత ధటంత నేడే వాని ।

కలిమియొ ముఖమునుం గలడంతే ।

తులదూచఁ జై డెంతమాకము నంతే ।

నెలకొన్న పిండెంత నిప్పటినంతే ॥

సిరివరుపూజెంతసేసె నేడేవాని ।

దరియునుదాపు నెంతయనంతే ।

పురిగొన్న యీవెంతపొగడనంతే ।

నరపతిచనుమెంత నగవృజంతే ॥

శ్రీవేంకటపతి చింతయంతే నేడే ।

భావవరవశము పలుకునంతే ।

దై వముశృపయెంత తాను నంతే ।

యేవంక జయమెంత యిరవునంతే ॥

౨౦౨

పాళి.

శ్లోర

యెండగాని నీడగాని యేమైనగాని ।

కొండలరాయుడే మాకులదై వము ॥

(పరణము)

తేలుగాని హేముగాని దేవపట్టయినగాని ।

గాలిగాని ధూళిగాని కానియేమైనా ।

కాలకూటపిష్టమైన గ్రక్కనయింగిన నాటి ।

నీలవసుకాండే మోనిజదై వము ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

చీమగాని దోమగాని చెలంగియేమైనగాని ।
గాముగాని నాముగాని కానియేమైనా ।
పాములనన్నిటిమింగే బలుతేజపైనున్న ।
ధూమకేతువే మాకుదొర డైవము ।

పిల్లిగాని నల్లిగాని పిన్నయెలుకైనగాని ।
కల్లగాని పొల్లగాని కానియేమైనా ।
బల్లిదుండ్డ వేంకటాద్రిపైనున్న యాతండ్డేమ ।
మెల్లకాలమునునేలె యింటిదైవము ।

౨౦౩

ఆహిరి.

పల్లవి

యిందునందుదిరుగుచు నెవ్వరివాడవుగాక ।
బండెవనురమ్మవైతి బాపుజీవుండా ।

(చరణము)

తోలుబొక్కలోనజొచ్చి తూతేటియాకలిచేత ।
పాలుమాలి యిందరికి బంటుబంటవై ।
యేలినవానింగానక యేదినయాసలమెంట ।
కూలికింజోదొరకొంటి కూళజీవుండా ।

తీటమేనిలోనజొచ్చి దిమ్మరిదొంగలచేత ।
మూటగట్టించుక నీవు మూలదొరవై ।
గాటపువిభునిచేతి ఘనతకోరికలకు ।
వేటకుక్కవైతివి వెట్టిజీవుండా ।

చీమలింటిలోనజొచ్చి చిక్కువడి అందరిలో ।
దోమకరకుట్లకు తోడిదొంగవై ।
యేమరి వేంకటవిభు నెఱుంగక జాడజూపు ।
నాముమేయ దొరకొంటి నాలిజీవుండా ।

౨౦౪

ఆధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీరాగం.

పల్లవి

వేదనంబొరలే వెరవేలా ।

ఁబాదయ విధి దనకీయ్యదా ॥

(చరణము)

తత్తరపాట్ల తనువికారములఁ ।

జిత్తమువేచే చెలువేలా ।

భక్తితోదాచిన పరధనంబుగని ।

సత్తయివ్రండుట చాలదా ॥

యెక్కువ తమకపుటింతులంబొందక ।

వక్కుచు వాడే వయనేలా ।

మ్రొక్కుచు దాచిన మూలధనముగిన ।

నెక్కువ దైవంబియ్యదా ॥

చింతలంబొరలేడి చిక్కలం గెరలేడి ।

రోతల యీనేరుపులేలా ।

భ్రాంతిగ వేంకటపతి రతిం జిత్తపు ।

టూతలం గోరికలూనదా ॥

౨౦౫

ముఖారి.

పల్లవి

వెరపులు నొరపులు వృథా వృథా ।

ధర్మపై మరియంతయునువృథా ॥

(చరణము)

తడయకనేసినదానంబులువృథా ।

యెడనెడ నెఱింగిన యెఱుక వృథా ।

వొడలిలోని హరి నొనరంగ మతిలోఁ ।

దలచని జీవమే తనకు వృథా ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

జగమునం బడసిన సంతానము వృథా ।
 తగిలిగడించిన ధనమువృథా ।
 జగజేకవిధుని సకలాత్ముని హరిం ।
 దెగికొలువని బుద్ధియును వృథా ।
 పనివడికూడిన పరినామమువృథా ।
 వొనరంగ నుండిన వ్రనికివృథా ।
 ఘనుండగు తిరువేంకటగిరి హరింగని ।
 మననేరని జన్మములు వృథా ॥

౨౦౬

ఆహిరి.

పల్లవి

యేమిగలిగెను మాకిందువలన ।
 వేమారు బారలితిమి వెట్టిగొన్నట్లు ॥

(చరణము)

తటతట నన్నిటిమీదట నాలజాలంబు ।
 లిటునటు జరించవా యీదియీది ।
 అటువలెనేపో తమకమగిదిసంసారపు ।
 ఘటనకై తిరిగితిమి కడగానలేక ॥
 దట్టముగ బారావతములు మిన్నులమ్రోవ ।
 కొట్టం గొనకెక్క-వా కూడికూడి ।
 వట్టియాసలనే యిటువలెనేపో యిన్నాళ్లు ।
 బట్టబయల్దీదితిమి పనిలేనిపాట ॥
 వెఱచి కుమ్మరపురువు వేడలోపలనల్ల ।
 పొరలదా పలుమారు బోయిపోయి ।
 వరుసజన్మముల నటువలెన పొరలితిమి ।
 తిరువేంకటాచలాధిపుఁ దలంచలేక ॥

౨౦౭

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

ఆహారి.

పల్లవి

హరి నెఱుంగని పుణ్యమంటేరుగాన ।
దురితాలె దురితాలె దురితాలెనుడీ ॥

(చరణము)

దొడ్డపుణ్యములుండేసి తుదలేని సంపదలు ।
అడ్డగించుకొని రాసులగు గురుతు ।
జడ్డులేని హరికథ చవిలేకుండిన నిట్టే ।
గొడ్డారె గొడ్డారె గొడ్డారె నుడీ ॥

వలెనని మేలెల్ల వడించేసి కై వల్య ।
మలమి చేతికిలోననగుగురుతు ।
తలంపు వైష్ణవభక్తి దగులకుండిననంతా ।
అలయికె అలయికె అలయికె నుడీ ॥

తిరమైనతీర్థాలు దిరిగియందరిలోన ।
ధర్మబుణ్యుండవుట యెంతకు గురుతు ।
తిరువేంకటపతిం దెలియకుండిననంత ।
విరసాలె విరసాలె విరసాలె నుడీ ॥

౨౦౪

నాట.

పల్లవి

యేడ వలపేడ మచ్చికేడ సుద్దులు ।
ఆడుకొన్నమాటలెల్ల నవనీజాలా ॥

(చరణము)

తొలుకొరుమెఱుపులు తోచిపోవుంగాక ।
నెలకొని మింటనవి నిలిచెనా ।
పొలతులవలపులు పొలసిపోవుంగాక ।
కలకాలంబవి కడతేరెనా ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

యెండమావులుచూడ నేరులై పారుగాక ।
 అండకుంబోవ దాహమణిగైనా ।
 నిండినట్టేమోహము నెలంతబిడుడిఁజూడ ।
 వుండినట్టెవుండుగాక పూతయ్యెనా ॥
 కలలోని సిరులెల్ల కనుకూర్చులేగాక ।
 మెలకువంజూడనవి మెరసినా ।
 అలివేణులమేలు అసపాటేకాక ।
 తలపువేంకటపతిం దగిలెనా ॥

౨౦౯

ఆహిరి.

పల్లవి

యేమిసేయంగవచ్చు నీశ్వరాధీనంబు ।
 తామనపుబుద్ధి కంతలు దూరవలసె ॥

(చరణము)

తెగి దురాపేక్షంబడితిని యేగతిలేదుగన ।
 పగగొన్న వగల కూపములఁబడవలసె ।
 తగుమోహసలీలంబుదాట మతిలేదుగన ।
 ముగుడంబడి భవముతో ఘల్పాడవలసె ॥
 పాపకమ్యములఁ జంపంగ శక్తిలేదు గన ।
 కోపబుద్ధులచేత కొరమాలవలసె ।
 రూపములఁ బొడగాంచి రోయిదురీలేదుగన ।
 తాపములచేబొరల తగులుగావలసె ॥

తిరువేంకటాచలాధిపు గొలువలేదుగన ।
 గరిమెచెడి విషయకింకరుడుగావలసె ।
 పరతత్వమూర్తిందలంపగ బ్రాద్దులేదుగన ।
 దొరతనంబుడిగి యాత్రుండుగావలసె ॥

౨౧౦

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

వరాళి.

పల్లవి

తనవారని యానందగిలి భ్రమయనేల ।

తనువుం బ్రాణునికంటె తగులేది ॥

(చరణము)

తనువుం బ్రాణుండు తగిలి గభామునందు ।

వొసరనేకమై యుదయించి ।

దినములుచెల్లిన తివిరి యాప్రాణుండు ।

తనువు విడిచిపోయె దయలేక ।

ప్రాణికై దేహము పాపపుణ్యముసేయు ।

ప్రాణివెంటనే బొందిపాళుండదు ।

ప్రాణియెచ్చటనైన బాధలంబడకుండ ।

ప్రాణిరక్షించు బొందిబడిదాబోయెనా ॥

యెరవులదేహాలివి నిజమని నమ్మి ।

యెరింగినెఱుంగవేరిదియేలా ।

అరయం బరమునకు నాదిపురుషుండ ।

పఱగు శ్రీవేంకటపతి గలిగుండఁగా ॥

౨౧౧

సామంతం.

పల్లవి

సకలభూతదయ చాలంగగలుగుట ।

ప్రకటించి దేహసంభవమైనఫలము ॥

(చరణము)

తలకొన్న ఫలవాంచ దగులకుండగ జిత్తు ।

మలవరించుట కిమియైనఫలము ।

పలుకమఁములలోన బ్రహ్మపణపుబుద్ధి ।

గలుగుట హరికృప గలిగిన ఫలము ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

యెప్పుడుదిరువేంకటేశు సేవకుఁడౌట ।
 తప్పకజీవుండు దానై నఫలము ।
 కప్పినసౌఖ్య దుఃఖముకములు సమముగా ।
 నొప్పుట విజ్ఞానమొదవినఫలము ॥

౨౧౨

వరాళి.

పల్లవి

అన్నలంటా దమ్ములంటా ఆండ్లంటా బిడ్డలంటా ।
 వన్నెలనప్పులుగొన్నవారువో వీరు ॥

(చరణము)

తెగనీక అప్పులెల్లఁదీసితీసివారు ।
 తగిలినం బెట్టలేక దాగిదాగి ।
 పెగటునంబారిపోగా పెంటపెంట ।
 పెక్కు వగల నప్పులుగొన్నవారువో వీరు ॥
 సేయరానిపనులెల్లఁజేసిచేసి తమ ।
 రాయడికి లోలోన రాసిరాసి ।
 కాయములోచొచ్చి చొచ్చి కాచికాచి ।
 మున్ను వ్రాయని ప్రతాలకాగేవారువో వీరు ॥
 దొరయై యప్పులవారిందోసితోసి యీ ।
 పరిభవములనెల్ల బాసిబాసి ।
 సిరులవేంకటపతి చేరిచేరి ।
 యిట్టి వరుసనే గెలిచినవారువో వీరు ॥

౨౧౩

కన్నడగౌళ.

పల్లవి

యేదికడ దీనికేదిమొదలు వట్టి ।
 నేదనలు తన్ను విడుచుటెన్నుండు ।

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

(చరణము)

తొడరినహృదయమే తోడిదొంగయై ।
 వడిగొని తన్ను వలబెట్టగాను ।
 కడంగి కమఁముల గడచుటెన్నండు ।
 నిడివిబంధముల నింగుటెన్నండు ॥
 తతిగొన్న తలంపులే దై వయోగమై ।
 మతినుండి తన్ను మరిగించగాను ।
 ప్రతిలేనియాపదబాయుటెన్నండు ।
 ధృతిమాలినయాస తీరుటెన్నండు ॥
 పొదలినమమతయే భూతమై తన్నుం ।
 బొదిగొని బుద్ధి బోధించగాను ।
 కదిసివేంకటపతిం గనుటయెన్నండు ।
 తుదలేనిభవములం దొలగుటెన్నండు ॥

౧౧౮

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

కడలుడిపి నీరాడగా దలంచువారలకు ।
 కడలేనిమనసునకుఁ గడమయెక్కడిది ॥

(చరణము)

దాహమణగినవెనక తత్వమెరిగెదనన్న ।
 దాహమేలణంగు తాతత్వమేమేలుంగు ।
 దేహంబుగలయన్ని దినములకుఁబదాథఁ ।
 మోహమేలుడుగు దాముదమేలకలుగు ॥
 ముందరెరిగినవెనుక మొదలుమరచెదనన్న ।
 ముందరేమెరుంగు దామొదలేలమఱచు ।
 అందముగ దిరువేంకటాద్రిశు మన్ననల ।
 కందువెరిగినమేలు కలన నలేదు ॥

౧౧౯

తాళ్ళపాకర కవుల కృతులు

దేవగాంధారి.

పల్లవి

యిందులోనె నెవ్వండును యెంచినిన్ను బొగడంగఁ.

కందువ యింతింతని కానరాదుమహిమ ॥

(చరణము)

యేచి సీరోమరంద్రాల నిటువంటి బ్రహ్మాండకోట్లు ।

కాచినట్లున్నవి సీకాయములందు ।

పూచిన సీబాడ్డుఁదమ్మింబుట్టిన బ్రహ్మలెందరో ।

చేచేతరుద్రు లెందరో చెప్పరాదుమహిమ ॥

నారువోసినట్లు నానాదేవకోట్లు ।

కారుకమ్మెనిదె సీసంకల్పమునందు ।

యారీతి మునులెందరో యంకవేదరాసులెన్నో ।

చేరినజీవులెందరో చెప్పరాదుమహిమ ॥

అనలులుంజంద్రులు నాదిత్యకోట్లు ।

జనియింపుచున్నవి సీజలజాతుల ।

యెనయ శ్రీవేంకటేశ యిన్నిట సీదాసుండను ।

చెనక నలవిగాదు చెప్పరాదుమహిమ ॥

౨౧౬

సాళంగనాట.

పల్లవి.

మిన్నునేలమోచెనదె మేటిదై వము ।

కన్నులెదుటనే శ్రీవేంకటరాయండు ॥

(చరణము)

యెత్తినాడు గోవర్ధనమింద్రాదిసురలెదుట ।

వొత్తినాడు శంఖము దైత్యులగెలిచి ।

మెత్తినాడు హిరణ్యునిమెదడు చందనముగా

మొత్తినాడు మల్లులను మోగతిరుగగను ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పట్టినాడు చక్రము వ్రుబ్బరి కాలనేమిమీద ।

మెట్టినాడు కాళింగుని మెడలమీద ।

పెట్టినాడు యేకదాడి పెనుసముద్రముదాటి ।

కొట్టినాడు పొండ్రకుని కోలాహలముగా ॥

తుంచినాడు సోముకుని తోయధులు చొచ్చిచొచ్చి ।

దంచినాడు జరాసంధుదండిపొండ్రుల ।

యెంచగ శ్రీవేంకటాద్రి నిందిరయుదానుంగూడి ।

మించినాడు దాసులను మెచ్చివరములను॥

౨౧౭

పాడి.

చల్లవి

ధనమెంతగలిగినా తగుసంరక్షణలేక ।

కనుంగొని తనకంటె కై వశముగాదు ॥

(చరణము)

యేరీతిభయభక్తి యెంతగలిగినను ।

చేరిముద్రాధారిగాక సిద్ధింపదు ।

తేరిపారి తానెంత పతివ్రతయైనను ।

కోరిపుస్తైగట్టకున్న గురుతుగాదు ॥

యిరవై దేవుండు తనయెదుట నెంతయుండిన ।

గురువను మతిలేక కొనసాగదు ।

ధరలోఁ బుట్టినప్పుడు తానెంత బ్రాహ్మణుండైన ।

పరగజంద్యములేక పాత్రుండుగాదు ॥

వావిరిందాఁ గురువైష్ణవుండననుకొన్న ।

దేవతాతరముడుగక తిరముగాదు ॥

శ్రీవేంకటేశ్వర సీసేవకులై నవారికి ।

వేవేలువిధులై న వెలితిలేదు ॥

౨౧౮

తాళ్ళపాళం కవుల కృతులు

గాళ.

పల్లవి

భునసంసారులకెల్ల కర్మమైపొడచూపు ।
ననుచు యింతకుగురి నరహరియొక్కడు ॥

(చరణము)

యెలమిఁబుణ్యములెల్ల యింద్రలోకమైతోచు ।
నలుగడపాపములే నరకలోకమైతోచు ।
పొలసిరెండుసరియైతె భూలోకమైతోచు ।
కలవాడొక్కండె గురి కమలవిభుండు ॥
పరగరాజనులకు బ్రహ్మమైపొడచూపు ।
గరిమెతామనులకు కఱకంఠుడై యుండు ।
శిరులసాత్వికులకు శ్రీకాంతుడై మించు ।
నిరవై నవాడు శ్రీహరియొక్కండె ॥
ఆయమెఱిగినవారి కంతరాత్మయైయుండు ।
చాయగన్నవారికి జగమెల్లనై తోచు ।
చెయిగన్నవారికి శ్రీవేంకటేశుండై తోచు ।
యేయెడవారికి గురి యీదేవుడొక్కండె ॥

౨౧౯

సాళంగనాట.

పల్లవి

యేలచెప్పిననుద్ది లేదాకానితోను ।
సాలుమాలక యింతలో బ్రహ్మచారివై తివి ॥

(చరణము)

యెలమిగొల్లెతలను యిన్నాళ్ళుపొందిపొంది ।
తొలగి మధురలోన దొరవై తివి ।
కొలదిమావులగాచి గొల్లవాడై యుండి ।
వలవంతనేడు రాచవాడవై తివి ॥

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

వేడుకలకు నింటింట వెన్నలుదొంగిలి ।

అడద్వారకలో సోమయాజివై తివి ।

వోడక రుక్మిణీదేవి నూరక యెత్తుకవచ్చి ।

పాడితో నగ్రపూజకుఁ బొత్తుండవై తివి ॥

రక్కసులకాపురాలు రచ్చలకెక్కజేర్చి ।

పెక్కుధర్మములునిల్పి పెద్దవై తివి ।

చిక్కువాసినన్నుంగూడి శ్రీవేంకటాద్రిమీద ।

దిక్కులనిందరిపాలి దేవర్లవై తివి ॥

౨౨౦

గుజ్జరి.

పల్లవి

అట యెవ్వరికిం గొర నేను అంతర్యామికేకాక ।

తటుక్కున నితండె గతియనియున్నాడ తప్పక ననుమన్నించిగాక॥

(చరణము)

హరిదాసానుదాసుండనట నాకాచార్యత్వము సంగతులా ।

అరుదుగ విష్ణునియచ్చుమోమకొని యన్యలంగొలిచిన నమ్ముదురా ।

విరతింబొంది యిక విషయముగోరిన వెనకటిపగలివి సాధించవా ।

యిరవుగ నే మొరవెట్టంగ నిటు నాయేలిక దానకాచుగాక ॥

నకలపుణ్యముల ఫలములొల్లనని స్వగృహమువొరసీకం బాడియానా ।

అకటా తిరుమంత్రమునుడుగునో రథములంబొగడంగ జీవియానా ।

వీకటపుమోహము నరకదనని భావించిపారితేమెనుకొనదా ।

మొగమెదుటన వేలుచునుండగ మురహారుడే దయజూచెగాక ॥

శ్రీవైష్ణవధర్మము చేపట్ట జిగిఁ బిరికితనమిదియేల ।

దేవతాతరముమాని కమ్మటితెరువుదప్ప హీనముగాదా ।

వేవేలుచదువులుచదివి ప్రాకృతుల వేదాచుఁదిరిగినను నవ్వరా ।

శ్రీవేంకటేశుండేగతియని యుండంగ చేరితండే రక్షించెగాక ॥

౨౨౧

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

సాళంగనాట.

పల్లవి

యెదురా రఘుపతికి నీవిటు రావణా నే ।

డిదేమి బుద్ధిదలంచితిట్లాయెబ్రదుకు ॥

(చరణము)

హరునిపూజలునమ్మి హరితో మారుకొనంగ ।

విరసమైకూలితివి వెట్టిరావణా ।

వరుసతోడ బ్రహ్మవరమునమ్మి రాము ।

శరణనకుండగానె సమసెగాకులము ॥

జపతపములునమ్మి సర్వేశువిడువంగ ।

విపరీతమాయెగా వెట్టిరావణా

పువమలనగడుతానున్నఖిలనిధినమ్మి ।

కవులపాలై తివిగా కదనరంగమున ॥

బంటుతనమునమ్మి పైకొన్నరాగవు ।

వింటంబాలిసితివిగా వెట్టిరావణా ।

యింటనే శ్రీవేంకటేశ్వరునింగొలిచి ।

వెంటనే సుఖయాయె విభీషణుండు ।

౨౨౨

గౌళ.

పల్లవి

నీకు సరియేరి నిఖిలలోకములలో ।

కాకాసురుని నట్లగాచితివి నీవు ।

(చరణము)

హరిపరమపురుషా యచ్యుతానంతా ।

కరివరద మురహారా కరుణానిధి ।

ధరయాకనము బలితలయు మూడడుగులను ।

పరగంగై కొన్నయట్టి బలుండవునీవు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

మాధవా భూధరా మధుసూదనా కృష్ణ !
 శ్రీధరా శ్రీపతి శ్రీనివాస !
 సోధించి జలధులుచొచ్చి చదువులుదెచ్చి !
 ఆధాతకిచ్చితివి అధికుండవునీవు ॥
 వామన కేశవ వాసుదేవ ముకుంద !
 రామగోవింద చక్ర కరాంబుజా !
 ఆమహిమ శ్రీవేంకటాద్రిమీదటనెక్కి !
 కామితఫలములిచ్చు ఘనుండవునీవు ॥

౨౨౩

భూపాశం.

పల వి

మేలుకోశృంగారరాయ మేటిమదనగోపాల !
 మేలుకోవె నాపాలముంచిన నిధానమా ॥

(చరణము)

సందడిచే గోపికల జవ్వనవనములోన !
 కందువం దిరిగే మదగజమవు !
 యిందుముఖ సత్యభామ హృదయపద్మములోని !
 గంధము మరిగినట్టి గండుతుమ్మెదా ॥
 గతిగూడి రుక్మిణి కౌగిటి పంజరములో !
 రతిముద్దుగురినేటి రాచిలుకా !
 సతులు పదారువేల జంటకన్నుంగలువల !
 కితవై పొడమిన నాయందుబింబమా ॥
 వరుసం గొలనిలోని వారిచన్నుంగొండలపై !
 నిరతివాలిన నాసీలమేఘమా !
 శిరిసురమునమోచి శ్రీవేంకటాద్రిమీద !
 గరిమ వరములిచ్చె కల్పతరువా ॥

౨౨౪

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

భూపాశం.

పల్లవి

యేమిచిత్రంబేమిమహిమలు యేమిసీమాయావినోదము ।
వామనాచ్యుత నిన్ను దెలియంగవసుధలో మా తరములా ॥

(చరణము)

సకలలోకనివాస నాయకశౌరి మురహరి సరహరి ।
ప్రకటమాయెను సీగుణంబులు పాలముచ్చవటంచును ।
వికటముగ నినుగన్నతల్లి వ్రేల సీవదనంబుమీటిన ।
అకట హా యని నోరుదెరచిన యందులోకములుండెను ॥
శ్రీసతిపతి దైత్యదానవ శిక్ష కామరక్షక ।
రాసికైక్కిను బండిరొప్పినరవ్వలా సీచేతలు ।
మోసమున నజానుండు సీలో ముందుగానక మాటలాడిన ।
వామనాచీత విశ్వరూపము వసుధంజూపితిజౌదువు ॥
నమోనమో శ్రీవేంకటేశ్వర నారదప్రియ భక్తవత్సల ।
విమలమగు సీదాసులిదే నీవిద్యలెల్లజూచిరి ।
సుముఖులై కరి శబరి బలియును శుక ధృవాదులునిన్నుగొలువంగ ।
సమతప్రన్నతపదములో సంగీతసర్పమిందును గంటిమి ॥ ౨౨౫

ముఖారి.

పల్లవి

నడచిలోకముబ్రహ్మనాటనుండి సహజము ।
యెడయక శరణని యియ్యకొంటిసుఖము ॥

(చరణము)

ఉదయాస్తమయములు వొకరన్నట్టయ్యెనా ।
బెదరి మేలునుం గీడు చెప్పినట్టునేసినా ।
యిదిదై వకల్పితము యెవ్వరినేమనవచ్చు ।
కదిసియైలదియయ్యె కానిదెన్నడునుగాదు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

జననములు మరణములు జంతువులయిచ్చలా ।

మానర కలిమితేము లోకులన్నట్టేనా ।

ఘనమైన హరిమాయ కల్పితములివి తొల్లె ।

పో నింగిపోయ్యేరింబోవుపో నీవెన్నడుబోవు ॥

శ్రీవేంకటేశ నీవునేసిననేతలోన ।

భావించి తెలియలేక భ్రమసితిమిన్నాళ్లు ।

సావధానమున నేడు శరణంటిమి నీకు ।

యీవేళ మమ్ముగాచితి విన్నిగెలిచితిమి ॥

౨౨౬

నాట.

పల్లవి

నరులకు నరులకు శుభమాయె ।

హరిసీచేతలు ఆనందమాయె ॥

(చరణము)

కినిశిరావణుని గెలిచిన గెలుపులు ।

చెనకి బాణుని గెలిచిన గెలుపు ।

పోరాడి హేమకసిపు గెలిచిన గెలుపు ।

వెనకముందరికి వేదములాయె ॥

కేలన కంసునటు గెలిచిన గెలుపులు ।

చెలగిబలిని గెలిచిన గెలుపు ।

అలశిశుపాలుని గెలిచిన గెలుపులు ।

బలుపుణ్యకథా భారతమాయె ॥

కెరలి యసురులను గెలిచిన గెలుపులు ।

శిరునందరి గెలిచిన గెలుపు ।

యిరవగు శ్రీవేంకటేశ నీమహిమలు ।

సరవితో బురాణ జాలములాయె ॥

౨౨౭

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

రామక్రియ.

పల్లవి

శరణు శరణునీకు సర్వేశ్వరా ।
నీశరణాగతెదిక్కు సామజవరదా ॥

(చరణము)

వేయిశిరసులతోడి విశ్వరూపమా ।
బయటనే పరంజ్యోతిపరబ్రహ్మమా ।
మ్రోయుచున్న వేదముల మోహనాంగమా ।
చేయిచేత అనంతపు శ్రీమూర్తి ॥
ముగ్గురువేలుపులకు మూలకందమా ।
వొగిమునుల ఋషుల వోంకారమా ।
పగటుదేవతలకు ప్రాణబంధుడా ।
జగమెల్లగన్నులై న సాకారమా ॥
వెలయుసచ్చిదానంద వినోదమా ।
అలరుపంచవింశతి యాత్మతత్వమా ।
కలిగిన దాసులకు కరుణానిధి ।
చెలగివరములిచ్చే శ్రీవేంకటేశుండా ॥

౨౨

సామంతం.

పల్లవి

వున్నతోన్నతుండు వుడయవరు ।
యెన్న ననంతుండె యీయుడయవరు ॥

(చరణము)

సర్వలోకముల శాస్త్రరహస్యము ।
లుర్వింభాడమె సీయుడయవరు ।
పూర్వపువేదాంత పుణ్యశాస్త్రములు ।
నిర్వహించెనన్నిట నుడయవరు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

వెక్కసపు శ్రీవిష్ణు భక్తియే ।
 వొక్కరూపమే పుడయవరు ।
 చక్కనైన సుజ్ఞానమున కిరవై ।
 పుక్కుమీరె నిదె పుడయవరు ॥

కదిసి మోక్షసాకారము దానై ।
 పుదుటున నిలిచె నీయుడయవరు ।
 యిదిగో శ్రీవేంకటేశ్వరుయ్యాడై ।
 పొదలుచునున్నాడు భువినుడయవరు ॥

౨౨౯

బాలి.

పల్లవి

మ్రొక్కేటి గోపాంగనల మోహనాకారము ।
 చిక్కని నవ్వులునవ్వి శ్రీవేంకటేశ్వరుండు ॥

(చరణము)

సత్యభామపురముపై చల్లనికస్తూరిపూత ।
 తత్తరించె రుక్మిణిచే తామరపూవు ।
 హత్తిన భూకాంతకు యంగపుపయ్యదకొంగు ।
 చిత్తగించరమ్మ వీడె శ్రీవేంకటేశుండు ॥

పంతపు పదారువేల బంగారు వ్రంగరము ।
 బంతినే కుబ్జగట్టినపశిండితాళి ।
 వింతగా రాధాదేవి వేసిన కలువదండ ।
 చెంతలను వీడెయమ్మ శ్రీవేంకటేశుండు ॥

ఆసల తులశిదేవి యటచేతిలో యద్దము ।
 భాసురపు యీశాదేవి పట్టుగొమ్ము ।
 శ్రీనతియెక్కినయట్టి సింహాసనపుగడ్డె ।
 సేనపెట్టించుకున్నాడు శ్రీవేంకటేశుండు ॥

౨౩౦

తాళ్ళిపాళం కవుల కృతములు

రామక్రియ.

పల్లవి.

యెట్టురక్షించేవాకాని యందరారముణ నన్ను ।
దట్టపు నీదాసానుదాసుండ నేను ॥

(చరణము)

గాటపు నైరాగ్యము కండువ సుష్టాశము ।
మాటలలోననెకాని మతినుండడు ।
నీటున నహంకారపు నీరసగుణములు ।
మాటునందిరుగు దుర్మార్గుడనేను ॥
నవనవవిధముల నానాపుణ్యములు ।
చెవులవినుటేకాక చేయుటలేదు ।
భవజలధులలోన పడిపారలిమునిగి ।
చవిమరిగిన నిత్యచపలండనేను ॥
శ్రీవేంకటేశ్వర నీసేవకుండననేటి ।
భావమొక్కటెకాని భక్తియెఱుగ ।
యేవిధులబడలేక యిటునీకేశరణని ।
దేవులతో విష్టవీగెడి గర్వడను ॥

౨౩౧

వరాళి.

పల్లవి.

పై కుంతపతి నిన్ను వడిగానవలెగాక ।
పై కొని తద్విష్ణోః పరమైయుండగను ॥

(చరణము)

కాయమేల బడలె నీకడుపునించుకొరకు ।
అయురన్నం ప్రాయశ్చితీ యనంగాను ।
ప్రాయమేల తమకించి పడతలకొరకుగా ।
చేయుట ఋణానుబంధ పశుపత్నీయనగా ॥

అభ్యాస పాఠ్యాంశము

తలపేల చిక్కువడి భవమురకుగాను ।
 అలమిప్రాప్తవ్యమర్థమనగాను ।
 వెలగియాతుమ్మ ధనంబు కలెచె దోషములకై ।
 మలసి నిత్యోపాసము సమబ్రహ్మభునగా ॥

ధరనిన్ని సుద్దులేల దరిచేర్చు గూడుపెట్ట ।
 నిరతి శ్రీవేంకటేశ నీవుండగా ।
 శరణంటినే నిట్టిజన్మములెల్ల జింతించ ।
 హరిసీనామము భవహర్మయైయుండగను ॥

౨౩౨

గుండక్రియ.

పల్లవి

నన్నునిన్ను నెంతకుో వోనారాయణా ।
 అన్నియు నీచేతివే అదిగోనారాయణా ॥

(చరణము)

నామనామెలుంగవా నారాయణానేడు ।
 నాములాయె వయసులు నారాయణా ।
 నామధారికపుమొక్కు నారాయణా ।
 ఆముకొనె నీప్రియములందునే నారాయణా ॥

నగుతా నేనంటి నింతె నారాయణాయదే ।
 నగరెఱింగినప్పని నారాయణా ।
 నగవులు మాకుజాలు నారాయణా ।
 అగడుసేయకుమింక నెప్పుడు నారాయణా ॥

ననలు నీవినహాలు నారాయణా మధవి ।
 ననుపంటిమిదిగో నారాయణా ।
 ఘనుండ శ్రీవేంకటాద్రిం గలసితివిల్వినమ్మ ।
 అన్నమానమెల్ల బాసెనందునే నారాయణా ॥

౨౩౩

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పాళి ॥

పల్లవి

పుండ్రాశీకము పుండ్రవై దిశము ।

రెండొడలం కాంచ నుండు నాపాదములు ॥

(చరణము)

తెగిమోక్షమార్గము తెరువై నదేహిక ।

మగిడిలోకము చింతమరియేల ।

సగమువిత్తులకును సగముపాకమునకు ।

తగునావొక్కటె కాయతరిగిపెట్టినను ॥

నలువంక దై వము నమ్మినయట్టివారికి ।

మలయ మనుష్య బుద్ధిమరియేల ।

తులదూగ నొసలు బత్తుండు నోరు దొండలు ।

మెలంగిన యల్లెతె మెచ్చునాదేవుండు ॥

తక్కక శ్రీవేంకటేశు దాసానుదాసుండై తె ।

మక్కువ నపుం గాములు మఱియేల ।

దిక్కుల యేనుగునెక్కి దిడ్డిదూరఁబోతేను ।

మేక్కసమాఁగాక యిదివిన సంగతియశానా ॥

౨౩౪

గుజ్జరి.

పల్లవి

నాకొరకే గ్రీడించెనో నగి యీలోకము హరి ।

లాకలై యెటుచూచినా లంపటాల్లిట్లున్నవి ॥

(చరణము)

తీరనిమాయ నావొకదేహసంబంధానకేకా ।

పూరంగూటపు సంసారమొగింజేసేము ।

ధారుణిలో నాయొక్కనగు బ్రదుకునకేకా ।

యారీతి నీమలో యిండ్లుయొక్కడ చూచినను ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

బంతిన నాకు నానాటి పట్టెడు గూటికే కా ।

వంతగృహి గోరక్ష వాణ్ణిద్రులు ।

వంతులునూ రేండ్లుండే వట్టియాసలకునేకా ।

వంతపుబ్రహ్మాండము బరంగుకొనేది ॥

కొంచెపు దేవరకును కొండంతప త్తిరివలె ।

ముంచుకొనివున్నదిదేమా ఛీ గర్వము ।

అంచల శ్రీవేంకటేశుండన్నిటి కొక్కటేకీలు ।

యెంచి నీశరణంగా నీతడే మన్నించెను ॥

౨౩౫

శ్రీరాగం.

పల్లవి

చిత్తగించుమామాటలు శ్రీనరసింహ ।

చిత్తజ జనకవో శ్రీనరసింహ ॥

(చరణము)

చెలరేగియున్నాడపు శ్రీనరసింహ నీకు ।

చెలులెల్లా మ్రొక్కేరు శ్రీనరసింహ ।

శెలవులనవ్వేరిట్టె శ్రీనరసింహనీకె ।

శెలవుమావలపు శ్రీనారసింహ ।

చిందిన చెమటలు శ్రీనరసింహ నిన్నుం ।

జెందినది కడుజూణ శ్రీనరసింహ ।

చెందమ్మిరేకుగోళ్ల శ్రీనరసింహ నీపై ।

చిందులెల్ల బాడేము శ్రీనారసింహ ॥

సిరినేరగాగిట శ్రీనరసింహ మంచి ।

సిరుల యహోబల శ్రీనరసింహ ।

శిరసెత్తు శ్రీవేంకట శ్రీనారసింహ నీ ।

చెరబడినవారము శ్రీనారసింహ ॥

౨౩౬

తాత్పర్యపాఠం కవుల శృంగారము

పాఠములు.

యిందెకలిగినకు నిన్నిభాగాలు !

అందముగా జిత్తగించుచూభ శేష్యరా !

(చరణము)

భవనాశియేదశేషివడలి యూటినీకు !

యీవలు నెదురుగొండలినె చువ్వులు !

జవలిసివెకొంగిలి సరిమండెపెద్దగుహ !

యవధరించ గదయ్య అపుభ శేష్యరా ॥

నీడదిరుగనిమేరువు నెలంతకంబుకంతము !

అడనె నిచ్చవాసలు ఆపె శుమట !

వాడనియట్టిశృంగారవనము యీజవ్వనము !

ఆడుకొ నీకుంజెల్లె అపుభ శేష్యరా !

వున్నతియిందిరపొందు యోగానందమునీకు !

కన్నులకాపేచి త్రము శత్రురాయి !

తిన్ననిమోచినీకు తేనెలయారగింపు !

అన్నిట శ్రీచేంకటాద్రియపుభ శేష్యరా ॥

౨౩౭

గూఢ.

శ్లోకము

నీదాసులపంచ నీడనుండితెజాలు !

ఆదినారాయణుని చాతుర్యదియెవో త్రవము ॥

(చరణము)

హరినిన్ను బాపినట్టి యదురేంద్రలోకశిల్ప !

గరిమ నీవుగూడ నీకర్మమునొల్ల !

పరగ నీనుతిలేని పలుదడుపులునొల్ల !

నరి నీకథవినని సుభచారనొల్ల ॥

అథాత్మ సుకీర్తనాః

దేవసీదాస్యములేని దేహసంభాషణయొల్ల ।
 భావించి నీకుమ్రొక్కనిభలమునొల్ల ।
 ఆటల నీహాళగించని యమృతపానమునొల్ల ।
 శ్రీవిభుండ నీపులేనిచింత నేనొల్ల ॥
 అంది నీవేవసేయని యగ్రజస్మమైననొల్ల ।
 పోంది నీకొప్పనగాని భోగమునొల్ల ।
 యిందాన శ్రీవేంకటేశ యేలితివిమమ్మునిట్ట ।
 అందితి జీవన్ముక్తి యావలేమి నొల్ల ॥

౨౩౮

మలహరి.

పల్లవి

మొనుకొనిపయిండికి ముద్ర వాళిగతి ।
 పనిపడి యివి యేర్పరచంగవలెను ॥

(చరణము)

నానాకృత్యతో నారాయణుండె ।
 క్షీనాధికములు యుండేవి ।
 జ్ఞానాధికులెంచగ నిందధికము ।
 యీనిజమొకటి యెఱుంగంగవలెను ॥
 అన్నిచోటులును యచ్యుతపదమె ।
 యెన్నగ విశేషమొండేది ।
 సన్నిధిగలయు పశ్యతారమిది ।
 పున్నతిఘనమని పుండంగవలెను ॥
 పలుకులెల్ల శ్రీమతినామములే ।
 యిలంగారనియెడి దిండేది ।
 యెలయితో శ్రీవేంకటేశ్వరునుతియె ।
 తలంపున భావముని తడవంగవలెను ॥

౨౩౯

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

మాళవిగాళ.

పల్లవి

యిదియొక్కటి వివేకులకు యెంచిచూచిన తెలియగలదు ।

అదన నిన్నంటిన వారల నీయతలంజేతువుగాన ॥

(చరణము)

బ్రహ్మాది దివిజాలకంటె నీభక్తుండధికుండని జాటునగాదా ।

బ్రహ్మలోకమునకంటె పొడవున పట్టముగట్టితి ధృవునకు ।

బ్రాహ్మణినికంటెను నీదాసపరికరమే ఘనమనుటిదిగాదా ।

బ్రాహ్మణుండగు దువాసుండంబరీషుపాదములకు మ్రొక్కంగజేసితివి ॥

కర్మమార్గములనుండె ఋషులకు కడుయోగ్యుండు నీదాసుండనుచు ।

నమిలె ముందరిబ్రహ్మపట్టమిడి హనుమంతునికికట్టితివి ।

ధర్మములోపల నెక్కుడు వైష్ణవధర్మమధికమని తెలుపుటగాదా ।

మర్మపురాక్షసుండగు నా బలికిని మహింజడని భోగములిచ్చితివి ॥

నఖిలవేదములకంటె నెక్కుడు నీదాసునిమాటే యనుచు ।

శిఖరప్రతిష్ఠగా ప్రహ్లాదునిచేచేతనేపొడచూపితివి ।

సుఖులలో నీదాసుండనుఖియనుచు శుకునకు మోక్షంబొసగితివి ।

మఖమూర్తి శ్రీవేంకటేశ్వరుండ మాపాలిటనే దక్కితివి ॥

౨౪౦

కన్నడగాళ.

పల్లవి

అప్పటప్పటివేళల నన్నియువివేకించి ।

తప్పకుండాదై వమునే తలంచవోయిజీవుండా ॥

(చరణము)

తక్కినయాహారము తరువాతనేనిద్ర ।

వచ్చుసురతాంతమున వైరాగ్యము ।

గచ్చుల కర్మాంతమునఁ గానవచ్చు నలుపెల్ల ।

మొచ్చులనత్యము కొనమించి వుండుధర్మము ॥

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పసిడివెచ్చించునాడే పట్టునులోభములెల్ల ।
 ముసలితనాన వచ్చువిసుగెల్లను ।
 వెససంసారపువేళనె యానలుపుట్టు ।
 పొసంగి యిట్టె జ్ఞానముపొంతనుండు సుఖము ॥
 కోపముదీరినమీదకూడ వచ్చుశాంతము ।
 చేపట్టి భక్తిగలిగిజేరుమోక్షము ।
 యేప్రొద్దు శ్రీవేంకటేశు నెడయకశరణంబై ।
 కాపాడి యతండ్రి యిచ్చుఘనబ్రహ్మనందము ॥

..౬౪౦

బాళి.

పల్లవి

కిందువడి మ్రొక్కకుమీ కేశవా ।
 కెందమ్మిరేకుంగన్నుల కేశవా ॥

(చరణము)

కీలుబొమ్మపింతలోనే కేశవా రతి ।
 కేళికెమాయూడకేకా కేశవా ।
 గేలినేసేవేలమమ్ము కేశవా నీ ।
 కీలు నాచేతనున్నది కేశవా ॥
 గెరనుదాటవోయి కేశవా మాకుం
 గెరలించేవు వలపు కేశవా ।
 గిరిపంచములివిగో కేశవా నీకు ।
 గిరవున్నెట్టుకందాన కేశవా ॥
 కిలకిలనవ్వనేల కేశవా నీకు ।
 కేల నీవారమామేము కేశవా ।
 గిలిగించికూడితివి కేశవా నాతో ।
 గలిసేవు శ్రీవేంకటకేశవా ॥

..౬౪౧

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

తలంచిచూడ పరతత్వంబితండు ।

వలసినవారికి వరదుండితండు ॥

(చరణము)

సిరికిమగం డమృతసింధువునకు నల్లుండు ।

సరుసపార్వతికి సయిదోడు ।

గరిమెలబ్రహ్మకుఁ గన్నతండ్రియితండు ।

పరగి శివునకు బావయితండు ॥

అల దేవేంద్రుని యనుజుండితండు ।

మలసిచంద్రుని మరందితండు ।

కులమున నడితికి కొడుకునితండు ।

తలంప సురాసురల తాతయునితండు ॥

ప్రాణులకెల్ల బంధుండితండు ।

వాణికి మామగు నావియితడు ।

బాణ శ్రీవేంకటాచల రమణుండితండు ।

మాణిక్యపుమన్మథమన్మథుండితండు ॥

౨౪౩

బాళి.

పల్లవి

నందేహం జగద్వల్లభందుర్లభం ।

మందరధరం గురుం మాధవం భూదవం ॥

(చరణము)

నరహరిం మురహరిం నారాయణం పరం ।

హరి మచ్యుతం ఘనవిహంగవాహం ।

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పురుషోత్తమం పరం పుండరీకేశ్వణం ।

కరుణాభరణం కలయామిశరణం ॥

నంద నిజనందనం నందక గదాధరం ।

యిందిరానాథ మరవిందనాథం ।

యిందురవిలోచనం హితదానవదం ఘ్నం ।

శుందం యదుక్షలం గోపగోపిందం ॥

గామనామం యజ్ఞరక్షణం లక్షణం ।

వామనం కామితం వాసుదేవం ।

శ్రీమదానాసినం శ్రీవేంకటేశ్వరం ।

శ్యామలం కోమలం శాంతమూర్తిం ॥

అరర

ఆహిని.

పల్లవి

మాయాంటికిరావోయి మాధవా ।

మాయలెల్ల గంటిమిదే మాధవా ॥

(చరణము)

మచ్చుచల్లేవు వలపు మాధవా ।

మచ్చికలెల్ల జేసితి మాధవా ।

మచ్చెమునీపై నిదె మాధవా యింక ।

మచ్చరపు చూపులేల మాధవా ॥

మఱుగేల యింకనీకు మాధవా ।

మఱినాకదక్కితివి మాధవా ।

మఱచేవా నీచేరలు మాధవామాతొ

మఱచుమంటే మనేవు మాధవా ॥

మట్టులేని శ్రీవేంకటమాధవా కట్టు ।

మట్టుతో మమ్ముగూడితి మాధవా ।

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

మట్టేపు మాకాళ్లుపట్టి మాధవా మా ।
మట్టేలియ్యంగదవోయి మాధవా ॥

౨౪౫

గౌళ.

శ్లోని

లేరా దేవతలు లేరా లావరులు ।
ఆరీతి నాడెందువోయి రథికులేకలితె ॥

(చరణము)

మొదలస్పృష్టికనెల్ల మూలమైనబ్రహ్మదేవుని ।
యడె నాభింబాడమించె నమ్యతుండె ।
గుండంబ్రళయమునందు దొంతులుగా జగములు ।
పుడరమునందు నించె నొక్కండె నిలిచి ॥

మోనలేక దేవతలు మునుగంగ మందరము ।
త్రోవమోచి తెచ్చినట్టి దోరవిష్ణువే ।
వేవేగ జలధిలోన వేళితే క్రుంగినకొండః ।
ఆవల వీపుననెత్తె నాది కూర్మఖితండె ॥

తనబంటుశేఘుని తలితాడుగావించి ।
కొన నాధారమైనలిచె గోవిందుడే ।
దనుబాలు దేవతలు తచ్చితచ్చియలశితే ।
వెనకనంతయుఁ దెచ్చి విశ్వరూపుండితండె ॥

కాలకూటమునకీశుం గంధము గాజేశిమింగి ।

చాలి నీలనర్ణుండాయె శశివర్ణుండే ।

కాల్పకృతుండాయెను శంకరుండు పాత్రయినవంక ।

పోలింప ఋగ్వేదమిదె పొగడెనీతనిని ।

అమరంగ తనయిచ్చ నమృతముపంచి పెట్టె ।

నమరులకెల్ల నారాయణుండితండె ।

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

నెమకి తాననువై న నిర్మలకొస్తుభము ।
కమలముపై లక్ష్మింబైకొనె నీసునుండ ॥

మూలమని నుడివితే మోచివచ్చికరింగాచె ।
కోలుముందై యిందరిలో గోవిందుండ ।
తూలిసశ్రుతులు దెచ్చి తుంగినభూమియెత్తె ।
అలరి భస్మాసురుని నడంచెనీదేవుండ ॥

యిందుమాళ్ళిపై నేళి యింద్రియములంగట్టిన ।
కందర్పజనకుండై న కమలాక్షుండ ।
కందువ పాదతీర్థపుగంగ హరిశిరమెక్కె ।
యెందును దై వమితండ యిందిరానాథుండ ॥

మాయలెల్ల నితనివే మహిలో సంకల్పముల ।
యేయెడ శ్రీవిష్ణురాజ్ఞ యీతనిదె ।
తోయరానిచక్రముచే దుర్వాసువారంగను ।
దాయదండై బ్రతికించె తనబంటుచేత ॥

సంది నన్నిమతముల సన్యాసులకు గతియై ।
అందరినోళ్లకు నారాయణనామమె ।
ముందు సంద్యాజపముల మూలపు టాచమనము ।
లందులకితని కేశవాదినామములె ॥

వాదులన దైవం కేశవాత్పరమని తొల్లి ।
వేదవ్యాసులనిన విభుండీ హరి ।
సోదించి వశిష్ఠుండును శుకనారదాదులు ।
ప్రోడితోడ దాసులైరి పురుషోత్తమనికె

బాణాసురుని నఱకి భంగపడంగా
వేణునాదప్రియుండై న విఠలుండ
బాణమై త్రిపురములు భస్మీకర
ప్రాణులరక్షించె నీ పరమాత్ము

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

ఆపదలందినవేళ యసురబాధలుమాన్ప ।
 చేపట్టి లోకముగాచె శ్రీవతియె ।
 పైపై నింద్రాదులకు పారిజాతాది శిరులు ।
 వైపుగాగాయించిన వరదుండు నితండె ॥
 భూమియీతని సతీయ బుధులితనిపరుపు ।
 సోమ సూర్యాదులితని చూపుంగన్నులు ।
 వేమరునూర్పులేగాలి విష్ణుపదమాకాశము ।
 పాములై సహరి నీవాసుదేవుండే ॥
 హరునింబూజించవలెనంటె నభానునకు ।
 సిరులంబాదముగాచె శ్రీకృష్ణుండె ।
 అరిది మార్కండేయుండతని మహిమచూచి ।
 పరదై నమితండని పాటిగించికొలిచె ॥
 దృవపట్టమితండిచ్చె దొరకొని శరణంటె ।
 వివరింపనిదిగో శ్రీవేంకటేశుండె ।
 యీవలనితనింజెప్ప నెవ్వరివశము లింక ।
 భువింబావతి హరినిం బాగడేటినాడు ॥

౨౪౬

లలిత.

శ్లోచి

ఆసలు చెఱచకుమీ యచ్యుత ।
 ఆసుద్దులె యీసుద్దులు అచ్యుతా ॥

(చరణము)

అలవాట తొల్లినీకు నచ్యుతా ।
 అలుగము ఇంకనీతో నచ్యుతా ।
 అలయకుమింకనీవు అచ్యుతా నిన్ను
 నలమిప్పట్టంగాని యచ్యుతా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ఆలసించంబనిలేదు అచ్యుతా ।
 ఆలిమగని సంధి నచ్యుతా ।
 ఔ లేనివిట్టే యచ్యుతా ।
 ఆలించిమిమ్మేలితివి అచ్యుతా ॥
 ఆశముగించకుమింక నచ్యుతా ।
 అసురున్నరై చిక్కితిమచ్యుతా ।
 అసలు చెమటంగూడి యచ్యుతారలి ।
 యనుదా శ్రీ వేంకటాద్రి యచ్యుతా ॥

౨౪౭

వరాళి.

పల్లవి

చతురుండవన్నిటను జనాధనా మమ్ము ।
 సతతముగా నేలితిని జనాధనా ॥

(చరణము)

సమమోహాలుమనవి జనాధనాయితై ।
 జమళినున్నారమిదె జనాధనా ।
 సమకూడెగాలెన్న జనాధనా నీ ।
 సముక మెవ్వరికబ్బు జనాధనా ॥
 చేస్తలాయెసరసాలు జనాధనా పెండ్లి ।
 చవికెలోమనకు జనాధనా ।
 ససరనివాడవు జనాధనా మరి ।
 సవతులేరు నీకు జనాధనా ॥
 సంకెదీరంగూడితివి జనాధనా నీకు ।
 చంకలెత్తిమొక్కేము జనాధనా ।
 జంకించకు శ్రీవేంకట జనాధనా ।
 శంఖజక్రములచేతి జనాధనా ॥

౨౪౮

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

దేసాళం.

పల్లవి

కొల్లవలపులుచల్లె గోవిందరాజనిన్ను ।

గొల్లెలలునవ్వేరు గోవిందరాజ ॥

(చరణము)

గొప్పలుమాచన్నులివి గోవిందరాజ నిన్ను ।

కుప్పెలవలె నొత్తిని గోవిందరాజ ।

కుప్పించిబిగించకువో గోవిందరాజ మేనం ।

కుప్పళించిపెంచేమడ గోవిందరాజ ॥

కొనగోఁనతులము గోవిందరాజ పై ।

కొనిపాదాలుచాచేవు గోవిందరాజ ।

కొనరుమాటలేలోయి గోవిందరాజ నీతో ।

గుదిసెమానేమింక గోవిందరాజ ॥

కోడెమనసువారము గోవిందరాజ మాపై ।

గూడలం జల్లేవు సిగ్గు గోవిందరాజ ।

కూడితి శ్రీవేంకటాద్రి గోవిందరాజ యట్టై ।

కోడిగూసె తెల్లవారె గోవిందరాజ ॥

అరఁ

శ్రీరాగం.

పల్లవి

వట్టివలపుచల్లకు విష్ణుమూరితినాతొ ।

వట్టిదిరమాటాడు విష్ణుమూరితి ॥

(చరణము)

వినయముసేనేవు విష్ణుమూరితినీవు ।

వెనకటివాడవేకా విష్ణుమూరితి ।

వినవయ్యమామాట విష్ణుమూరితిమమ్ము ।

వెనుకొనిపట్టకుమీ విష్ణుమూరితి ॥

అథాత్మ గుణానామ

వెరవుగలవాడవు విష్ణుమూరితి నేడు ।
 వెరగైతి నిన్నుంజూచి విష్ణుమూరితి ।
 విరివాయె నీమాయలు విష్ణుమూరితి నాకు ।
 విరులిచ్చెవప్పటికి విష్ణుమూరితి ॥
 వెలసేదీంతలెల్ల విష్ణుమూరితి మా ।
 వెలుపలలోన నీవే విష్ణుమూరితి ।
 వెలలేని శ్రీవేంకట విష్ణుమూరితి కూడి ।
 విలసిల్లితివి నాతో విష్ణుమూరితి ॥

౨౫౦

రామక్రియ.

శ్లోక

మానరానిచుట్టమవు మధుసూదనా నీ ।
 మాననిజుమీ నేను మధుసూదనా ॥

(తరుణుడు)

మజవకుమి మాపొందు మధుసూదనోదయంక ।
 మజగులేని మనకు మధుసూదనా ।
 మఱియేమిచెప్పేవు మధుసూదనా యే ।
 మఱకమమ్మేలుమీ మధుసూదనా ॥
 మడిచియాకిచ్చేనింద మధుసూదనా మేన ।
 మడుగుగాయెచెమట మధుసూదనా ।
 మడిదోసకులుగావు మధుసూదనా నాకు ।
 మడుకపన్నయమేలు మధుసూదనా ॥
 మంటమేళమాయెరతి మధుసూదనా గొల్ల ।
 మందలెల్ల నీసుద్దులే మధుసూదనా ।
 మందుచల్లి కూడితివి మధుసూదనా మా ।
 మందిరము శ్రీవేంకట మధుసూదనా ॥

౨౫౧

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

ముఖారి.

పల్లవి

వేగిరించగంతేలి త్రివిక్రమ ।

వేగుంజుక్కరాని త్రివిక్రమ ॥

(చరణము)

వేసరించంజమ్మి త్రివిక్రమ నిన్ను ।

వీసమంతపనికి త్రివిక్రమ ।

వేసెపుపూవులను త్రివిక్రమా మేని ।

వేసురుంజెమటల త్రివిక్రమ ॥

వెన్నెలలోనవ్వకు త్రివిక్రమా కన్ను ।

విన్నవారేమందురో త్రివిక్రమా ।

విన్నాణపుచేతల త్రివిక్రమా ।

వెన్నగారెసీమోచి త్రివిక్రమా ॥

వెడజారెం దురుము త్రివిక్రమా నన్ను ।

విడిదిలోగూడితి త్రివిక్రమా ।

విడువశ్రీవేంకట త్రివిక్రమా నీ ।

విడుముడిమెచ్చితి త్రివిక్రమా ॥

౨౫౨

పాడి.

పల్లవి

వద్దవద్దసటలింక వామనా నీ ।

వద్దనేవున్నారమిదె వామనా ॥

(చరణము)

వరుసలువెడకేపు వామనా నీవు ।

వరుండవిదరికేని వామనా ।

వరవారతవలపించి వామనా దే ।

వరవలెనున్నాడవు వామనా ।

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

వనముతోగిలిపైతి వామనా నీకు ।
 వనితలుభ్రాంతే వామనా ।
 వనరెరుగొల్లెతలు వామనా కా ।
 వసువేళచూచుకొమ్మి వామనా ॥
 వాడవారుమొక్కేరు వామనా నీకు ।
 వాడుదేరె కెమ్మొవి వామనా ।
 వాడికె శ్రీవేంకటాద్రివామనా ।
 వాడేచెలమవునీవు వామనా ॥

౨౫౩

శ్రీరాగం.

పల్లవి

చెప్పరానిమహిమలశ్రీధరా నీవు ।
 చెప్పినట్టుచేసేముశ్రీధరా ॥

(చరణము)

చేరడేసినకన్నుల శ్రీధరా సి ।
 జరలమేనుచూచితి శ్రీధరా ।
 చేకువ సంతోషమబ్బె శ్రీధరా ।
 చికుమూరాడిందమి శ్రీధరా ॥
 చెల్లునన్నియును నీకు శ్రీధరా నీ ।
 చిల్లరనతులువారె శ్రీధరా ।
 చెల్లెంబో ఆసుద్దివిని శ్రీధరా నాకు ।
 చిల్లులాయె వీనులెల్లశ్రీధరా ॥
 సేవలుసేసేమునీకు శ్రీధరా మమ్ముం ।
 జేరదేరంగూడితివిశ్రీధరా ।
 చెవులకురావోయిశ్రీధరా ।
 శ్రీవేంకటాద్రిమీది శ్రీధరా ।

౨౫౪

శాస్త్రాంశం కథలు కృతులు

సామంతం.

పల్లవి.

యిద్దరమువిద్దర మె హృషీకేశా ।

యిట్టె సనకానవచ్చె హృషీకేశా ॥

(చరణము)

దేవీకోయిమాతా హృషీకేశ ।

యజుబువెక్టేప్రసతుల హృషీకేశ ।

యీటారదు మాపొందు హృషీకేశ నీపై ।

యెంటదియ్యమికమేము హృషీకేశ ॥

ఇచ్చకురాలనునేను హృషీకేశ నిన్ను ।

హెచ్చకుందులాడంబాలహృషీకేశ ।

ఇచ్చితివెంతచనవు హృషీకేశ నీకు ।

నెచ్చరించె మరవకు హృషీకేశ ॥

దేలనీకుమరుంగులు హృషీకేశ నన్ను ।

సీలాగునఁగూడితివి హృషీకేశ ।

యేలితి శ్రీవేంకటాద్రిహృషీకేశ ।

యీలీలనేవుంచుమీ హృషీకేశ ॥

౨౫౫

శంకరాభరణం,

పల్లవి

బందుగుండవన్నిటను పద్మనాథ వట్టి !

బండెలుగట్టకుముమ్ము పద్మనాథ ॥

(చరణము)

పట్టినచలపాదివి పద్మనాథముమ్ము ।

బట్టబయలండించేవు పద్మనాథ ।

పట్టితి బలిమినన్నుం బద్మనాథ ।

యింక బట్టముగట్టుకొనేవు పద్మనాథ ॥

అభ్యుత్థ సంతోషావళి

పాటలుపాడేవు యీడ వడ్డనాథ ఆ ।
 పాటివారమా విన పద్మనాథ ।
 పాటిగంపసీట్లనించేవు పద్మనాథ బండి ।
 బొటలాయె నీగుట్టు పద్మనాథ ॥
 పలికినట్టెయాయె పద్మనాథ ।
 బలవంతుండవునీవు పద్మనాథ ।
 పలుమారుంగూడితివి పద్మనాథ యిదె ॥
 ఫలమా శ్రీవేంకట పద్మనాథ ॥

౨౫౬

తై రవి.

శ్లోక

తప్పవిజౌంకనీయట్టిదామోదర నాకు ।
 దప్పిదేర మోవియ్యో దామోదరా ॥

(చరణము)

తరితీపుమాటలెల్ల దామోదరా నీకు ।
 తరుణులునేరిపేరా దామోదరా ।
 దరిచేరెశంఖునీచే దామోదరా నీవు ।
 తరగరివెతగు దామోదరా ॥
 తగులు విరివందెల దామోదరా నీ ।
 తగవులేలచెప్పేవు దామోదరా ।
 దగదొట్టిపలికేవు దామోదరా నేను ।
 తగిలితివిందాక దామోదరా ॥
 తలయెత్తుకూముందర దామోదరా నీ ।
 తలుకుమోవిచూచె దామోదరా ।
 తలకొనికూడితివి దామోదరా యింత ।
 తలంగకు శ్రీవేంకట దామోదరా ॥

౨౫౭

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గాళ.

పల్లవి

వాడికలాయె నీపొందువాసుడేవుండా ।
వాడుడేరెం గెమ్మొవి వాసుడేవుండా ॥

(చరణము)

వాలుచూపులుమావి వాసుడేవుండా మమ్ము ।
వాలాయిందితివిసీపు వాసుడేవుండా ।
వాలారుగాళనొత్తకు వాసుడేవుండా నీకు ।
పైశమే సవ్వవచ్చును వాసుడేవుండా ॥
వలనెల్లమాసామ్ము వాసుడేవుండా యింత ।
వలెనా మాతోడిరట్టు వాసుడేవుండా ।
వలుములుచన్నుల్గుట వాసుడేవుండా వట్టి ।
వళుకులంబెట్టకుమి వాసుడేవుండా ॥
వడదీరె శ్రీవేంకటవాసుడేవుండా యేల ।
వడిసేపు తరితీపు వాసుడేవుండా ।
వడిగొనంగూడితివి వాసుడేవుండా మన ।
వడువెవ్వరికి గద్దు వాసుడేవుండా ॥

౨౫౮

సాళంగనాట.

పల్లవి

పంతముదప్పదునీకు ప్రద్యుమ్నావొక్క ।
బంతింగూడేవునతుల ప్రద్యుమ్నా ॥

(చరణము)

బలబలందెల్లవారె ప్రద్యుమ్నా యింక ।
బలిమినేయవచ్చేపు ప్రద్యుమ్నా ।
పలచనాయెశిగులు ప్రద్యుమ్నా నీ ।
పలుసోకులవలెనె ప్రద్యుమ్నా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పచ్చలాయకట్టేవు ప్రద్యుమ్నా ।
 బచ్చెనప్రియాలుచూపి ప్రద్యుమ్నా ।
 బచ్చుచేరలసటల ప్రద్యుమ్నా నీ ।
 పచ్చడమరించేవు ప్రద్యుమ్నా ॥
 పదరకుమింకనీవు ప్రద్యుమ్నా మా ।
 బ్రదుకునీచేతిదే ప్రద్యుమ్నా ।
 పదనై శ్రీవేంకటాద్రి పద్యుమ్నా నన్ను ।
 బదిమారులుగూడితి ప్రద్యుమ్నా ॥

౨౫౯

నాట.

పల్లవి

అంతానీకులోనె అనిరుద్ధా మన ।
 యంతరంగమొక్కటాయె ననిరుద్ధా ॥

(చరణము)

అడ్డమాడజాలమునకనిరుద్ధా ।
 అడ్డేడమీనాడు బోడియనిరుద్ధా ।
 అడ్డువెట్టనింకనేల యనిరుద్ధా ।
 అడ్డింకలెంచకుమీ యనిరుద్ధా ॥
 అప్పటివేడుకొనేవా అనిరుద్ధ నీకు ।
 నప్పణనేనిచ్చెనా యనిరుద్ధా ।
 అప్పుడేవిన్నవించనా అనిరుద్ధవొద్ద ।
 నప్పనమైవున్నదాన ననిరుద్ధా ॥
 ఆయమెఱుగదువోయి అనిరుద్ధా ।
 ఆయెడనుండివచ్చితి వనిరుద్ధా ।
 ఆయితమైకూడితివి అనిరుద్ధా ।
 ఆయనాయె శ్రీవేంకట యనిరుద్ధా ॥

౨౬౦

తాళ్ళపాకం కవుల కృతీలు

చరణశ్రవణం

పల్లవి

పోకుపోకుమంతసీవు పురుషోత్తమా వట్టి ।

బూకలు మేమెఱుంగమా పురుషోత్తమా

(చరణము)

పొలనులాడకునీవు పురుషోత్తమా నీ ।

పొలజాణలేనాలు పురుషోత్తమా ।

పులుసువేళిని చెంతపురుషోత్తమా మేము ।

పులుగరసితిమింత పురుషోత్తమా ॥

పొడవాటినటకాడ పురుషోత్తమా ।

పొడమె నీమోచినవ్వు పురుషోత్తమా ।

పుడిశెండెనీశిగ్గు పురుషోత్తమా ।

పొడిరాలిరతులలో పురుషోత్తమా ॥

పొద్దుపొద్దుకొత్తలేల పురుషోత్తమా నీవు ।

బుద్ధైరింగినప్పుడయ్యె పురుషోత్తమా ।

అద్దుకొని శ్రీవేంకటాద్రి పురుషోత్తమా నీ ।

బొద్దువంటియుంగరము పురుషోత్తమా ॥

౨౬౧

మాళవి

పల్లవి

అలనాడె కంటివింటినథోమజా ।

అల్లుకొంటివి నీచలుటనథోమజా ॥

(చరణము)

అందునిందు నీయరవథోమజా ।

అందాలుచెప్పవచ్చేవథోమజా ।

అందరు నెఱుంగుదురు యథోమజా మోక్ష ।

నందుకొనిబాసిచ్చేవథోమజా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

అంగడిమొక్కువారమా అథోక్షజా నీకె ।
 యంగము యీనడవడి యథోక్షజా ।
 అంగజముద్రలునీచే వథోక్షజా నీ ।
 యంగనలుగాదనేరా యథోక్షజా ॥
 అనరాదుగాక నిన్నునథోక్షజా కడు ।
 నను కాయంబ్రియములు అథోక్షజా ।
 అనంగుశ్రీవేంకటాద్రి యథోక్షజా మమ్ము ।
 ననిశముంగూడితివి యథోక్షజా ॥

౨౬౧

భూపాలం.

పల్లవి

సిరసేత్తంగదవయ్య శ్రీనారసింహ నీ ।
 సిరులెల్లనేనేకానా శ్రీనారసింహ ॥

(చరణము)

చెలులనంపితివేల శ్రీనారసింహ నాకు ।
 చెలువపునవ్వువచ్చె శ్రీనారసింహ ।
 చెలువపునిన్నుంజూచి శ్రీనారసింహ నీపై ।
 చిలికితిమోహమెల్ల శ్రీనారసింహ ॥
 చిత్తాన నిన్నుండలంచి శ్రీనారసింహ నే ।
 చిత్తరుప్రతిమనైతి శ్రీనారసింహ ।
 చిత్తవానచెమటల శ్రీనారసింహ యేల ।
 చిత్తినిగుణమునీకు శ్రీనారసింహ ॥
 శ్రీసతినీతొడయెక్కె శ్రీనారసింహ నీవు ।
 సేనజెట్టితివాపైపై శ్రీనారసింహ ।
 చేసన్నశ్రీవేంకటాద్రి శ్రీనారసింహ యింత ।
 నేసి నన్నుంగూడితివి శ్రీనారసింహ ॥

౨౬౨

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

శంకరాభరణం.

శ్లోవి

యేమిటంబోరాదు దేహికిందిరానాథుండే దిక్కు ।

అముకొని తన్ను శరణనుటే వ్రపాయము ॥

(చరణము)

అట్టై కోపగించనంటే నానాజ్ఞనడవదు ।

పట్టిశిక్షించెనంటే పాపముహింస ।

తొట్టయేమి నొల్లనంటే తోయదుసంసారము ।

కట్టుకొంటేబంధము మోక్షమునకుదూరము ॥

వొకరిరక్షించఁబోతే నొకరికపకారము ।

సకలముమానితే జన్మమువృథా ।

అకటదానముసేసేనంటే ధనములేదు ।

సుకరపుధనకాంక్ష సుజ్ఞానరహితము ॥

తనువుపోషించనంటే తగులునింద్రియములు ।

ఘనవిరక్తుండైతే లోకముమెచ్చదు ।

మనసుగెలిచెనంటే మమ్మకము శ్రీవేంకటేశుం ।

ఁదొనర వివేకించక వ్రదుగదు మదము ॥

౨౬౩

ఆహారీ.

శ్లోవి

యెక్కడిజాలి యేటికి నీకు యెవ్వరివంక నేమింకగలదు ।

తక్కినవెల్ల దడవకమాని ధమ్మకమెఱింగి బ్రదుకవోమనసా ।

(చరణము)

పుట్టినయపుడే తమకమ్మకములు పొదుగకపోవు జీవులనెల్ల ।

నట్టినవిధిని గడచెనంటే నేర్పునంబడదు బ్రహ్మకునైన ।

అట్టిటనక హృదయములోని హరికేశరణుజొచ్చితినంటే ।

అథాత్మ సంకీర్తనలు

గట్టిగ నతండ్రిదిక్కుయి నిలిచి కావంగ గలండు వెఱవకుమనసా ।
 సాంపున సీసంసారంబునకు జొచ్చినయపుడె లగిలెను తొడుసు ।
 దింపంగరానిమోపులు సుమ్మీ తీపులుదెచ్చేసంపదలెల్ల ।
 రంపపుటాస దీనికిందోడు రాతిరింబగలుపెట్టనితరపు ।
 యింపున గోవిందాయని నొడుగు యితఁడే దయ రక్షించును మనసా ।
 కావలెనని తాఁగోఁసయపుడే కప్పనుమాయ తోయఁగరాదు ।
 కేవలమైన పుపములచేత గెలువంగరాదు తెలియనిచిక్కు ।
 ఆవల నేమి దడవంగనేల యఖిలంబునకు నేలికయైనా ।
 శ్రీవేంకటేశుపాదములెపుడు నేవింపుచును చెలంగవోమనసా॥ ౨౬౪

లలిత,

శల్లవి

యేమనిచెప్పట మాయజ్ఞానము యెఱింగి యెఱింగి తెలియంగలేము ।
 శ్రీమాధవసీమఱుంగుజొచ్చితిమి చిత్తగించి దయజూడంగదె ॥

(చరణము)

సీపురక్షకుండవై భవి నుండఁగనె గడియించేదింక నేమి ।
 జీవాంతరాత్ముండవై యుండుదువట చేకొనికావక మానేవా ।
 వేవేలుగ బుట్టించంగ త్తవట వెలయించంగ నీభారముగదా ।
 భావించనేరక వట్టివృత్తంత్రము పయిచేసుకొనుచుఁబరగేము ॥
 పలుదెఱంగుల నీనామములుండగ పాపములకు వెఱవగనేల ।
 బలిమి నీముద్రలు యింతటం జెల్లంగ పై కొనునాయొక నరకములు ।
 తలంకకభయహస్తము నీవెత్తంగ దాసులకింక నక్కడిభీతి ।
 నిలుపంగనేరక మనసుచేబడి నేనిచ్చనిచ్చలునుంబారలేము ।
 అదె నీరూపము తిరువారాధనయైయుండంగ వెదకంగనేల ।
 పదిలపుటాచార్యుండు గలుగంగ నిహపరములత్రోవడుగంగనేల ।
 పుదుటున వరములు శ్రీవేంకటేశుం డొసంగ నే కోరంగనేల ।
 తుదమొదలెంచక యిన్నాళ్లునేమిటి దొరకొని

యొకనుతియించేము ॥

౨౬౫

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

శుద్ధదేశి.

చల్లవి

అటుగాన యేమిసేసినా యధికులఁదూషింపంగజనదు ।

పటుగతివారలమాహాత్మ్యంబులు పరికింపంగ ననంతములు ॥

(చరణము)

ధరలో దువాఁసుండు గోపియైన తపమునకు భంగమనందగునా ।

పరాశరుండు మత్స్యగంధింగోరిన పాపమంటునాయాతనికి ।

అలవాయుజుఁడు బ్రహ్మపట్టమున కాసగించితే లావఘమా ।

సరి జనకుండు రాజ్యంబుచేశితె సదతింబొందక తొలంగెనా ॥

అనలుండెప్పుడు సర్వభక్షకుండై తే నశుచిత్వముగలదా ।

దినకరుకిరణము హేయములంటిన దీ ప్రికినిగడమగునా ।

వొనర చంద్రునకు కళంకుగలిగిన నుడుగక శై త్యముమాననా ।

ఘనుండగుశేషుండు విషధరుండై తే కడుబాండిత్యముఁ డరగెనా ॥

అలప్రహ్లాదుండు రాక్షసేజన్మంబై నంతనె భక్తికింగొదవా ।

కలముగల హరిశ్చంద్రుండంతృజునింగొలిచిన సత్యముకడమగునా ।

కలహప్రియుండైన నారదునకుంగలిగిన సాత్త్వికమునం గొఱతా ।

యెలమిశ్రీవేంకటేశుండు తనదాసులయిండ్లనున్న

నధికుండెకాడా

౨౬ ౬

భౌళి.

చల్లవి

యెంతగాలమైన నిట్టె యీజీవులకున్లెల్ల ।

పొంతనుండి కావవయ్యా పుట్టించినదేవుడా ॥

(చరణము)

పండును సస్యలెల్ల పరగ నేటెటను ।

పండదు మనసువొకపరియెనను ।

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

నిండును తటాకములు నెలకొన్న వానలను ।
 నిండ దొకరినడిగే నిరతపునోరు ॥
 వికసించువిరులెల్ల వేసవతివచ్చితేను ।
 వికసించడెంతైన విజ్ఞానము ।
 వొక-చోటనిలుచును వొద్దికతోగొండలెల్ల
 వొక-చోటనుండవు వొట్టివిశ్వాసములు ॥
 వశమాను మదించిన వనగజమైనను ।
 వశముగాడెంతైన వయోమదము ।
 యెనగ శ్రీవేంకటేశ యేలికపుసీపుమాకు ।
 యెనగదు సీకృపచే నింక బూర్వకర్మము ॥

౨౬౭

లలిత.

పల్లవి

గోవిందాశ్రిత గోకులబృందా ।
 పావనజయజయ పరమానందా ॥

(చరణము)

జగదభిరామా సహస్రనామా ।
 ఘృగుణాధామ సంస్తుతనామా ।
 గగనశ్యామా ఘనరిపుభీమా ।
 అగణిత రఘువంశాంబుధిసోమా ।
 జననుతచరణ శరణ్యశరణా ।
 దనుజహరణ లలితస్వరణా ।
 అనఘాచరణ యతఘాథరణా ।
 దినకరసన్నిభ దివ్యాభరణా ॥
 గరుడతురంగా కారోత్తుంగా ।
 శరధిభంగాపణిశయనాంగా ।
 కరుణాపాంగా కమలాసంగా ।
 వరశ్రీవేంకటగిరిపతిరంగా ॥

౨౬౮

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గాళ.

చల్లవి

తరితీపులంబెట్టిని తనముందరనిప్పుడు ।
హరిమాయ యింక నెంత ఆశలముంచునో ॥

(చరణము)

అన్ని వేడుకలుగల యఖిలప్రపంచము ।
కన్నులుమూసితే నెక్కడనుండునో ।
చెన్నమీర గృహరామక్షేత్రాదు లవియెల్ల ।
యెన్నగా నిద్రించువేళ యేడనుండునో ॥
పొసంగ తాభోగించిన భోగోపకరణములు ।
యెనగం గొనకెక్కితే నేమిసేసునో ।
వశమైన పుత్రమిత్రవర్గకంబులెల్లను ।
వేసవెక్కొక్కజన్మపువేళ నెట్టులుండునో ॥
పరగం తాఁజేసినపాపము శ్రీవేంకటేశు ।
శరణాగతుండై తే నేచందమగునో ।
అరుదైన తనలోట్టి యజ్ఞానములన్నియును ।
గురుకృపగలవేళ కొంచియెందుదాగునో ॥

౨౬౯

బైరవి.

చల్లవి

అక్కటాప్రాణికిని అహంబ్రహ్మత్వమేకాని ।
దిక్కుదెసయైనవానిం దెలుసుకొనేపండు ॥

(చరణము)

కలలోన సృజించుచుగ త్తకడై యంతర్యామి ।
లలిం బ్రపంచ మింద్రజాలములవలె ।

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

తలపోయుజీవుండు తనకృత్యములుగావు ।
 వెలినందుబుట్టెనని విచారించుకొండు ॥
 యెదుటనే పొడమించుయీహూపు లాత్మేశుండు ।
 కదిసిపురాణముల కథలవలె ।
 వదలక జీవుండెవ్వరిని నియమించలేడు ।
 పదరక మూలముట్టుభౌవించుకొండు ॥
 కనిపించుమోక్షమిక్కడ శ్రీవేంకటేశుండు ।
 పనివడి తన తపఃఫలమువలె ।
 ఘనతం బోదుజీవుండె కమ్మము వాడుగాడు ।
 గొనకొన్న మహిమల గుఱుతెంచుకొనుడు ॥

౨౭౦

సాశంగనాట.

పల్లవి

తమసత్వమెఱింగియు దాచిరిగాక ।
 తమునేలె రాము స్వతంత్రముచూపవలసి ॥
 (చరణము)
 హనుమంతుని తోక నసురలందరుఁగూడి ।
 మును లంకలో నగ్నిముట్టించెవేళను ।
 అనలము శీతోభవయననేర్చిన సీత ।
 పని విరావణహతోభవయన నేరదా ॥
 అంకెలజలధిదాటి యటరామునిముద్రిక ।
 సంకెలేక చేతంబట్టిసాహసమున ।
 లంకాధిదేవతయైన లంకీణింగొట్టినవాడు ।
 వ్రంకించి రావణుంజంపనోపండా వాయుజుండు ॥
 శ్రీవేంకటేశుండైన శ్రీరాఘవునిపంపున ।
 వావిరి నంగద ముఖ్యవానరులెల్ల ।
 ఆవేళహోమసాత్ర లగ్నిలోవేళినవారు ।
 రావణునందులోవేళిరానోపరా ॥

౨౭౧

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

కాంభోధి.

పల్లవి.

కాదు వివేకము యిదికాదు యవివేకము ।

సోదించి నీకె శరణు జొరవలెగాని ॥

(చరణము)

కందువ దొల్లిటిజన్మకథ యేమినెఱుంగడు ।

ముందరిజన్మమునకు మంచిపుణ్యముసేసెను ।

యిందేమిగనెనో దేహియెవ్వరినమ్మెనో తాను ।

సందడిభోగములలో సాములుసేసెను ।

గరిమ భూమండలము కడపలగానండు ।

పరముగావలెనసీపాట్లంబడి దేహి ।

యిరవు దనకు నేదోయెఱిగినయెఱుగదో ।

పరగినయాసలకే పట్టిపెనంగిని ॥

తగ నిదురించువేళ తనస్వతంత్రములేదు ।

మిగుల నుద్యోగించు మేలుకొనవేళ ।

నిగిడి శ్రీవేంకటేశ సేవంతరాత్మవనక ।

వెగటుజదువులలో వెదకజూచితివి ॥

౨౭౨

మధ్యమావతి.

పల్లవి

యిప్పుడు నమ్మినవారి కింతకంటె సులభండు ।

తప్పకతలంచుకోరో దైవజ్ఞులారా ॥

(చరణము)

సీతావిరహమొర్చి శ్రీరామచంద్రుండు ।

భ్రాతయైనలక్ష్మణుని బాయలేదాయె ।

అతుమబంధువులకంటె నెడబాయక కొలిచె ।

నీతికైంకర్యపరుండే నిజబంధుడాయెను ॥

అభ్యాస కుటీరము

వడి దశరథుం బాసివచ్చిన రాఘవునికి ।

కడుసుగ్రీవు చుట్టరికముగలిగె ।

తడయక కనిపించె తలదండ్రులకంటె ।

నడచిన సేవకుండె యంతరంగుడాయెను ॥

మచ్చికతో భరతునిమాటమీరిన రాముండు ।

మెచ్చి విభీషణుభ కి మీరలేవాయ ।

అచ్చపుక్రమేకటేశా అన్నదమ్ములకంటెను ।

తచ్చి శరణాగతుండె తగనిష్టుడాయెను ।

973

భైరవి.

శ్లోక

వానివాని స్వభావము వద్దనరాదు ।

తానందుఁ దొరలనంటె తప్పులులేవు ॥

(చరణము)

సొరిది చింతపులుసు చూచితే నోరూడును ।

వరుసలం జవిగొన్నవాడుగాడు ।

పరగ దేహ ప్రకృతిపదార్థగుణములవి ।

తొరలకెఱుంగు కొంటె దోషములేదు ॥

నెలకొన్నయింతుల వర్ణించితే బుద్ధిచలించు ।

వలసి యంటిముట్టినవాడుగాడు ।

తలంపు లక్ష్యము గురి దాకిన భావములవి ।

తలంకక తెలిసితే తగులేమిలేదు ॥

రితితో నర్హమును మంత్రించితే కరవదు ।

వాతసూత్రము గట్టినవాడుగాడు ।

యీతల శ్రేవేంకటాద్రి యీశ్వరుమహిమలివి ।

యతులంగొలిచితే యేకర్థములేదు ॥

974

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

కృతి

యేమరం జనదు బ్రది కేటికాలము యెఱింగినమహాత్ములకును ।
శ్రీమంతుండగు హరినే తలంచిన చీకటులన్నియుఁ బెడబాయు ॥

(చరణము)

చేరివుండెడిది బ్రహ్మలోకముట శ్వేతుండనురాజుట భువిమీదికి ।
కారణమున నేతెంచి నిత్యమును కళేబరంబట తనకాహారము ।
అరయ సంపదలే పనికివచ్చునట లోకాంతరగతినేమున్నది ।
శ్రీరమణునికే శరణుచొచ్చినను చెడనిభోగములు చేచేతం గలుగు ॥

చేసినక్రతువులునూట నహుషుండుచెలంగుచు దేవేంద్రపట్టమేతనట ।
దోసమించుకంతకుంగా భువిపైందూలుచు బామైపడియెనట ।
ఆనలం గమ్మమునెట్టునమ్మెడిది అమరత్వము ఫలమదియెట్లెంచుట ।
వాసుదేవునిగొలిచి తానతనివాడై యుండిన నెలకొనుశుభము ॥

వెలయంగ త్రిశంకుండనియెటిరాజుట విశ్వమిత్రుని పరిగ్రహంబట ।
అలరినచండాలత్వముండెనట యంతరిక్షమున నుండెనట ।
బలుములు యెందాక నెంటవచ్చునుపాయంబులు మఱిచెప్పంగనేల ।
యలభరుండగు శ్రీవేంకటేశ్వరుని నెఱింగి దాసుండగుటేసత్ఫలము ౨౭౫

బాలి.

కాదనితోయంగ నెంతటివారలు ఘనసంసారులు నరులను సురలును ।
సీదాసులతో సంగతి నేయంగ నిమ్మల చిత్తంబయ్యెగాక ।

(చరణము)

హరీ నీమాయే విజృంభించునట నడంచుటెవ్వరితరము ।
దరిగాని నీకె మ్రొక్కుంగ తానెమన్నించుగాక ।

అధ్యాయ సంగీతము

నిరతి నీయాజ్ఞ జగతింజెల్లునట నెట్టనవి దెగడువారెవ్వరు ।
 ధరణిలోనీవారమా యాడుకొనంగ తప్పులువట్టక కాచెంగాక ॥

భాత నీసుతుండు పుట్టించువాడట తగదనితోయంగ నెవ్వండోపు నిక ।
 ఆతుమలోని నుద్యానమునేయంగ నతండా మొగమోడెగాక ।

ఘాతల మదనుండు మదమురేచునట కాదనిగెలువంగగలరా యెవ్వరు ।
 రాతిరింబగలును నిన్నేజపించంగ రతింగై వశమయ్యెగాక ॥

నీకల్పితమగు కమ్మమంటునట నెఱివిడిపించంగ సమర్థులెవ్వరు ।
 చేకొని నీవెగతియనియుండగ చిక్కులంబెట్టక చనుంగాక ।

యీకడశ్రీవేంకటేశ్వర నీవెయెందుంబూచిన సంకరాత్మవట ।
 పైకొని నిన్నెనమ్మివుండగా బ్రసన్నుండవు నీవయ్యెవుగాక ॥ ౨౭౬

గుండక్రియ.

పల్లవి

శ్రీసరికరుణేదక్కు జీవులకెల్ల ।

వాసుదేవుండా రమణివశమై యుండంగను ॥

(చరణము)

నీతనద్దనుండ రాముచే గాకాసురునకు ।
 నాతలంబ్రాణమునిల్చె నపరాధియైనను ।
 యతుల రావణాసురుం డీటువంటివాడెకాడా ।
 కాతరాననింటిం జిక్కి ఖండతుండాలాయెను ॥

కదిశి రుక్మిణియుండంగ గృష్ణునిచేరుక్మికి ।
 అదనబ్రదుకుగల్గె నతిద్రోహియైనను ।
 యెదుటనే శిశుపాలుం డీరీతివాడెకాడా ।
 తుద సభలో వదరి భునుకలై పడెను ॥

సిరితోడపై నుండంగ శ్రీసరసింహవేదైత్య ।
 గురుపుత్రులునిలిదిరి కూరకర్మములై నను ।
 పరగశ్రీవేంకటేశు పగగాడా హిరణ్యండు
 గరిమ నదరిపాటుగాగాబొలిసెను ॥

౨౭౭

తాత్పర్యము కల్పన కృత్యము

శుద్ధవర్ణము.

పల్లవి

యేమటకు జీవుడా తోకాలము !

సేమమనోనుండితేన నిలుచునుకాలము ॥

(చోదము)

కడంగిజూదమాడితే గడచెనీకాలము !

నడుమవెంటలాడితే నడచెనీకాలము !

జడియుచు నిద్రించితే జరగునీకాలము !

నిశ్చివి మారింగొల్చితే నించునుండుకాలము

నతుల్యుంగడినున్న సమసేనీకాలము !

వెలలంబారలినను వెళ్ళునీకాలము !

సతతముదొంగిలిన చనిపోయెగాలము !

ప్రతియెయుండితే వక్షమానుకాలము ॥

పాలుమూలివుండినను పనిపోవుగాలము !

కూళగోష్ఠినుండినను కొంచువుండుగాలము !

మేలుతోక్రివేళ్ళట్టు మేలికొల్లువునుచు !

తాలిమిలోనుండినను దుష్టియుండుగాలము ॥

..౨౨౮

తాత్పర్యము.

పల్లవి

కోరి నీయిచ్చేదొడ్డు గొంచెములేడు !

ధారుణిలోని సరిదాతలుచెరి ॥

(చోదము)

పుత్తానపాదుగొడ్డు కోరి నుతియుంచుమొల !

భక్తితో నీటిచ్చు ద్రువపట్టమొల !

మాత్రిపిలువచ్చిన యక్రూరుపనిమొల !

నత్తుగానీరూపుచూచి చూచుచుటెంత ॥

శిష్యాత్మ పరితాపము

వొట్టి యంబరీషుండున్న పువవాసమదియెంత ।

అట్టెచక్రము రక్షగానంపుటెంత ।

గుట్టువం ధామ్యుకులై న గోపికలుగూడఁటెంత ।

నెట్టన నిహపరాఁబునీవిచ్చుటెంత ॥

తలంచి గుహుండు వోడఁడొటించిన మాత్రమెంత

సులభివ నిండు గృహంజూఁచుటెంత ।

బలిమిశ్రేయేక కేక పరుషలకాచికెంత ।

వలసినట్టు నీవిచ్చువరములివియెంత ॥

౨౭౯

గుజ్జరి.

పల్లవి

వొకటికొకటి లంకెయిప్పుండు నథకములకెల్ల ।

సకలమునకీతరసంగమేకారణము ॥

(చరణము)

కోరునేడె నా తనకుకొనరును సేమనము ।

కోరినది రాక్షుండ్కితె కోపమునముల్లు ।

అరయగోపమువల్ల నజ్ఞానముముంచుకొను ।

పోకనజ్ఞానమునం బుద్ధాభ్యుపైల్లుమఱచు ॥

చూచునేదియైనను సొడ్డిదింగన్ను లెదుట ।

చూచినంతటిలోనై న్నడితెట్టునానట్లు ।

యేచినయాపలవల్ల యేమియైనతేడ్డంజూచు ।

యాచకముకడుదై న్నమందజేయునపుడు ॥

చేసునూచకేర్పియైన తెల్లచేగివక్రముల్లు ।

నేసినయాకమకముల్లుచేరి జన్మమునెత్తించు ।

వేసరకజన్మముక్రిశేకతేవుంగొలిపించు ।

రాసికెక్కినప్పుడె రక్షింపుచున్నవి ॥

౨౮౦

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పాడి.

పల్లవి

యిందుసాధించనియథా మెందును సాధింపరాదు ।
పొందుగాపంచాశ కోటిభూమండలము న ॥

(చరణము)

యెక్కుడుపాపమైతేను హీనజంతువై పొడము ।
మిక్కిలిపుణ్యమైతేను మించిదేవుండై జనించు ।
దిక్కులరెండుసరియైతే మనుష్యజన్మహాను ।
చక్కగానిందునే ముక్తిసాధించవలయు ।
మెఱసిబాల్యమునందు మిక్కిలిబుద్ధిపుట్టదు ।
మఱివాధాకమైతేను మందబుద్ధితోనుండు ।
తఱిం బ్రాథవయసున తగువివేకముపుట్టు ।
నెఱిసిందె సుజ్ఞానము నిశ్చయింపవలయు ॥
కాంతలభ్రమంబడితె కడుమత్తుండై యుండు ।
అంతధనకాంక్షలైతె నలమటనలను ।
సంతతవిరక్తియైతె నర్పాధాములుచేరు ।
యెంతై న యింద్రశ్రీవేంకటేశుం గొల్వవలయు ॥

౨౦౧

కన్నడగాళ.

పల్లవి

నేనెంతసీచుండైన నా నీకుంజోవునా ।
తానకమై నాలోనుండి తప్పించుకోవచ్చునా ॥

(చరణము)

నేనవెట్టిపెండ్లాడినచెలి యేయాపుదియైనా
వాసితోబలికివిడువంగవచ్చునా ।
కానుకంగొల్చినయట్టి కడుబేదబయునై నా ।
వోసరించివాకరికి వొప్పగించవచ్చునా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

చేరి తనవాకిలిగాచె శునకమునకై నా ।
 పూరకాహారమువెట్టకుండవచ్చునా ।
 అరయుదాగన్న బిడ్డ అంకెకెంతరాకుండినా ।
 కూరిమించేకొనక తాగోపగించవచ్చునా ॥
 పెంచినచిలుక యెంతపేరుకుచ్చి తిట్టినను ।
 ముంచిముద్దాడుటగాక మొత్తపచ్చునా ।
 నించిత్రీవేంకటేశుండ నీదాసులందు నేరమి ।
 యించుకగలిగెనా మన్నించకుండవచ్చునా ॥

౨౦౨

దేవగాంధారి.

పల్లవి

యెంతగాలంబైనదప్పుదు యెవ్వరికి నేమనంగవచ్చును ।
 దొంతికడవలలోని కొలుచులు తొలుతపుణ్యములు ॥

(చరణము)

కలిమిగలదని పుబ్బవలవదు కడంగిలేదని సగ్గవలవదు ।
 విలసి కలలోగన్న సుఖదుఃఖములచందములు ।
 వలనుగా రాట్నంపుగుండ్రల వరుసలీజన్మంబులెల్లను ।
 చెలగిదై వముమున్నె సృష్టించినది యీవిధము ॥
 నేరనని దైన్యంబదేటికి నేర్తునని గర్వంబదేటికి ।
 నారుకొనువడగండ్లగుళ్లవి నమ్మనేరారు ।
 కోరిమనసునం బాలుద్రాగిన గుఱుతులీభోగంబులెల్లను ।
 వారివారికి నాత్మగుణములు వసుధనిలిచినవి ॥
 పెద్దదొరనని మీరందగదు పేదనని తాదాగందగదు ।
 ప్రొద్దుప్రొద్దును చంద్రబింబముపోల్కి వెలసినది ।
 అద్దకొనిత్రీవేంకటేశ్వరుండన్నిటికిం దను నేలికావంగ ।
 బుద్ధియెఱుంగుచు లోకపూజ్యతం బొసంగుటే శుభము ॥

౨౦౩

తాత్పర్యము కల్పలక్ష్మణము

శాస్త్రజ్ఞానము

శీర్షిక

వనికొననేర్చుకొని పొరికొనియు కొలంబయిది !
తనకునేదీరికిని దే వమెగురి ॥

(తాత్పర్యము)

తిట్టుదిట్టదండలకు దీపంచేదండలకు ।
సట్టనామహాను వొక్కనాలి కీగుతి ।
అట్టసంతోషమునకు సలిగిత్తున్నందులకు ।
మట్టుమీరియున్న తన మననేగుటి ॥
పాపకమ్మకమునకు బలుపుణ్యమునకును ।
దీపించరెంటికి నొక్కదేహమేగుటి ।
వోపి కొండమువినంగ నొగిధమమువినంగ ।
యేవునరు దేమవీనులు యివియేగుటి ॥
పుష్పపులహానసలకు పొంచిదుగ్గంధములకు ।
చేవమీరనొక్కట నానికేమేగుటి ।
శ్రీవేంకటేశునేవింప జేవులనుదర్శించ ।
కై వశమై యున్న తమకన్నులేగుటి ॥

౨౪

పాడి:

పల్లవి:

యేమనితలంచవచ్చు నెవ్వరింగాదనవచ్చు ।
కామించె పారివారి కమ్మకంఠలమహిమ ॥

(తాత్పర్యము)

చల్లనిచందురుండు సర్వమైనవారికి ।
వెల్లివిరివి రహికివెట్టమైతోచు ।
యెల్లవారికి నన్ను మిలంబ్రాణ్యమైతలండు ।
నల్లనతోగికిదానె యదుచియైతోచును ॥

అథాత్మ సంకీర్తనా

పమ్మినసంపంగిపూవు పరిమళమందరికి ।
 తమ్మిదక విరసమైతోచుగాని ।
 ప్రమ్మడినూర్యుండెప్పుడు నొగి లోకబాంధవుండు ।
 కమ్మి కలువలక కడుబగయితోచును ।
 శ్రీవేంకటేశుండు శిష్యులకెల్లబ్రియుండు ।
 భావింపంగ దుష్టకేళయంకరుండు ।
 పావనపుహరినామ పతన పుణ్యులమెచ్చు ।
 యీవలావలి మూఖుల కెరవయితోచును ॥

౨౦౫

గుండక్రియ.

శ్లో ౧

తెలిసిచూచినవేళ దేవుండాక్కడనిలిచి ।
 నలువంకరక్షించంగ నవ్వేసీజీవుండు ॥

(చరణము)

నలవై తండ్రి తొడపై నిద్రబోయెటిబాలుండు ।
 కలలోనంబులింగని కడుమొఱవెట్టినట్టు ।
 అలరి హరి యాధారమైయుండంగ మాయంజిక్కి ।
 బలుసంసారబాధను భ్రమసె నీజీవుండు ॥

తటుకునరాజుంగొల్చి దండనుండె మనుజుండు ।
 అట యింద్రజాలముచూచి యంబుధియొదిన్నట్టు ।
 ఘటన హరి తనకుకత్తయై యుండగాను ।
 కుటిలపుటజ్ఞాముననం గుండెనీజీవుండు ॥

దరిద్రుండయినవాడు తక్కకకన్నులుమూసి ।
 నిరుపమాంజనముచే నిదానముగన్నయట్టు ।
 యిరవై శ్రీవేంకటేశుండిట్టె కరుణించగాను ।
 యెరవులేనిభక్తి నీజీవుజీవుండు ॥

౨౦౬

తై రవి.

పల్లవి

బరిష్టాన్ని కండపు నీకుబకాకున్న భా నిన్ను ।
మరిగివుండనిదే మావల్లందప్పుగాక ॥

(చరణము)

వినవా నీవేమియైన విశ్వమెల్లానీమతె ।
యెనసి విన్నవించుని యెడ్డెతనమింతెకాక ।
కనవా నీవిన్నియు నీకన్న తేమిందుచూచినా ।
పనితో నాభావము చూపని నేరమిగాక ॥
వలుకవా నీవేమియైన బహుశబ్దమయుండవు ।
అలరిపిలువని నాయవివేకమింతెగాక ।
నిలునవా నాముందర నిఖిలస్వరూపుండవు ।
తెలిసిచూడలేని సందేహమింతెగాక ॥
మన్నించవా నీవె మీమఱంగుజొచ్చితినంటె ।
పన్నిమత్తుండనై యున్న పాపకమ్మముగాక ।
యిన్నిట శ్రీవేంకటేశ యేలితివినన్నునిట్టె ।
యిన్నాల్లెఱుంగని భాగ్యమిట్టుండగాక ॥

౨౨

లలిత.

పల్లవి

తనివితేక చీకటిదవ్వి దేహి ।
ఘనుండై హరింగొల్పితే కై కొనిరక్షింపడా ॥

(చరణము)

అందిరసవాదమున కానపడేటిమనసు ।
గొద్దిబిలములునొచ్చి కూడపెట్టెటి మనసు ।
సంధించిమంత్రవాదాన సాదించేటిమనసు ।
యిందిరేశుపై బెట్టెటి నిన్ను యునొసంగడా ॥

శ్రీ ౧౧ ౧౦౪

అభ్యుక్త సంతకము

నట్టన నంజనగాడై నేలబట్టించేమనను ।
 అట్టెకాయసిద్ధికింగా నానబడేటిమనను ।
 పట్టిసిద్ధమొలికలకుపంజీకైటి మనను ।
 దిట్టయై కృష్ణుని వివాదంబెట్టితే మన్నించుడు ।
 చేరి యక్షిణులపంపు నేయించుకొనేమనను ।
 అరయరాక్షసమాయు అభ్యసించేటిమనను ।
 యీరీతి శ్రీవేంకటేశుజ్ఞుడయ్యునుటోం దలంచి ।
 పేదకొని నుండితి తిలపుననీడెర్చుడు ॥

౨౮

ధన్యాసి.

పల్లవి

తతిగొని యేమదక తలచంగవలెగాక ।
 హితవై నీనామమున్నదింక నేలచింత ॥

(చరణము)

దప్పిగొన్నవానికి నీతతోదకమువలె ।
 కప్పి పతివ్రతకు మంగళశూత్రమువలె ।
 ముప్పిరిదరిద్రునకు ముంగిటిధనమువలె ।
 నెప్పుడునీనామమున్నచెంక నేలచింత ॥
 నలిరేగి విషదగ్ధునకు నిమ్మపమువలె ।
 యిలనెండదాకిన బొహికి మంచిసీడవలె ।
 చెలంగి జాత్యంధునికి సిద్ధంబునమువలె ।
 నలమి నీనామమున్నదింక నేలచింత ॥
 పట్టభద్రునోరికి గవ్రలపులుకువలె ।
 గుట్టునదండ్రుకిముట్టు గొవళుకువలె ।
 గట్టిగాఢ్రీవేంకటేశ కడంగి నానాతికకు ।
 యిట్టె నీనామమున్నదింక నేలచింత ॥

౨౯

తాత్పర్యం కవుల కృతులు

సామంతం.

పల్లవి

యిట్టినాచెవులును యిచ్చేటిసీయావులును ।

గట్టిగా నేనల్పుండను ఘోషుండవు నీవు ।

(చరణము)

చిన్ననిమ్మపండకదా చేతికిచ్చిరాజులచే ।

యెన్నరాని భూములకు నేలికయ్యేది ।

పన్ని పేరుకొని యొక్కపద్యముచెప్పికదా ।

సన్నల సవాఁథఁములు చాగముగోనేటి ।

గవ్వవేసితూదికదా ఘనమైనవజ్రము ।

చివ్వననువిలువలుచేసుకొనేది ।

లవ్వలజుట్టెడు తాటియాకువ్రాశివేళికదా ।

యెవ్వరిచే ధనమైన నిప్పించుకొనేది ॥

కనవుకట్టలువేసికదా గోవులచేత ।

కొనరుచుఁ బాలుపిండుకొనియెడిది ।

యెనగశ్రీవేంకటేశ యిట్టినేనుమొక్కేకదా ।

పనగల నీకృపకుం బొత్తుండనైనది ।

౨౦

కాంభోది.

పల్లవి

యీపాటిసుఖము యిలలోనికీవునికి ।

చేపట్టి యింతసేసిన శ్రీమతి నెఱుంగడు ।

(చరణము)

నిరతింగట్టివేసినవానివిడిచి మోపెత్తితే ।

పరువువారు సంతోషపడినయట్లు ।

దరిదుండై నవాని తగురాజుగాజేసితే ।

మరిసేవేడుకకాని ముందరయెఱుంగడు ।

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుండుమోయునట్టివాని గొప్పయారమెత్తించితె ।

అండనే పాడుచు నలపార్చుకొన్నట్లు ।

పండనితపసిందెచ్చి బలుసంసారింజేసితె ।

డండితనమెకాని యందలిపాల్లెంచడు ॥

పట్టి దున్నేయెద్దుందెచ్చి బండిగట్టినురిపితె ।

నట్టెగవుకమేనిమల్లాడినయట్లు ।

గట్టిగాశ్రీవేంకటేశ కష్టనింబుణ్యంజేసితే ।

వట్టియహంకారియై యెవ్వరినిగైకొనండు ॥

౨౯౧

గుజ్జరి.

పల్లవి

యెవ్వరునాకుదిక్కు యేమనిచెప్పుదునింక ।

అవ్వలికినివ్వలికి హరిసీవెకాక ॥

(శరణము)

యెన్నటిప్రతిబంధమో యెంచం గామక్రోధములు ।

వెన్నాడి నేబుట్టితేన వెంటంబుట్టి ని ।

మున్నటికోలయెట్టిదో మోహమదమత్సరము ।

లన్నిలోకములం జొచ్చినందుంజొచ్చిని ॥

యొక్కడిబుణమోనాకు నీదేహభోగములు ।

ప్రక్కన నేడనుండినాబడినాయవు ।

తక్కనేనాటికముమో తగంబుణ్యపాపములు ।

చిక్కులై కలలోనం జిమ్మిరేదిని ॥

యెందరి పగోకాని యీతమోరాజనములు ।

సందడించి చలములుసాదించిని ।

యిందునాశ్రీవేంకటేశ యింతలోనన్నేలితివి ।

కిందుపడి యీవెనన్ను గలిపించిని ॥

౨౯౨

తాత్పర్యము

శ్రీరాగం.

పల్లవి

తలమేల కులమేల తపమేకారణము ।

యెలమి హరిదాసులు యేజాతయైననీమి ॥

(చరణము)

కాకమువల్లంబుట్టదా ఘనమైనయశ్వధము ।

దానిని గుల్లలోబుట్టదాముతైము ।

జ్ఞాన విమలతనజన్మించి దానివిషము ।

యెక్కడ మహానుభావులెందు వ్రట్టికీమి ॥

చిడిపిరాళ్లంబుట్టవా చెలువైనవజ్రములు ।

పుడమినింగల వల్లంబుట్టదాతేన ।

చెడగుబిల్లి మేననువెల్లదాయెనా జవాబడి ।

వ్రడిలోని పుణ్యలెందు నుదయించరేమి ॥

పంకములోబుట్టదా పరిమళపుందామర ।

పొంకపుగీటములందువ్రట్టదా పట్టు ।

కొంకక శ్రీకేంకటకుంగొలిచినదాములు ।

సంకలేని జ్ఞాను లెందుజనియించరేమి ।

౨౩

కాంభోదీ.

పల్లవి

చూచెవారికిం గుఱియి నున్నవైచితులగొని ।

యేమి కావడియోదావాడెయ్యెనునామెని ॥

(చరణము)

పక్కగగన్నముంగంటె పదులకేళ్ళలారము ।

గుక్కకదానికేమోపుగుడ్లకొంటి ।

కిక్కిరిసి అయ్యెనునాటనుండు చిట్టచెల్ల ।

వెక్కనమై యానకున వెనకనాటనికి ॥

అథాత్మ సంకీర్తనలు

గదాటాడెవానింగంటె శన్నువారికివేడుక ।
 అడుగడుగుప్రయానములు వానికి ।
 బడినుండు జతురంగబలములు దొరకును ।
 చిడుముడి శత్రులపై చింతయాతనికి ॥
 పాములవానింగంటె పడుచులకానందము ।
 వోముచుఁ బ్రాణమువట్టుకుండునాతండు ।
 యీమేర శ్రీవేంకటేశ యిల్లెట బెడఁకునున ।
 కామియై భోగించదీరదాతనికిప్రొద్దును ।

౨౪

ఛాయానాట.

పల్లవి

తలంప వెనకనుయ్యి తగరు వుండటదినం ।
 దొలంగనాకుండెరువు దోపదేమిసేతు ।

(పరణము)

మమకార విరక్తిమాగ్గఁ దూరము నీన్మై ।
 మమతసేయక నాకుమానరాడు ।
 మమతమేమో నిర్మమతమేమో దీని ।
 క్రమమునక్రమనే గావనేమిపేతు ॥
 కర్మమార్గముజన్మగతికింజేరువ ని ।
 మృత్యుము పాతకమునకుండొడవు ।
 కర్మిగావలెనో నిష్కర్మిగావలెనో యీ ।
 మర్మంబు మదము మూనదేమిసేతు ।
 శరణాగతరక్షకుండై నయట్టి ।
 తిరువేంకటగిరిదేవుండా ।
 పరిపూర్ణుండవో నీవుపరిచ్ఛిన్నుండవో ని ।
 స్మరసి భజింపలేనాతి నేమిసేతు ॥

౨౫

తాళపాకం కవుల కృతులు

మలహరి.

శల్లవి

పాలదొంగవద్దవచ్చిపాడేరు తమ ।

పాలిటిదై వమని బ్రహ్మాదులు ॥

(చరణము)

రోలంగట్టించుక పెద్దరోలుగా వాపోవు ।

బాలునిముందరవచ్చిపాడేరు ।

అలకించి వినుమని యంబరభాగమునందు ।

నాలుగుదిక్కులనుండి నారదాదులు ॥

నోరునిండాజొల్లుగార నూగి ధూళిమేనితో ।

పారేటిబిడ్డనివద్దంబాడేరు ।

వేరులేనివేదములు వెంటవెంటంజదువుచు ।

జేరిచేరియింతనంతశేషాదులు ॥

ముద్దులుమోమునంగార మూలలమూలలదాగె ।

బద్దలబాలునివద్దబాడేరు ।

అదివోశ్రీతిరువేంకటాద్రిశుండితండని ।

చదికివెండికివచ్చెననకాదులు ॥

ధన్యాశి.

శల్లవి.

నందనందన వేణునాదవినోదము ।

కుందకుంద దంతహాసగోవధానధరా ॥

(చరణము)

రామరామగోవింద రవిచంద్రలోచన ।

కామకామ కలుషవికారవిఘ్నారా ।

ధామధామ విభవత్ప్రతాపరూపదనుజ ని ।

ధూమదామకరణచతురభవభంజనా ॥

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

కమలకమలవాస కమలరమణదేవో ।

త్తమ తమోగుణసతతవిదూర ।

ప్రమదప్రమదానుభవభావకరణ ।

సుముఖసుధానంద శుభరంజనా ॥

పరమపరాత్పర పరమేశ్వరా ।

వరదవరదామలవాసుదేవ ।

చిరచిరఘననగశ్రీవేంకటేశ్వర ।

సరహరినామ పన్నగశయనా ।

౨౭

కన్నడగాళ.

పల్లవి

వెలికివెళ్లండు చలికివెరవండు ।

వులికి నులికినులికెనయ్యా ॥

(చరణము)

రోగియై తా రుచులంబాయెడు ।

భోగియై రతిపొందొల్లెడు ।

వేగిమిగిలిన వెడచీకటి నీరు ।

త్రాగిద్రాగిదాగెనయ్యా ॥

తొడికిదొడుకండు వ్రడికినుడుకండు ।

కడికిగగరండు కడుంజేరండు ।

మడికిగుడికిమానిన మమతలం ।

బుడికిబుడికిబుడికియ్యా ॥

నిండినిండండు నెరసినెరయండు ।

పండిబండండు బయలింతల ।

అండనే తిరువేంకటాధిపుండలంచుచు ।

నుండినుండినుండెనయ్యా ॥

౨౮

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

ధన్యాశి.

పల్లవి

దేవదేవం భజే దివ్యప్రభావం ।

రావణాసురవై రి రఘుపుంగవం ॥

(చరణము)

రాజవరశేఖరం రవికులసుధాకరం ।

అజానుబాహుం నీలాభ్రకాయం ।

రాజారికోదండ రాజదీప్తాగురుం ।

రాజీవలోచనం రామచంద్రం ॥

నీలజీమూతసన్నిభశరీరం ఘనవి ।

శౌలవక్షసం విమలజలజనాభం ।

కాలాహినగహరం ధర్మసంస్థాపనం ।

భూలలనాధిపం భోగశయనం ॥

పంకజాననవినుత పరమనారాయణం ।

శంకరాజిత జనకచాపదళనం ।

లంకావిశోషణం లాలితవిభీషణం ।

వేంకటేశం సాధువిబుధవినుతం ॥

౨౯౯

అహిరి.

పల్లవి

యెడమపురివెట్టె పరహితవివేకములోన ।

గడుసువడం జదువుమెరుంగులు వారెంజలము ॥

(చరణము)

లంపమేయంగదొణంగ లలితంపుమతిలోన ।

తెంపుదిగిడిచె యెడతెగనిమానంబు ।

చంపదొరకొనియె వెనటలేనితమకంబు ।

యింపుఘనమాయె నేనింకనేమిసేతు ॥

అధ్యాయ పంక్తికావ్యములు

బయలువందిలివట్టివనిలేనిలంపటము ।
 దయవిడువం దొడంగె చిత్తములోనికాంత ।
 పయిగొన్న మోహంబు పడనిపాట్లంబరచె ।
 లయమాయె శాంతి మెల్లనతీరె నెరుక ॥
 చావుంబుట్టువుమతెచె సంసారబంధంబు ।
 దైవమునువిడిచె యాదరికంపుఁబ్రియము ।
 శ్రీవేంకటేశ్వరుండు చిత్తరంజకుండు యింక ।
 గావలసినది యతనికరుణ ప్రాణులకు ॥

300

శ్రీరాగం

పల్లవి

యెంతగాలమోకదా యీదేహధారణము ।
 చింతాపరంపరలం జిక్కువడవలసె ॥

(చరణము)

వడిగొన్న మోహంబు వలలందగులై కదా ।
 కడలేనిగభానరకములందవలసె ।
 నరిమిసుఖములచేత ననువునేయంగగదా ।
 తొడరి హేయపుదిడ్డిందూరాడవలసె ॥
 పాపపుంజములచే పట్టువడంగగదా ।
 అపదలతోడి దేహముమోయవలసె ।
 చూపులకులోనై న సుఖముగానకకదా ।
 దివసభ్రాంతిచెందిరి గాడవలసె ॥
 హితుండ్ల న తిరువేంకటేశుంగొలువకకదా ।
 ప్రతిలేని నరకకూపమునం బడవలసె ।
 అతనికరుణారసంబుబ్బకుండంగగదా ।
 బ్రతిమాలి నలుగడలఁబౌరాడవలసె ॥

301

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

నాట.

శ్లోచి

తెలిసినందెలియండు తెలియనివారలు ।

దొలంగుడు బ్రహ్మాదులె యెరుంగుదురు ॥

(చరణము)

వరదుండఱిలదేవతలకు వంద్యుండు ।

గరదుండనురలకుఁగంటకుండు ।

పరమాత్ముండంబుజభవ శివాదులకు ।

బరులకెల్ల ముచ్చర్విలోనొకండు ॥

దేవుండు సనకాదిమునులకును బర ।

దైవములవేదములకును ।

కైవల్యమొనంగు ఘననిధివిధికి ।

మహావిధి జడులకు యాదవకులుండు ॥

అద్యుండచలుండు మహాభూతమితం డ ।

భేద్యుండసాధ్యుండు భీకరుండు ।

సద్యఃఫలదుండు నకలమునులకును ।

వేద్యుండితండ్రవో వేంకటవిభుండు ॥

309

సామంతం ॥

శ్లోచి

యెక్కువకులజుండైన హీనకులజుండైన ।

నిక్కుమెరింగిన మహానిత్యుండభునుండు ॥

(చరణము)

వేదములుచదివియును విముఖుండై హరిభక్తి ।

యాదరించని సోమయాజికంటె ।

యేదియునులేని కులహీనుండైనను విష్ణు ।

పాదములునేవించు భక్తుండభునుండు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పరమమగువేదాంతపఠనదొరకియు సదా ।
 హరిభక్తిలేనిసన్యాశికంటె ।
 సరలిమాలినయంత్యజాతికులజుండెన ।
 నరసి విష్ణునివెదకు నాతండఘనుండు ॥
 వినియుజదివియును శ్రీవిభునిదాసుండుగాక ।
 తనువుపెంపుచునుండుతపసికంటె ।
 యెనలేనిశ్రీవేంకటేశుప్రసాదాన్ను ।
 మనుభవించిన యాతండప్పుడెఘనుండు ॥

303

శ్రీరాగం.

పల్లవి

కనుఁగొనంగ జీవుండె రంగండు గాక యెరింగినను ।
 అనవరత విభవంబులప్పుడెరావా ॥

(చరణము)

విసుగకెవ్వరినైన వేడనేర్చిననోరు !
 దెసలకునుఁ బలుమారుఁ దెరచునోరు ।
 వసుధాకళత్రుం దడవదుగాక తడవినను ।
 యెనంగఁ గోరికలు తనకిప్పుడెకావా ॥
 ముదమంది యెవ్వరికిఁ మ్రొక్కునెర్చినచేయి ।
 వొదిలి యథములనడుగఁబూనుచేయి ।
 అదనహరింబూజనేయదు గాక సేసినను ।
 యెదురెదురంగోరికలు యిప్పుడెరావా ॥
 తడయకేమిటికైనఁ దమకమందెడిమనను ।
 అడరియేమిటికైన నలయుమనను ।
 కడివేంకటేశుగొలువదుగాక కొలిచినను ।
 బడిబడిన చెడనినంపదల్లురావా ॥

304

తాత్పర్యసాకం కవుల కృతులు

ముఖారి.

పల్లవి

జనులు నుమరులును జయలిడంగా ।

ఘనుండదె పుర్యాలకంభముకాడ ॥

(చరణము)

వదలకవలసినవారికివరములు ।

యెదురెదురై తానిచ్చుచును ।

నిదురలేక పెనునిధినిధాన్మైన ।

కదలండదె గరుడగంభముకాడ ॥

కోరినవారికి కోరినవరములు ।

పూరంతప్రౌద్ధనొసంగుచును ।

చేరువయై కృపనేసినిదివో ।

కూరిమిలనడిమిగోపురమేడ ॥

వడివేంకటపతి వరములరాయుండు ।

నడుగం గాళ్లుంగన్నులునతులా ।

బడిబడినొసంగుచుం బ్రాణచారులకు ।

కదిమి నీడదిరుగని చింతలా ॥

30x

జాళి.

పల్లవి

కొండదవ్వుట యెలుకంగోరిపట్టుట దిన ।

బండాయెనంసారబంధము ॥

(చరణము)

వెలయజ త్తంబునకు వేరుపురువై బుద్ధిం ।

గలంగించెమోహవికారము ।

కలకాలమునకు లింగమ దూదియెలుకయై ।

తలకొనియెనాత్మ పరితాపము ॥

అధ్యాయ సంగీతానలు

యరయజంచలముచే నాలజాలంబువలె ।

దిరుగదొరకొనియె దనదేహము ।

తిరువేంకటాచలాధిపుని మన్ననగాని ।

పరిపాటింబడదు తనభావము ॥

30౬

భై రవి.

పల్లవి

వీడివోయిదె వింతదొంగా ।

వేడిపాలువెన్న యెరింగినదొంగ ॥

(చరణము)

వెలయనిటంజొప్పువేసేటిదొంగ ।

తలగానసీక దాగుదొంగ ।

తలంకకనేలదవ్వేటిదొంగ ।

తెలిశిసందకాడ దిరిగేటిదొంగ ॥

అడుగుక్రిందమోపక మడచేటిదొంగ ।

అడరితల్లికినై న నలుగుదొంగ ।

అడవిలోనెలవై యున్నదొంగ ।

తొడరి నీలికాశతోనుండుదొంగ ॥

మోసమింతులంజేయు మునిముచ్చదొంగ ।

రాసికెక్కినగుట్టపుదొంగ ।

వేసాలకిటువచ్చి వేంకటగిరిమీద ।

మూసినముత్యమై ముదమందుదొంగ ॥

30౭

శ్రీరాగం.

పల్లవి

త్వమేవ శరణం త్వమేవ శరణం ।

కమలోదర శ్రీజగన్నాథా ॥

(చరణము)

వాసుదేవ కృష్ణ వామన సరసింహ ।

శ్రీసతీశ సరసిజనేత్రా ।

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

భూసురవల్లభ పురుషోత్తమపిత ।

కాశీయవసన జగన్నాథా ॥

బలభద్రానుజ షరమపురుష దుగ్ధ ।

జలధివిహార కుంజరవరద ।

సులభసుభద్రా సుముఖసురేశ్వర ।

కలిదోషహరణ జగన్నాథా ॥

వటప్రతశయన భువనపాలనజంతు ।

ఘటకారకరణ శృంగారాధిప ।

పటుతర నిత్యవైభవరాయ ।

తిరువేంకటగిరినిలయ జగన్నాథా ॥

305

సామంతం.

శల్లవి

ఆదిదేవుండనంగ మొదలనవతరించి జలధిసాచ్చి ।

వేదములును శాస్త్రములును వెదకితెచ్చెనితండు ॥

(చరణము)

వాలితిరుగునట్టి దైత్యవరుల మోహవతులనెల్ల ।

మూలమూలంద్రోళి ముసుగుపాలునేసె నితండు ।

వేలసంఖ్యనై నసతుల వేడుకలలరంజేసి వొంటి ।

నాలిమగనిరీతింగూడి యనుభవించెనితండు ॥

కడుపులోని జగములెల్లం గదలకుండంబాపరేని ।

పడకనొక్కమనసుతోడం బవ్వళించెనితండు ।

లడుగుక్రిందలోకమెల్ల నడంచడలంచి గుఱుతుమీర ।

పొడవుపెరిగిమిన్న జలము పొడిచితెచ్చెనితండు ॥

కొండవయసునాడు మంచి గోపనతులమనములెల్ల ।

అడికెలకునోపి కొల్లలాడిబ్రదికె నితండు ।

వేడుకలర వేంకటాద్రివెలలి భూతకోటి దన్నం ।

జూడుండనుచు మోక్షపదముచూరవిడిచె నితండు ॥

306

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ముఖారి.

శ్లోవి

మాదృశానాం భవామనుదేహానాం ।
యూదృశం జ్ఞానమితి యేషి న వదంతి ॥

(చరణము)

వాచామగోచరం వాంఛా సర్వత్ర ।
నీచకృత్యైరెవ నిబిడికృతా ।
కేచిదపివా విష్ణుకీర్తనం ప్రిత్యా ।
సూచయంతోవా శ్రోతుం న సంతి ॥
కుటిలదుర్భేదనం కూహకం సర్వత్ర ।
విటవిడంబనమేవ వేద్యధికం ।
పటువిమలమార్గసంభావనపరసుఖం ।
ఘటయితుం కష్టకలికాలె న సంతి ॥
దురితమిదమేవ జంతునాం సర్వత్ర ।
విరసకృత్యైరెవ విశదీకృతం ।
పరమాత్మానం భవ్యమేతిటనామ ।
గిరివరం భజయితుం కే వా న సంతి ॥

3౧౦

శ్రీరాగం.

శ్లోవి

కాకున్న సంసారగతులేల ।
లోకకంటకములగు లోభంబులేల ॥

(చరణము)

వినికిగనవలసినను విష్ణుకీర్తనచేవికి ।
వినికిచేసిననదియె వేదాంతబోధ ।
మనికిగనవలసినను మధువైరిపై భక్తి ।
ప్రసిక్తిబ్రాణులకు బ్రహ్మోపదేశంబు ॥

తాళ్ళవాకర కవుల కృతులు

చదువుగనవలసినను శౌరసామము దిరుగం ।

జదువుటే సకలశాస్త్రములనమ్మతము ।

నిదురగనవలసినను నీరజాక్షునికి దన ।

హృదయమర్చణసేయుటది యోగనిదుర ॥

ఆనవలశిన వేంకటాధీశ్వరునికృపకు ।

నాససేయుట పరమానందసుఖము ।

వాసిగనవలసినను వైష్ణవాగారంబు ।

వాసిసేయుట దనకువై భవస్ఫురణ ॥

300

దేశి.

చల్లవి

జీవుండంతటివాడు చిత్తమేంతటది ।

తనదై వికముగడవ నంతటివాడనదాను ।

(చరణము)

విడిచివోపనియాస నిజ్ఞానపాసనలం ।

గడచి మున్నాడె నక్కడివివేకములు ।

పుడుగనియ్యని మోహమిచ్చి పరమార్థముల ।

మెడవట్టినూకె నేమిటికింక నేరక ॥

పాయనియ్యని మహాబంధమధ్యాత్మతో ।

రాయడికిందొడంగె సై రణలేలకలుగు ।

మాయనియ్యని కోపమహిమకరుణామతిని ।

వాయె త్తనియ్య దెవ్వరికింజెప్పుదుము ॥

సరిలేనియాత్మచంచలమంతరాత్మకుని ।

నేరంగ నియ్యదు దనకునేటిపరిణతలు ।

తిరువేంకటాచలాధిపుని మన్ననగాని ।

వెరసి యిన్నిటిగెలువ వెరవుమఱిలేదు ॥

301

అభ్యాసార్థ సంగీతకావ్యము

సూక్తి.

శల్లవి

యేమిగల్గిందిండు సంతసెనంగిన వృథా !

కాముకపు మనస్సునకు కడమొదలులేదు !

(ఛందః)

వత్తిలోపలినూనెనంటిది జీవనము !

విత్తమిగాదట పొల్లునిధము దేహంబు !

భక్తిసేయుటయేమి పాసిపోవుటయేమి !

సాత్తులనుఖంబులకు వారలుటలుగాక !

ఆకాశపాకాశ మరుదై నకూటంబు !

లోకరంజకము తమలోనినమ్మతము !

చాకిమణుగులజాడ చంచలపు సంపదలు !

చేకొనిననేమి యివిచెదర్చిననేమి !

గాదెభోసివకొల్లుచు కర్మమంసారంబు !

వేడివిడువనికూడు వెడమాయెబ్రదుకు !

వేదనలనడతెగుట వేంకటేశ్వరుకృపా !

మోదంబువడసినను మోక్షంబుగనుట !

303

శ్రీహాగం.

శల్లవి

కొంచమును ఘనముం గనుగొననేల హరిందలంచు

పంచమహాపాత్రుండై బ్రాహ్మణోత్తముండు !

(ఛందః)

వేదములు చదివియును విష్ణులుండై భారికన్దల !

నాదరించని సోమధూజికంబై

యేదియునులేని కులహీనుండై నను విష్ణు !

పాదసేవకుండు శ్రీబ్రాహ్మణోత్తముండు !

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పరమమగు వేదాంతపతన దొరకియు ।
 సదాహరిందలంచలేని సన్యాసికంటె ।
 మరిగిపసురముఁదినెడి మూలయైనను వాడె ।
 పరమాత్ముఁగొలిచినను బ్రాహ్మణోత్తముండు ॥
 వినియుం జదివియు రమావిభునిం దలంపకవృథా ।
 తనువువేపుచుందిరుగు తపసికంటె ।
 చనవుగల వేంకటేశ్వరుడాసులకు వెంటంబడి ।
 దిరుగు నధముండ బ్రాహ్మణోత్తముండు ॥

368

జాళి.

పల్లవి

తెలిసియు సత్యంత దినుండె ।
 తన్నుం దెలియుంగ గోరేటితెలివెపోతెలివి ॥

(చరణము)

పలచీసనతి దన్ను వడిం గాలందన్నిన ।
 అలరి మెట్లనుబ్బునటువలెనె ।
 తలంకకెవ్వరు గాలందన్నినామతిలోన ।
 అలుగక ముడమందునదిపోతెలివి ॥
 అరిదిమోహపువనిత ఆలిపై దిట్టిన ।
 నరవిరై చొక్కినయటువలెనె ।
 పరులు దన్ను వెలుపల నిట్లంబలికినె ।
 అరలేక రతింజొక్కునదిపోతెలివి ॥
 తనివోక ప్రియకాంత తమ్ములపురసమాన ।
 ననయమును నటుగోరునటువలెనె ।
 తనర వేంకటవతి దాసులప్రసాదంబు ।
 అనిశమును గొనంగోరునదిపోతెలివి ॥

369

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

గుండ్రకీయ.

పల్లవి

పోరాకవోయి తలంపున నున్నదై వంబు ।

జేరనొల్లక పరులంజేరం దిరిగెదము ।

(చరణము)

వడింబారు పెనుమ్మగము వలలలోపలఁదగులు ।

వడివెడలగతిలేక వడఁకుచున్నట్లు ।

చెడనికర్మములలోఁజిక్కి భవముల బాధం ।

బడియెదము గాక యేపనికిం దిరిగెదము ॥

నీరులోపలిమీను నిగిడియామిషముకై ।

కోరిగాలముద్రింగి కూలఁబడినట్లు ।

జారిపోయిననేల సంసారసౌఖ్య ।

వికారంబు మోహములం గట్టువడియెదము ॥

శ్రీవేంకటేశునాశ్రిత లోకరక్షకుని ।

భావింప దేవతాపతియైనవాని ।

సేవించుభావంబు చిత్తమొడంబడక నె ।

మీవలావలిపనుల నిట్లందిరిగెదము ॥

30౬

శ్రీరాగం.

పల్లవి

సకలసందేహమై జరగుచున్నది యొకటి ।

ప్రకటింప జేవమో బ్రహ్మమోకాని ॥

(చరణము)

వసుదేవుజతరమను వననిధికి జంద్రుడై ।

అసమానగతిం బొడమినాడితండు ।

వసుధం జంద్రుఁడు నీలవన్నుఁడేటికి నాయ ।

కనరెత్తిననుం గద్దు గలయంగొనంబోలు ॥

తాత్పర్యము కవుల కృత్యము

ఇనవంశమున కొకహిత కల్పభూజమై ।
 అనఘుండై జనియించి నాఁడితండు ।
 నన్ను వైన నుత్తతతువు నల్ల నేఁటకీనాఁడై ।
 పెనుఁగొమ్మలో బెంగ పెరిగి కాఁబోలు ॥
 తిరువేంకటాద్రిపై డెలియఁదితామడై ।
 అరిదిజల బొడచూపి నాఁడితండు ।
 గరిమె నదియిప్పుడు భీకటివన్ను మేఱాఁడై ।
 హరిసీలముఖంబు ప్రభు లలవిజౌనంబోలు ॥

302

ముఖారి.

సల్లవి

చిరత్నసుంధుఁడు శ్రీవత్సంధుఁడు ।

పరమం భవ్యం చావనం ॥

(పరమము)

వేదమయుండు శోచిదుం డ్యమలుండు పతుం ।

డాదిపురుషుండు మహామహుండు ।

యేదెసనేమని యేదిదలంచిన ।

నభేదమవాద మఖిలస్వస్మృతం ॥

నిఖిలనిలయుండు మునివరదుం డధికుండు ।

ముఖముఖ శుకాభివృత్తరతుండు ।

శిఖరం శివం సుశీల షష్ఠాదికపు ।

ముఖరం ముఖ్యంమూల్యమిదం ॥

అనేకప్రదుదుం డనాదినిధనుండు ।

ఘనుండి తిరువేంకటాద్రితుండు ।

దినంతికం సముత్తర రత్నోప ।

భజనం విజ్ఞానం భవం ॥

303

అభ్యాస నిత్యకావ్యము

సామంతం.

పల్లవి

యిందరికి నభయంబులిచ్చునేయి ।

కందువలగు మంచిబంగ్గారుచేయి ॥

(చరణము)

వెలలేనివేదములు వెదకితెచ్చిన చేయి ।

చిలుకుగుబ్బలిక్రిందజేచ్చుచేయి ।

కలికియగుభూకాంతఁగొలిపించినచేయి ।

వలనై నకొనగోళ్ల వాడిచేయి ॥

తనివోక బలిచేత దానమడిగినచేయి ।

వొనరంగ భూదానమొసంగుచేయి ।

మొనసిజలనిధియమ్ము మొనకుఁదెచ్చినచేయి ।

యెనయ నాఁగేలుధరియించుచేయి ॥

పురసతులమానములు పొల్ల నేసినచేయి ।

తురగంబుఁబర పెడిదొడ్డచేయి ।

తిరువేంకటాచలాధీశుండై మోక్షంబు ।

తెరువుప్రాణులకెల్లఁదెలిపెడిచేయి ॥

307

పాడి.

పల్లవి

అందరిబ్రదుకులు నాతనివె ।

కందువెల్లశ్రీకాంతునిదె ॥

(చరణము)

వేమరుం జిదేవెడీ ఏప్రులజేదము ।

సోముకవైరి యశోవిభవం ।

శ్రీమించునమరుల జీవనమెల్ల ।

సుధామధనున సంతతకరుణి ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

హితవగు యిలలోని సుఖమెల్లను ।
 దితిసుత దమనుండుదెచ్చినదె ।
 తతి తల్లి దండ్రితానై కాచిన ।
 రతి ప్రహ్లాదవరదుని కృపె ॥
 అలరిన యమరేంద్రాదులబ్రదుకులు ।
 బలిబంధానుకృపంబరగినవే ।
 బలసి మునులయాపదలు వాపుటకు ।
 బలున్యపభంజను పరిణతలె ॥
 పూని యనాథుల పొందుగఁగాచిన ।
 జానకివిభుని సరసతలె ।
 నానాభూభరణంబులు నందుని ।
 నూనుండు చేసిన సుకృతములె ॥
 తలకొనిధర్మము తానై నిలుపుట ।
 కలుషవిదూరుని గర్వములె ।
 నిలిచిలోకములు నిలిపినభునుండగు ।
 కలియుగమున వేంకటపతివె ।

390

కన్నడగాళ.

పల్లవి

పాయక మతినుండి వరగు మేలుం గీడును ।
 చేయించి కమ్మి దాఁ జేయుటెవ్వరిది ॥

(చరణము)

మెల్లయఁజరాచరవిభుండై న విభునాత్మం ।
 డలించుఁగాక ప్రాణి దానేమిసేయు ।
 తెలిసి నిమ్మలభక్తి దీపించి తనుజేరం ।
 గొలుపించుకొనలేమి కొరత యెవ్వరిది ॥

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

కొందరు సుఖులై కొదలేక మెలగంగ |
కొందరి దుఃఖపుకొరత యెవ్వరిది |
అందరిమతి వెంకటాద్రివల్లభ నీవు |
చెంది కమ్మములంజేయు చేతయెవ్వరిది ||

3 ౨౧

ఆహిరి.

పల్లవి.

యెండలోనినీడ యీమనసు |
పండుగాయె నేయంబనిలేదు మనసు ||

(చరణము)

నానచేత కములవలెనాయె మనసు |
గోనెంబట్టినబంక గుణమాయెమనసు |
మానంజిక్కినకొలవంత మాయెమనసు |
తేనెలోపలి యీఁగతెఱగాయె మనసు ||

గడిరాజుబ్రదుకాయె కడలేనిమనసు |
నడివీధిపనరాయె నయమైనమనసు |
గడకుగట్టిన పాతగతి దోచెమనసు |
అడుసులోపలి కంబమై తోచెమనసు ||

తెరువుచూపినజాడఁ దిరుగునీమనసు |
మరుగుజేసినచోట మరుగునీమనసు |
తిరువేంకటేశుపై దిరమైనమనసు |
శిరిగలిగినచోట జేరు నీమనసు ||

3 ౨౨

భూపాళం.

పల్లవి

అలర నుతించరో హరిని |

యెలయించి మిము భ్రమయించి నీ//

తాళ్ళసాకం కవుల కృతులు

(చరణము)

నేయరో మనుజులార చింత హరినింకనైన ।
 రోయరో మీభుజియించు రుచులమీద ।
 కాయమస్థిరము యీకలిమిధ్రువముచాలఁ ।
 బోయెంబో యెందుకుఁగాకవోయెం గాలము ॥

మెచ్చరోమనుజులార మీరే హరికథలు ।
 పుచ్చరో మీమదిలోని పోరలెల్లను ।
 కొచ్చరోమనుజులార కోరకెల్లను మీకు ।
 నిచ్చి శుభములు యివియెల్లకాలము ॥

కనరో వెంకటపతిం గన్నులుఁ దనియంగ ।
 వినరో యీతనిస్తుతి వీనులునిండ ।
 మనరో శ్రీహరిచేతి మన్ననలుమీరు ।
 తనమీఁదిమది బుద్ధిదాఁచినగాలము ॥

3 23

ధన్యాశి.

పల్లవి

చదివెంబో ప్రాణి సకలము యీ ।
 చదువుమీఁదివిద్య చదువడాయెగాని ॥

(చరణము)

శిరులు చంచలమని చేతలధ్రువమని ।
 పరగుసంసారము బయలని ।
 తొరలిన సుఖమెల్ల ధుఃఖమూలమని ।
 యెరింగి లోభమువీడ నెరంగడాయెగాని ॥

తలకొన్న ధర్మమే తలమీదిమోపని ।
 వలసి నొల్లమి దైవవశమని ।
 కలిమియులేమియుం గడవంగరాదని ।
 తెలిసి లోభమువీడ దెలియఁడాయెగాని ॥

అథ్యాత్మ సంకీర్తనలు

యేచిన పరహితమంతయు దమదని ।

వాచవులిన్ని నెవ్వగలని ।

యీచందమున వేంకటేశుచేతలని ।

చూచిలోభము వీడంజూడడాయెగాని ।

328

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

యెందుజూచినం దనకు నిన్నియును నిట్లని ।

కందులేనిసుఖము కలనై నలేదు ॥

(చరణము)

సిరులుగలిగినఫలము చింతంబొరలనెకాని ।

సారిది సంతోషమించుకయైనలేదు ।

తరుణిగలఫలము వేదనలంబొరలుటెకాని ।

నెరుసులేనిసుఖము నిమిషంబులేదు ॥

తనువుగలఫలము పాతకమునేయనెకాని ।

అనువై నపుణ్యంబు అదియింతలేదు ।

మనసుగలఫలము దుర్మతిఁబొందనేకాని ।

ఘనమనోజ్ఞానసంగతి గొంతలేదు ॥

చదువుగలిగినఫలము సంశయంబేకాని ।

సదమలజ్ఞాన నిశ్చయమింతలేదు ।

యిదియెరింగి తిరువేంకటేశ్వరుని గొలిచినను ।

బ్రదుకుగలుగును భవము ప్రాణలకులేదు ॥

329

అహిరి.

పల్లవి

సతతమునేజేయు ననాచారములకుం గడయెక్కడ ।

మతి ననుంగని కావుము రామారామారామా ॥

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

(చరణము)

సేసిన నాబ్రహ్మత్యలు శిశుహత్యలు గోహత్యలు ।
 ఆసలనెన్నోయెన్నో ఆయాజాడలను ।
 యీసున నేనిపుడెరింగియు నెరంగక సేసెదురితపు ।
 రాసులకును గడలేదిదె రామారామారామా ॥

నమలెడిసావాచవులకు నానావిధభక్షణములు ।
 కమిలిన దుర్గంధపుశాకములు దొమ్ములును ।
 జముబాధల నరకంబులసారెకు నన్నెటువలె ।
 శ్రీరమణుండ ననుంగాచె విటు రామారామారామా
 కపటపు నాధనవాంచలు కలకాలముఁ బరకాంతల ।
 జపలపుఁదలంపుల సేతలసంఖ్యములరయంగను ।
 యెపుడును నిలువలెనుండెడు హీనుని నన్నెటుగావెదో ।
 రపమున శ్రీవేంకటగిరి రామారామారామా ॥

3 92

కన్నడగాళ.

పల్లవి

కరుణానిధిం గదాధరం ।
 శరణాగతవత్సలం భజే ॥

(చరణము)

శుకవరదం కొస్తుభాభరణం ।
 ఆరాధనస్త్రియమనేకదం ।
 నకలరక్షకం జయాధికం ।
 సేవకపాలకమేవం భజే ॥

ఉరగశయనం మహాబ్యలంతం ।
 గరుడాయాథం కమనీయం ।
 పరమపదేశం పరమం భవ్యం ।
 హరిం దనుజభయదం భజే ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

లంకాహరణం లక్ష్మీరమణం ।
 పంకజసంభవభవస్రియం ।
 వేంకటేశం వేదనిలయం ।
 శుభాంకం లోకమయం భజే ॥

392

సామంతం.

పల్లవి

చాలదా బ్రహ్మమిది సంకీర్తనం మీకు ।
 జాలెల్లనడగించు సంకీర్తనం ॥

(చరణము)

సంతోషకరమైన సంకీర్తనం ।
 సంతాప మణంగించు సంకీర్తనం ।
 జంతువులరక్షించు సంకీర్తనం ।
 సంతతముదలంచుడి సంకీర్తనం ॥

సామజముం గాచినది సంకీర్తనం ।
 సామమునకెక్కుడి సంకీర్తనం ।
 సామీప్యమిందరికి సంకీర్తనం ।
 సామాన్యమా విష్ణుసంకీర్తనం ॥

జముబారివిడిపించు సంకీర్తనం ।
 సమబుద్ధిపొడమించు సంకీర్తనం ।
 జమశిసౌఖ్యములిచ్చు సంకీర్తనం ।
 శమదమాదులజేయు సంకీర్తనం ॥

జలజాసనుని నోరె సంకీర్తనం ।
 చలిగొండనుతదలచు సంకీర్తనం ।
 చలువగడనాలుకకు సంకీర్తనం ।
 చలపట్టితలంచుడి సంకీర్తనం ॥

సరళిసంపదలిచ్చు సంకీర్తనం ।
 సరిలేనిదిదియపో సంకీర్తనం ।
 సరుసవేంకటవిభుని సంకీర్తనం ।
 సరగుననుదలచుడి సంకీర్తనం ॥

393

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

యెదుటి నిధానమవెటుచూచిన ।

నీవడ వేంకటగిరి యనంతండా ॥

(చరణము)

సాగిసిభాద్రపద శుద్ధ చతుర్థశి ।

తగువేడుక నిందరుగొలువ ।

పగటుసంపదలు బహుళమొసంగు ।

నీవగు వేంకటగిరి యనంతండా ॥

తొలుత సుశీలకు దుస్సీలవలన ।

వెలయ సంపదలవిముఖుండై ।

వలెనని కొలిచిన వడింగాచిన మా ।

యల వేంకటగిరియనంతండా ॥

కరుణంగాచితివి కౌండిన్యని మును ।

పరగినవృద్ధబ్రాహ్మండవై ।

దొరపులుమాపులు ధ్రువముగగాచిన ।

హరివేంకటగిరి యనంతండా ॥

3 ౨౯

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

యేమివారలేరు యేమిమరలేరు ।

యీమాయలంపట చిందమొందనెకాని ॥

(చరణము)

సతులుగలమేలు దాసడింజొరలనెకాని ।

సతమైన సౌఖ్యస్వస్థానంబులేదు ।

హితులుగలమేలు తానిడుమం బొరలనెకాని ।

హితవివేకము నరులకెంతైనలేదు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

తనువులై త్తినమేలు తగులాయమేకాని ।
 కనుగొనంగ యోగభోగముగొంతలేదు ।
 ఘనముగలమేలు తా గవ్వొంధమేకాని ।
 ఘనుండై సశ్రీనాథుం గనుగొనంగలేదు ॥
 చింతగలిగినమేలు చివుకంబట్టనెకాని ।
 చింతవేంకటవిభునిఁ జింతించలేదు ।
 సంతోగలిగినమేలు సంసారమేకాని ।
 సంతతముంజెడని సదతిచేరలేదు ॥

330

ఆహిరి.

పల్లవి

నానాదిక్కుల నరులెల్ల ।
 వానలలోననె వత్తురు గదలి ॥

(చరణము)

సతులు సుతులుం బరిసరులుబాంధవులు ।
 హితులుగొలువంగ నిందరును ।
 శతసహస్రయోజనవాసులు ।
 సువ్రతములతోడనె వత్తురుగదలి ॥
 ముడుపులుజాలెలు మొగిదలమూటలు ।
 కడలేనిధనము గొత్తలును ।
 కడుమంచిమణులు కరులు దుగ్గములు ।
 వడిగొనిచెలంగుచు వత్తురు గదలి ॥
 మగుటవధానులు మండలేశ్వరులు ।
 జగదేకవతులు జతురులును ।
 తగువేంకటపతి దర్శింపగ బహు ।
 వగలసంపదల వత్తురు గదలి ॥

331

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

నాట.

పల్లవి

యెంతబోధించి యేమిసేసిన దన !

దొంతికర్మములు తొలంగెనా ॥

(చరణము)

సతత దురాచారజడునకుం ।

బుణ్యసంగతి దలపోశినంగలిగెనా ।

అతిపాపకర్మబోధకుండై వెలయు ।

దుష్ట మతిందలపోశిన మరికలిగెనా ॥

బహుజీవహింసావరుండై నవానికి ।

యిహపరములు దై వమిచ్చెనా ।

విహితకర్మములు విడిచినవానికి ।

సహజాచారముజరగెనా ॥

దై వదూషకుండై తిరిగేటివానికి ।

దై వతాంతరము దెలిసెనా ।

శ్రీవేంకటేశ్వరుం జింతింపకుండిన ।

పావనమతుడై బ్రతికెనా ॥

339

శ్రీరాగం.

పల్లవి

యేటిబ్రదుకు యేటిబ్రదుకు ।

హృక్కమాటలోనె యలమటమైనబ్రదుకు ॥

(చరణము)

సంతకూటములె చవులయినబ్రదుకు ।

దొంతిభయములతోడి బ్రదుకు ।

ముంతనీళ్ల నె మునిగేటిబ్రదుకు ।

వంతంబారలి కడ వరలేనిబ్రదుకు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

మనసుచంచలమె మనువయినబ్రదుకు ।
 దినదిన గంఢాల దీర్చుబ్రదుకు ।
 తనియకాసలనె తగిలేటిబ్రదుకు ।
 వెనకముందరచూడ వెరవయినబ్రదుకు ॥
 తెగి చెందె తీపయి తినియేటిబ్రదుకు ।
 పగవారి పంచలపాలై న బ్రదుకు ।
 తగువేంకటేశ్వరుం దలంచని బ్రదుకు ।
 పొగకునోపక మంటఁ బొగిలేటిబ్రదుకు ॥

333

లలిత.

పల్లవి

సకలసంగ్రహము సకలసంచయము ।
 అకృతసుకృతమిది హరినామం ॥

(చరణము)

సకలవేదశాస్త్రముల సారమిది ।
 సకలమంత్రరాజంబునిది ।
 సకల పురాణరసముల మధురమిది ।
 అక్షరటిలపావనం హరినామం ॥
 సకలతత్వ సంగళయఖండనమిది ।
 సకలకర్మనిశ్చయమునిది ।
 సకలవిధిరహస్య ప్రధానమిది ।
 అకారణహితం హరినామం ॥
 సకలదేవతాస్వామిప్రియంబడి ।
 సకలలోక రక్షణము నిది ।
 ప్రకటవేంకటపతి నామాంకిత ।
 మ కించనధనం హరినామం ॥

334

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

పాడి.

పల్లవి

కటకటా జీవుండాకాలముదోలుకరాగ ।

సటవటలనే ప్రొద్దుజరవేవుగా ।

(చరణము)

సమతనన్నియనం జదివి కడపటను ।

కుమతివై అందరింగొలిచేవుగా ।

తమిగొని ప్రేమనెంతయును గంగకుంబోయి ।

తమకించి నూతినీరుద్రాగేవుగా ॥

తనువుంబ్రాయమునమ్మి దానధర్మముమాని ।

చెనటివై కర్మలుసేసేవుగా ।

వొనరంగ మీదనొడ్డిన మొగులునమ్మి ।

దోనెలనీళ్లువెళ్లం ద్రోసేవుగా ॥

యెలమితోదిరువేంకటేశుం గొలువలేక ।

పొలము రాజులవెంటఁ బోయ్యేవుగా ।

చిలుకకువలె బుద్ధిచెప్పినం గానలేక ।

పలుమారుకేగోజుంబొడేవుగా ॥

33౪

సామంతం.

పల్లవి

అందరికాధారమైన ఆదిపురుషుఁడితండు ।

విందై మున్నరగించె విభురునికడ నితండు ॥

(చరణము)

సనకాదులుగొనియాడెడి సర్వాత్మకుండితండు ।

వనజభవాదులకును దై వంబైన తండ్రితండు ।

యినమండలమునజెలఁగేటి హితవై భవుండితండు ।

మునుపుట్టినదేవతలకు మూలభూతియితండు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

సిరులొసంగి యశోదయింట శిశునైన తండ్రితండు ।

ధరనావులమందలలో తగం జరించె నితండు ।

నరసతలను గొల్లెతలకు జనవులొసంగెనితండు ।

అరసి కుచేలునియటకులాదరించె నితండు ॥

పంకజభవునకును బ్రహ్మపదమొసంగెను యితండు ।

సంకీర్తనలాద్యులచే జట్టిగొనియె నితండు ।

తెంకిగనె కాలముం బరదేవుండయిన యితండు ।

వేంకటగిరిమీద ప్రభలవెలసిన ఘనుండితండు ॥

33౬

నాట.

పల్లవి

కాయము జీవుండుగలనాడె తెలివయలె ।

యాయత్నములు దనకెన్నండు ॥

(చరణము)

సతతము సంసారజడుండు దానట యాత్మ ।

హితవుదెలుసుకాలమెన్నండు ।

రతిసరసముల పూరకె ప్రాయమెడలంగ ।

యితరసుఖము దనకెన్నండు ॥

యెడపక ద్రవ్యమోహితుండై తిరుగం దన ।

యిడుమపాటు మానుటెన్నండు ।

కడలేని పొలయలుకలచేతం దనదేహ ।

మిడియంగ నిజసుఖమెన్నండు ॥

శ్రీవేంకటేశునింజేరి తక్కినసుఖ ।

మేవగించుకాలమెన్నండు ।

శ్రీవల్లభునికృప సిరిగాదలంచి ।

జీవుం డీవై భవముగాంచుటెన్నండు ॥

33౭

తాళ్ళసాకం కవుల కృతులు

సామంతం.

పల్లవి

అతండె సకలవ్యాపకం డతండె యాతురబంధువుం
డతండు దలంపులముంగిట నబ్బుటయెన్నుండొకొ ॥

(చరణము)

సారెకు సంసారంబను జలనిధులీదుచు నలసిన ।
వారికి నొకదరిదాపగు వాడిక నెవ్వండొకొ ।
పేరిన యజ్ఞానంబను పెనుజీకటి తనుంగప్పిన ।
చేరువ వెల్గుగై తోచెడి చెలియింక నెవ్వండొకొ ॥
దురితపుకాననములలో త్రోవబుదప్పినవారికి ।
తెరువిదె పొమ్మని జూపెడి దేవుండిదెవ్వండొకొ ।
పేరిన యాశాపాశము పెడగేలుగఁ దనుంగట్టిన ।
చెరవకుమని విడిపించేటివిభుండింక నెవ్వండొకొ ॥
తగిలిన యాపదలనియెడి దావానలములుచుట్టిన ।
వెగడకుమనివడినాప్పెడి బిరుదింక నెవ్వండొకొ ।
తెగువయుదొప్పునుంగలిగిన తిరువేంకటవిభుండొక్కండె ।
సొగిశి తలంచినవారికి సురుతరువగువాడు ॥

33౮

ముఖారి.

పల్లవి

యెక్కడనున్నా నితండు ।
దిక్కులు మాదెనం దిరిగెగాక ॥

(చరణము)

సరసుండు చతురుండు జగదేకగురుండు
పరమాత్ముం డఖిలబంధువుండు ।
హరి లోకోత్తరుం డతండె నామతి ।
సిరితోబాయక చెలంగెగాక ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ఉన్నతోన్నతుం డుజ్జ్వలుండధికుండు ।
 షన్నగళయనుండు భవహరుండు ।
 యిన్నిటంగలిగిన యిందిరారమణుండు ।
 మన్ననతో మము మనిపెంగాక ॥
 మమతల నలమేల్మొంగకు సంతత ।
 రమణుండు వేంకటరాయుండు ।
 జమలీసంపదల సరసవిభవముల ।
 తమకంబున మముం దనిపెంగాకా ॥

33౯

కన్నడగౌళ.

పల్లవి

విశ్వప్రకాశునకు వెలియాడలోనేడ ।
 శాశ్వతునకూహింప జన్మమికనేడ ॥

(చరణము)

సర్వపరిపూర్ణునకు సంచారమికనేడ ।
 నిర్వాణమూర్తికిని నిలయమికనేడ ।
 పుర్విధరునకుగాలూఁదనొకచోటేడ ।
 పార్వతిస్తుత్యునకు భావమికనేడ ॥
 నానాప్రభావునకు నడుమేడమొదలేడ ।
 ఆననసహస్రునకు నవ్వలివలేడ ।
 మౌనిహృదయస్థునకు మాటేడపలుకేడ ।
 జ్ఞానస్వరూపునకు గానవిననేడ ॥
 పరమయోగీంద్రునకు పరులేడతానేడ ।
 దురితదూరునకు సంస్తుతినిందలేడ ।
 తిరువేంకటేశునకు దివ్యవిగ్రహమేడ ।
 హరికినారాయణున కవుంగాములేడ ॥

3౪౦

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

వసంతం.

పల్లవి

తలంపులోపలితలంపు దై వమితండు ।
పలుమారుబదియును బదియైనతలంపు ॥

(చరణము)

సవతై నచదువులు సరుగడెచ్చినతలంపు ।
రవళిందరిగుబ్బలిని రంజిల్లుతలంపు ।
కవగూడంగోరి భూకాంతముంగిటితలంపు ।
తివిరిదూషకుగోళ్లం దెగటాచ్చుతలంపు ॥
గొడగువట్టినవానిం గోరి యడిగినతలంపు ।
తడబడక విప్రులకు దానమిడుతలంపు ।
పొడిశిజలనిధినిగడకూచితెచ్చినతలంపు ।
జడియక హలాయుధము జళిపించుతలంపు ॥
వలపించి పురసతుల వ్రతముచెరిచినతలంపు ।
కలికితనములు చూపంగలిగున్నతలంపు ।
యిలవేంకటాద్రిపై నిరవుకొన్నతలంపు ।
కలుషహరమై మోక్షగతిచూపుతలంపు ॥

380

పాడి.

పల్లవి

అన్నదాదినాం అన్యేషాం ।
తస్మై తస్మై తత్రచపునశ్చ ॥

(చరణము)

సతతాధ్యయననిష్ఠాపరాణాందృఢ ।
వ్రతినాంయతినాంవనవాశినాం ।
గతిరీహస్మర్తుంతుజగత్యాంపర ।
స్థితిరియంకావిష్ణునేవాపునశ్చ ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

మోహినామత్యంతముష్కరాణాంగుణ ।

గ్రాహినాంభవనై కకతినానాం ।

దేహసంతృళనవై దేశికోవాసదా ।

శ్రీహరిస్మరణవిశేషః పునశ్చ ॥

కింక్కుర్వాణదుఃఖతజీవినాం ।

పంక్తిలమనోభయభ్రాంతానాం ।

శంక్కానివన్వృతిఃస్మరసాకాశ్రీ ।

వెంకటాచలపతేనైనుతిః పునశ్చ ॥

3౪౨

సామంత్రం.

పల్లవి

దొరకునా యితనికృప తుదిపదంబు ।

అరిది విభవము లొల్లమనినాఁబొదలు ॥

(చరణము)

సొంపలర నితండు గృపం చూచు టరుదని కాక ।

యింపుసామాన్యమా యితనికరుణ ।

లంపటము ఘనమైన లక్ష్మీ కటాక్షములు ।

సంపదలు తోడనే చల్లునెదలాడు ॥

తగ నీతనిపై భక్తిదగులుటరుదనికాక ।

నగుట సామాన్యమా ననిచియితండు ।

జగదేకహితములుగ సరసతలు సౌఖ్యములు ।

దిగులువాయంగ నితండు దిప్పదీరాడు ॥

తిరువేంకటాద్రి సిద్ధించుటరుదనికాక !

మరుగందనునిచ్చునా మరియొకరిని ।

యిరవై నభోగములు యిష్టసామ్రాజ్యములు ।

విరివిగొని యితనిదయవెంటనేతిరుగు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

ఆహీరి.

383

పల్లవి

చెలినేడు తానేమి సేయునమ్మ ।
చెలియేమిసేయు నీచెలులేమిసేయుదురు ।
చెలువై నవిభుమేని చెలువితసేయంగ ॥

(చరణము)

సతినేడి బంగారు చవికెలోఁజ్జిత్రంపు ।
గతులెంతచూపినం గడకంటఁజూడదు ।
అతనిజూచిన మంచియబ్బరపుజూపులు ।
అతనివెంటనె యెనటుగాఁబోలును ॥
తేనియలూరేటి మంచి తియ్యని మాటలు మంత్ర ।
గానములుగా వినుపించి కడువేసరితిమి ।
వానిమాటలు విన్నవలనైన మదమున ।
వీనులు ముద్రించిన విధముగాఁబోలును ॥
నిచ్చళపుమోమున నెయ్యముదైలువారె ।
బచ్చనచేతలు గుబ్బలపై నిండనొప్పును ।
అచ్చపువేడుక వేంకటాద్రిశుం డీరేయి ।
నెచ్చలికి నిచ్చినట్టె నేరుపుగాఁబోలును ॥

384

సామంత్ర.

పల్లవి

యిత్రడి బంగారు సేయ నింతకు నేరుతుసంటా ।
కొత్తనేతలెల్ల దొరకొంటిగానీవు ॥

(చరణము)

సీనులైనవారు నిన్ను నేర్చికొలిచిన ఘన ।
మైనపదవులంబెట్టి యెటువలెనె ।
మానక యెవ్వతెనైన మచ్చికందగిలి నాతోనా ।
నీపట్టి సరిసేసెగదరా నీవు ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

కడుచాతకులు నిన్నుంగదిశి కొలిచేరంట ।
 నడరి పుణ్యులంజేయు నటువలెనె ।
 కడంగి యెవ్వతెనై న గాజమాణిక్యమునేసి ।
 వడినన్ను గెరలించవద్దురా నీవు ॥
 దిందుపడ మాయనేసి దేవుండనేగానంట ।
 నందరిభ్రమలం బెట్టునటువలెనె ।
 అందమైన తిరువేంకటాద్రిశుని ప్రేమ ।
 చెంది నన్నుంగూడి దాచంజెల్లునా నీవు ॥

౩౪౫

పాళి.

పల్లవి

యెక్కడచొచ్చేది భవమేదియుం గడపలగానము ।
 వ్రక్కనం బరితాపానలమూరకమండెడిని ॥

(చరణము)

హృదయవికారముమాన్వంగ నేతెరంగును సమకూడదు ।
 మదనానందముచేరుపంగ మందేమియులేదు ।
 పొదలినదేహ గుణంబులందో నడువంగ గతి గానము ।
 బ్రదికించిన కోరికెలకుం బ్రాయముదిరిగినది ॥
 కమలినయజ్ఞానంబిది కన్నులముందరఁ గానదు ।
 తిమిరముపొదిగొని చూడ్కిఁ దెరువేమియులేదు ।
 తెమలని యాశాపాశము తేరి పగ సత్వమచాలదు ।
 మమకారము వెడలింపఁగ మతియెప్పుడూలేదు ॥
 దురితంబులు పుణ్యంబులు తోడుబడ నాత్మనుం బెనగొని ।
 జరగంగ శరీరధారికి సత్కర్మములేదు ।
 తిరువేంకటగిరి పతియగు దై వశిఖామణిపాదము ।
 శరణిబ్రదుకుట దప్పను సన్మార్గములేదు ॥

౩౪౬

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గుండక్రియ.

పల్లవి

ప్రాణులనేరమి గాదిది బహుజన్మపరంపరచే ।

ప్రాణులుసేసిన తమతమ పాపఫలముగాని ॥

(చరణము)

హరి సకలవ్యాపకుండని అందరుఁజెప్పంగ నెరింగియు ।

పరదై వంబులం గొలువకపాయరు మానవులు ।

నరపతిభూమీలంగ భూవరు భజియింపంగనొల్లక ।

పరిసరవర్తుల వెంబడిం బనిసేసినయట్లు ॥

పొందుగ తమతమసేసిన పూజలు మ్రొక్కులుగైకొను ।

అందముగాఁ బురుషోత్తముం డాతండ్రికలడనియు ।

అందరు నెరింగియు యితరులం జెందుదురున్నతశైలము ।

నందక చేరువ తరువుల నందుకొనినయట్లు ॥

శ్రీవేంకటపతి యొక్కండె చెప్పంగ జగములకెల్లను ।

దైవము నాతుమలోపలి ధనమనంగా వినియు ।

సేవింపరు పామకలీదేవుని మధురంబొల్లక ।

వావిరిఁబులుసులుచేదులు వలెనని కొనునట్లు ॥

382

ధన్యాశి.

పల్లవి

ఘోర దురితములచే గుణవికారములచే ।

నీరీతింబడు నాకు నేదిదెరువు ॥

(చరణము)

హరిజగన్నాథు లోకారాధ్యు ।

నెఱుంగనేరని వాని కేదిదెరువు ।

పరమపురుషుని జగద్ధరితనంతర్వాప్తి ।

నిరవు కోలుపని వాని కేది దెరువు ॥

శ్రీవేంకటేశుం దలంచినవెనక సకలంబు ।

నేవగింపని వానికేది దెరువు ।

దేవోత్తముని మహిమ దెలిసితెలియంగలేని ।

యీవివేకంబునకు నేదిదెరువు ॥

383

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ఆహిరి.

పల్లవి

యేవనులు నేసినా నిలువలెనేవో ।
యీపనికిం జొరనిపని యేటిలోపైరు ॥

(చరణము)

హరికథలమీది ప్రియమబ్బునా తొంటి తమ ।
పరివర్షమగు దపఃఫలముగాక ।
గరిమె నివి లేకున్నం గలకాలములుజేయు ।
నిరతంపుదపమెల్ల నీటిలోవ్రాత ॥

నారాయణనిభక్తి ననిచెనాధనమెల్ల ।
బొరజల్లిన దానఫలమదియవో ।
కోరియివిలేకున్న కోటిదానములైన ।
పేరుకొని వరదం గలపిన చింతపండు ॥

వేంకటేశ్వరుండె దైవంబనుచు ।
జదువుంగలిగిన మంచి చదువదియేవో ।
పదిలముగ నీవిధముపట్టియ్యకునను ।
చదువుల సురులు మున్నుచదివేటిచదువు ॥

308

శ్రీరాగం, జంపె.

పల్లవి

అణురేణు పరిపూర్ణుండైన శ్రీవల్లభుని ।
బ్రణుతించువారు వోబ్రాహ్మలు ॥

(చరణము)

హరినామములనే సంద్యాదివిధులొనరించు ।
పరిపూర్ణ మతులు వోబ్రాహ్మలు ।
హరిమంత్ర వేదపారాయణలు హరిభక్తి ।
పరులైనవారు వోబ్రాహ్మలు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

యేవిచూచినను హరియిన్నిటంగలడనుచు ।

భావించువారు వోబ్రాహ్మలు ।

దేవకినందనుండ దేవుండని మతిందెల్లియు ।

పావనులువారు వోబ్రాహ్మలు ॥

ఆదినారాయణున ననయంబుడమయాత్మ ।

బాదుకొలిపినవారు బ్రాహ్మలు ।

వేదరక్షకుండై న వేంకటగిరీశ్వరుని ।

పాదసేవకులువో బ్రాహ్మలు ॥

3౫౦

దేశాక్షి.

పల్లవి

సీతాశోక విఘాతకవో ॥

పాతాళలంకాపతివిభాళా ॥

(చరణము)

హనుమంతరాయా అంజనితనయవో ।

వనధిలంఘనగాత్ర వాయుపుత్రా ।

యినకులాధిప నిజహితజగన్నుత ।

పనజోదరసేవకసత్వధనిక ॥

ప్రళయాంతకరూప బలాధిప రవిఫల ।

గిళన ప్రతాపసుగ్రీవప్రియ ।

కుళక దానవసంకులవిదారణ ।

భళిభళిజగత్పతిబలుబంట ॥

పంకజాసను దివ్యపద్మవై భవ వో ।

లంకిణి ప్రాణవిలంఘన ।

వేంకటేశ్వరు సేవా వీరమహాధీర ।

కింకరరాయసుఖభవా ॥

3౫౧

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీరాగం.

పల్లవి

యిన్ని జన్మములేటికి హరిదాసు ।

లున్నవూరం దానుండినంజాలు ॥

(చరణము)

హరిభక్తులయింట యన్నము గొనువారి ।

వరువుడై వుండవలెనన్నంజాలు ।

పరమభాగవత భవసంబులఁ జెడ్డ ।

పురువు దానయిపొడమినంజాలు ॥

వాసుదేవుని భక్తవరుల దాసులు మున్ను ।

రోసిన యెంగిలిరుచిగొన్నంజాలు ।

శ్రీసతీశుని దలంచినవారి దాసాన ।

దాసుండై వుండఁదలచినంజాలు ॥

శ్రీవేంకటేశుంజూచినవారి శ్రీపాద ।

సేవకుండై వుండ జేరినంజాలు ।

యీవిభుదాసుల హితులపాదధూళి ।

పావనమై సోంకిబ్రదికినంజాలు ॥

3౫౭

ముఖారి.

పల్లవి

భోగింద్రులును మీరుఁబోయిరండు ।

వేగనమీఁదటి విభవములకు ॥

(చరణము)

హరుండపోయిరా అజుండనీవునుం బో

తిరిగిరా మీఁదటి తిరుణాళ్లకు ।

సురలు మునులును భూసురలుఁ బో

అరవిరి నిన్నాళ్లు నలసితిరి ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

జముండపోయిరా శశియునీవునుబోయి ।
 సుముఖుండవై రా సురలంగూడి ।
 గుములై దిక్పతులుదిక్కులకుం ।
 బోయిరండు ప్రమదాన నిన్నాళ్లుబడలితిరి ॥
 నారదసనకసనందనాదులు ।
 భూరివిభవముల బోయిరండు ।
 దూరముగాఁబోకిట్టె తొరలి వేంకటగిరి ।
 జేరి నన్నిట్లనే నేపించుడి ॥

3౫3

, సామంతి.

పల్లవి

అతనికెట్ల సతమైతి నొకడు ।
 హితవో పొందులహితవో యెఱుంగ ॥

(చరణము)

హృదయము తలంపున నిరవై నంగదా ।
 పదిలమాను లోపలిమాట ।
 వెదకినచిత్తము వెరవెఱంగదు నే ।
 నెదిరి నెఱుంగ నేనెమియునెఱుంగ ॥
 కాలూద మనసుగలిగికదా నా ।
 తాలిమి మతిలోం దగులాట ।
 మేలిమిపతితో మెలంగుటేదో నే ।
 నేమో నేనిపుడెక్కడోయెఱుంగ ॥
 నేడని రేపని నేనెఱింగికదా ।
 పోడిమి మతిలో పొరపాటు ।
 వాడ వేంకటేశ్వరుండు రాఁగలిగె ।
 ఆడుజన్మమె నొటిదియెఱుంగ ॥

3౫౪

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

కేదారగౌళ.

పల్లవి

నీవున్నచోటనై కుంతము నెరుసులుమఱిచోరరాదు ।
పావనమనిచెప్పేది వేదముపాలించంగవలెను ॥

(చరణము)

దేవుడా నాదేహమేనీకు తిరుమలగిరిపట్టణము ।
భావింపహృదయకమలమె బంగారపుమేడ ।
వేవేలు నావిజ్ఞానాదులు వేడుకపరిచారకులు ।
పల్లభా యిందులో నితరచింతలువెట్టకువే ॥
పరమాత్మానామనసె బహురత్నంబులమంచంబు ।
గరిమేలనాయూత్మై నీకు కడుమెత్తనిపరపు ।
తిరముగ సుజ్ఞానదీపమున్నది దివ్యభోగమె ఆనందము ।
మరిగితి నీ వున్నయెడల నింక మాయలం గప్పకువె ॥
ననిచిన నావూరుపులె నీకు నారదాదులపాటలు ।
వినయపునాభక్తియె నీకును వినోదమగుపాత్ర ।
అనిశము శ్రీవేంకటేశ్వర అలమేల్మంగకుం బతివి ।
ఘనుండవు నన్నేలితివింక కర్మములెంచకువె ॥

3౫౫

రామక్రియ.

పల్లవి

మఱి నేనేమిసేయంగలను మాధవ నాశక్తిగలదిదియె ।
నెఱవుగ భువిలోగలిగినవెల్ల నీసాములే కలవి ॥

(చరణము)

ధరణీధరా నాతపమనంగానేటిది ।
యిరవుగ నామనసు మీదెత్తుటయింతె నీకు ।
పరగంగ నాలోనిభక్తియనఁగా నేటిది ।
సరగున నాయాతుమ నీకుసమరణాయనుటె ॥

౩౫౬

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

నుడిగొని పై నాస్తుతియనంగా నేటిది ।
 నుడిగిననానుడుగులు నీకునోరనె యప్పించితి ననుట ।
 వడిగా నేగై కొన్న వ్రతమనంగా నేటిది ।
 జడియక నీవాడననుకొనుచు శరణనుటకలది ॥

శ్రీవేంకటేశ నాశిలంబునగా నేటిది ।
 దావతిపడక నీదాసులకు దాసుండ నేననుటితే ।
 వేవేలుగ నే బూజించె విధమనంగానేటిది ।
 భావమున నలమేలుమంగపతివి ।
 నీపాదములకు మ్రొక్కుటయితే ॥

౩౫౬

బాళి.

పల్లవి

నేనెంతవాడను నిన్నునడిగినంటు ।
 వీనుల నీ కథలెల్లవినుటేకాక ॥

(చరణము)

అలిగిన నలుగక యన్యులు మరి దూర ।
 బలికినను మారువలుకక ।
 కలచినం గలగక సరికొట్టినను ।
 మూలుగనివాడుగదా ముక్తికినర్హుండు ॥

నగిననుం దా నగకనాతులెవ్వరై నఁ ।
 దగిలిపెనంగినదగులక ।
 వగచినా వగవక వ్రతముచేటిచెమంటు ।
 మొగమోడకున్న వాడె ముక్తికినర్హుండు ॥

విటిచినావిటుగక విష్ణుభక్తియెదాటున ।
 వెలిపించిన మఱివెఱవక ।
 నలునై శ్రీవేంకటేశ నీపాదములెనమ్మి ।
 మెఱుగులేని వాడె ముక్తికినర్హుండు ॥

౩౫౭

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

రామక్రియ.

పల్లవి

సకలదేవతలు నీశరీరమని సర్వేశ్వర నినుం దలంచుటమేలు ।

వికటమేల నిను యేకాగ్రబుద్ధి నీ వేడుకతోనేవించెనింకను ॥

(చరణము)

శివదుర్గరవిగణాధిప క్షేత్రపాలక సహితముగా ।

భువిలో మిమ్మును పంచపూజగాఁ బూజింతురు కొందరు !

తివిరి యిందరును బంతినే పొత్తుల దేవర్తై పొరిచూపు నేతురని ।

వివరముగా నిన్నేకొలిచితి నీవె వహించుకొని రక్షించవె ॥

బహువిద్యాధర భేతాశ బ్రహ్మగృక్షన గణాదుల ।

సహచరుంగా మిమ్ముం గామ్య కర్మముల సాచె భజింతురు కొందరు ।

మహిమలుచూపుచు వేల్పులదండై మనసుల వంతులు వెదకుదురనుచును ।

విహితధర్మమని నిను శరణంటిని వెలయంగ ననుం దయజూడగదే ॥

అతిమాయాయంత్ర తంత్ర మంత్రాంతర సాధనము క్తముగా ।

యితరులు గొందరు చిల్లర తెరువుల యెనయించి మిమ్ము సచింతురు ।

తతినివితమలో నన్యోన్య విరుద్ధములని యపాయసహితములనియును ।

గతియంటి నీ యలమేలుమంగకును పతి శ్రీవేంకటేశుండకావవె ॥

3౫౮

దేశాక్షి.

పల్లవి

యిది సీమాయయో యింద్రజాలమో యేమియు నెఱుంగను ।

సదరపు నాకర్మవశంబుననే సంకల్పించెదనో యెఱుంగను ॥

(చరణము)

సరకములనుభవించె యప్పడు నాయాతనాదేహంబు ।

నటములతో నటకుదురు యమభటులు నలియదప్పటిం జరుగును ।

సరిసశివత్రములు నాటుసమయదెంతైనా జగిరింపుచుండు ।

వరుసం దప్తలోహ తైలంబులలో వై తురు పోవదువేనుతగులు ॥

Vol. II. 31

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

అంతట నొకతల్లి కడుపునంబుట్టదు అతికోమలమగు మేను మోచుకొని ।
 వంతుల బాల్యకౌమార్యయాశావనవయసులం బెక్కు భావముకాదు ।
 కాంతలంగవయుదు రక్తమాంసములుఁ గమ్మటితోరును యేమిటం దనియదు ।
 వింతగా నాహారంబులు గొందును వెన నాకళియును దీరదు ॥

మెఱయంగ గలలో నన్ని యుగందును మేలుకాంచితేనటతాను ।
 మఱచితిఁ దలంచితీ సర్వాపరాధములు మఱి యన్నియు నేజేసితిని ।
 తఱితో శ్రీవేంకటేశ నాపాలిటి దైవసు యలమేల్ మంగపతి ।
 గుఱిగా నావిన్నవ మవధరించు గోవింద గోవింద గోవిందా ॥

3౪౯

సాళంగనాట.

పల్లవి

వెనకీవెదకి చొప్పులెత్తుచును విహరించితి నిన్నొక్క
 యిదివో కింటిని శ్రీవేంకటగిరియెదుటనే నీ శ్రీపాదములు ।

(చరణము)

ఘన తులసి కాననంబులో కాపురమునేతువనంగాను ।
 అనిశముబద్ధవనంబునను ఆడుచునుండుదు వనంగాను ।
 నిను నీదాసులు పాడేచోట్ల నెలవై యాలింతువనంగాను ।
 యినమండలమున నుండుదువనంగా యీమాటవినినేను ॥

పైకొని క్షీరాంబుధిలో నెప్పుడు పవళించివుందువనంగాను ।
 వై కుంతంబున వెలుగొందుచు సర్వము భావించెవనంగాను ।
 దాకొని జీవులలో నెప్పుడు సంతయాశ్రయమివై వుందువనంగాను ।
 లోకము నీవై వుండుదువనంగా లోలతని మాటవిని నేను ॥

పరమయోగింద్రులు లేలపోయుచునున్న భావములో నుండువనంగాను ।
 పరిపరివిధముల పుణ్యకర్మములపాయక చరింతువనంగాను ।
 గరిమలనెప్పుడు అలమేల్ మంగకాగిటిలో వాడవనంగాను ।
 యిరవుగ శ్రీవేంకటేశుండవనంగా యీమాటవిని నేను ।

3౫౦

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

లలిత.

పల్లవి

యెంతటివాడవు నిన్ను నేమని నుతింతును ।

వంతలు నీ కమరకుండగావించారించె నేను ॥

(చరణము)

పాలనముద్రములోనం బవళించివుండె నీకు ।

బాలుండవై తేనెవెన్న బాతాయెనా ।

కాలమెల్లను శ్రీకాంతకౌగిట నుండె నీకు ।

గొల్లవై తె గొల్లెతలంగూడ వేడుకాయెనా ॥

పరమపదమునందు బ్రహ్మమైవుండె ।

పెరిగే రేపల్లెవాడప్రియమాయెనా ।

సురులనెల్ల గావ సులభుండవై ననీకు ।

గరిమెతోడం బసులగావ వేడుకాయెనా ॥

యేప్రాద్దు ముక్తుల నెనసివుండెనీకు ।

గోపాలురతోగూడుండగోరికాయెనా ।

బాపురె యలమేల్ మంగపతి శ్రీవేంకటేశ్వర ।

యేప్రాద్దు నిట్టిలీలలే హితవాయెనా ॥

320

శ్రీరాగం.

పల్లవి

తెలియదు నీమనసుదేవోత్తమా ।

సులభుండవని విని చొరంబారి మనసు ॥

(చరణము)

చూతును సీమూర్తినిహృద్విధానగా గన్నులెదుట ।

ఆత్మఁ దలపోసెననుచును అలవరచుకొందును ।

నీతియెంచిచూచితేను నీవెంతనేనెంత ।

యీతల నాయగ్గలికకునేమనుచున్నాడవో ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

నెట్టుకొనం బూజింతు నీవునావాడవెయంట ।
 పెట్టెలోన నుంచి చక్క-బెట్టుకొందును ।
 యెట్టిది నాసాహసంబు యేమిట నిన్ను మెప్పించితి ।
 నట్టనడుమ నన్నెట్టు నవ్వుతావున్నాడవో ॥
 నొడిగి నినుంబిలుచునోరునిండా బేరుకొని ।
 నెడయకెందున్నాడవో యెక్కడెక్కడ ।
 అడవి శ్రీవేంకటేశ అలమేల్ మంగపతివి ।
 వడినన్నేలితి మెటువంటిసుకృతివో ॥

3౬౨

పాడి.

పల్లవి.

సందేహమెక్కడాలేదు సంతోషించుకొంటినేను ।
 కందువ బ్రహ్మనందము గై కొంటినేను ॥

(చరణము)

నున్నగా సంతోర్తన నానోరికిచ్చితి గనుక ।
 నన్నురక్షింతువేయనుచు నమ్మితినేను ।
 పిన్ననాడ నీవు నన్నుం బేరుకొంటివి గనుక ।
 యెన్నంగ నీడేర్తువని యియ్యకొంటినేను ॥
 శ్రీకాంతుండ సీమూర్తి నాచిత్తములో నిల్పంగాను ।
 నాకు నీవుగలవని నమ్మితినేను ।
 దాకొని లోకములో నీదాసుండనిపించగా ।
 యీకడ నేలితివనియెఱింగితి నేను ॥
 కై వసమై నీవు నాకుకలలో నానతియ్యగా ।
 నావద్దనున్నాడవని నమ్మితినేను ।
 యేవేళ శ్రీవేంకటేశయెదుటనే వుండగాను ।
 పావనమైయున్నిటను ప్రబలితినేను ॥

3౬3

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

సాశంగనాట.

పల్లవి

గలిచితి భవముల గలిచితి గామాదుల ।

యిల నీవేలికవై తివింకనేడవెఱపు ॥

(చరణము)

హరి నీకు నేదాసుండననె దొకసలిగ ।

వొరశి యచ్చుమోచిన దొకసలిగె ।

అరయబ్రసాదజీవి ననేటి దొకసలిగె ।

యిరవాయె నన్నిటనాకింక నేడ వెఱపు ॥

అట్టె నాలోన నున్నాడవనేటి దొక బలిమి ।

వొట్టి విన్నుంబాడేటి దొకబలిమి ।

గట్టిగా నీభాగవతకరుణమొక బలిమి ।

యెట్టు నేనమిసేసినా యింకనేడవెఱపు ॥

వొట్టి నీవేగతియని వుండె నేమమొకదాపు ।

పుప్పతిల్లు నీపై భక్తి వొకదాపు ।

నేర్పన శ్రీవేంకటేశ నీసేవవొకదాపు ।

యెప్పుడు నీవె దిక్కు యింకనేడవెఱపు ॥

3౬౪

కుంతలవరాళి.

పల్లవి

మాసరాదు నీకింక మముంగావవలెను ।

పనిపట్టి నీకు నీవె బిరుదులేవున్నవి ॥

(చరణము)

సరలి నిన్నుభక్తరక్షకుండని నారదుండు ।

పరువడి లోకములం బాడిపాడిచాటినాడు ।

పరగ నీయథాములకు శాసనాలై వేదములు ।

మొరయుచు బ్రహ్మనాల్గు మొగములనున్నవి ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

శరణాగత వజ్రపంజరుండని వాల్మీకి ।
 సురలకు రామకథచూపి జెప్పె గుఱిగాను ।
 పోరి నీనుద్దులివె పురాణపత్రికలై ।
 పెరుగుచు వ్యాసులపెట్టెలలోనున్నవి ॥
 తారకబ్రహ్మమవనితగం గాశిలోశివుండు ।
 యేరువరచి ప్రాణులకిప్పుడుఁ జెప్పుచున్నాడు ।
 యీనీతి శ్రీవేంకటేశ యిందుకుసాక్షులునీవారలు ।
 ఆరూఢి గరుడగంభమండనేడున్నవి ॥

3౬౫

లలిత.

పల్లవి

పురాణపురుషా నామనోరథము పొందుగ నీడేర్చవే ।
 నిరుహేతుకాడ యానిధివినివనగావిందు ॥

(చరణము)

యెపుడు ప్రసన్నుండవాడువో యనుచుయెదురుచూతు నీకు ।
 అపురూపంబగు నీసూక్తులు విన నాలింతువీనులను ।
 పువమలనిన్నను వశముచేసుకొన నూహింపుచుండుదును ।
 చవలుండనై నీమన్ననలే యిటు సారెకుంగోరుదును ॥
 సతతము నీభావముదెలుసుకొనంగ చదువులలో వెదకుదును ।
 తతి నీశ్రీపాదతీర్థముగొనంగ తమకింతునేను ।
 హితవరులగు నీదాసులతో నన్నెంచుకొనంగదగుదును ।
 అతిమోదంబున నిన్నునుతించె యందులకె నేనోహరుదును ॥
 యేడనైన నీభక్తిగలుగుటకు యేప్రాద్దును నేబ్రాహ్మింతు ।
 వేడుకతో నీనేవనేయుటకు వేళగాదియుందు ।
 జోడుగా నలమేల్ మంగకుంబతివై చూపట్టిన శ్రీవేంకటేశ్వర ।
 జూడచూడ మము రక్షించేవని సంతసమందుచునుండుదును ॥

3౬౬

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

సామంతం.

పల్లవి

ఆహా యేమిచెప్పేది హరి నీచిక్కు ।

ఊహాపాహాలచేత నూడిపోవు వయసు ॥

(చరణము)

చేతజిక్కినట్లుండు చెప్పినదాకజ్ఞానము ।

ఆతలంగడచితేను అట్టటుపోవు ।

తాతింజేసినట్లుండు నాటిదేహమాయుష్యముతో ।

అత్మయెడశితేను అదివదలవును ॥

నిక్కమువలెనెప్పుండు నిద్రించుదాక గల ।

ప్రక్కన మేలుకొంటును బట్టబయలు ।

దక్షిణయట్లనెప్పుండు ధనధాన్యములూ యింట ।

చక్కననుభవించితే సరికిసరికియకాను ॥

సులభమువలెనుండు చూచేటియీలోకము ।

యిలంజేకొనంగొరితే నెలయించును ।

యెలమి శ్రీవేంకటేశ యిది నీకల్పితమే ।

తలపోసి మెలంగ నీదాసులెఱుంగుదురు ॥

3౬౭

శుద్ధవసంతం.

పల్లవి

కాదనితొలంగరాదు కరుణించంబాడినీకు ।

వేదములుచాటిచెప్పే విశ్వవ్యాపకండ్లవు ॥

(చరణము)

కాచెనన్న చరమశ్లోకము నాకుఁబూటకావు ।

చూచి నీవేడనుండినా జూపి యిచ్చి ।

ని కాచినమ్మించెయభయకరమే నాకుంబూటకావు ।

యేచిన నాలోని భయమెల్లందీర్చిని ॥

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

నీవునన్ను బుట్టించిన నిమిత్తమే పూటకాపు ।
 పోవక రక్షించుమని బుద్ధిచెప్పిని ।
 దేవుండనై నిలిచిన నీధీమసమేపూటకాపు ।
 కేవలమై బిరుదులెక్కించి రక్షించిని ॥
 పోనీక నీబంట్లుచెప్పే బోధనాకు పూటకాపు ।
 యేనెసాననై నా నిన్నుయింటంబెట్ట ।
 పూని శ్రీవేంకటేశ్వర పూటకాపు లిందరును ।
 వీరులలో నీకుఁ దామేవిన్నవించేరు ॥

3౬౮

వరా

పల్లవి

అట్టై పెంచితేఁబెరుగు నడంచితేనడంగును ॥
 దిట్టలై వివేకలారతెలుసుకోఁ ॥

(చరణము)

తలంచకుండగవలె తలంచితె గ్రామాదులు ।
 పాలుచు నిప్పుల నెయిపోశినట్లు ।
 కలుగకుండగవలె కలంగితేను మనసు ।
 చెలంగి చీమలపుట్ట చిమ్మిరేగినట్లుండు ॥
 యెడమియ్యకుండవలె యెడమిచ్చితె గోపము ।
 విడివడ్డకోతికి వెట్టెత్తినట్లు ।
 పొడిగట్టకుండవలె పొడిగట్టితేనానలు ।
 కడల్లతో నముద్రము కడతేరనట్లు ॥
 తగులకుండంగవలె తగిలితేభోగములు ।
 జగురుగండెం బతులుచిక్కినట్లు ।
 తగశ్రీ వేంకటేశ్వరులనులిందుభ్రమయరు ।
 జగిమించె నమృతము చేతికిచ్చినట్లు ॥

3౬౯

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీరాగం.

శల్లవి

యింతసేయకుంజితే నేనడనుండును ।

యెంత పుణ్యమో నీకు యేమి చెప్పే దింకను ॥

(చరణము)

అట్టె నన్నుద్ధరించిన యదే నీప్రతాపము ।

వాట్టిసంపన్నుంజేసి నీ పుదారత్నము ।

గుట్టున వెనకవేసుకొనే నీపంతము ।

యిట్టెనాభాగ్యమునెందు యేమి చెప్పేదింకను ।

నరకము వెళ్లంది నన్ను నీసాహసము ।

సరగజ్ఞానింజేసి నీచాతుర్యము ।

మఱిగించుకొనె నన్ను మఱి నీవాత్సల్యము ।

యిరవాయె నావేడుక యేమి చెప్పేదింకను ॥

నన్ను లోకపూజ్యం జేసే నాడె నీదొరతనము ।

విన్నపము లాలించె నీవిచారము ।

మన్నించె శ్రీవేంకటేశ మమ్ము నీనట్టపుదేవి ।

యిన్నిట బ్రతికించితి వేమి చెప్పేదింకను ॥

320

రామక్రియ.

శల్లవి

నేనె తలంచ నిన్ను నేరమి యేమిచెప్పేది ।

శ్రీనాథ నన్నుంగృహణేకి వోర్చుకొనవే ॥

(చరణము)

పరగం గన్నులకు రెప్పలు దాపై వుండినట్టు ।

దరిదాపై వున్నాడె వింతటా నాకు ।

అరళి దేహానకు ముంజేయి లడ్డమై వున్నయట్టు ।

వరుస నాకు సహాయమై వత్తువునీవు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

వీనులకు నెప్పుడు విని కెలంకై వున్నట్టు ।
 పూనుకొని చుట్టమవై పోషింతువు ।
 మానక జీవునికి మనసు దొడ్డై వున్నట్టు ।
 అనుకో నెప్పుడుండగులై నీవున్నాడవు ॥
 మలసి నాలికెకు నీమంత్రము ఫలమైనట్టు ।
 అలరి నాకిటు దాతవై వున్నాడవు ।
 తలకొన్న బిడ్డలకు తలిదండ్రీవై వున్నట్టు ।
 సులభపు శ్రీవేంకటేశుండవై వున్నాడవు ॥

32౧

మధ్యమావతి.

శ్లో ౧

నాయంత నేవుద్దండంబున నీ నగరుబంచి పోదించంగలేదు ।
 పాయక ననుమన్నించి యేలుకొని ప్రకాశమాటమేలు ॥

(చూడము)

ధరలోని రూపము నీవె దాచుకొని యుండంగను ।
 గరుడధ్వజమె నీగుఱతు కనుపించెను నాకు ।
 బిరుదులువొగడ శ్రుతులచేతనపై కెఱింగితినేను ।
 పరగిన నీప్రతాపతేజమే బయలునేసెనిన్ను ॥
 యెవ్వరికి నసాధ్యుండవై నీవు యేకతమున నుండగాను ।
 రవ్వనేసి నిను నాకుండెలిపెను రచనల నీమహిమే ।
 చువ్వన నీవిచ్చు వరదహస్తమే చొప్పు చూపంగానుఁ గంటిని ।
 నివ్యటిల్లు నీకరుణ యిందరికి నిన్నిటువలెనె ముంగిటం బెట్టె ॥
 శ్రీవేంకటగిరిపై రహస్యమునం జెలంగుచు నుండగాను ।
 భావింప నలమేల్ మంగ్గ సంపదలె పట్టిచ్చెను నీప్రభావము ।
 దైవికమునం బ్రకటించిన తొంటిపుదారగుణము విని శరణు చొచ్చితిమి ।
 యీవలనావల మీచిహ్నములే యంతసేసేమిమ్ము ॥

32౨

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

అటువలెనె సుజ్ఞాని యన్ని పుణ్యములుం జేసి ।
తటుకున హరికిచ్చి దానుండవలెను ॥

(చరణము)

పూరిపసులను మేసి వొప్పగించి యిండ్లకు ।
చేరి జంగిలివాడు నిశ్చింతుండై వుండు ।
తెరకాండు మోపుమోచి తెచ్చి నగరికొప్పించి ।
నేరుపుతో వెట్టివాడు నెమ్మది నిద్రించును ॥
అట్టిబూరెలువండిన యాపె చేతులటచూపి ।
యింటివారి కొప్పగించి యేగినయట్టు ।
నట్టుతోడంబేరటాలు నాగవల్లియైనమీద ।
వొంటిందన నెలవున నూరకున్నయట్టు ॥
కూటమివచ్చినవాడు గుంపులెల్ల విచ్చిపోతె ।
యేటివాడుంగాక తనయిచ్చనేవుండు ।
పాటించి శ్రీవేంకటేశు బట్టు యేలికపనులు ।
గాటన నన్నింజేయుంగతయేమిగాడు ॥

323

సౌరాష్ట్రం.

పల్లవి

యిందరికంటె నెక్కుడు యెంచంగ యోగీశ్వరుండు ।
అంది కనుంగొను తనయంతర్మానెవుడు ॥

(చరణము)

చూడంగలవన్నియును చూడనీయోగీశ్వరుండు ।
బూడిదిలోకచ్చకయై పొరయండెండు ।
యేడనై నానుండని యిచ్చైన యోగీశ్వరుండు ।
వాడలో కుమ్మిరిపురువువలె నెండ్లునంటడు ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

చెనటి యేవుణ్ణమైన జేయని యోగీశ్వరుండు ।
 నూనగొల్పిన కుంచమైచుశికిలుచు ।
 వీనుల నేమైనను వినని యోగీశ్వరుండు ।
 నానేటితామరపాక్షై నడుమందనుంచును ॥
 వొడ్డిచవులుగొనని ఉత్తమయోగీశ్వరుండు ।
 జిడ్డంటనినాల్కికై నిశ్చింతాననుండు ।
 యెడ్డవలె మెలంగనియెడలో యోగీశ్వరుండు ।
 గొడ్డశ్రీవేంకటేశ్వరుతో నెరమించుచు ॥

328

పాడి.

జల్లవి.

యేమిటివంకసుఖము యెంచి చెప్పగావచ్చు ।
 కామించక మానుటే అక్షయసుఖముగాక ॥

(చరణము)

వెలలేని పదాధాలు వేడుకవలెనెవచ్చు ।
 చెలంగినాశమునొంది చింతపుట్టించు ।
 పలులంపటములెల్ల పనికివచ్చినట్టుండి ।
 తలంచినట్టువడక తడబాటుసేయును ॥
 సరి నాహార నిద్రలు సహజమువలెనుండి ।
 అరుదై వేళలందప్పి యలయించుచు ।
 పరుల సంగతములు భక్తితోనె వానగూడె ।
 పెరిగి తగులములై పెనంపులంబెట్టును ॥
 వ్రవకారి దానధర్మాలోడంబొట్లై మించి ।
 విపరీతమై బలశి వెనరింపించు ।
 యెపుడు శ్రీవేంకటేశ యివియెల్ల నీచేష్టలు ।
 వ్రవమించి తెలిశితే వొద్దికతోనుండును ॥

329

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

మలహరి.

కల్లది

పరమాత్ముండవునీవు పరతంత్రుడనేను ।

హరినీవు సర్వజ్ఞుండవజ్ఞానముదెల్పువె ॥

(చరణము)

సంతతముసర్వలోకసాక్షివి నీవు గనుక ।

యెంత నే నెఱుంగక న్ను నెఱిగించవె ।

యింతట నింద్రియములనేలెవాడవు గనుక ।

చెంతనే లోలుండనై న చేరిబుద్ధిచెప్పవె ॥

జడియ నిబంధమోచనుండవు నీవు నే ।

విడువకున్న మలిమతవిడిపించవె ।

తడయకనీవె సూత్రధారివి గనుకనె ।

నడుమం దెరువు దప్పిన దప్పనీకవె ॥

ఆనివిశ్వలోచనుండవై నాడవు గనుకనే ।

గానని యథాములెల్లం గనిపించవె ।

జానుగ క్రీడేంకటేశ జగత్కుటించివిగనుక ।

నానావిధములను నన్నేలి పోషించవె ॥

32౬

సాళంగం.

కల్లది

యివియె తొల్లిటివారు యెందినడచినశాంతి ।

వివరించి కొలిచితే విష్ణుండె శాంతి ॥

(చరణము)

సకలపుద్యోగములు జాలించుటేశాంతి ।

సుఖదుఃఖములు విడుచుటేశాంతి ।

మోకరేవియొచ్చినను మోల్లకుండుటేశాంతి ।

ప్రకటించిరచ్చలకువాడుటేశాంతి ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

మహిమిదిపనులెల్ల మానియుండుట శాంతి ।
 సహజబాంధవములు జారుటేశాంతి ।
 బహుకుతర్కములకుబారకుండుటేశాంతి ।
 విహితవిషయముల విడుచుటేశాంతి ॥
 పూరకనిశ్చింతమున నుండఁగలదేశాంతి ।
 కోరకుండ సాత్వికగుణమేశాంతి ।
 భారము శ్రీవేంకటేశుపై బెట్టుటేశాంతి ।
 ధీరత తోడుత గుణాతీతుడౌటేశాంతి ॥

322

సామంతం.

పల్లవి

భక్తవత్సలుండవుగా భావించ నీకేదెదగు ।
 శక్తిసీకంతై నఁగద్దు సర్వేశ్వరా ॥

(చరణము)

నావాడవేయని పుండు నలి నీవెవ్వరికైన ।
 ఆవల నందరి వాండవై పుండుదువు ।
 భావించ నిందుకొఱకా బహుయాపుండవై తివి ।
 వేవేలు శిరసులతో విశ్వమూరితి ॥
 నీవేరు నానాలికపై నలకొనె యారీతి నే ।
 దాపై యిందరి నోళ్లం దగిలున్నవి ।
 యేపున బెక్కునామము లిందుకా పెట్టుకొంటివి ।
 వోపి నానాశబ్దములతో నువ్విధరా ॥
 యేలికపు నాకని యెంచుకొండ్లునేపొద్దు ।
 యీలీల నందరికి నేలికవట ।
 తాలిచితి వసంతావతారాలు నివి పనికా ।
 వేళతో నానాగతిశ్రీవేంకటేశ్వరా ॥

323

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

సామంతం.

పల్లవి

భావించనేచినవారి భాగ్యముకొలదిముక్తి ।

శ్రీవల్లభుండె జీవన్ముక్తి ॥

(చరణము)

చూచితలంచెవారికి సులభాననుండుముక్తి ।

కాచుకున్నవారికి గలదుముక్తి ।

చేచేత నంద్యుకొంట చేరువనే వ్రుండుముక్తి ।

యేచికొలిచితె దనయింటనుండుముక్తి ॥

తగిలిసాముశేశితె దనలోనున్నదిముక్తి ।

వగ లేకుండితె భూమిపై దెముక్తి ।

నొగలక నుడిగితే నోరనె వ్రున్నదిముక్తి ।

బగివాయకుండితే బట్టబయిటనెముక్తి ॥

ధరియించుకుండితె తనువుపై నుండుముక్తి ।

అరశితె గురుస్మరణందుండుముక్తి ।

యిరవై శ్రీవేంకటేశు నెప్పుడు శేవించ్చితేను ।

దొరకి పుణ్యులకు నెదుట నుండుముక్తి ॥

32F

గుజ్జరి.

పల్లవి

యాయీయాయీ యాయీయాయీ యాయీరీతి ।

నాగుణముయిదె నాయందెతగిలెను ॥

(చరణము)

మనస్సున నే నినుండలంచి ।

మాటలంగొనరుదును ।

వొక్కొక్కపరి ।

వినయముతో నీకువేవేలుమొక్కులు మొక్కుదును ।

రాళ్ళపాళం కవుల కృతులు

వొక్కొకపరి ।

మనంబగుభక్తిని బయలుట ।

కొంగిట నలముదును వొక్కొకపరి ।

తనియక వేడుకతోను డైమానిమంతాగడుదును ।

జగత్తున నేనినువెదకి సాదెకువపుదును ।

వొక్కొకపరి ।

పగటున నీనామములు పాడుచుం జెలంగుదును ।

తగులుచు నినుంబూజించి తగం బ్రియమునంజొక్కుదును ।

వొక్కొకపరి ।

నిగమములను నిన్నువిని నీరజనాభా వెర వెరగందుదును ॥

అంతల నీమహిమగని అటునీదాప్యమే కోరుదును ।

వొక్కొకపరి ।

చెంతల నీదాసులంజూచి నేవనేళి నిను నడుగుదును ।

వొక్కొకపరి ।

అంతరంగమున శ్రీవేంకటేశ ।

అలమేల్ మంగతో బాడచూపితివి ।

సంతసముననే నీపాదములకు శరణువొచ్చి ।

నేబ్రదికితిని ॥

3౮౦

అలిత.

శ్లోని

కొనరికినో బెనంగి గునిశిమోక్షమడుగ ।

వెనసీబంట్ట నింతె నీవె దిక్కునాకు ॥

(అథామ)

బలిమిని బిడ్డండైన బ్రహ్మంతవాడనా ।

అలసముద్రుండుమామ యంతవాడనా ।

చలువైన నీమఱింది చంద్రు సంతవాడనా ।

యెలమి నీతో ముట్టిసంయంధుసంతవాడనా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

చనవున మీతండ్రి కస్యపునంతవాడనా ।
 అనుజుండై న లక్ష్మణునంతవాడనా ।
 మనవికి మీబావ ధర్మజునంతవాడనా ।
 అ.ప.ంగుందాతె నభీష్టునంతవాడనా ॥

నునికై నయల్లుండభిమన్యునంతవాడనా ।
 అనిరుద్ధుండ మనుమండంతవాడనా ।
 ఘనుండ శ్రీవేంకటేశకల్పించి నీవాడించ్చుంగా ।
 పనిపూనిమెలగేటి ప్రతిమెనునేను ॥

౩౪౦

సాళంగనాట.

పల్లవి

కావకుంటె నేదిగతి కమలాక్షా యిందరికి ।
 నీవే వుపకార్తివై నిలిచితిగాక ॥

(చరణము)

జీవురిడిరెకొఱకు శ్రీరంగవేంకటాద్రి ।
 దేవభూములందు నీదివ్యమూర్తులు చూపి ।
 వేవేలు నీగుణములు వేదశాస్త్రములందెల్లి ।
 యీవలరక్షించేవు నిన్నే మనినుతింతుము ॥

అంతట బాదతీర్థములై న గంగాదినదులు ।
 పొంతనె యేడేడకు పుణ్యపురుషులనిల్చి ।
 వంతదీర నేకాదశీవ్రతాచారాలుగల్పించి ।
 యెంతెంతప్రయాసపడే విదేపనై నీవు ॥

నానావిధమంత్రపు నీనామజపముగల్పించి ।
 ధ్యానము యజ్ఞము మొదలై న పూజలు గడించి ।
 యీనెపాన శ్రీవేంకటేశ బ్రదుకుమనుచు ।
 కానుకగొనియిచ్చేవు ఘనవరములను ॥

౩౪౧

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గౌళ.

పల్లవి

వేడ విచారాలువద్దు విష్ణుండితండె ।

యెడయనివరములిచ్చి నీ దేవుండె ॥

(చరణము)

ముంన్ను బలభద్రునికి మూర్తియై నిలిచినవాడు ।

సన్నిధై మునులచేఁబూజగొన్నవాడు ।

బెన్నుమీర శేషాద్రికి శిఖరమైయున్నవాడు ।

యిన్నిటికెక్కుడైన వాడిదేవుండె ॥

చదువులలోఁజెప్పి స్వయంవ్యక్తమైనవాడు ।

కదిశి గుహుని సేవగై కొన్నవాడు ।

వెదకంగా సురలకువిశ్వరూపై యున్నవాడు ।

యెదుటఁగానంగవచ్చె నీ దేవుండె ॥

తొండమాంబక్రవర్తితో మాటలాడినవాడు ।

నిండుకొనిపెద్దలకు నీడైనవాడు ।

అండ్డనె (శ్రీ)వేంకటేశుండలమేలుమంగళోడ

యెండనీడ కన్నుల వాడిదేవుండె ॥

3౮౩

కాంబోధి.

పల్లవి

అటుగాన శరణంటె అపరాధములెంచకు ।

తటుక్కున బ్రదికించి దయంజూడవె ॥

(చరణము)

యెంచరాని నేరముల యిన్నిఁజేసి యేలికకు ।

వంచనతో మ్రొక్కితే భావముగరంగు ।

పొంచి పొంచి వెగటుగాబోరినవాడైనను ।

మంచిమాటలాడితె సమృతి హితుండౌను ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ఆనాజ్ఞ దోశినట్టి యాతండ్ల న యేలికకు ।
 కానిక చేతికిచ్చితే గరుణపుట్టు ।
 మొనములో సొమ్మెల్లాముచ్చిలించి తినివచ్చి ।
 ధీనతలో లెంకయైతే దిగులెల్ల బాపును ॥
 వాలాయించి దూరుచేశివచ్చియైనా యేలికకు ।
 వేళగాది కొలిచితే వేడుకపుట్టు ।
 యీలీల శ్రీవేంకటేశ యేజాతివాడైనను ।
 మూల నీముద్రమోచితె మునుపే రక్షింతువు ॥

౩౪౪

ప్రశ్న.

పల్లవి

యితండ బ్రహ్మస్వరూప మితండ పరతత్వము ।
 యితండ స్వయంవ్యక్తమితనితలంచుండ ॥

(చరణము)

హరి వేంకటాద్రినుండునని పురాణములు చెప్పు ।
 పరమేష్ఠికి విశ్వరూపము చూపెనందురు ।
 సరుసనే జనులకు స్వప్నములో మాటలాడ ।
 పరుషలకు వరాల్పైపై నిచ్చెను ॥

మునులుపూజించిరట మున్నయామూర్తిని ।
 సనకాదియోగీంద్రులిచ్చటనే వేడకిరట ।
 యెనలేనిమహిమలు యెప్పుడునుంగలవట ।
 ఘన దివ్యజ్ఞాన సిద్ధిగలవాడట ॥

అలమేల్ మంగపురమందుగాపురమున్నది ।
 యిలశ్రీవేంకటేశుండితండ వున్నాడు ।
 తలంప నితనిపేరేధరించిరి లోకులెల్ల ।
 తెలుసుకొంట దానెద్రిప్తదేవుండు ॥

౩౪౫

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

గుజ్జరి.

పల్లవి

యొక్కడ పోయెనో జాతస్మరత్వము యేమిసేయంగలవాడను నేను ।

దిక్కు నీవె హరినన్నుంగాచుటకు దేవదేవ యింకబోధించవే ॥

(చరణము)

తిరముగ జన్మాంతరమున సంపాదించిన సుజ్ఞానంబున ।

స్మరించి యీపుట్టుగున గడమనె సాధించెదనని యంటెనా ।

అరయం దల్లిగర్భంబున వెడలినయపుడె అన్నియుమఱచితిని ।

ధరలోపలనే విడువకత్రావిన మరులుంబాలు ననుమక్కుంజేసెను ॥

అంతటనేబెద్దవెరిగి బుద్ధెఱింగి లటు నీమూయాప్రపంచమునను ।

దేతల బహువిధనృప్తిలోదగిలి చిక్కువడుచు నేబ్రమశీతిని ।

చింతించి నేమటివెక్కులు చదువుచు చిత్తములో బహుసంశయములోబడి ।

అంతటనంతట జరగి జరగి కడుసజ్జానముపాలై తిని ॥

ముదిశిన పిమ్మట లోభమోహములు ముంచుకొనంగ నటులోలుండనై తి ।

వదలక భవిషై బ్రహ్మదేవుండటువ్రాశిన వ్రాతలు నిజమాయె ।

చెదరక యలమేళమంగ విన్నపము చేకొని శ్రీవేంకటేశ కాచితివి ।

బ్రదికితి నింక నాచార్యునియానతి ఫలియించెను నాభాగ్యమువలన ॥

352

బాళి.

పల్లవి

సంగరహితుండై నంగాక శాంతమాతృ కేలగలుగు ।

సంగతెఱంగనట్టి వారిజాడలూరకుండునా ॥

(చరణము)

వెలయ నన్ను పొంతనున్న వెన్న గరంగ కేలమాను ।

పెలుచంజల్ల తోడిపాలు పేరకుండునా ।

అలరి యరడువద్దితీగె అంటంబొరకేలమాను ।

చెలులసరసనున్న వారి చిత్తమూరకుండునా ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

బెరళి యినుముతోడియగ్ని పెట్టు వడకయేలమాను ।

విరులతేనెచూచి తేటివిడువనేచునా ।

వొరళి యుల్లింగూడికప్రముగె గంభమేలమాను ।

శిరులతోడమెలంగువారు చింతలేక వుందురా ॥

పూరిచవుటనేల జలములుప్పనుండకేలమాను ।

పూరుంగాయకదవ బెట్టువురులకుండునా ।

కోరి శ్రీవేంకటేశుకొమ్మ యలమేలుమంగ ।

జేరకున్న వారి కతలు చెప్పనెట్టువచ్చును ॥

3౮౭

మలహరి.

పల్లవి

మరవంగనియ్యదు రేచుచు మాయాప్రపంచమిదివో ।

తెఱంగింకనేదో తెలియదు దేహము మోచినను ॥

(చరణము)

యెక్కడి మనోరథంబులు యెన్నోతలఁపునంబారును ।

తక్కక భుజించి యేకాంతంబున నున్నపుడు ।

చొక్కపుచుట్టరికంబులు చుట్టుక యింట్టికి వచ్చును ।

గ్రక్కున సంసారబంధము కట్టుకొనినయంత ॥

పెనగొని పంతపుమాటలు పెక్కులునోరనువెడలును ।

గొనకొని నలుగురిలోపలం గూరుచుండినవేశ ।

వనితలు వద్దనేవుండ్లి వావులుతానె కూడును ।

మనసాడంబడి తనలో గామముమిక్కుటమైన ॥

చేతులంబెనగొని కర్మము చేతలుయేమో సేయించు ।

యెతులరాజ్యమదంబున నెనశిన సమయమునా ।

యీతల శ్రీవేంకటేశ్వర యేలితివిటు ననునీవే ।

కొతుకముగ శరణాగతికాచును మమ్మెపుడు ॥

౩౮౮

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

సామంతం.

పల్లవి

నేనె భాగ్యవంతుండను నీకృపగలిగెను నాకు ,
జ్ఞానమిచ్చితివి నేనంసారము సేయంగాను ॥

(చరణము)

పుట్టుదరిదుండై పున్నప్పుడు వచ్చినసంపద ।
అట్టే వేపచేదుడాగె యప్పటితీపు ।
దట్టమై యాకలిగొన్న తటిగలయాహారము ।
గట్టి గాజవియైనట్టు గలిగె నీభక్తి ॥

చిక్కులేక భీతివాళిన మీదిసంతోషము ।
నిక్కపురోగము మానినసౌఖ్యము ।
మిక్కిలి యప్పులు దరిమెరిసె దొరతనము ।
గ్రక్కున నాకబ్బినట్టు గలిగె నీభక్తి ॥
జడిశి యెండదాకిన సమయమందలి నీడ ।
అడవిలోపల సహాయమైనతోడు ।
అడరి దొరకినట్టు అట్టే శ్రీవేంకటేశ ।
కడంగి నీకృపవల్లంగలిగె నీభక్తి ॥

౩౪౯

వరాళి.

పల్లవి

ఆమూరితియే యీమూరితి అందునిందు భేదము లేదు ।
సామార్కనేత్రుండ విశ్వరూపములు చూచినవారమే మునుయేము ॥

(చరణము)

బలిమితోడ వత్సాపహరణమున బ్రహ్మకుని మాయ చూపితివి ।
విలసిల్లంగ రణభూమిని నరునకు విశ్వరూప ముచూపితివి ।
అలరిని నీరూపు జలమధ్యంబున అక్రూరునకటఃజూపితివి ।
చెలంగి కుమారస్వామికి నారూపు శ్రీవేంకటగిరింజూపితివి ॥

అధ్యాయ సంకీర్తనలు

దైవికముగ దుర్యోధనునభను ప్రతాపము సీరూపు చూపితివి ।
 ఆవిధముననే సీరూపము దక్కునాశ్రమమున నటుచూపితివి ।
 నీవిధమెఱంగని భీష్మకు నీకు మఱి నిర్మలరూపము చూపితివి ।
 శ్రీవేంకటగిరి నారూపంబెచేరి పరుషలకుంజూపితివి ॥

పుట్టినపుడె వనుదేవునకు చతుర్భుజములని రూపు చూపితివి ।
 జట్టిగ గొల్లెతలకు రూపము రాసక్రీడలలో జూపితివి ।
 యిట్టె నారదునకు ద్వారకలో యింటింట సీరూపు చూపితివి ।
 పట్టుగ శ్రీవేంకటేశ్వర ఆరూపమే మానీష్వుడు చూపితివి ॥ 30

సామంతం.

కల్లవి

దైవమా నీతప్పు లేదు తలంచేవారి భాగ్యమే ।
 వేవేలుగా నుతియించి వేదములే నిన్నును ॥

(చరణము)

నీవు గలవనే చోట నీగుణములుగలవె ।
 నీవు లేనిచోట నిగుణమాను ।
 భావించితె మనసులోంబరగు నీసాకారము ।
 ఆవలనిన్నుంగాన నిడడే నిరాకారము ॥

యెఱింగి కనుగొంటెను యీజగమెల్ల నిజము ।
 యెఱంగక మఱచితె నింతామిథ్యా ।
 పుటకభక్తిసేసితేను నుండునందు భేదము ।
 నెఱయనొల్ల కుండ్లితే నిలుచున భేదము ॥

తపము ఫలించెనంటె దండనుండు మోక్షము ।
 యెపుడునిష్ఫలమంటె యెన్నుండు లేదు ।
 కృప నలమేల్మంగకధిప శ్రీవేంకటేశ్వర ।
 కపటములింకనేల కావవెయిందఱిని ॥

310

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

లలిత.

పల్లవి

కటకటా యాయాత్ములే గతి నీడెరగలరు ;
యిట్టు నీకుశరణంబు యిట్టై రక్షింతువు ॥

(చరణము)

చేరి నీమహిమ చిరజీవులనడిగేమంటె ।
ఆరీతి జీవులు బ్రహ్మాదిదేవతలెంతె ।
వారం దమపుట్టినయివ్వలగానితొల్లింటి ।
నీహాస మింతింతని నిశ్చయింపలేరు ॥

అందరికి శృతులే ఆధారమనాదినుండి ।
పొండ్లుగా నడిగేమంటె పొడచూపవలియును ।
కండ్లువరుషుల పాతక్రమములవచ్చెనింతె ।
అందరియధాములు నిశ్చయములు సేయ లేరు ॥

అదిగాన యెంచి సనకాదులు శుకాదులును ।
మొదలనే నినుంగొల్చి ముక్తులనిపించుకొనిరి ।
అదనందక్కిన వుపాయముల నింతవున్నదా ।
వదిల యలమేల్ మంగపతి శ్రీవేంకటేశా ॥

3౯౨

జాళిరామక్రియ.

పల్లవి

యింతమాత్రము మానె మమిందునికేమిగూడిని ।
చెంతధర్మమునకు రక్షించేవు నీవు నన్ను ॥

(చరణము)

పిడికెడు బియ్యమె పేదరికంబగువేలిమి ।
తోడింబడ సంధ్య మూడుదోశిల్లునీళ్లు ।
నుడిగి జపమువేళ నూటయెనిమిదెంచేది ।
తడుపుకొనేది తీర్థస్నానములన్నియును ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

పూరకయా కలిగొని వుండేది మావ్రతములు ।
 నిరసపుటాహారాలు నిష్టలెల్లను ।
 పూరందోటలపువ్వులాగి దేవపూజలు ।
 గొరమైనబ్రతుకులు కోరేటి తపములు ॥
 బలసాకుతిలలు దభాలు పితృపూజలు ।
 పలుకకుండేది మాబలుమోసము ।
 యిలపై శ్రీవేంకటేశ యిందు నిన్ను మెప్పించేమా ।
 కలిగినదిమాకు నీకరుణకాకా ॥

3౯3

సామంతం.

పల్లవి

యెట్టుదోయవచ్చు వినినెంతటి వారికైనను ।
 పట్టి నీకు శరణంటె బ్రదికింతువు గాక ॥

(చరణము)

మాలతనమునంటిది మతిందగులుంగామము ।
 అలరిముట్టు వంటిది యంటుంగ్రోథము ।
 కేలినొదిగించు నెంగిలివంటిది లోభము ।
 వాలాయించి యెందుండ్లై నావచ్చునులోకులకు ॥
 చుట్టి మధ్యమువంటిదె చొక్కించు మోహము ।
 వట్టిమాంసము నంటిది వయోమదము ।
 పుట్టిన భ్రమవంటిది పొదిగిన మచ్చరము ।
 వట్టిపడి నోహరించు నూరకె ప్రాణులను ॥
 గోడమఱంగువంటిది గుట్టు తోడినంసారము ।
 విడవి కట్టువంటిది వేడుక యాశ ।
 యీడనె శ్రీవేంకటేశ యేలితివి నీదాసుల ।
 జాడదప్పనియ్యవు యీచందము జీవులదె ॥

3౯౪

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

శంకరాభరణం.

పల్లవి

తనమనసే తనకు తారుకాణ వచ్చుగాక ।

విను కలి పరబుద్ధి వీనులంబట్టినా ॥

(చరణము)

చుట్టమైనవాడు తన చోటికి నమ్మికే గాక ।

పెట్టివాడు సతమానా వేగినంతను ।

అట్టె తనయింటియన్న మాకటికొదగుంగాక ।

పొట్టం బారుగువిందులు పొద్దు దప్పకుండునా ॥

వాడికయైన యిల్లాలు వంశమునకెక్కుంగాక ।

కూడగొట్టుకాంత తనకులమయ్యెనా ।

వాడలో మంచిగుణము వాసివన్నెందెచ్చుగాక ।

యేడనై నా యపకీర్తి హీనమెకదా ॥

యెక్కువ హరింగొల్పితే నిహపరములిచ్చుంగాక ।

తక్కిన దేవతలింతటికొ పేరా ।

చక్కని శ్రీవేంకటేశుండు సర్వాంతరాత్మకుండు ।

తక్కువ మనుజులాల తలంచి బ్రదుకరో ॥

3౯౫

శ్రీరాగం.

పల్లవి

యెట్లు వేగించేదిందుకె గురేశితరకాండ్లు ।

పెట్టివేమి నేముమంటా వెన్నడించేరిపుడు ॥

(చరణము)

వొంటికాలం గుంటిగకుంటి పూరిబందెలకుంజిక్కి ।

పంటదాకా దున్నె నొక్కపసురము ।

గంటు గంటు లాకలొత్తి కల్లలనడిమిపంట ।

కుంటివాడు గావలుండి కుప్పలేరుపరుచె ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

కలదిక్కుమించము కన్నవారెల్లంబండేరు ।
 తలతోదొగ్గినంబులిదావకూళ్లు ।
 వెలంగంతలకొంపలు విడుంబట్టుచూపేరు ।
 తలవరులెందులోన దప్పువెదకేరు ॥
 మోళ్లుచెడ్డవాడొకండు పుభయమార్గము గొని ।
 కల్లదొరపుట్టుబడి కడుంగట్టిని ।
 చల్లని శ్రీవేంకటేశ సకలలోకపతిని ।
 యిల్లదే నీశరణంటిమిందరినిగావలె ॥

3౯౬

లలిత.

పల్లవి

తప్పదు తప్పదు దైవముకృప యిది ।
 ముప్పిరి సంతా ముకుందుడే ॥

(చరణము)

వెక్కసప్రమతి వెలుతులుదేరిన ।
 నెక్కడచూచిన నీశ్వరుండ ।
 గుక్కక యాసలు గోసి వేళినను ।
 నిక్కమడుగడుగు నిధానమె ॥
 పొంచి శరీరపు భోగముబుడిగిన ।
 చుంచుబాపములు సుకృతములె ।
 దంచేటివిషయపు తగులమింబాసిన ।
 యెంచి చూచినను యిహాఘోరపరము ॥

శ్రీవేంకటపతి సేవె కలిగిన ।

వేవేలు వగలువేడుకలె ।

చేవదీరె సందియములేదిదె ।

భావమునమ్మిన ప్రపన్నులకును ॥

3౯౭

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

శాళి.

పల్లవి

దేవ సీవి చేడెందుకు దీనికింగా నింతయేల ।
యేవేళ మాయెరుకలు యెందుకుంగొలుపును ॥

(చరణము)

యెవ్వరివశములు బుట్టిరింగినడచె మన ।
యివ్వల నారాయణ సీవియ్యకలేదు ।
దప్పు చేరువ మనసు యిచ్చయితే గనక ।
రవ్వగ మృగాదులెల్ల రాజ్యమేలనేరవా ॥
సారెకు నిన్నుందలపించ జంతువులవశమా ।
కేరి సీవు జిహ్వంబలికించగాగాక ।
యారీతి లోకమెల్లం దమయిచ్చకొలందులనయితే ।
దూరానగొక్కెరలు చదువవా వేదాల్లు ॥
యిందరి పాపపుణ్యాలు యిన్నియు సీచేతలే ।
కందువ స్వతంత్రులుగారు గాన ।
చందపు శ్రీవేంకటేశ శరణంటినిదె నీకు ।
చెంది నీవెకాతుగాక చెంతటనువలెనా ॥

3౯౮

సామంతం.

పల్లవి.

పరుసమొక్కటెకాదా పయిండిగా జేసేది ।
అరయ లోహమెట్టున్నా నందుకేమి ।

(చరణము)

వనజనాభునిభక్తి వదలకుండినజాలు ।
మనసు యెందుదిరిగినా మఱియేమి ।
మొనశి ముద్రలుభుజముల నుండితేజాలు ।
తనుమెంత హేయమైన దానికేమి ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీకాంతునామము జిహ్వాదగిలితెజాలు ।
 యేకులజుండైనను హీనమేమి ।
 సాకారుడైన హరిశరణుచొచ్చినజాలు ।
 చేకొని పాపములన్నిచేసిననేమి ॥
 జీవుండెట్టున్ననేమి జీవునిలోయంతరాత్మ ।
 శ్రీవేంకటేశునకాచింతయేమి ।
 యేవల సంబరమైన యిహమైన మాకుజాలు ।
 కే వశమాయె నతండుకడమలింకేమి ॥

౩౯౩

భూపాశం.

పల్లవి

మిన్నక వేహాలు మాని మేలుకోవయ్యా ।
 సన్నల నీయోగనిద్రచాలు మేలుకోవయ్యా ॥

(చరణము)

ఆవులు పెనులకుంగా నటచిం చిదుకవలె ।
 గోవిందుండ యింక మేలుకొనవయ్యా ।
 ఆవలి వలిపడుచులాటలు మరిగివచ్చి ।
 త్రోవగాచుకున్నారు ప్రొద్దున మేలుకోవయ్యా ॥
 వాడల గోపికలెల్లావచ్చి నిన్నుముద్దాడం ।
 గూడియున్నారెడె మేలుకొనవయ్యా ।
 తోడనె యశోద గిన్నెతో బెరుగువంటకము ।
 యీడకుండెచ్చిపెట్టె నింక మేలుకోవయ్యా ॥
 పిలిచినందగోవుండు పెరుకొనియుడె కన్నుం ।
 గొలుకులువిచ్చి మేలుకొనవయ్యా ।
 అలరిన శ్రీవేంకటాద్రిమీది బాలకృష్ణ ।
 యిల మామాటలు వింటువింక మేలుకోవయ్యా ॥

౪౦౦

తాత్పర్యపాకం కవుల కృతులు

పాడి.

పల్లవి

యిందునుండ మీకెడలేదు ।

సందడిసేయక చనరో మీరు ॥

(చరణము)

నాలుక శ్రీహరినామంబున్నది ।

తూలుచుంబారరో దురితములు ।

బారిభుజంబునచక్రంబున్నది ।

తాలిమి భవబంధములటుదలరో ॥

అంతయ్యామై హరిపున్నాడిదె ।

చింతలువాయరో చిత్తమున ।

వీంతలజెవులను విష్ణుకథలివిగొ ।

పొంతలగర్మములు పొరోమీరు ॥

కాపయి శ్రీవేంకటపతి పేరిదె ।

నాపై నున్నది నయమునను ।

కోపపు కామాదిగుణములార మీ ।

రేపున కడంగడ నెందై నంబోరో ॥

కం

రామక్రియ.

పల్లవి

నీయాజ్ఞ దలమోచి నీదేహధారిని తె ।

యీయెడ గోవిందుండ నేనీడే రెడట్లో ॥

(చరణము)

తనువు వెసరినాను తలంపువెసరదు ।

ధనముగడించేటి తరితీపున ।

చెనకి మగండువిడిచిన మామవిడువని ।

పనియాయె హరి నాబ్రదుకుజాడయెట్లో ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

ప్రాయముముదిశినను భావముముదియదు ।
 వేయైన సంసారవిషయాలను ।
 వోయయ్య కలివోసెనా వుట్లదిక్కుచూచేదె ।
 మాయదాయనింక నామనసుజాడెట్లో ॥
 కడలేని నావిధులు కన్నులారంజూచి నీవు ।
 నడుమ శ్రీవేంకటేశ నన్నునేలితి ।
 నొడుగులు దప్పినను నోముపలముదప్పని ।
 అడియాలమచ్చెనాకు నానతిచ్చితెట్లో ॥

౪౦౨

భూపాశం.

పల్లవి

మేదిని జీవులంగావ మేలుకోవయ్యా ।
 నీడయ మాకెల్లరక్ష నిద్ర మేలుకోవయ్యా ॥

(చరణము)

తగుగొపికలకన్న దామరలువికసించె ।
 మిగుల సూర్యనేత్రుండ మేలుకోవయ్యా ।
 తెగువరాక్షసులనే తిమిరమువిరియంగ ।
 నెగడిన పరంజ్యోతి నిద్ర మేలుకోవయ్యా ॥
 ఘనదురితపు నల్లంగలువలు వికసించె ।
 మినుకుశశివన్నుండ మేలుకోవయ్యా ।
 పనిపడి వేదాలనెఱుఁగులెల్లంబలుకంగ ।
 జనక యాశ్రితపారిజాత మేలుకోవయ్యా ।
 వరలక్ష్మీ కుచచక్రవాకములొండొంటిరాయ ।
 మెరయు దోషారహిత మేలుకోవయ్యా ।
 పోరశి నీవు నిత్యభోగములు భోగించ ।
 నిరతి శ్రీవేంకటేశనెందు మేలుకోవయ్యా :

౪౦౩

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

లలిత.

పల్లవి

ఆతుమ సంతసపెట్టుటది యెఱుకాతా ।

నేతేరువునొల్ల కండుటిదియే యెఱుకా ॥

(చరణము)

ముంచినబంధములలో మునుగుడు వడకతా ।

సంచలవిడందన్నుటది యెఱుకా ।

చంచలపువిషయాల సగుడు ముగ్గుడుగాక ।

యెంచిహరిందలపోయుటిదియే యెఱుకా ॥

పాయనియధఃములకు బంట్టుబంటై తిరుగక ।

ఆయతమై మోసపోనిదది యెఱుకా ।

ప్రాయపుగామినులతో బలుమారుఁజేయుపాండు ।

పెయమని తలపోయుటిదియే యెఱుకా ॥

ధరమీదంగల ప్రాణితతులనోప్పించక ।

లరయంగ సముండగుటది యెఱుకా ।

గతిమల శ్రీవేంకటపతిదాసుండై ।

యిరవొంద సుఖించుటిదియే యెఱుకా ॥

౪ ౪

రామక్రియ.

పల్లవి

యిందిరానాయక యిదె వోమాపాటు ।

చెందె నీవే గతి చేకొనవయ్యా ॥

(చరణము)

తీసెంగొరికతిదివులోకవంక ।

లాసె సంసారలంపటము ।

మూసె గర్మముమునుకొని పరచింత ।

నేనేదేమింక జెప్పేదేమి ॥

అభ్యాత్మ సంకీర్తనలు

వందినాసలు వలశినచోటికి ।
 పొంది దుగుణభోగములు ।
 ముంచి యావనమోహాంధకారము ।
 యెంచేదేమి సోదించేదేమి ॥

యెఱింగి జత్తము యించుకించుకనిన్ను ।
 మఱవని నీపై భక్తిమరినుండగా ।
 నటి శ్రీవేంకటపతివి నీవెకాతువుగాక ।
 వెఱచి నేజేసే విన్నపమేమి ॥

రంగ

రామక్రియ.

పల్లవి

సారాయణాయ నమో నమో నానాత్మనే నమో నమో ।
 యీరచనలనే యెవ్వరుదలంచిన యిహపరమంత్రములిందరికి ॥

(చరణము)

గోవిందాయ నమో నమో గోపాలాయ నమో నమో ।
 భావజగురవే నమో నమో ప్రణవాత్మనే నమో నమో ।
 దైవేశాయ నమో దివ్యగుణాయ నమో నమో యశఃకు ।
 యీరచనలనే యెవ్వరుదలంచిన యిహపరమంత్రములిందరికి ॥

దామోదరాయ నమో నమో ధర్మేశాయ నమో నమో ।
 శ్రీమహిభావతయే నమో శివార్చనానామో నమో ।
 వామనాయ తే నమో నమో వనజాక్షాయ నమో నమో ।
 యీమేరలనే యెవ్వరుదలంచిన యిహపరమంత్రములిందరికి ॥

పరిపూర్ణాయ నమో నమో ప్రణవాగ్రాయ నమో నమో
 చింతనశ్రీవేంకటనాయక శేషశాయినే నమో నమో ।
 సరకధ్వంసాయ నమో నమో సరసింహాహ్వయ నమో నమో ।
 యీరపుగ నీగతినెవ్వరుదలంచిన యిహపరమంత్రములిందరికి ॥

తాళ్ళపాకం కవుల కృతులు

లలిత.

పల్లవి

అంతర్యామి అలశితి సొలశితి ।
యింతట నీశరణిదె చొచ్చితిని ॥

(చరణము)

కోరినకోకులు కోయనికట్లు ।
తిరవు నీవవి తెంచకా ।
భారపుబగ్గాలు పాపపుణ్యములు ।
నేరుపులజో నీవు నీవువద్దనకా ॥
జనులసంగములం జక్కరోగములు ।
విను విడువవు నీవు విడిపించకా ।
వినయపుడై న్యము విడువని కర్మము ।
చనదదె నీవిటుసంతపరచకా ॥

మదిలోచింతలు మయిలలు మణుంగులు ।
వదలవు నీవవివద్దనకా ।
యెదుటనె శ్రీవేంకటేశ్వర నీవదె ।
అదనంగాచితివి అట్టిటనకా ॥

౪౦౭

ఆహితి.

పల్లవి

దేవ నీమాయ తిమిరమెట్టిదో నా ।
భావము చూచిగొబ్బనంగావలె ॥

(చరణము)

వెడదుఃఖమపుడెల్ల వెనరుచుండుదుగాని ।
తడవి విరతింబొందితలంగలేను ।
అడియాసలందిరిగి అలయుచుండుదుగాని ।
మడిదోనకుల నివిమానలేను ॥

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

హేయము శ్రీసుఖమని యెఱుంగుచుండుదుగాని ।

పాయపుమదము చేతం బాయలేను ।

పాయని పాపాలుచూచి భయమందుచుండుదుగాని ।

వోయయ్య యివిసేయకుండలేను ॥

కలకాలమిన్నియునుం గందు విందుంగాని మఱి ।

యెలమిసొక్కటనైన యెచ్చరలేను ।

బలిమి శ్రీవేంకటేశబంధముక్తునింజేసి ।

తలంపులో నెలకొని దయంజూడవయ్యా ॥

రం

పాడి.

పల్లవి

అభయమభయమో హరిసీకు ।

విభుండవంతటికి వెరవింకనేది ॥

(చూడము)

జడిగొని మడిలో శాంతము నిలువదు ।

కడుంగడు దుస్సంగతివలన ।

యిడుమలేనిసుఖమించుకగానము ।

అడియాసల నాయలమటవలన ॥

తలంపులోన సీతత్వమునిలువదు ।

పలులంపటముల భ్రమవలన ।

కలిగిన విజ్ఞానగతియును దాగెను ।

వెలివిషయపు పెరివికులవలన ॥

ప్రక్కనఁబాపపుబంధములాడెను ।

చిక్కక నినుం దలంచినవలన ।

చిక్కులువాసెను శ్రీవేంకటవతి ।

నిక్కమునాకిదె సీకృపవలన ॥

రం

తాత్పర్యము కవుల కృతులు

జూలి.

కల్పవి

కొందరికివి సమ్మతియైతే కొందరికవిగావు ।

యిందరిలోపల నీవెడమాయలు యేగతిందెలిసిన నయ్యా ।

(చరణము)

దూరము కర్మమునకు జ్ఞానముతోడనె వొండొకటికిని ।

దూరము పరమునకుం బ్రపంచము తొలుతవిడదొంబు ।

దూరము విరతికి సంసారము తుదమొదలేలేదు ।

యారీతుల నీవెడమాయలు యేగతిందెలిసిన నేనయ్యా ॥

కూడదు దేహమునకు వాత్మకు గోత్రవిరోధంబెన్నండును ।

కూడదు కోపమునకు శాంతము గుణావగుణములను ।

కూడదు బంధమునకు మోక్షము కోరికలేకట్లుగాన ।

యేడగొలందిగా శ్రీహరిమాయలు యేగతిందెలిసిన నేనయ్యా ॥

శ్రీవేంకటపతి నన్నీగతింజక్కించితీవి జగమునను ।

భావింపంగరాదు నీమహిమ బహుముఖముల యథాముగాన ।

యేవిధమును నేటికి నాకింక యెంచెందని తగిలేదనేను ।

దైవికమగు నీదాసానదాస్యము దట్టినదే నాకు ॥

రగం

పాడి.

కల్పవి

అంతయు నీవె హరిపుండరీకాక్ష ।

చెంత నాకునీవె శ్రీరఘురామా ।

(చరణము)

కులమును నీవే గోవిందురాడానా ।

కలమియు నీవే కరుణానిధి ।

తలంపును నీవే ధరణీధరానా ।

నెలపును నీవే నీరజనాభా ॥

జాబ్యాత్మ గుణములు

తనువును నీవే దామోక్షిణానా ।

మనికియు నీవే మధుశూధనా ।

వినికియు నీవే విఠలుండానా ।

వెనకముందు నీవే విష్ణుదేవుండా ॥

పుట్టుగు నీవే పురుషోత్తమా కొన ।

నట్టనడుము నీవే నారాయణా ।

యిట్టె శ్రీవేంకటేశ్వరుండానాకు ।

నెట్టయినగతి యింక నీవే నీవే ॥

రగం

పాల్కి.

శ్లోకం

అన్నిట నీవంతర్యామి అవుట ధర్మమే అయినను ।

యెన్నంగ నీవొక్కండవే గతియిది యేచికోలుతుటే ప్రవన్నసుగతి ॥

(చరణము)

యేకాంతంబుననుండినవతిని యెనగి రమించుటే నీతిధర్మంబు ।

లోకము రచ్చలలోనుండిన వతిలోగొనిపై కొనిరానట్లు ।

యీకొలందులనే సర్వ దేవతలయిన్నిరూపులై నీవున్నప్పుడు ।

కై కొని నిను బహుముఖములం గొలుచుటగాదా పతివ్రతధర్మంబు ॥

పూనినబ్రాహ్మణులలోపల నే నినుంబూజించుట వేదోక్తధర్మము ।

శ్వసకుక్కుటాదులలోపల నిను సరిం బూజించంగరానట్లు ।

యీనియమములనే ప్రాకృతజనులను యీశ్వర నీశరణాగతిజనులను ।

కానక వొక్కట సరిగాఁజూచుటకాదం వివేకధర్మంబు ॥

శ్రీవేంకటపతి గురువను మఱినేసేవే నాకును శిష్యధర్మము ।

ఆవలసీవల నితరమాగ్నములు యాత్మలోన రుచిగానట్లు ।

భావింపంగ నకలప్రపంచమును బ్రహ్మంసత్యజ్ఞానమనంతము ।

కై వశమై యిన్నిటా వెనుతగులుకాదా వివేకధర్మంబు ॥

రగం

తాత్పర్యసాకం కవుల కృతులు

అహిరి.

పల్లి

కొరువంచరో కొటారు ।

అరసి మనసా అంతరాత్మకు ॥

(చరణము)

కొండలపొడవులు కోరికకుప్పలు ।

పండినపంటలు భవములివి ।

నిండినరాసులు నిజకర్మంబులు ।

అండనెయివి మాయారంభములు ॥

వేలిథాన్యంబులు విషయపురాసులు ।

పొలివారెటి వూరుపుగములు ।

కలుషపుమదమున కావుగప్పినది ।

అలవిమీర మాయారంభములు ॥

బడి నింద్రియముల బంతులునురిపె ।

కడురతుల దండగట్టలతో ।

యెడనెడ శ్రీవేంకటేశు మహిమలనే ।

అడియాలపు మాయారంభములు ॥

రగ3

అదిత: గీతానాం సంఖ్యా రగ3.

12472

